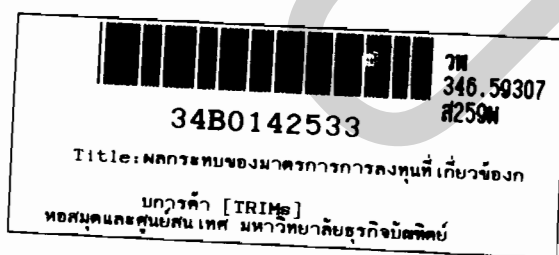

ผลกระทบของมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (TRIMs) ต่อ
มาตรการทางกฎหมายด้านการลงทุนจากต่างประเทศของไทย

นายสมประสงค์ เนตรสว่าง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ.2544

ISBN 974-281-590-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ผลกระทบจากมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (TRIMs) ต่อ มาตรการทางกฎหมายด้านการลงทุนจากต่างประเทศของไทย
ชื่อนักศึกษา	นายสมประสงค์ เนตรสว่าง
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.กมลินทร์ พินิจภูวดล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ดร.สรจักร เกษมสุวรรณ
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2543

บทคัดย่อ

จากการเจรจาทางการค้ารอบอุรุกวัยได้มีข้อตกลงในกรมสารสุดท้าย (Final Act) ในเรื่อง
ของมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Trade – Related Investment Measures – TRIMs) โดยตาม
ข้อตกลงดังกล่าวกำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องยกเลิกมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าซึ่งอยู่ใน
ความหมายของข้อตกลง TRIMs ในเรื่องของหลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) และการ
ขจัดข้อจำกัดในเชิงปริมาณ (Quantitative Restriction) ซึ่งในส่วนของประเทศไทยนั้นจำเป็นต้องยกเลิก
มาตรการการลงทุนที่อยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs เช่นกัน

จากการศึกษามาตรการทางกฎหมายด้านการลงทุนของไทยพบว่ามาตรการที่ได้รับผลกระทบ
อย่างมากคือมาตรการด้านการส่งเสริมการลงทุนในเรื่องของการบังคับใช้ชิ้นส่วนและวัตถุดิบที่ผลิตใน
ประเทศ (Local Content Requirements) ที่กำหนดขึ้นมาเพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมไทยที่ไม่สามารถ
แข่งขันกับนักลงทุนต่างประเทศได้ ดังนั้นเมื่อต้องยกเลิกมาตรการดังกล่าวแล้วจึงทำให้อุตสาหกรรมที่เคย
ได้รับประโยชน์จากมาตรการทางกฎหมายในลักษณะดังกล่าวได้รับผลกระทบอย่างมาก โดยเฉพาะ
อุตสาหกรรมยานยนต์ นอกจากนี้มาตรการด้านการส่งเสริมการลงทุนในการให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ แก่
นักลงทุนโดยมีการกำหนดเงื่อนไขให้นักลงทุนต่างประเทศต้องปฏิบัติ (Performance Requirements) ก็เป็น
อีกเรื่องหนึ่งที่มีโอกาสอาจมีการหยิบยกขึ้นมาพิจารณาและกำหนดให้ประเทศสมาชิกยกเลิกการดำเนิน
มาตรการในลักษณะดังกล่าว ดังนั้นเพื่อมิให้เกิดปัญหาทำนองเดียวกับที่เคยเกิดในกรณีของมาตรการ
บังคับใช้ชิ้นส่วนและวัตถุดิบในประเทศที่เมื่อยกเลิกแล้วส่งผลกระทบอย่างมากต่อนักลงทุนไทย
จึงจำเป็นที่รัฐจะต้องเตรียมพร้อมและหามาตรการอื่นมาทดแทนโดยดำเนินการผ่านทางกฎหมายด้านการ
ลงทุน

ดังนั้นเพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นจึงเห็นว่าทิศทางของกฎหมายไทยด้านการลงทุนจากต่างประเทศในอนาคตควรจะเป็นดังนี้

1. การดำเนินมาตรการทางกฎหมายด้านการลงทุนจากต่างประเทศควรหันมาใช้มาตรการในลักษณะของการกำหนดเงื่อนไขในการเข้ามาประกอบการแทนที่การดำเนินมาตรการทางกฎหมายในลักษณะที่เป็นการห้ามขาด

2. ดำเนินมาตรการเพื่อลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศ เช่น ลดอัตราภาษีนำเข้าวัตถุดิบ/เครื่องจักรให้แก่กิจการที่ได้รับผลกระทบจากการยกเลิกมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า หรือการเพิ่มภาษีนำเข้าสินค้าประเภทเดียวกันให้สูงขึ้น เป็นต้น

3. กำหนดเงื่อนไขให้นักลงทุนในประเทศต้องปฏิบัติโดยแลกเปลี่ยนกับการได้รับสิทธิประโยชน์บางประการเพื่อเป็นการยกระดับมาตรฐานของนักลงทุนในประเทศ เช่น การกำหนดให้ต้องขอรับใบรับรองระบบมาตรฐานคุณภาพ ISO การกำหนดเงื่อนไขในการพัฒนาบุคลากรขององค์กรให้มีความรู้ความชำนาญ เป็นต้น

4. การจัดทำสนธิสัญญาทางการค้าระหว่างประเทศ โดยดำเนินการในลักษณะของการต่างตอบแทนเพื่อแลกเปลี่ยนประโยชน์ซึ่งกันและกัน

5. พิจารณาทบทวนมาตรการทางด้านการส่งเสริมการลงทุน เพื่อรองรับกับทิศทางในอนาคตที่อาจต้องยกเลิก

6. กำหนดกฎหมายเพื่อรองรับการซื้อขายสินค้าในระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) เพื่อให้นักลงทุนไทยสามารถขยายช่องทางจำหน่ายไปยังตลาดต่างประเทศได้มากขึ้น และก่อให้เกิดความมั่นใจในการตัดสินใจซื้อขายสินค้านี้อีกครั้งระหว่างนักลงทุนไทยกับนักลงทุนต่างชาติ

Thesis Title Impacts of Trade-Related Investment Measures on Thailand's
Legal Measures on Foreign Investment
Name Mr. Somprasong Netsawang
Thesis Advisor Ms. Kamalin Pinitphuwadol, Ph.D.
Co-Thesis Advisor Mr. Sorasak Kasemsuwan, Ph.D.
Department Law
Academic year 2000

Abstract

According to the Uruguay Round Negotiations , the Final Act of the negotiations agreed to initiate the Trade – Related Investment Measures (TRIMs) Agreement, which requires members countries to eliminate investment measures related to the trade as defined by the Agreement on National Treatment and Quantitative Restriction. As a developing country, Thailand has to complete the elimination as well.

From the study on the legal measures on investment of Thailand, it reveals that the investment promotions measure regarding the Local Content Requirements, set up to protect Thai industries which are unable to compete with foreign investors, is highly affected . Therefore, the cancellation of such measure has are unavailable great impact on industries once benefiting from it especial the automobile industry. In addition , the measure on t he investment promotion allowing certain rights and benefits to foreign investors with condition of Performance Requirements would , in the future, be considered in order to force member countries to eliminate such measure accordingly.

With a view to preventing from the same problem as that happening to the cancellation of the Local Content Requirements which had and great impact on Thai investors, it is essential for the Thai government to prepare and find other measures. Following are proposed changes of Thai legal measures on foreign investment :

1. The legal measures on foreign investment should be in the form of Performance Requirements.
2. To reduce adverse effects on the entry into the kingdom of foreign investors, it is recommended to reduce import duties for raw materials/machinery for business affected by the cancellation of Trade – Related Investment Measures or to impose special fees for the import of the products or commodities of the same kind.
3. Stipulation of conditions for local investors as and exchange with certain rights and benefits well help increase their level of standard e.g. the requirement of ISO certificate, the requirements for human resources development. etc.

4. An international trade treaty should be implemented in a form of mutual trade agreement.

5. To reconsider the investment promotion measure and adjust it in accordance with the future trend.

6. To set up regulations to facilitate E- Commerce activities in order to help expand international outlets for thai products and commodities as well as to increase confidence in trade undertaking between thai and foreign investors.

D
P
U

บทนำ

1. ปัญหาและความสำคัญของปัญหา

จากการเจรจาทางการค้าหลายฝ่ายรอบที่ 8 ที่เมืองปุนตาเซล เอสเต้ ประเทศอูรุกวัย ซึ่งเรียกการเจรจาทางการค้ารอบนี้ว่า “การเจรจารอบอูรุกวัย” ที่ประชุมได้หยิบยกเอาปัญหาในเรื่องมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าขึ้นมาพิจารณา โดยประเทศสมาชิกเห็นว่ามาตรการดังกล่าวเป็นมาตรการที่มีลักษณะของการกีดกันและก่อให้เกิดการบิดเบือนทางการค้าระหว่างประเทศ โดยในการเจรจาครั้งนี้ในท้ายที่สุดได้กำหนดไว้ในกรมสารสุดท้าย (Final Act) ให้มีข้อตกลงว่าด้วยมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Trade- Related Investment Measure – TRIMs) ขึ้น โดยในข้อตกลงดังกล่าวกำหนดให้บรรดาประเทศสมาชิกต้องยกเลิกมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าซึ่งอยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs ในเรื่องของ

- การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment)
- การจำกัดข้อจำกัดในเชิงปริมาณ (Quantitative Restriction)

โดยในการยกเลิกมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าดังกล่าวกำหนดระยะเวลาผ่อนปรนให้ประเทศสมาชิกดำเนินการยกเลิก TRIMs ดังนี้คือ ประเทศพัฒนาแล้วให้ระยะเวลา 2 ปี นับแต่วันที่ข้อตกลง WTO มีผลใช้บังคับ ประเทศกำลังพัฒนาให้ระยะเวลา 5 ปี นับแต่วันที่ข้อตกลง WTO มีผลใช้บังคับ และประเทศด้อยพัฒนาให้ระยะเวลา 7 ปี นับแต่วันที่ข้อตกลง WTO มีผลใช้บังคับ สำหรับประเทศไทยแล้วถือเป็นประเทศกำลังพัฒนาและเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization – WTO) จึงผูกพันตนที่จะต้องปฏิบัติตามข้อตกลง TRIMs ในฐานะที่เป็นประเทศกำลังพัฒนาคือต้องยกเลิกมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าซึ่งอยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs ภายในระยะเวลา 5 ปี นับแต่วันที่ข้อตกลง WTO มีผลใช้บังคับ ซึ่งก็คือต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นก่อนวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2543 หรือภายในปี ค.ศ.2000

ในการยกเลิกมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าดังกล่าว สำหรับประเทศไทยแล้วจะส่งผลกระทบต่อมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการลงทุนจากต่างประเทศของไทยในปัจจุบันนั้น ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงจะทำการศึกษาถึงผลกระทบจาก TRIMs ต่อมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการลงทุนจากต่างประเทศของไทยว่ามีผลกระทบอย่างไรเพียงไร และศึกษาถึงทิศทางของมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการลงทุนจากต่างประเทศในอนาคตภายหลังจากยกเลิกมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าซึ่งอยู่ในความหมายของ TRIMs

2. สมมติฐาน

ผลของข้อตกลงว่าด้วยมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (TRIMs) กำหนดประเทศไทยต้องยกเลิกมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าซึ่งอยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs เช่น มาตรการ Local Content ฯลฯ ภายในระยะเวลา 5 ปีนับแต่วันที่ข้อตกลง WTO มีผลใช้บังคับนั้นส่งผลต่อมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการลงทุนจากต่างประเทศของไทยในปัจจุบันที่ต้องปรับเปลี่ยนไป และส่งผลกระทบต่อมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการลงทุนจากต่างประเทศที่จะต้องนำมามาตรการอื่นมาทดแทนเพื่อให้การลงทุนจากต่างประเทศก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศไทยมากที่สุด และสอดคล้องกับสถานการณ์ทางการค้าระหว่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป

3. วัตถุประสงค์ในการศึกษา

3.1 เพื่อศึกษาถึง TRIMs ว่ากำหนดหลักการในรายละเอียดไว้อย่างไร และบรรดาประเทศสมาชิกมีพันธกรณีที่ต้องปฏิบัติตาม TRIMs อย่างไรบ้าง

3.2 ศึกษาถึงบทบาทและขอบเขตของ TRIMs ที่มีผลกระทบต่อมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการลงทุนจากต่างประเทศของไทยในปัจจุบันว่ามีผลกระทบอย่างไรบ้าง และประเทศไทยควรจะดำเนินการเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายด้านการลงทุนจากต่างประเทศในปัจจุบันอย่างไร

3.3 ศึกษาถึงผลกระทบจาก TRIMs ต่อทิศทางในอนาคตของมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการลงทุนจากต่างประเทศของไทย

4. ขอบเขตการศึกษา

4.1 ทำการศึกษาข้อตกลงว่าด้วยมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (TRIMs) ว่ามีหลักการและเงื่อนไขที่ประเทศสมาชิกต้องปฏิบัติตามอย่างไรบ้าง

4.2 ทำการศึกษามาตรการทางกฎหมายด้านการลงทุนจากต่างประเทศของไทยในปัจจุบัน โดยศึกษาจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องดังนี้

- พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 และประกาศของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
- พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522 และประกาศที่เกี่ยวข้อง
- พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 และประกาศที่เกี่ยวข้อง
- พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542
- พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2522

- พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2521
- ประมวลกฎหมายที่ดิน
- พระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ.2522
- พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตรา พ.ศ.2485 และประกาศที่เกี่ยวข้อง

5. ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

5.1 ทราบถึงหลักการและเงื่อนไขของ TRIMs ว่ามีรายละเอียดอย่างไรบ้าง

5.2 ทราบถึงมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการลงทุนจากต่างประเทศของไทยว่าปัจจุบันได้กำหนดมาตรการไว้อย่างไรบ้าง และเหตุผลความจำเป็นในการที่ต้องกำหนดมาตรการทางกฎหมายดังกล่าว

5.3 ทราบว่ามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการลงทุนจากต่างประเทศของไทยมาตรการใดบ้างที่อยู่ในความหมายของ TRIMs ซึ่งจะต้องยกเลิกและเมื่อยกเลิกแล้วจะส่งผลกระทบต่อมาตรการทางกฎหมายอย่างไรบ้าง

5.4 ทราบถึงทิศทางในอนาคตของมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการลงทุนจากต่างประเทศภายหลังยกเลิกมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าซึ่งอยู่ในความหมายของ TRIMs

บทที่ 1

การลงทุนจากต่างประเทศและผลกระทบของการลงทุนจากต่างประเทศ

1. ความหมายของการลงทุน

คำว่า “การลงทุน” (Investment) มีผู้ให้ความหมายไว้หลายประการ โดยในทางเศรษฐศาสตร์ ได้อธิบายว่าการลงทุนเกิดขึ้นเมื่อมีการซื้อทรัพย์สินไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สินที่มีตัวตนหรือไม่ก็ตาม โดยผู้ลงทุนจะได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนในรูปแบบของรายได้ (Income) หรือกำไร (Profit) หรือทั้งสองอย่าง โดยได้แบ่งการลงทุนออกเป็นการลงทุนเพื่อการบริโภค (Consumer Investment) การลงทุนทางธุรกิจ (Business or Economic Investment) และการลงทุนทางการเงิน (Financial or Security Investment)¹

สำหรับในทางกฎหมายได้มีการอธิบายคำว่า “การลงทุน” ไว้สั้น ๆ ว่า หมายถึง การนำเอาเงินทุน (Capital) มาจัดการเพื่อจะให้เกิดมีรายได้หรือผลกำไรจากการจัดการนั้น² ทั้งนี้การลงทุนนั้นอาจจะเป็นการลงทุนโดยเอกชน หรือโดยรัฐก็ได้ สำหรับการลงทุนโดยเอกชนอาจเป็นการลงทุนโดยบุคคลภายในประเทศเองหรือเป็นการลงทุนจากต่างประเทศ

การลงทุนจากต่างประเทศซึ่งเป็นกรณีที่จะทำการศึกษาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้นั้นแบ่งออกดังนี้³

1. การลงทุนโดยตรง (Direct Investment) ซึ่งเป็นการลงทุนในกิจการที่ผู้ลงทุน ซึ่งอาจเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลยังคงความเป็นเจ้าของและสามารถควบคุมจัดการอยู่ ข้อมูลและคำแนะนำจากบุคคลภายนอกเป็นเป็นแนวทางประกอบในการตัดสินใจที่จะลงทุนเท่านั้น

2. การลงทุนทางอ้อม (Indirect Investment) เป็นการลงทุนที่กระทำผ่านสถาบัน โดยสถาบันดังกล่าวเป็นผู้ตัดสินใจแทนเจ้าของเงิน เจ้าของเงินไม่สามารถเข้าไปควบคุมการลงทุนของสถาบันเหล่านี้

¹ เพชรีย์ ขุมทรัพย์. หลักการลงทุน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539 หน้า 1.

² Black's Law Dictionary, 4th ed., West Publishing Co., U.S.A., 1951. p.960.

³ เพชรีย์ ขุมทรัพย์. หลักการลงทุน. หน้า 7 – 8.

ได้ จะกระทำได้แต่เพียงก่อนการลงทุนต้องทำการศึกษาจุดมุ่งหมายในการลงทุนของสถาบันเหล่านี้ก่อนเท่านั้น

จากความหมายของคำว่า “การลงทุน” ข้างต้น การลงทุนจากต่างประเทศที่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะทำการวิเคราะห์นั้นจะพิจารณาแต่เพียงเฉพาะการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศเท่านั้นเพราะเป็นการลงทุนที่ตัวนักลงทุนมีอำนาจในการตัดสินใจและกระทำกับเงินทุนของตนเองตามที่ต้องการว่าจะเข้ามาลงทุนในกิจการใด จะนำเงินตราเข้าออกประเทศผู้รับการลงทุนเท่าใดอย่างไร ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประเทศผู้รับการลงทุน

2. ความหมายของนักลงทุนต่างประเทศ

ประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายนั้นมีความจำเป็นในการที่จะต้องพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ เนื่องจากรายได้ของประเทศกำลังพัฒนาส่วนใหญ่จะมาจากการส่งออกสินค้าภาคเกษตรกรรมที่ไม่มีเสถียรภาพ และประชากรภายในประเทศมีความต้องการที่จะบริโภคสินค้าที่ผลิตจากต่างประเทศ ดังนั้นเป้าหมายประการแรกของประเทศกำลังพัฒนามาก็คือการสนับสนุนให้มีการลงทุนจากต่างประเทศในภาคอุตสาหกรรมเพื่อทดแทนการนำเข้า ซึ่งนอกจากจะทำให้ประเทศสามารถประหยัดเงินตราต่างประเทศในการนำเข้าสินค้าแล้วการเข้ามาของการลงทุนจากต่างประเทศยังเป็นการขยายโอกาสในการจ้างแรงงานภายในประเทศ มีการใช้ทรัพยากรภายในประเทศเพิ่มขึ้นและส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมภายในประเทศที่จะมีการขยายตัวขึ้นส่งผลโดยตรงต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศให้การพัฒนาและเจริญขึ้น ทำให้มีการเรียกประเทศกำลังพัฒนาที่สนับสนุนให้มีการลงทุนจากต่างประเทศนี้ว่าเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (The New Industrialized Countries – NICs)⁴ ซึ่งในส่วนของประเทศไทยแล้วก็มีความพยายามที่จะเป็นกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่เช่นกัน

ในเรื่องของความหมายของการลงทุนจากต่างประเทศหรือการให้ความหมายของคำว่า “นักลงทุนต่างประเทศ” นี้ หากพิจารณาในด้วยทฤษฎีหมายของไทยแล้วยังไม่ถือได้ว่ามีกฎหมายใดที่ให้ความหมายได้ครบถ้วนทุกกรณี ดังนั้นหากต้องการทราบความหมายของคำว่า “นักลงทุนต่างประเทศ” ไว้ว่าให้หมายถึงบุคคลใดหรือกลุ่มบุคคลใดจำเป็นจะต้องศึกษากฎหมายเป็นรายฉบับไป เช่น หากต้องการทราบว่าบุคคลธรรมดาเป็นนักลงทุนต่างประเทศหรือไม่จะต้องพิจารณาจากพระราชบัญญัติสัญญา

⁴ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด. “ประเทศอุตสาหกรรมใหม่.” วารสารเศรษฐกิจ, พฤษภาคม 2525. หน้า 282 -289.

พ.ศ.2508 ซึ่งตามกฎหมายฉบับนี้คนธรรมดาทุกคนที่ไม่มีสัญชาติไทยถือเป็นคนต่างด้าวทั้งหมด ซึ่งเป็น การให้คำนิยามของคำว่า “คนต่างด้าว” หรือ “คนต่างประเทศ” ไว้ในเชิงปฏิเสธ⁵

อย่างไรก็ดีในส่วนของบุคคลธรรมดาไม่ว่าจะเป็นปัญหาหากนักเพราะพิจารณาจากหลักการ ในพระราชบัญญัติสัญชาติได้ แต่หากเป็นกรณีของนิติบุคคล การที่จะพิจารณาว่านิติบุคคลนั้นเป็น นิติบุคคลไทยหรือนิติบุคคลต่างประเทศ ไม่อาจที่จะนำหลักการในพระราชบัญญัติสัญชาติมาพิจารณาได้ ปัญหาที่ต้องพิจารณาก็คือกรณีเช่นนี้ควรจะถือหลักเกณฑ์ใดมาตัดสินว่านิติบุคคลดังกล่าวเป็นนิติบุคคล ไทยหรือนิติบุคคลต่างประเทศ เนื่องจากการที่ทราบสัญชาติของนิติบุคคลในเรื่องของการกำหนด มาตรการทางกฎหมายในเรื่องการลงทุนจากต่างประเทศถือเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องพิจารณาเป็นประการแรก เพราะหากนิติบุคคลนั้น ๆ เป็นนิติบุคคลต่างประเทศก็จะต้องตกอยู่ภายใต้มาตรการที่กฎหมายกำหนด ในเรื่องของการลงทุนจากต่างประเทศในหลายประการ

การที่จะพิจารณาว่าการลงทุนของนิติบุคคลใดเป็นการลงทุนโดยนิติบุคคลต่างประเทศหรือไม่ โดยดูจากสัญชาติของนิติบุคคล หากจะพิจารณาจากหลักการในทางทฤษฎีแล้วนิติบุคคลกฎหมายเป็น ตัวกำหนดให้นิติบุคคลมีสภาพบุคคล โดยมีสิทธิและหน้าที่แตกต่างหากมาจากบุคคลธรรมดา⁶ ซึ่งจากการ ที่กฎหมายกำหนดสิทธิและหน้าที่ดังกล่าวทำให้นิติบุคคลมีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับบุคคลธรรมดา แต่ การที่จะพิจารณาว่านิติบุคคลนั้นมีสัญชาติใดในทางปฏิบัติแล้วนานาประเทศได้ใช้หลักการในการกำหนด สัญชาติของนิติบุคคลแตกต่างกัน ทั้งนี้โดยสรุปแล้วอาจจำแนกได้เป็น 4 กรณีด้วยกัน คือ⁷

1.) สถานที่จดทะเบียนก่อตั้งนิติบุคคล (Incorporation) หลักการนี้เป็นหลักการของประเทศ สหรัฐอเมริกา โดยพิจารณาสัญชาติของนิติบุคคลจากสถานที่จดทะเบียนก่อตั้งนิติบุคคลนั้น โดยถูกต้อง ตามกฎหมาย หากจดทะเบียนก่อตั้งเป็นนิติบุคคลโดยถูกต้องตามกฎหมายในประเทศใดก็ถือว่ามีสัญชาติ ดังกล่าวมีสัญชาติของประเทศที่จดทะเบียน เช่น บริษัท ก. จดทะเบียนก่อตั้งโดยถูกต้องตามกฎหมายใน ประเทศไทยและไปประกอบกิจการในประเทศสหรัฐอเมริกา หากพิจารณาตามหลักเกณฑ์ในเรื่องสถานที่

⁵ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, สำนักบริการวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์กฎหมาย และการพัฒนา คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คู่มือในการเจรจาต่อรองทำสัญญาความร่วมมือระหว่างนักลงทุน ไทยกับต่างประเทศ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535. หน้า 44 –45.

⁶ จิตติ ดิงศักดิ์. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วย บุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 5, กรุงเทพฯ : สำนัก พิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526 หน้า 144 – 45

⁷ O' Connell, D. P., op. Cit., footnote 11, p.1040 Schwarzenberger, G. International Law. V.1 3rd ed. London : Steven & Sons Limited, 1957. p.388

จดทะเบียนก่อตั้งนิติบุคคลนี้จะต้องถือว่าบริษัท ก.เป็นบริษัทที่มีสัญชาติไทย เป็นต้น ประเด็นที่จะต้องพิจารณาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์นี้ก็มีข้อจำกัดในบางประการกล่าวคือ ในบางกรณีอาจมีกฎหมายภายในของรัฐใดรัฐหนึ่งอาจไม่อนุญาตให้มีการจดทะเบียนก่อตั้งบริษัทโดยที่นิติบุคคลนั้น ๆ ไม่ได้มีความสัมพันธ์ใด ๆ กับประเทศที่ไปจดทะเบียนเลข ซึ่งก็จะทำให้การประยุกต์ใช้หลักการในเรื่องนี้ไม่อาจนำมาพิจารณาได้เพราะการจดทะเบียนก่อตั้งนิติบุคคลนั้นไม่ถูกต้องตามกฎหมายภายในของประเทศที่นิติบุคคลนั้นไปประกอบกิจการ

2.) หลักภูมิลำเนา หลักการนี้เมื่อนิติบุคคลได้จดทะเบียนจัดตั้งขึ้นพร้อม ๆ กันในหลายประเทศทำให้ไม่อาจนำหลักการในเรื่องสถานที่จดทะเบียนมาพิจารณาได้ จึงก่อให้เกิดหลักการที่ต้องพิจารณาในประการต่อมาว่าสัญชาติของนิติบุคคลควรจะถือเอาตามสถานที่ที่เป็นภูมิลำเนาของนิติบุคคล โดยพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นองค์ประกอบ ซึ่งหลักการนี้จะคำนึงถึงสถานที่ซึ่งได้มีการจัดการทางด้านการบริหารงานและการจัดการภายในของนิติบุคคลนั้นมาเป็นเงื่อนไขสำคัญในการกำหนดสัญชาติของนิติบุคคล โดยจะถือว่านิติบุคคลมีสัญชาติของประเทศที่เป็นศูนย์กลางในการจัดการทางด้านการบริหารงาน (Administration) และการจัดการ (Management) และมีเงื่อนไขอีกประการหนึ่งว่าสถานที่ดังกล่าวจะต้องไม่ใช่สถานที่ที่ใช้สำหรับแสวงหาประโยชน์หรือเป็นสถานที่ที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ เช่น บริษัท ก. จดทะเบียนก่อตั้งนิติบุคคลพร้อม ๆ กันในประเทศ A และประเทศ B โดยมีสำนักงานที่เป็นศูนย์กลางในการบริหารงานและการจัดการต่าง ๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของบริษัท ก. อยู่ในประเทศ A เช่นนี้หากพิจารณาสัญชาตินิติบุคคลโดยคำนึงถึงแต่เพียงหลักการในเรื่องสถานที่จดทะเบียนเพียงหลักการเดียวแล้ว ก็ถือว่านิติบุคคลดังกล่าวมีสัญชาติของประเทศ A และประเทศ B ดังนั้นในกรณีดังกล่าวนี้จึงต้องนำหลักการในเรื่องของภูมิลำเนามาตัดสินสัญชาติของนิติบุคคลโดยใช้สถานที่ที่เป็นศูนย์กลางในการบริหารงานและการจัดการเป็นภูมิลำเนาของนิติบุคคลและถือว่านิติบุคคลดังกล่าวมีสัญชาติของประเทศที่มีภูมิลำเนา ซึ่งในกรณีนี้ก็จะถือว่าบริษัท ก.มีสัญชาติประเทศ A เพราะมีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศ A เป็นต้น

3.) หลักที่ตั้งสำนักงานใหญ่ (Head Office) เป็นหลักการที่เกิดขึ้นจากกฎหมายฝรั่งเศส และมีหลักการที่ไม่แตกต่างจากหลักในเรื่องภูมิลำเนามากนัก โดยทั้งสองหลักนี้เน้นความสำคัญของการจัดการนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้น ซึ่งแตกต่างจากการดำเนินธุรกิจ (Business Operation) โดยภายใต้กฎหมายฝรั่งเศสถือว่าเป็นไปไม่ได้ที่บริษัทจะมีสำนักงานใหญ่อยู่ที่อื่นนอกเหนือจากสถานที่จดทะเบียนก่อตั้งบริษัท และสิ่งสำคัญที่จะตัดสินในการพิจารณาสัญชาติของนิติบุคคลก็คือการบังคับบัญชาในการ

บริหารงาน (Administrative Direction) ของนิติบุคคลนั้น ดังนั้นหากนิติบุคคลใดมีที่ตั้งสำนักงานใหญ่ที่มีอำนาจในการบังคับบัญชาในการบริหารงานอยู่ ณ รัฐใดนิติบุคคลดังกล่าวก็มีสัญชาติของรัฐนั้น

4.) **หลักการควบคุม (Control)** หลักการนี้เป็นการกำหนดสัญชาติของนิติบุคคลโดยพิจารณาจากสัญชาติของเอกชนที่ เป็นผู้ถือหุ้นและมีเสียงข้างมากในการบริหารงานหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือมีอำนาจในการบริหารงานและสั่งการต่าง ๆ ในนิติบุคคลเป็นตัวกำหนดสัญชาติของนิติบุคคลนั้น ๆ ทำให้การนำหลักการนี้มาประยุกต์ใช้ นิติบุคคลอาจมีการเปลี่ยนแปลงสัญชาติไปได้โดยตลอดและเป็นไปได้โดยง่ายกว่ากรณีทั้งสามประการข้างต้นที่การเปลี่ยนแปลงสัญชาติเป็นไปได้อาจหรือต้องใช้เวลาในการดำเนินการ ในขณะที่หลักการในเรื่องการควบคุมนี้เพียงแต่มีการถ่ายโอนหุ้นไปยังบุคคลหรือนิติบุคคลต่างประเทศก็ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสัญชาติของนิติบุคคลไปโดยทันที

หลักการทั้งสี่ประการข้างต้นเป็นหลักการที่นานาอารยประเทศเลือกใช้ตามความเหมาะสมของแต่ละประเทศแตกต่างกันไป เช่น หลักในเรื่องที่ตั้งสำนักงานใหญ่ ประเทศที่ยอมรับหลักการในเรื่องนี้ได้แก่ ประเทศเยอรมัน ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ หลักการในเรื่องสถานที่จดทะเบียนประเทศที่ยอมรับในหลักการนี้ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ สวิตเซอร์แลนด์ อย่างไรก็ตามหากพิจารณาหลักการในเรื่องการกำหนดค่านิยมตามกฎหมายระหว่างประเทศแล้วอาจพิจารณาได้จากกรณีตัวอย่างในกรณี Barcelona Traction , Light and Power Co. Case⁹ โดยเรื่องดังกล่าวเป็นกรณีโต้แย้งเกี่ยวกับสัญชาติของนิติบุคคล ซึ่งคู่กรณีก็คือประเทศเบลเยียมกับประเทศสเปน ตามข้อเท็จจริงปรากฏว่าบริษัท Barcelona Traction จำกัด จดทะเบียนก่อตั้งบริษัทภายใต้กฎหมายของประเทศแคนาดาในปี ค.ศ.1911 เพื่อพัฒนาการใช้ไฟฟ้าในประเทศสเปนในปี ค.ศ.1948 แต่บริษัทฯ ได้ถูกประกาศให้ล้มละลายโดยเจ้าหน้าที่ประเทศสเปนทำให้บริษัทฯ ได้รับความเสียหาย และประเทศแคนาดาซึ่งเป็นประเทศที่บริษัทฯ จดทะเบียนก่อตั้งบริษัทฯ ได้เข้ามาแทรกแซงในเบื้องต้นแต่ต่อมาภายหลังได้ถอนตัว โดยตามข้อเท็จจริงตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาทั้งหมดร้อยละ 88 หุ้นของบริษัทฯ มีผู้ถือหุ้นชาวเบลเยียม ซึ่งประเทศเบลเยียมได้ฟ้องร้องว่าประเทศสเปนกระทำความเสียหายแก่คนชาติตนที่ เป็นผู้ถือหุ้นซึ่งได้รับความเสียหายจากการที่ประเทศสเปนประกาศให้บริษัทฯ ล้มละลาย ทั้งนี้ประเทศสเปนได้ปฏิเสธว่าไม่ได้ทำให้ประเทศเบลเยียมเสียหายแต่ได้กระทำการกับบริษัทฯ โดยประเทศสเปนได้ยกข้อต่อสู้ว่าประเทศเบลเยียมไม่ใช่ผู้เสียหายจึงไม่มีสิทธิเป็นคู่ความในศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ และไม่มีสิทธิในการเข้ามาแทรกแซงใช้ความคุ้มครอง

⁸ Ibid.

⁹ Haris D. J. *Case and Material on International Law*. 4th ed. London : Sweet & Maxwell, 1991. p.461.

ทางการทูตในนามคนชาติของตน เนื่องจากบริษัท Barcelona Traction จำกัด เป็นบริษัทที่มีสัญชาติแคนาดาไม่ใช่สัญชาติเบลเยียม¹⁰

ศาลระหว่างประเทศได้พิจารณากรณีนี้โดยปฏิเสธที่จะใช้หลักการในเรื่องการควบคุม (Control) ที่พิจารณาจากสัดส่วนการถือหุ้นและอำนาจในการบริหารงานในนิติบุคคลนั้นมาพิจารณา และไม่นำหลักการในเรื่องความสัมพันธ์ที่แท้จริง (genuine link) ในคดี Nottebohm มาเทียบเคียงเพื่อพิจารณาการใช้ความคุ้มครองทางการทูตของประเทศเบลเยียมกับผู้ถือหุ้นในบริษัท Barcelona Traction จำกัด โดยในที่สุดศาลยุติธรรมระหว่างประเทศได้มีคำพิพากษาชี้ขาดว่ารัฐบาลประเทศเบลเยียมไม่มีอำนาจฟ้องร้องเพราะไม่ได้เป็นผู้เสียหายที่ถูกละเมิดสิทธิ¹¹ โดยการที่ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศไม่นำหลักการในเรื่องการควบคุมมาพิจารณากำหนดสัญชาตินิติบุคคลในคดีนี้เนื่องจากได้พิจารณาโดยใช้กฎหมายภายในประเทศมาวินิจฉัยความแตกต่างและความสัมพันธ์ระหว่างบริษัทกับผู้ถือหุ้น โดยกฎหมายภายในที่ได้รับยอมรับโดยทั่วไปมิใช่เฉพาะรัฐใดรัฐหนึ่ง¹² ซึ่งกฎหมายภายในที่ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศนำมาวินิจฉัยดังกล่าวได้แยกนิติบุคคลออกจากผู้ถือหุ้นโดยเด็ดขาดจึงหมายความว่าหากบริษัทยังคงดำเนินกิจการอยู่ผู้ถือหุ้นไม่มีสิทธิในทรัพย์สินของบริษัท¹³ ถึงแม้ว่าบริษัทจะไม่สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้แต่บริษัทก็ยังคงมีสิทธิในการปกป้องสิทธิของตนเองและผู้ถือหุ้น รัฐที่ผู้ถือหุ้นมีสัญชาติจะมีสิทธิเรียกร้องได้ก็ต่อเมื่อการสิ้นสุดของนิติบุคคลนั้นไม่อาจมีสิทธิเรียกร้องหรือปกป้องความเสียหายของผู้ถือหุ้นโดยผ่านบริษัทได้ โดยในข้อเท็จจริงของคดี Barcelona Traction รัฐบาลแคนาดาได้ยุติการเรียกร้องในนามบริษัทฯ โดยไม่เปิดเผยสาเหตุซึ่งไม่ได้หมายความว่าสิทธิของรัฐบาลแคนาดาในการให้ความคุ้มครองทางการทูตเป็นสิ่งที่พ้นวิสัยไปเนื่องจากสิทธิดังกล่าวของรัฐบาลแคนาดายังมีอยู่เต็มที่อันเป็นการแสดงให้เห็นว่าการให้ความคุ้มครองทางการทูตเป็นดุลพินิจอิสระโดยแท้ของรัฐ¹⁴ นอกจากนี้ในกรณีโต้แย้งรัฐบาลสเปนยังไม่เคยโต้แย้งในเรื่องสัญชาติแคนาดาของบริษัทฯ และได้ให้การรับรองสัญชาติแคนาดาของบริษัทฯอย่างเปิดเผยทั้งวาจาและลายลักษณ์อักษรในขณะที่ดำเนินการฟ้องร้อง¹⁵ ดังนั้นจากคดี

¹⁰Wallace C. D. **Barcelona Traction Case**. Encyclopedia of Public International Law, 1981. p.31.

¹¹Ibid. p.32.

¹² Harris D. J. , **Case and Material on International Law**. p.463.

¹³ Ibid. p.462.

¹⁴ Ibid. p.466.

¹⁵ Ibid. p.467.

Barcelona Traction สัญชาติของนิติบุคคลจึงพิจารณาตามหลักการในเรื่องของสถานที่จดทะเบียนและรัฐที่นิติบุคคลจดทะเบียนเท่านั้นที่สามารถให้การคุ้มครองทางการทูตแก่นิติบุคคลดังกล่าว¹⁶

ในส่วนของกฎหมายไทยนั้นการที่จะพิจารณาว่านิติบุคคลมีสัญชาติใดยังไม่มีความหมายจับใดที่ระบุสัญชาติของนิติบุคคลไว้ชัดเจนเช่นเดียวกับกรณีของบุคคลธรรมดาตามพระราชบัญญัติสัญชาติแต่ก็มีได้หมายความว่าประเทศไทยจะไม่มีหลักเกณฑ์ที่จะนำมาพิจารณาว่านิติบุคคลมีสัญชาติใด โดยในกรณีของนิติบุคคลนี้หากพิจารณาจากข้อเท็จจริงแล้วการที่จะชี้ว่านิติบุคคลนั้น ๆ มีสัญชาติใดจะพิจารณาได้ใน 2 กรณี คือ¹⁷

1. กรณีทั่วไป สัญชาติของนิติบุคคลจะเป็นไปตามสถานที่ที่นิติบุคคลนั้นจดทะเบียนก่อตั้งเป็นนิติบุคคล ซึ่งก็หมายความว่าประเทศที่นิติบุคคลนั้นจดทะเบียนก่อตั้งถูกต้องตามกฎหมายประเทศใดประเทศนั้นก็จะเป็นประเทศที่นิติบุคคลมีสัญชาติ ซึ่งข้อเท็จจริงในกรณีนี้ตามกฎหมายไทยยังไม่มีความหมายที่บัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจน แต่พิจารณาได้จากแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ได้ตัดสินในกรณีดังกล่าวไว้เป็นบรรทัดฐาน โดยสรุปได้ว่าบริษัทที่มีได้จดทะเบียนก่อตั้งเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทยเป็นนิติบุคคลต่างประเทศ ซึ่งคำพิพากษาศาลฎีกาที่นำมาเป็นบรรทัดฐานก็ได้แก่ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1318/2513 , 3401/2539 , 2466/2532 2768/2532

2. กรณีพิเศษ สัญชาตินิติบุคคลจะพิจารณาจากผลของกฎหมายที่ต้องการจะระบุคำนิยามสัญชาติของนิติบุคคลเพื่อจุดประสงค์ใดจุดประสงค์หนึ่งเท่านั้น โดยมีได้อาศัยข้อเท็จจริงจากสถานการณ์ดังกล่าวมากำหนดสัญชาตินิติบุคคลในกรณีทั่วไป ได้แก่

2.1) พระราชบัญญัติ ว่าด้วย การชดกันแห่งกฎหมาย พ.ศ.2481¹⁸ มาตรา 7 กำหนดว่า ในกรณีที่มีการชดกันแห่งกฎหมายซึ่งไม่สามารถจะระบุสัญชาติของนิติบุคคลได้ อาจเป็นเพราะนิติบุคคลนั้นจดทะเบียนในประเทศหนึ่ง แต่มีสำนักงานใหญ่อยู่ในอีกประเทศหนึ่ง หรือผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่ซึ่งมีอำนาจในการบังคับบัญชานิติบุคคลนั้นเป็นคนอีกประเทศหนึ่ง ซึ่งทำให้เป็นปัญหาในการกำหนดสัญชาติของ

¹⁶ Soranajah M. *The International Law on Foreign Investment*. Cambridge : Grotius Publication, 1994. p.246.

¹⁷ พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร. *กฎหมายระหว่างประเทศ แผนกคดีบุคคล ภาค 1 การจัดสรรเอกชนในทางระหว่างประเทศ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน . 2538. หน้า 325

¹⁸ พระราชบัญญัติ ว่าด้วย การชดกันแห่งกฎหมาย พ.ศ.2481 มาตรา 7 “ในกรณีที่มีการชดกันในเรื่องสัญชาติของนิติบุคคล สัญชาตินิติบุคคลนั้น ได้แก่ สัญชาติแห่งประเทศซึ่งนิติบุคคลนั้นมีถิ่นที่สำนักงานแห่งใหญ่หรือที่ตั้งทำการแห่งใหญ่”

นิติบุคคลแล้ว ตามพระราชบัญญัติกฎหมายขัดกันให้ถือเอาถิ่นที่นิติบุคคลนั้นมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่เป็น
 สัญชาติของนิติบุคคล ซึ่งแตกต่างจากกรณีทั่วไปที่พิจารณาตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาแล้วยอมรับหลัก
 การในเรื่องสถานที่จดทะเบียนก่อตั้งนิติบุคคลมาพิจารณากำหนดสัญชาติของนิติบุคคลนั้น ในขณะที่หาก
 เป็นกรณีที่มีปัญหาว่าจะต้องนำกฎหมายใดมาใช้เพื่อกำหนดสัญชาตินิติบุคคลจะต้องปรับเอาหลักการทาง
 ทฤษฎีในเรื่องที่ตั้งของสำนักงานแห่งใหญ่ (Incorporation) เป็นเกณฑ์ในการพิจารณากำหนดสัญชาติของ
 นิติบุคคล ทั้งนี้กรณีที่จะนำหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมายมาพิจารณาก็จะ
 ต้องเป็นกรณีที่เกิดปัญหาการขัดกันในการกำหนดสัญชาติของนิติบุคคลเท่านั้น

2.2) พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 มาตรา 4 กำหนดว่า
 “คนต่างด้าว” หมายความว่า

- (1) บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย
- (2) นิติบุคคลซึ่งไม่ได้จดทะเบียนในประเทศไทย
- (3) นิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทย และมีลักษณะดังต่อไปนี้
  - (ก) นิติบุคคลซึ่งมีผู้ถือหุ้นตั้งแต่กึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นถือโดยบุคคลตาม (1) หรือ (2) หรือนิติบุคคลซึ่งมีบุคคลตาม (1) หรือ (2) ลงทุนมีมูลค่าตั้งแต่กึ่งหนึ่งของทุนทั้งหมดในนิติบุคคลนั้น
  - (ข) ห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนสามัญที่จดทะเบียนซึ่งหุ้นส่วนผู้จัดการหรือผู้จัดการเป็นบุคคลตาม (1)
  - (4) นิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนในประเทศไทย ซึ่งมีหุ้นอันเป็นทุนตั้งแต่กึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นถือโดยบุคคลตาม (1) (2) หรือ (3) หรือนิติบุคคลซึ่งมีบุคคลตาม (1) (2) หรือ (3) ลงทุนมีมูลค่าตั้งแต่กึ่งหนึ่งของทุนทั้งหมดในนิติบุคคลนั้น

จากหลักการในพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 ข้างต้นเป็นการ
 แสดงให้เห็นที่ชัดเจนยิ่งขึ้นว่าประเทศไทยยอมรับหลักการในเรื่องสถานที่จดทะเบียนในการกำหนด
 สัญชาติของนิติบุคคล และนอกจากนี้ยังยอมรับหลักการในเรื่องของการควบคุม (Control) มาปรับใช้ โดย
 ถึงแม้นิติบุคคลดังกล่าวจะจดทะเบียนในประเทศไทยซึ่งหากพิจารณาจากหลักการในกรณีแรกแล้วต้อง
 ถือว่าเป็นนิติบุคคลไทย แต่หากมีนักลงทุนต่างประเทศเข้ามาถือหุ้นในกิจการหรือเข้ามาเป็นผู้มีอำนาจใน
 การบริหารงานของนิติบุคคลนั้นก็ถือว่านิติบุคคลดังกล่าวเป็นนิติบุคคลต่างประเทศ

2.3 ประมวลกฎหมายที่ดิน กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาสัญชาติของนิติบุคคลจากจำนวนผู้ถือหุ้น/สมาชิก สัดส่วนการถือหุ้นของคนต่างประเทศ และวัตถุประสงค์ในการดำเนินการของนิติบุคคลนั้น ๆ ไว้ในมาตรา 97 ดังนี้

- กรณีเป็นบริษัทจำกัด/บริษัทมหาชนจำกัด/ห้างหุ้นส่วนจำกัด/ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน พิจารณาจากทุนและสัดส่วนการถือหุ้น หากมีคนต่างด้าวถือหุ้นเกินกว่าร้อยละสี่สิบเก้าถือว่านิติบุคคลนั้นเป็นนิติบุคคลต่างประเทศ

- กรณีเป็นสมาคม/สหกรณ์ พิจารณาจากสองกรณีคือ หากจำนวนสมาชิกเกินกว่ากึ่งหนึ่งเป็นคนต่างประเทศก็ถือเป็นนิติบุคคลต่างประเทศ แต่ถึงแม้สมาชิกส่วนใหญ่จะเป็นคนไทยแต่หากดำเนินการโดยมุ่งหมายเพื่อประโยชน์ของคนต่างประเทศแล้วก็ถือเป็นนิติบุคคลต่างประเทศเช่นกัน ซึ่งจะต้องพิจารณาทั้ง 2 กรณีประกอบกันไป

- กรณีเป็นมูลนิธิจะพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของมูลนิธิเป็นสำคัญหากดำเนินการเพื่อประโยชน์ของคนต่างประเทศแล้วก็ถือเป็นนิติบุคคลต่างประเทศ

จากความหมายและคำจำกัดความเพื่อพิจารณากำหนดสัญชาตินิติบุคคลข้างต้นแล้วจะเห็นว่าในกรณีที่ไม่มีปัญหาในทางปฏิบัติประเทศไทยยอมรับหลักการในเรื่องของสถานที่จดทะเบียนก่อตั้งนิติบุคคลมาพิจารณากำหนดสัญชาติของนิติบุคคลนั้น ๆ แต่หากมีปัญหาคือต้องพิจารณา หรือเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติขึ้นมาเป็นการเฉพาะซึ่งถือเป็นกรณีพิเศษก็ต้องมาพิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป โดยดูจากกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งตามหลักการในเรื่องของกฎหมายจัดกันนั้นก็พิจารณาตามหลักในเรื่องที่ตั้งของสำนักงานใหญ่มาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา ส่วนกฎหมายอื่นที่บัญญัติขึ้นมาเป็นกรณีเฉพาะนั้นอาจกล่าวได้ว่ายอมรับหลักการในเรื่องของการควบคุม (Control) มาเป็นเกณฑ์ในการกำหนดสัญชาติของนิติบุคคล

3. ความจำเป็นในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายด้านการลงทุนจากต่างประเทศ

ประเทศผู้รับการลงทุน โดยส่วนใหญ่จะเป็นประเทศกำลังพัฒนาและด้อยพัฒนาซึ่งบรรดาประเทศเหล่านี้มักประสบปัญหาขาดแคลนเงินทุนและเทคโนโลยีในการพัฒนาประเทศ จึงทำให้รัฐบาลของประเทศดังกล่าวต้องการเงินทุนและเทคโนโลยีจากต่างประเทศ โดยประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศจะปรากฏในรูปของความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ ความเจริญก้าวหน้า

ทางเทคโนโลยี¹⁹ แต่อย่างไรก็ดีการที่นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศผู้รับการลงทุน (Host Countries) นอกเหนือจากจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศผู้รับการลงทุนในรูปของความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีอันเป็นผลในทางบวกแล้ว ในทางกลับกันก็ก่อให้เกิดผลกระทบในทางลบด้วยเช่นกัน ซึ่งหากจะจำแนกผลกระทบจากการลงทุนจากต่างประเทศกับประเทศผู้รับการลงทุนแล้วอาจจำแนกได้ 2 กรณี คือ²⁰

1.) ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ อันเป็นผลกระทบประการสำคัญจากการลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศต่อประเทศผู้รับการลงทุน โดยจะส่งผลกระทบต่อภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศผู้รับการลงทุนในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1.1) ผลกระทบต่อรายได้ประชาชาติ สิ่งที่ประเทศผู้รับการลงทุนต้องการได้รับเมื่อมีการลงทุนจากต่างประเทศก็คือการเพิ่มรายได้ประชาชาติในประเทศผู้รับการลงทุนให้สูงขึ้นเพื่อให้ประชากรมีความอยู่ดีกินดี ซึ่งในการที่นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุนนั้นจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อรายได้ประชาชาติของประเทศผู้รับการลงทุนใน 2 ทางด้วยกันคือ

(ก.) ผลกระทบในทางบวก (Positive Contribution to GNP) ในส่วนผลกระทบในทางบวกนี้เป็นสิ่งที่ประเทศผู้รับการลงทุนต้องการได้รับเพราะเมื่อมีการลงทุนจากต่างประเทศแล้วก็จะก่อให้เกิดการจ้างแรงงานภายในประเทศส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้ประชาชาติในรูปของค่าจ้างแรงงานที่ได้รับจากการที่นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาประกอบการ นอกจากนี้ในเรื่องของรายได้ประชาชาติแล้วประเทศผู้รับการลงทุนจะมีรายได้จากการเข้ามาของนักลงทุนต่างประเทศในทางอื่นอีก อันได้แก่การจัดเก็บภาษีของภาครัฐจากนักลงทุนต่างประเทศทั้งในรูปของภาษีเงินได้ และภาษีศุลกากรต่าง ๆ ที่รัฐจะได้รับเพิ่มขึ้นอันเป็นผลทางตรงจากการที่นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุน

(ข.) ผลกระทบในทางลบ (Negative Contribution to GNP) นอกเหนือจากประโยชน์ที่ประเทศผู้รับการลงทุนจะได้รับอันเนื่องมาจากการที่นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุนข้างต้นแล้ว หากพิจารณาถึงการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศสิ่งที่นักลงทุนต่างประเทศตัดสินใจเข้ามาลงทุนในประเทศผู้รับการลงทุนนอกเหนือจากเรื่องของอัตราค่าแรงงานที่ถูกกว่าในประเทศของนักลงทุนหรือประเทศอื่น ๆ แล้ว สิ่งที่บรรดานักลงทุนต่างประเทศพิจารณาตัดสินใจอีกประการก็คือ

¹⁹ Isaiah A. Litivak and Christopher J. Maule. **Foreign Investment : The Experience of Host Countries.** New York : Praeger Publishers, 1970. pp. 11 – 14.

²⁰ H. C. Bos, Martin Sanders and Carlo Secchi. **Private Foreign Investment in Developing Countries.** Boston : D. Reidel Publishing Company, 1974. pp. 17 – 27.

ทรัพยากรธรรมชาติที่นำมาใช้เป็นวัตถุดิบในการประกอบการ ซึ่งก็จะต้องแสวงหาหรือใช้จากทรัพยากรภายในของประเทศผู้รับการลงทุนที่อาจจะมีจำนวน/ราคาที่เหมาะสมกว่าในประเทศของนักลงทุนเอง โดยในประเด็นนี้สิ่งที่ประเทศผู้รับการลงทุนจะต้องพิจารณาเปรียบเทียบกับก็คือการเพิ่มขึ้นของรายได้ประชาชาติเมื่อเทียบกับการสูญเสียไปของทรัพยากรธรรมชาติของคนแล้วสิ่งใดมีค่ามากกว่ากัน ซึ่งในที่นี้ผู้เขียนเห็นว่าทรัพยากรธรรมชาติที่สูญเสียไปนั้นบางสิ่งไม่สามารถสรรหามาทดแทนได้หรือหากหามาทดแทนได้ก็ต้องใช้ระยะเวลาอีกยาวนาน ซึ่งความคุ้มค่างับรายได้ประชาชาติที่เพิ่มขึ้นกับสิ่งที่สูญเสียไปนี้มีอาจเทียบเคียงกันได้ จึงเป็นเงื่อนไขอีกประการหนึ่งที่ประเทศผู้รับการลงทุนจะต้องพิจารณาว่าการตัดสินใจให้นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาประกอบกิจการในประเทศตนนั้นควรกำหนดเงื่อนไขของการเข้ามาลงทุน การใช้แรงงาน/วัตถุดิบในประเทศไว้อย่างไรเพียงไร รวมทั้งการกำหนดประเภทกิจการที่จะเข้ามาลงทุนให้สอดคล้องกับแนวทางในการพัฒนาประเทศทางด้านเศรษฐกิจรวมทั้งนโยบายด้านอื่น ๆ ของรัฐ เช่น การรักษาสภาพแวดล้อม การเร่งรัดพัฒนาพื้นที่เป้าหมาย ฯลฯ

1.2) ผลกระทบต่อภาวะทางการค้า (Term of Trade) เนื่องจากการผลิตสินค้าภายในของประเทศผู้รับการลงทุนส่วนใหญ่จะต้องใช้สินค้า บริการและวัตถุดิบจากต่างประเทศที่มีราคาค่อนข้างสูง ในขณะที่เมื่อผลิตสินค้าได้แล้วนำส่งกลับออกไปขายต่างประเทศจะถูกราคาประเทศที่มีเงินทุนหรือประเทศพัฒนาแล้วทั้งหลายกดดันในเรื่องของราคาขายในตลาดโลกทำให้ราคาสินค้าที่บรรดาประเทศผู้รับการลงทุนไม่สามารถต่อสู้ราคาสินค้าประเภทเดียวกันในตลาดโลกได้จึงเกิดภาวะการเสียเปรียบทางการค้าขึ้น ทำให้นักลงทุนภายในประเทศไม่สามารถที่จะประกอบการผลิตในลักษณะที่เป็นการผลิตเพื่อการส่งออกได้ ในขณะที่เดียวกันนักลงทุนจากต่างประเทศซึ่งมีความพร้อมทั้งด้านเงินทุนและการสนับสนุนจากประเทศของตนจะได้เปรียบมากกว่านักลงทุนภายในประเทศเหล่านี้จะสามารถเข้ามาเลือกการลงทุนในกิจการภายในประเทศที่ใช้เงินทุนต่ำแต่ผลตอบแทนสูงได้ ในขณะที่นักลงทุนภายในประเทศมีโอกาสเลือกน้อยกว่า ดังนั้นหากปล่อยให้มีการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศในประเทศผู้รับการลงทุนโดยเสรีปราศจากมาตรการในการควบคุมการลงทุนในเรื่องของการประกอบธุรกิจของนักลงทุนต่างประเทศแล้วจะก่อให้เกิดผลกระทบแก่นักลงทุนภายในประเทศของประเทศผู้รับการลงทุนที่มีอาจดำเนินการต่อไปได้ในที่สุด

1.3) ผลกระทบต่อ การเปลี่ยนมือในกิจการภายในประเทศผู้รับการลงทุน (Take - Over) จากการศึกษาของ Raul Prebisch ในรายงานของ Inter-American Development Bank²¹ พบว่าธุรกิจ

²¹ Ibid.

ประเทศกำลังพัฒนาซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นประเทศผู้รับการลงทุนมักจะถูกซื้อโดยนักลงทุนต่างชาติเสมอ แต่การเปลี่ยนมือในกิจการไปสู่นักลงทุนต่างประเทศนั้นไม่ได้ก่อให้เกิดกำไรแก่ประเทศผู้รับการลงทุนเสมอไป เนื่องจากการเปลี่ยนมือของธุรกิจภายในประเทศไปสู่นักลงทุนต่างประเทศนั้นจะเป็นผลดีได้ก็ต่อเมื่อได้มีการนำเงินที่ซื้อกิจการนั้นของนักลงทุนภายในประเทศที่ขายกิจการไปลงทุนในกิจการหรือโครงการอื่นภายในประเทศที่ได้รับผลตอบแทนสูงกว่าโครงการที่นักลงทุนต่างประเทศได้ซื้อไป จึงทำให้การเปลี่ยนมือนี้อาจก่อให้เกิดผลกระทบในทางลบกับประเทศผู้รับการลงทุนมากกว่าผลกระทบในทางบวก

1.4) ผลกระทบต่อดุลการชำระเงิน (The Balance of Payment)²² ในเรื่องผลกระทบต่อดุลการชำระเงินของประเทศผู้รับการลงทุนนี้สิ่งที่ต้องพิจารณาคือการเปรียบเทียบระหว่างเงินทุนที่ไหลเข้า (Capital Inflows) และกำไรที่ไหลออก (Profit Outflows) ซึ่งจากการศึกษาของ Keith Griffin พบว่าโดยส่วนใหญ่แล้วกำไรที่ไหลออก (Profit Outflows) จะมีมากกว่าเงินทุนไหลเข้า (Capital Inflows) เนื่องจากเมื่อนักลงทุนต่างประเทศนำเงินทุนเข้ามาประกอบการในประเทศผู้รับการลงทุนและเกิดผลกำไรแล้วมักจะส่งเงินอันเป็นผลกำไรกลับไปสู่ประเทศตนมากกว่าเงินที่ได้นำเข้ามาใช้ในการลงทุน ซึ่งก็สืบเนื่องมาจากการที่นักลงทุนต่างประเทศเหล่านี้มักจะตัดสินใจลงทุนในกิจการที่ใช้เงินทุนต่ำแต่ผลตอบแทนสูงดังที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น ทำให้ได้รับกำไรจากการดำเนินการจำนวนมาก ดังนั้นหากให้นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุนโดยปราศจากการควบคุมแล้วผลกระทบที่จะตามมาของประเทศผู้รับการลงทุนอันมีอาจหลีกเลี่ยงได้ก็คือภาวะการขาดดุลการชำระเงินเพราะมีเงินตราส่งออกนอกประเทศมากกว่าเงินที่เข้ามา ทำให้ประเทศผู้รับการลงทุนจำเป็นต้องกำหนดมาตรการควบคุมการลงทุนจากต่างประเทศในเรื่องของการปริวรรตเงินตราไว้

1.5) ผลกระทบต่ออัตราแลกเปลี่ยน²³ ในการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศนั้นจะก่อให้เกิดผลกระทบต่ออัตราแลกเปลี่ยนของประเทศผู้รับการลงทุน โดยจากการศึกษาของ F. Ginar พบว่าการเข้ามาของเงินทุนจากต่างประเทศในปริมาณมากนั้นไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์กับประเทศผู้รับการลงทุนเสมอไป แต่ในทางกลับกันจะทำให้อุปทาน (Supply) ของเงินตรามีมากขึ้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือความต้องการเงินตราต่างประเทศมีมากขึ้นส่งผลให้อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของประเทศผู้รับการลงทุนต่ำลง ซึ่งจะมีผลโดยตรงในการจำกัดปริมาณสินค้าและบริการซึ่งมีกำไรจากการผลิตภายในประเทศเพราะอัตราแลกเปลี่ยนที่ต่ำลง นอกจากนี้ในทางกลับกันสินค้าและบริการจาก

²² Ibid. pp.31 – 34.

²³ Ibid. pp. 90 –92.

ต่างประเทศจะมีกำไรมากขึ้นเพราะต้นทุนที่ต่ำลงอันสืบเนื่องมาจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราที่ต่ำลง นอกจากนี้ในภาวะการณ์ที่อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศต่ำลงนี้จะทำให้มีการนำเข้าสินค้าและบริการจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นส่งผลต่อระดับราคาสินค้าภายในประเทศและการจัดสรรทรัพยากรภายในประเทศที่ไม่สามารถจำกัดการผลิตได้ ทำให้ระบบเศรษฐกิจภายในประเทศเปลี่ยนจากผู้ผลิตมาเป็นผู้นำเข้าสินค้าแทน ผลก็คือราคาสินค้าที่ผลิตในประเทศจะไม่สามารถต่อสู้กับสินค้าที่มาจากต่างประเทศได้ส่งผลกระทบต่อนักลงทุนภายในประเทศ

1.6) ผลกระทบต่อระบบราคาภายในประเทศ²⁴ ในการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศที่มีความพร้อมทั้งทางเงินทุนและเทคโนโลยีนั้นจะทำให้การผลิตภายในประเทศมีประสิทธิภาพสูงขึ้น และนอกจากนี้ในกิจการบางอย่างที่ต้องใช้เงินทุนหรือเทคโนโลยีสูงจนนักลงทุนภายในประเทศไม่สามารถดำเนินการได้จะก่อให้เกิดการการลงทุนจากต่างประเทศที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดการจำหน่าย ซึ่งการเกิดลักษณะดังกล่าวนี้จะส่งผลกระทบต่อระบบราคาภายในประเทศโดยอาจทำให้ราคาสินค้าหรือบริการภายในประเทศสูงกว่าปกติหรือราคาต่ำกว่าราคาตลาดที่ผ่านมาได้ ซึ่งในส่วนนี้หากเป็นกิจการเดิมที่นักลงทุนภายในประเทศสามารถดำเนินการได้แล้ว แนนอนราคาสินค้าและบริการดังกล่าวย่อมจะต่ำกว่าราคาตลาดที่ผ่านมาทำให้ส่งผลกระทบต่อการลงทุนโดยนักลงทุนภายในประเทศเดิมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ที่หากไม่มีการพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิตให้สามารถลดต้นทุนการดำเนินการได้ก็จะทำให้ราคาสินค้าของคนสูงกว่าราคาสินค้าของนักลงทุนต่างประเทศ

1.7) ผลกระทบต่อค่าจ้างแรงงานภายในประเทศ²⁵ ในการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศจะก่อให้เกิดการจ้างแรงงานภายในประเทศเพิ่มขึ้นทั้งแรงงานในระดับกึ่งฝีมือและไร้ฝีมือ ซึ่งแรงงานลักษณะนี้ประเทศผู้รับการลงทุนส่วนใหญ่มีเป็นจำนวนมาก และเป็นอัตราว่างงานแฝงอยู่ในประเทศผู้รับการลงทุน ส่งผลให้อัตราค่าจ้างแรงงานภายในประเทศสูงขึ้น นอกจากนี้ในบรรดาประเทศผู้รับการลงทุนส่วนใหญ่แล้วจะเป็นประเทศเกษตรกรรมเมื่อมีนักลงทุนต่างประเทศเข้ามาประกอบการและมีความต้องการแรงงานเพิ่มมากขึ้นภายในประเทศแล้วผลที่ตามมาคือจะเกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคเกษตรกรรมมาสู่ภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น แต่ประการสำคัญที่ต้องพิจารณาก็คือการที่แรงงานเคลื่อนย้ายจากภาคเกษตรกรรมมาสู่ภาคอุตสาหกรรมมากขึ้นนั้นจะส่งผลกระทบต่อโครงสร้างพื้นฐานของประเทศโดยรวม ซึ่งก็เป็นสิ่งที่ประเทศผู้รับการลงทุนจะต้องตัดสินใจว่าการปล่อยให้ให้นักลงทุน

²⁴ Ibid. p.92.

²⁵ Ibid. pp.91 –82.

ต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศตน โดยไม่ได้กำหนดข้อจำกัดและเป็นผลให้โครงสร้างพื้นฐานภายในประเทศที่เป็นประเทศเกษตรกรรมเปลี่ยนไปเป็นประเทศอุตสาหกรรมนั้นประเทศของตนมีความพร้อมหรือไม่อย่างไร หรือควรจะปล่อยให้เป็นไปตามสถานการณ์แวดล้อมที่ดำเนินการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางสังคมแบบค่อยเป็นค่อยไป โดยจำกัดการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศไว้ระดับหนึ่งเพื่อมิให้กระทบต่อโครงสร้างพื้นฐานของประเทศมากนัก แต่ให้มีลักษณะของการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไปตามสถานการณ์ ซึ่งในส่วนนี้เห็นว่าหากปล่อยให้โครงสร้างพื้นฐานของประเทศเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วโดยไม่มีการควบคุมแล้วน่าจะก่อให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดีเพราะจะทำให้ระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศเกิดภาวะการล่มสลายได้ในที่สุดหากประชากรหรือพื้นฐานโครงสร้างของประเทศยังไม่พร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงจากภาคเกษตรกรรมมาสู่ภาคอุตสาหกรรมจนกลายเป็นปัญหาทางเศรษฐกิจในเวลาต่อมาดังเช่นที่ประเทศในภูมิภาคเอเชียหลายประเทศกำลังประสบภาวะปัญหาทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน

2.) ผลกระทบทางด้านเทคโนโลยี²⁶ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าการที่นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศผู้รับการลงทุนนั้น นักลงทุนต่างประเทศดังกล่าวมักจะมีความพร้อมทั้งทางด้านเงินทุนและเทคโนโลยี ซึ่งความพร้อมของนักลงทุนต่างประเทศดังกล่าวนี้เมื่อได้เข้ามาลงทุนในประเทศผู้รับการลงทุนแล้วก็จะก่อให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยีมาสู่ประเทศผู้รับการลงทุน โดยมีบริษัทแม่ (Parent Company) ของประเทศผู้ลงทุนทำการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับบริษัทสาขา (Subsidiary Company) ในประเทศผู้รับการลงทุน ทั้งนี้การถ่ายทอดเทคโนโลยีดังกล่าวมิได้ถ่ายทอดโดยปราศจากข้อจำกัด ซึ่งในการนี้จะต้องคำนึงถึงความสามารถของประเทศผู้รับเทคโนโลยีและความเหมาะสมเป็นสำคัญด้วย มิฉะนั้นจะทำให้การถ่ายทอดเทคโนโลยีมีต้นทุนในการถ่ายทอดสูงไม่คุ้มค่ากับการถ่ายทอด ซึ่งต้นทุนที่จะทำให้เทคโนโลยีสูงหรือต่ำนั้นจะพิจารณาจากองค์ประกอบหลายประการในประเทศผู้รับการลงทุน เช่น การยอมรับเรื่องเครื่องหมายการค้า สิทธิบัตร กรรมวิธีการผลิต อันเป็นเรื่องทางทรัพย์สินทางปัญญาว่าในประเทศผู้รับการลงทุนได้ให้การคุ้มครองมากน้อยเพียงใด ซึ่งหากในประเทศผู้รับการลงทุนไม่ได้ให้การคุ้มครองอย่างเพียงพอแล้วเมื่อมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีเข้ามาก็จะทำให้ผู้ถ่ายทอดได้รับความเสียหายและไม่คุ้มค่ากับต้นทุนในการถ่ายทอด นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาองค์ประกอบอื่น ๆ อีก เช่น ค่าโฆษณา การกำหนดมาตรการต่าง ๆ ภายในประเทศผู้รับการลงทุน (Local Content Requirements การ

²⁶ Mingsarn Santikan. *Technology Transfer : A case study*. Singapore : Singapore University Press, 1981. pp.1 - 3.

จำกัดการนำเข้า ฯลฯ) เป็นต้น หากมาตรการต่าง ๆ เหล่านี้ในประเทศผู้รับการลงทุนไม่เอื้ออำนวยแล้วการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากบริษัทแม่มายังบริษัทสาขาภายในประเทศผู้รับการลงทุนก็จะเกิดขึ้นน้อย ซึ่งก็ส่งผลกระทบต่อประเทศผู้รับการลงทุนเช่นเดียวกัน เนื่องจากในบรรดาประเทศผู้รับการลงทุนแล้วส่วนใหญ่เป็นประเทศกำลังพัฒนาหรือด้อยพัฒนาที่ต้องการรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการผลิตจากประเทศที่พัฒนาแล้ว จึงทำให้บรรดาประเทศผู้รับการลงทุนต้องหันมาพิจารณาตนเองว่า ได้กำหนดมาตรการใดที่ทำให้การถ่ายทอดเทคโนโลยีของนักลงทุนต่างประเทศเกิดต้นทุนสูงหรือไม่และต้องพิจารณาหามาตรการมาเอื้ออำนวยประโยชน์ในเรื่องดังกล่าว แต่ในขณะที่เดียวกับก็ต้องระมัดระวังมิให้การลงทุนจากต่างประเทศก่อให้เกิดผลกระทบโดยรวมต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

จากผลกระทบต่อประเทศผู้รับการลงทุนข้างต้นจึงทำให้ประเทศผู้รับการลงทุนจำเป็นต้องกำหนดมาตรการในการควบคุมการลงทุนจากต่างประเทศโดยมีเหตุผลที่ต้องกำหนดมาตรการในการควบคุมการลงทุนจากต่างประเทศก็เพื่อให้การลงทุนจากต่างประเทศเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ดังนี้²⁷

1. เพื่อให้การลงทุนจากต่างประเทศก่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจภายในประเทศตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
2. เพื่อให้แรงงานภายในประเทศอยู่ในภาวะการจ้างงานเต็มที่ เพราะการเข้ามาของนักลงทุนต่างประเทศจะก่อให้เกิดการจ้างแรงงานภายในประเทศและอุตสาหกรรมต่อเนื่องภายในประเทศตามมา
3. เพื่อลดอัตราการว่างงานของแรงงานไร้ฝีมือภายในประเทศ โดยเมื่อนักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุนจะก่อให้เกิดการจ้างแรงงานภายในประเทศผู้รับการลงทุนซึ่งส่วนใหญ่เป็นแรงงานประเภทกึ่งฝีมือและไร้ฝีมือ²⁸ เข้าเป็นแรงงานในกิจการที่เข้ามาลงทุน ในขณะที่เดียวกันกิจการที่นักลงทุนต่างประเทศมาดำเนินการมักจะเป็นกิจการที่ต้องใช้เทคโนโลยีในการดำเนินการอันเป็นเทคโนโลยีที่สูงกว่าที่มีในประเทศผู้รับการลงทุนการจ้างแรงงานกึ่งฝีมือและไร้ฝีมือดังกล่าวเข้าไปทำงานในกิจการจะก่อให้เกิดความรู้ความชำนาญแก่แรงงานกึ่งฝีมือและไร้ฝีมือดังกล่าวและมีการพัฒนาการของแรงงานไปสู่แรงงานในระดับฝีมือในที่สุด

²⁷ L. Hal Mason. **The Economics of International Business**. New York : John Wiley & Sons, Inc., 1975. p. 402.

²⁸ H. C. Bos, Martin Sanders and Carlo Secchi. **Private Foreign Investment in Developing Countries**. pp. 91 - 92.

4. เพื่อให้ราคาสินค้าภายในประเทศมีเสถียรภาพ เพราะการเข้ามาของนักลงทุนต่างประเทศจะก่อให้เกิดการพัฒนาในการผลิตสินค้าภายในประเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นทำให้ต้นทุนต่ำลงสามารถกำหนดราคาสินค้าภายในประเทศได้ต่ำลงตามสภาพความเป็นจริง ซึ่งก่อนเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศสินค้าบางอย่างต้องนำเข้าจากต่างประเทศทำให้สินค้ามีราคาสูงหรือหากผลิตได้ในประเทศก็จะมีราคาสูงมาก

5. เพื่อให้เกิดดุลยภาพในการชำระเงิน เพราะการเข้ามาของนักลงทุนต่างประเทศจากการศึกษาพบว่าจะส่งผลกระทบต่อดุลการชำระเงินของประเทศจึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรการในการควบคุมนักลงทุนต่างประเทศในเรื่องการปริวรรตเงินตราไว้

6. เพื่อให้เกิดการกระจายรายได้อย่างเท่าเทียมกันและมีเหตุผล เนื่องจากการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศจะก่อให้เกิดการจ้างแรงงานภายในประเทศ ซึ่งโดยข้อเท็จจริงแล้วนักลงทุนต่างประเทศย่อมจะเลือกลงทุนในพื้นที่ที่มีความพร้อมมากกว่าพื้นที่ที่ห่างไกลทำให้แหล่งรายได้มารวมอยู่จุดเดียว ในกรณีนี้ประเทศผู้รับการลงทุนจึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรการในการควบคุมการลงทุนซึ่งอาจจะเป็นในรูปของการจำกัดพื้นที่ของการลงทุนโดยกำหนดเงื่อนไขในการเข้ามาประกอบการของนักลงทุนต่างประเทศไว้ เช่น ให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่นักลงทุนต่างประเทศบางประการเพื่อจูงใจให้เข้าไปลงทุนในพื้นที่ที่ห่างไกลหรือพื้นที่เป้าหมายอันจะเป็นส่วนช่วยกระจายรายได้ไปสู่ประชาชนในพื้นที่ดังกล่าว เป็นต้น

7. เพื่อให้การลงทุนสามารถนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีของประเทศ ทำให้การควบคุมการลงทุนจากต่างประเทศของประเทศผู้รับการลงทุนอาจเป็นไปในรูปของการจำกัดรูปแบบการลงทุนจากต่างประเทศ ขนาดของกิจการ สัดส่วนการถือหุ้น เงื่อนไขในการถ่ายทอดเทคโนโลยี และเงื่อนไขอื่น ๆ เช่น การกำหนดมาตรการ Local Content เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาการทางด้านการผลิตภายในประเทศที่เป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่องตามมา เป็นต้น

จากรายละเอียดที่ได้กล่าวมาถึงความจำเป็นในการควบคุมนักลงทุนต่างประเทศจะเห็นได้ว่าการที่นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศผู้รับการลงทุนนั้นก่อให้เกิดทั้งประโยชน์และผลกระทบกับประเทศผู้รับการลงทุน ซึ่งประเทศผู้รับการลงทุนต้องเป็นผู้ตัดสินใจเองว่าประโยชน์ที่ได้รับเมื่อเปรียบเทียบกับผลกระทบที่ตามนั้นสิ่งใดคุ้มค่ากว่ากัน

ด้วยเหตุผลที่การลงทุนจากต่างประเทศก่อให้เกิดทั้งผลกระทบทั้งในด้านบวกและด้านลบกับประเทศผู้รับการลงทุน จึงทำให้บรรดาประเทศผู้รับการลงทุนมีการกำหนดมาตรการด้านการลงทุนจาก

ต่างประเทศไว้เพื่อให้การลงทุนจากต่างประเทศก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประเทศผู้รับการลงทุน ซึ่งจะได้กล่าวในรายละเอียดในหัวข้อถัดไป

4. มาตรการด้านการลงทุนจากต่างประเทศของประเทศกำลังพัฒนา

ในปัจจุบันประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศได้ดำเนินมาตรการด้านการส่งเสริมการลงทุน เพื่อดึงดูดให้นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุน ในขณะที่เดียวกันก็กำหนดมาตรการด้านการลงทุนจากต่างประเทศไว้ในหลายประการ ซึ่งการให้สิ่งจูงใจในการลงทุนไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการให้สิ่งจูงใจทางภาษีอากร (Tax Incentive) และสิ่งจูงใจที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากร (Non-Tax Incentive) เมื่อมีการกำหนดให้สิ่งจูงใจในการลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศมากขึ้น สิ่งที่จะตามมาก็คือการกำหนดมาตรการที่ต้องให้นักลงทุนต่างประเทศปฏิบัติตามมากขึ้นเช่นเดียวกัน ซึ่งมาตรการดังกล่าวถือเป็นมาตรการด้านการลงทุนจากต่างประเทศที่กำหนดให้นักลงทุนต่างประเทศต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดเพื่อแลกเปลี่ยนกับสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับ (Performance Requirements) ที่บรรดาประเทศผู้รับการลงทุนนำมาเป็นมาตรการต่อรองเพื่อแลกเปลี่ยนกับการได้รับสิทธิประโยชน์หรือข้อยกเว้น ข้อผ่อนปรนบางประการในการเข้ามาลงทุนในประเทศผู้รับการลงทุน

สำหรับมาตรการทางด้านการลงทุนจากต่างประเทศที่ประเทศกำลังพัฒนามักจะกำหนดเพื่อเป็นข้อแลกเปลี่ยนกับการได้รับประโยชน์ของนักลงทุนต่างประเทศในการเข้ามาลงทุนในประเทศผู้รับการลงทุน นั้นส่วนใหญ่จะเป็นในเรื่องของการกำหนดขนาดกิจการที่จะเข้ามาลงทุน การกำหนดเรื่องของสถานที่ตั้งของโครงการที่จะเข้ามาลงทุน (Location) การกำหนดสัดส่วนผู้ถือหุ้นในประเทศ (Domestic Ownership) การกำหนดเงื่อนไขทางด้านเทคโนโลยี การกำหนดเงื่อนไขทางการส่งออก การกำหนดเงื่อนไขในเรื่องของการจ้างแรงงานภายในประเทศรวมทั้งการฝึกอบรม (Training) เพื่อพัฒนาคนภายในประเทศให้มีความรู้ความชำนาญเพิ่มขึ้น การเพิ่มมูลค่าภายในประเทศ (Domestic Value-Add) การใช้วัตถุดิบภายในประเทศ รวมทั้งการใช้ชิ้นส่วนหรือส่วนประกอบที่ผลิตได้ในประเทศ (Local Content Requirements)

บรรดามาตรการทางการลงทุนจากต่างประเทศที่ประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายนำมาใช้นั้นหากจะจำแนกออกเป็นแต่ละมาตรการและผลที่ได้จากการดำเนินมาตรการดังกล่าวแล้วจำแนกได้เป็น 13 กรณีด้วยกัน คือ²⁹

(1.) การกำหนดสัดส่วนหุ้นในประเทศ (Local Equity Requirements) ซึ่งการดำเนินมาตรการดังกล่าวจะปรากฏในรูปของการกำหนดสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนในประเทศว่าในกิจการที่จะเข้ามาลงทุนในประเทศผู้รับการลงทุนแต่ละประเภทนั้นจะต้องมีนักลงทุนในประเทศถือหุ้นในสัดส่วนเท่าใด เป็นต้น โดยการดำเนินมาตรการดังกล่าวนั้นก็เพื่อจำกัดการเป็นเจ้าของกิจการที่ลงทุนโดยนักลงทุนต่างประเทศ (Restrict Ownership of Investment)

(2.) การกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตให้ประกอบกิจการ (Licensing Requirements) เป็นการดำเนินมาตรการทางการลงทุนจากต่างประเทศโดยกำหนดเงื่อนไขของลักษณะกิจการที่จะเข้ามาลงทุน ซึ่งการดำเนินมาตรการดังกล่าวก็เพื่อก่อให้เกิดการถ่ายทอดทางเทคโนโลยีมายังประเทศผู้รับการลงทุนที่มีความจำเป็นจะต้องได้รับการถ่ายทอดทางด้านเทคโนโลยีอันจะนำมาซึ่งการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ

(3.) ข้อจำกัดในการปริวรรตเงินตรา (Remittance Restrictions) เป็นการดำเนินมาตรการในลักษณะที่กำหนดเงื่อนไขในการนำเงินตราเข้าออกประเทศเพื่อวัตถุประสงค์ในการจำกัดการโอนเงินตราออกต่างประเทศ

(4.) ข้อจำกัดในการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Restrictions) ซึ่งก็เป็นการดำเนินมาตรการทางการลงทุนจากต่างประเทศของประเทศผู้รับการลงทุนเพื่อวัตถุประสงค์เช่นเดียวกับการกำหนดมาตรการทางการปริวรรตเงินตรา กล่าวคือเพื่อจำกัดการโอนเงินตราออกต่างประเทศอันเป็นผลโดยตรงต่อเสถียรภาพทางการเงินของประเทศ

(5.) ข้อจำกัดด้านการผลิต (Manufacturing Limitations) เป็นการดำเนินมาตรการที่ให้กิจการที่ดำเนินการโดยนักลงทุนต่างประเทศทำการผลิตในอัตราหรือจำนวนที่กำหนด ซึ่งวัตถุประสงค์ดังกล่าวก็เพื่อจำกัดปริมาณ/จำนวน หรือประเภทของสินค้า/ผลิตภัณฑ์ (Restrict Production) ให้เป็นไปตามความต้องการของประเทศผู้รับการลงทุน

²⁹ UNCTC and UNCTAD, The Impact of Trade-Related Investment Measures on Trade and Development (United Nations Publication, Sales No. E.91 II.A.19).

(6) การกำหนดมาตรการทางด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยี (Transfer of Technology Requirements) เป็นการดำเนินมาตรการในลักษณะที่กำหนดให้นักลงทุนต่างประเทศที่จะเข้ามาประกอบการภายในประเทศต้องจัดให้มีการฝึกอบรม (Training) หรือดำเนินการให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีในการดำเนินการแก่คนของประเทศผู้รับการลงทุน เพื่อที่ประเทศผู้รับการลงทุนจะสามารถนำผลที่ได้จากการถ่ายทอดเทคโนโลยีในการดำเนินการไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่กิจการของนักลงทุนภายในประเทศ

(7) การกำหนดเงื่อนไขการจำหน่ายภายในประเทศ (Domestic Sales Requirements) เพื่อให้ประเทศผู้รับการลงทุนมีสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ต้องการใช้ในประเทศเพียงพอบริโภคภายในประเทศ ผู้รับการลงทุน ทั้งนี้เหตุผลของการดำเนินมาตรการทางด้านการลงทุนจากต่างประเทศในลักษณะดังกล่าว ก็เพื่อเป็นการทดแทนการนำเข้าที่จะทำให้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์นั้นมีราคาสูงกว่าการผลิตเองในประเทศ แต่ประเทศผู้รับการลงทุนยังไม่มีความสามารถพอในการดำเนินการผลิต

(8) การกำหนดเงื่อนไขในการผลิต (Manufacturing Requirements) เป็นการกำหนดประเภทสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่จะผลิต ซึ่งเหตุผลของการดำเนินมาตรการในลักษณะนี้ก็เพื่อเป็นการทดแทนการนำเข้าเช่นเดียวกับการกำหนดเงื่อนไขในการจำหน่ายภายในประเทศ

(9) การกำหนดเงื่อนไขในตัวผลิตภัณฑ์ (Product Mandating Requirements) เป็นการดำเนินมาตรการทางด้านการลงทุนจากต่างประเทศเพื่อทดแทนการส่งออกอื่น ๆ

(10) การกำหนดเงื่อนไขสัดส่วนทางการค้า (Trade Balancing Requirements) เป็นการดำเนินมาตรการทางด้านการลงทุนจากต่างประเทศเพื่อทดแทนการส่งออกอื่น ๆ ทำนองเดียวกับการกำหนดข้อจำกัดในผลิตภัณฑ์

(11) การกำหนดเงื่อนไขในการใช้ชิ้นส่วนหรือวัตถุดิบที่ผลิตในประเทศ (Local Content Requirements) เป็นการกำหนดให้นักลงทุนต่างประเทศต้องใช้ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ในประเทศหรือวัตถุดิบที่จำเป็นต้องใช้ในการผลิตจากภายในประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดแทนการนำเข้า นอกจากนี้ยังจะช่วยสนับสนุนการดำเนินการของนักลงทุนภายในประเทศด้วย

(12) การกำหนดเงื่อนไขในการส่งออก (Export Requirements) เป็นการดำเนินมาตรการในลักษณะที่กำหนดจำนวนหรือสัดส่วนในการส่งออกสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ โดยวัตถุประสงค์ในการดำเนินการดังกล่าวของประเทศผู้รับการลงทุนก็เพื่อทดแทนการนำเข้าสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้นั้น เพราะหากปล่อยให้นักลงทุนต่างประเทศส่งสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ทั้งหมดออกนอกประเทศแล้วจะทำให้ประชาชนในประเทศไม่สามารถบริโภคสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ดังกล่าวได้

(13) การกำหนดมาตรการทดแทนการนำเข้า (Import Substitution) ซึ่งก็เป็นการดำเนินมาตรการของประเทศผู้รับการลงทุนที่กำหนดไว้เพื่อลดการนำเข้าสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่มีความจำเป็นต้องใช้ในประเทศเช่นเดียวกัน

ถึงแม้ว่าการดำเนินมาตรการทางด้านการลงทุนจากต่างประเทศจะมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศผู้รับการลงทุนและเป็นการดำเนินมาตรการที่สามารถบรรลุผลที่เป็นรูปธรรมของประเทศผู้รับการลงทุนได้ก็ตาม โดยนักลงทุนต่างประเทศที่เข้ามาลงทุนอาจจะตัดสินใจเข้าไปประกอบการในพื้นที่ที่กำหนดซึ่งเป็นพื้นที่ชนบทหากได้รับการจัดการทางด้านสาธารณูปโภคเพียงพอ และส่งผลให้ประเทศผู้รับการลงทุนสามารถที่จะส่งออกในอัตราส่วนที่เพิ่มสูงขึ้น หรือส่งผลให้มีการใช้ชิ้นส่วนหรือวัตถุดิบในประเทศผู้รับการลงทุนเพิ่มขึ้นอันเป็นวัตถุประสงค์สำคัญที่ประเทศผู้รับการลงทุนต้องการก็ตาม ในระยะสั้นผลที่ได้อาจเป็นไปได้ตามที่ประเทศผู้รับการลงทุนต้องการ แต่ในระยะยาวสิ่งที่อาจตามมาซึ่งประเทศผู้รับการลงทุนจะต้องตระหนักก็คือนักลงทุนต่างประเทศดังกล่าวที่ต้องดำเนินการตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ ซึ่งในบางกรณีอาจส่งผลให้นักลงทุนต่างประเทศต้องมีต้นทุนในการดำเนินการเพิ่มสูงขึ้นอันเป็นผลโดยตรงมาจากการดำเนินมาตรการทางด้านการลงทุนจากต่างประเทศอาจนำต้นทุนที่ต้องลงทุนสูงขึ้นส่งกลับคืนมายังประเทศผู้รับการลงทุนในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งก็ได้ หรืออาจไม่เข้ามาลงทุนในประเทศผู้รับการลงทุนที่มีการดำเนินมาตรการทางด้านการลงทุนจากต่างประเทศในลักษณะที่เข้มงวดมาก

ในเรื่องของการดำเนินมาตรการทางด้านการลงทุนจากต่างประเทศนั้น สำหรับประเทศที่พัฒนาแล้วได้มีการวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างมาก เนื่องจากบรรดาประเทศเหล่านั้นมีความเห็นว่าการดำเนินมาตรการดังกล่าวของประเทศผู้รับการลงทุนก่อให้เกิดการบิดเบือนทางการค้า ยกตัวอย่างเช่น การดำเนินมาตรการในเรื่องของ Local Content Requirements จะเข้ามาแทนที่การนำเข้าวัตถุดิบหรือชิ้นส่วนหรือผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศ ซึ่งมาตรการทางด้านการลงทุนที่มีผลกระทบดังกล่าวเป็นที่รู้จักกันในนามของ Trade – Related Investment Measure – TRIMs

บทที่ 2

มาตรการทางกฎหมายด้านการลงทุนจากต่างประเทศของไทย

1. การดำเนินมาตรการทางกฎหมายด้านการลงทุนจากต่างประเทศของไทย

สำหรับประเทศซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนาประเทศหนึ่งก็ได้มีการดำเนินมาตรการทางด้านการลงทุนจากต่างประเทศในหลายประการ ด้วยเหตุผลจากผลกระทบด้านการลงทุนจากต่างประเทศต่อประเทศผู้รับการลงทุน และเหตุผลในเรื่องของความจำเป็นทางด้านเศรษฐกิจที่ต้องการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยการดำเนินมาตรการดังกล่าวนี้ได้ดำเนินการผ่านทางกฎหมายต่าง ๆ หลายฉบับ ซึ่งหากพิจารณาแล้วจำแนกเป็นได้ 5 ประการคือ

- มาตรการทางกฎหมายด้านการประกอบธุรกิจของนักลงทุนต่างประเทศ
- มาตรการทางกฎหมายด้านการส่งเสริมการลงทุน
- มาตรการทางกฎหมายด้านการปริวรรตเงินตรา
- มาตรการทางกฎหมายทางด้านการถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดิน
- มาตรการทางกฎหมายทางด้านการตั้งโรงงาน

ซึ่งจะได้กล่าวในแต่ละหัวข้อในรายละเอียดต่อไป

2. มาตรการทางกฎหมายทางด้านการประกอบธุรกิจของนักลงทุนต่างประเทศ

การดำเนินมาตรการทางกฎหมายด้านการประกอบธุรกิจของนักลงทุนต่างประเทศในไทยนั้นเดิมได้กำหนดมาตรการผ่านทางประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 แต่ปัจจุบันได้ดำเนินมาตรการผ่านทางพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 ซึ่งมีสาระสำคัญในการดำเนินมาตรการที่แตกต่างไปจากประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 ทั้งนี้เนื่องจากการสภาพการณ์ต่าง ๆ ในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไป โดยในมาตรการด้านการประกอบธุรกิจที่ประเทศไทยนำมาใช้นั้น หากพิจารณาถึงแนวทางในการดำเนินการแล้วก็อาจถือได้ว่าเป็นมาตรการที่บรรดาประเทศกำลังพัฒนานำมาใช้ในกรณีของ Licensing Requirements ทั้งนี้เพื่อให้การเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศผู้รับการลงทุนคือประเทศไทยอันเป็นผลในทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นการดำเนินการเพื่อที่จะคุ้มครองนักลงทุนไทยในกิจการบางประเภทที่ยังไม่พร้อมจะทำการแข่งขันกับนักลงทุนต่างชาติ และเป็นการดำเนินการเพื่อป้องกันเกี่ยวกับวัฒนธรรม ศิลธรรม ศิลปะ และความมั่นคงของชาติ

สำหรับการดำเนินมาตรการในเรื่องการประกอบธุรกิจของนักลงทุนต่างชาตินี้ หากพิจารณาในสาระของพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 แล้วอาจจำแนกหลักการใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

1.) เงื่อนไขในการเข้ามาประกอบกิจการของนักลงทุนต่างประเทศ

1.1) การอนุญาตให้นักลงทุนต่างประเทศประกอบกิจการในประเทศไทย นักลงทุนต่างประเทศจะต้องดำเนินการขออนุญาตประกอบธุรกิจในประเทศไทยต่ออธิบดีกรมทะเบียนการค้า ซึ่งในกรณีนี้จะมีการกำหนดประเภทธุรกิจและท้องที่ที่จะให้นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาประกอบการได้ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์จะเป็นผู้กำหนดโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรี¹

1.2) ทุนขั้นต่ำที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ กำหนดให้นักลงทุนต่างประเทศต้องนำเงินตราที่ใช้ในการลงทุนมาจากต่างประเทศ (ยกเว้นเป็นนิติบุคคลที่จดทะเบียนในประเทศไทย) โดยทุนขั้นต่ำจะกำหนดไว้ในกฎกระทรวงแต่ไม่น้อยกว่าสามล้านบาท²

1.3) คุณสมบัติของนักลงทุนต่างประเทศ ผู้ที่จะขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจในประเทศไทยจะต้องไม่มีลักษณะอันต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด อันได้แก่³

- มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรหรือได้รับอนุญาตให้เข้าในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง
- ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- ไม่เคยต้องโทษตามคำพิพากษาหรือถูกเปรียบเทียบปรับในความผิดตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 หรือตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต
- ไม่เคยต้องโทษจำคุกตามคำพิพากษาในความผิดฐานฉ้อโกง โกงเจ้าหนี้ ชักยอก ความผิดเกี่ยวกับการค้าตามประมวลกฎหมายอาญาหรือในความผิดตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต

¹ มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 .

² มาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 .

³ มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542 .

- ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว หรือตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 ในระยะเวลาห้าปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต

2.) ประเภทธุรกิจที่ห้ามนักลงทุนต่างประเทศประกอบการ ได้กำหนดประเภทธุรกิจที่ห้ามนักลงทุนต่างประเทศประกอบการไว้ 3 บัญชี คือ

2.1) บัญชีที่หนึ่ง เป็นธุรกิจที่ห้ามนักลงทุนต่างประเทศประกอบการเด็ดขาด โดยให้เหตุผลในกฎหมายของการห้ามนักลงทุนต่างประเทศประกอบการว่าด้วยเหตุผลพิเศษ แต่หากพิจารณาจากลักษณะของกิจการแล้วเห็นว่ากิจการบางส่วนเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์และการได้รับข่าวสารของประชาชนภายในประเทศที่ถูกต้อง เช่น กิจการหนังสือพิมพ์ กิจการวิทยุกระจายเสียง สถานีวิทยุโทรทัศน์ เป็นต้น แต่กิจการบางประเภทก็เป็นกิจการที่ต้องการสงวนไว้เพื่อคนไทยโดยเฉพาะ เช่น การทำนา ทำสวน การเลี้ยงสัตว์ การทำป่าไม้ ฯลฯ บางกิจการก็เกี่ยวข้องกับความเชื่อทางศาสนา เช่น การทำหรือหล่อพระพุทธรูป การทำบาตร ฯลฯ ดังนั้นกล่าวโดยสรุปแล้วในบัญชีหนึ่งนี้ เหตุผลของการห้ามนักลงทุนต่างประเทศประกอบการนั้นมีหลากหลาย

2.2) บัญชีสอง เป็นธุรกิจที่ห้ามนักลงทุนต่างประเทศประกอบการด้วยเหตุผลว่าเป็นธุรกิจเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือความมั่นคงของประเทศหรือมีผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี ทัศนกรรมพื้นบ้าน หรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งบางส่วนก็เป็นเหตุผลเดียวกับการห้ามไว้ในบัญชีที่หนึ่ง แต่ในส่วนของบัญชีสองนี้อาจผ่อนปรนให้นักลงทุนต่างประเทศประกอบการได้ โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นผู้อนุญาตโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรี¹

2.3) บัญชีสาม เป็นธุรกิจที่ห้ามนักลงทุนต่างประเทศประกอบการด้วยเหตุผลว่าคนไทยยังไม่พร้อมที่จะแข่งขันในการประกอบการ ซึ่งจะเป็นเหตุผลที่เข้าข้างกับคนในประเทศและไม่หนักแน่นเท่ากับเหตุผลของการห้ามในบัญชีสอง ดังนั้นธุรกิจที่กำหนดไว้ในบัญชีสามนี้นักลงทุนต่างประเทศจึงอาจได้รับอนุญาตให้ประกอบการได้หากได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมทะเบียนการค้า โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว อันเป็นการดำเนินมาตรการที่ไม่เข้มงวดมากนักเมื่อเปรียบเทียบกับบัญชีหนึ่งและบัญชีสอง

จากมาตรการทางกฎหมายข้างต้นหากเปรียบเทียบกับมาตรการด้านการลงทุนจากต่างประเทศในประเทศกำลังพัฒนาอื่นแล้วถือได้ว่ามาตรการในเรื่องนี้จัดอยู่ในกลุ่มของการกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตให้ประกอบการ (Licensing Requirements) ซึ่งในการดำเนินมาตรการลักษณะนี้ของบรรดาประเทศกำลังพัฒนานี้เพื่อวัตถุประสงค์ในด้านเทคโนโลยีที่จำเป็นจะต้องได้รับการถ่ายทอดเพื่อนำเทคโนโลยีที่ได้รับมาพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศอันเป็นผลโดยตรงต่อการ

¹ มาตรา 8 (2) แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2542.

พัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศผู้รับการลงทุน ทั้งนี้ถึงแม้มาตรการในเรื่องนี้โดยหลักการและเหตุผลแล้วของประเทศไทยจะไม่ได้ประสงค์โดยตรงต่อผลทางด้าน การถ่ายทอดเทคโนโลยีดังเช่นประเทศอื่น แต่ก็ถือได้ว่าเป็นสิ่งหนึ่งที่ประเทศไทยต้องการได้รับจากการเข้ามาของนักลงทุนต่างประเทศ ดังจะเห็นได้จากมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 ที่ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวมี่อำนาจในการออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดเงื่อนไขให้นักลงทุนต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตปฏิบัติในเรื่องของเทคโนโลยีได้ อันเป็นการแสดงเจตนาว่าการดำเนินมาตรการทางกฎหมายในเรื่องการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวมี่เหตุผลประการหนึ่งในเรื่องการถ่ายทอดทางเทคโนโลยี แต่หากพิจารณาโดยภาพรวมแล้วเนื้อหาสาระส่วนใหญ่จะเป็นในเรื่องของการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศไทยและการคงไว้ซึ่งเงินตราต่างประเทศภายในประเทศเพื่อก่อให้เกิดเสถียรภาพทางการเงินภายในประเทศอันเป็นเหตุผลประการสำคัญเนื่องจากการแก้ไขกฎหมายฉบับนี้สืบเนื่องมาจากประเทศไทยได้ขอรับการสนับสนุนด้านการเงินจาก IMF และต้องแก้ไขกฎหมาย 11 ฉบับ ซึ่งประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 ก็เป็นกฎหมายหนึ่งที่ต้องแก้ไขเพื่อดำเนินมาตรการฟื้นฟูสถานะทางการเงินของประเทศ

3. มาตรการทางกฎหมายด้านการส่งเสริมการลงทุน

หากพิจารณาในเรื่องของการส่งเสริมการลงทุนอันเป็นการดำเนินมาตรการทางกฎหมายเพื่อจูงใจให้นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาประกอบการแล้วในที่นี้จะพิจารณาจากกฎหมายสำคัญ 2 ฉบับคือ พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 และพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรม พ.ศ.2522

การจูงใจให้นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศไทยโดยดำเนินมาตรการทางด้านการลงทุนผ่านทางกฎหมายนั้นสืบเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2489 ประเทศไทยประสบปัญหาขาดดุลการค้า ดังนั้นรัฐบาลในขณะนั้นจึงได้ดำเนินนโยบายหลักในการเร่งส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศเพื่อผ่อนคลายปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ โดยทำการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้า ซึ่งมาตรการที่จะทำให้การพัฒนาอุตสาหกรรมบรรลุผลนั้น รัฐบาลได้ก่อตั้งคณะกรรมการส่งเสริมอุตสาหกรรมขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ.2497⁷ โดยประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมอุตสาหกรรม พ.ศ.2497 และมีการดำเนินมาตรการทางด้าน การให้สิทธิประโยชน์ (Incentive) เป็นสิ่งจูงใจให้นักลงทุนต่างประเทศตัดสินใจเข้ามาลงทุนในประเทศไทย แต่ต่อมาคณะกรรมการ

⁷ อานี นุชยะกนิษฐ. "การส่งเสริมการลงทุนของไทย." จดหมายเหตุสภาหอการค้าไทย. ฉบับที่ 6/2526. 11 กุมภาพันธ์ 2526 หน้า 11

ส่งเสริมอุตสาหกรรมเห็นว่าพระราชบัญญัติส่งเสริมอุตสาหกรรมยังมีข้อบกพร่องจึงได้ยกเลิกและใช้ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 33 พ.ศ.2510 แทน

ภายหลังจากนั้นการส่งเสริมการลงทุนของประเทศไทยก็เริ่มมีการดำเนินการอย่างเป็นทางการเป็นจริงเป็นจังเมื่อได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2503 และตราพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2503 ขึ้น ซึ่งการส่งเสริมการลงทุนของประเทศไทยในระยะตั้งแต่ปี พ.ศ.2503 จนถึงก่อนปี พ.ศ.2520 เป็นการส่งเสริมการลงทุนในลักษณะที่เป็นการส่งเสริมการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าอันเป็นการมองจากภายในประเทศเป็นสำคัญ (Inward Looking) แต่ต่อมาในปี พ.ศ.2520 ได้มีการออกกฎหมายใหม่คือ พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 ขึ้น ซึ่งตามกฎหมายที่ออกมาใหม่ก็ยังคงหลักการเดิมคือให้สิทธิพิเศษแก่นักลงทุนต่างประเทศเพื่อเป็นการจูงใจให้เข้ามาลงทุนในประเทศไทย แต่ลักษณะหรือประเภทของกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุนจะมุ่งเน้นกิจการที่ดำเนินการผลิตเพื่อการส่งออกเป็นสำคัญอันเป็นการมองไปสู่ภายนอกประเทศ (Outward Looking) ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากสภาพทางเศรษฐกิจและการแข่งขันในภูมิภาคที่เปลี่ยนแปลงไป อย่างไรก็ตามในพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนนี้ถึงแม้จะตราขึ้นเพื่อจูงใจให้นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศไทยก็ตาม แต่การที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายดังกล่าว นักลงทุนจะต้องมีคุณสมบัติ และปฏิบัติตามเงื่อนไขรวมทั้งหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งในประเด็นนี้แม้จะพิจารณาว่ากฎหมายที่ตราขึ้นต้องการจูงใจให้มีการเข้ามาลงทุนภายในประเทศก็ตามแต่ก็ได้กำหนดข้อจำกัดไว้หลายประการ

นอกจากพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 แล้วประเทศไทยยังได้ตราพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522 ขึ้นเพื่อจูงใจให้นักลงทุนรวมทั้งนักลงทุนต่างประเทศเข้าประกอบกิจการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมที่ตั้งขึ้น ซึ่งจะเป็นพื้นที่ที่รัฐบาลต้องการกระจายความเจริญไปสู่และมุ่งเน้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจในพื้นที่ดังกล่าว โดยผู้ที่เข้าประกอบกิจการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมที่กำหนดจะได้รับสิทธิประโยชน์เป็นการตอบแทนแต่ในขณะเดียวกันก็ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด รวมทั้งต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ด้วย

ทั้งนี้หากพิจารณาโดยมาตรการทางกฎหมายในเรื่องของการส่งเสริมการลงทุนนี้อาจแยกพิจารณาได้เป็น 3 กรณีคือ

- 1.) มาตรการกำหนดหลักเกณฑ์/เงื่อนไขของการลงทุนจากต่างประเทศ
- 2.) มาตรการกำหนดเงื่อนไขการประกอบกิจการของการลงทุนจากต่างประเทศ
- 3.) มาตรการกำหนดเงื่อนไขในการให้สิทธิประโยชน์

ซึ่งในแต่ละหัวข้อจะได้ทำการวิเคราะห์เป็นเรื่อง ๆ ไปด้วย

1.) มาตรการกำหนดหลักเกณฑ์/เงื่อนไขของการลงทุนจากต่างประเทศ

การที่นักลงทุนต่างประเทศจะเข้ามาลงทุนในประเทศไทยโดยได้รับสิทธิประโยชน์เป็นการตอบแทน ซึ่งการได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ นั้นเป็นผลให้สามารถที่จะไม่ต้องตกอยู่ภายใต้ข้อจำกัดทางกฎหมายด้านการลงทุนจากต่างประเทศ แต่การได้รับสิทธิประโยชน์ดังกล่าวที่นักลงทุนต่างประเทศจะต้องตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของการลงทุนจากต่างประเทศ ดังนี้

1.1 คุณสมบัติของนักลงทุนต่างประเทศ

นักลงทุนต่างประเทศที่จะได้รับสิทธิประโยชน์เป็นการตอบแทนในการเข้ามาลงทุนในประเทศไทยนั้นจะต้องเป็นนักลงทุนที่มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดไว้กล่าวคือ

1.1.1 มาตรการด้านการส่งเสริมการลงทุน หากเป็นนักลงทุนที่จะขอรับสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายส่งเสริมการลงทุนจะต้องเป็นนิติบุคคลซึ่งเป็นมูลนิธิ สหกรณ์ หรือบริษัทเท่านั้น⁷ และนิติบุคคลดังกล่าวต้องตั้งขึ้น โดยถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งนิติบุคคลนั้น ๆ ซึ่งก็คือกฎหมายของประเทศที่นิติบุคคลนั้นจดทะเบียนก่อตั้ง เนื่องจากประเทศไทยยอมรับหลักการเรื่องสัญชาติของนิติบุคคลตามสถานที่จดทะเบียนก่อตั้งนิติบุคคล⁸ ดังนั้นมาตรการในเรื่องการกำหนดคุณสมบัติของนักลงทุนต่างประเทศตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะคัดเลือกลงทุนต่างประเทศที่จะเข้ามาลงทุนในประเทศไทยให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ

1.1.2 มาตรการด้านกนิกมอุตสาหกรรม หากเป็นนักลงทุนต่างประเทศที่เข้าประกอบการในเขตนิคมอุตสาหกรรมตามพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522 มาตรา 41 ใช้คำว่า “ผู้ใด” ดังนั้นผู้ที่เข้าประกอบการในเขตนิคมอุตสาหกรรมจึงอาจเป็นได้ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ทั้งนี้ในกรณีของนิติบุคคลมิได้จำกัดไว้ว่าจะต้องเป็นมูลนิธิ สหกรณ์ หรือบริษัทจำกัดซึ่งเป็นข้อแตกต่างในเรื่องการมาตรการก้ากักการลงทุนจากต่างประเทศระหว่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 และพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรม พ.ศ.2522 แต่อย่างไรก็ตามผู้ที่เข้าประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมก็ต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่การนิคมอุตสาหกรรมกำหนดเช่นกันมิได้ปล่อยให้เข้ามาประกอบการโดยเสรีในเขตการนิคมอุตสาหกรรม

⁷ มาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520.

⁸ พันธุ์ทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร. กฎหมายระหว่างประเทศ แผนกคดีบุคคล ภาค 1 การจัดสรรเอกชนในทางระหว่างประเทศ. หน้า 325.

จากมาตรการทางกฎหมายซึ่งกำหนดคุณสมบัติของนักลงทุนจากต่างประเทศที่จะเข้ามาประกอบการในประเทศไทยตามกฎหมายสำคัญทั้งสองฉบับจะเห็นได้ว่าในกฎหมายได้พยายามที่จะกำหนดคุณสมบัติของนักลงทุนต่างประเทศที่จะเข้ามาลงทุนและขอรับสิทธิประโยชน์ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้อื้อประโยชน์ต่อประเทศไทยในฐานะเป็นประเทศผู้รับการลงทุนและสอดคล้องกับทิศทางในการพัฒนาประเทศ โดยในส่วนของพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนมุ่งเน้นให้การส่งเสริมแก่นักลงทุนที่เป็นนิติบุคคลส่วนพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมมิได้มุ่งเน้นในเรื่องคุณสมบัติมากนักว่าจะต้องเป็นนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา เนื่องจากให้ความสำคัญเกี่ยวกับสถานที่ที่จะเข้าประกอบการและประเภทกิจการที่จะประกอบการมากกว่า โดยผู้ที่ได้รับสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมนอกเหนือจากจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดแล้วจะต้องเข้าประกอบการในเขตนิคมอุตสาหกรรมที่กำหนดด้วย ซึ่งแตกต่างจากกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนที่นักลงทุนสามารถเลือกประกอบการได้ทั่วประเทศเพียงแต่จะได้รับสิทธิประโยชน์ตอบแทนแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ที่เข้าไปประกอบการเท่านั้น

1.2 พื้นที่ในการประกอบการ ในการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศที่ต้องการได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เป็นการตอบแทนนั้นมาตรการทางกฎหมายของไทยในปัจจุบันได้กำหนดเงื่อนไขที่นักลงทุนต่างประเทศต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือกพื้นที่ในการประกอบการหรือตั้งโรงงานไว้ดังนี้

1.2.1 มาตรการด้านการส่งเสริมการลงทุน ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 ได้กำหนดให้พื้นที่ในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังและพื้นที่จังหวัดทุกจังหวัดเป็นเขตส่งเสริมการลงทุน ยกเว้น กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ สมุทรสาคร ปทุมธานี นนทบุรี นครปฐม สมุทรสงคราม ราชบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา สระบุรี นครนายก ฉะเชิงเทรา และชลบุรี โดยแบ่งเขตการลงทุนออกเป็น 3 เขต ดังนี้

- เขต 1 หมายถึง โครงการที่ประกอบการหรือตั้งโรงงานในกรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ สมุทรสาคร ปทุมธานี นนทบุรีและนครปฐม

- เขต 2 หมายถึง โครงการที่ประกอบการหรือตั้งโรงงานในจังหวัดสมุทรสงคราม ราชบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา สระบุรี นครนายก ฉะเชิงเทราและชลบุรี

- เขต 3 หมายถึง โครงการที่ประกอบการหรือตั้งโรงงานในเขตส่งเสริมการลงทุนรวมทั้งนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง

^๖ มาตรการเดิมตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ 1/2536 เรื่อง นโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุน ประกาศ ณ วันที่ 9 เมษายน พ.ศ.2536 ก่อนประกาศใช้มาตรการใหม่ตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 1/2543 ประกาศ ณ วันที่ 1 สิงหาคม 2543.

การกำหนดเขตการลงทุนไว้เป็น 3 เขตดังกล่าวก็เพื่อประโยชน์ในการจูงใจให้นักลงทุนต่างประเทศเข้าไปลงทุนในเขตที่ส่งเสริมการลงทุนเพราะหากเข้าไปลงทุนในเขต 3 อันเป็นเขตที่ส่งเสริมการลงทุนแล้วนักลงทุนต่างประเทศจะได้รับสิทธิประโยชน์ตอบแทนกว่าการที่เข้าไปลงทุนในเขตการลงทุนที่ 1 และ 2 ซึ่งเป็นเขตที่มีใช้เขตส่งเสริมการลงทุน ทั้งนี้ก็เพื่อกระจายความเจริญออกไปสู่ภูมิภาคให้มากขึ้นอันเป็นการสอดคล้องกับนโยบายในการดำเนินการส่งเสริมการลงทุนของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่จะให้ความสำคัญเป็นพิเศษแก่โครงการดังต่อไปนี้¹⁰

- (1) ตั้งแหล่งประกอบการในส่วนภูมิภาค
- (2) จัดตั้งหรือพัฒนาอุตสาหกรรมหลักซึ่งจะเป็นพื้นฐานรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศขั้นต่อไป
- (3) จัดสร้างหรือดำเนินการด้านบริการพื้นฐาน
- (4) ช่วยรักษาหรือฟื้นฟูสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
- (5) ประหยัดพลังงานหรือทดแทนพลังงานนำเข้า
- (6) ช่วยพัฒนาและยกระดับขีดความสามารถทางเทคโนโลยีในการผลิตเพื่อสามารถแข่งขันกับต่างประเทศและสามารถพึ่งตนเองทางเทคโนโลยีได้มากขึ้น
- (7) ช่วยเสริมสร้างฐานะการเงินระหว่างประเทศให้มีความมั่นคงมากขึ้น

1.2.2 มาตรการตามพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522 ได้แบ่งนิคมอุตสาหกรรมออกเป็น 2 ประเภทคือ

- เขตอุตสาหกรรมทั่วไป
- เขตอุตสาหกรรมส่งออก

โดยการกำหนดเขตอุตสาหกรรมดังกล่าวจะประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่าเขตท้องที่จังหวัดใดเป็นเขตอุตสาหกรรมทั่วไปหรือเขตอุตสาหกรรมส่งออก ทั้งนี้การแยกระหว่างเขตอุตสาหกรรมทั่วไปกับเขตอุตสาหกรรมส่งออกนั้นเนื่องจากผู้ที่เข้าประกอบการในแต่ละเขตจะได้รับสิทธิประโยชน์แลกเปลี่ยนกับการที่ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดไว้แตกต่างกัน โดยผู้ที่ประกอบการในเขตอุตสาหกรรมส่งออกจะได้รับสิทธิประโยชน์มากกว่าเขตอุตสาหกรรมทั่วไป อันแสดงให้เห็นได้ว่าประเทศไทยให้การส่งเสริมการประกอบการที่เป็นการผลิตเพื่อการส่งออกมากกว่าอุตสาหกรรมอื่น ๆ ดังที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น

¹⁰ อ้างแล้ว.

1.3 ประเภทกิจการ ในการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศนั้นตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 กำหนดกิจการที่จะได้รับการส่งเสริมการลงทุนจะต้องเป็นกิจการดังต่อไปนี้

(1) กิจการที่สำคัญและเป็นประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงของประเทศ การที่กำหนดประเภทกิจการที่จะได้รับการส่งเสริมการลงทุนไว้ในลักษณะนี้ ผู้เขียนเห็นว่าเป็นการสอดคล้องกับหลักการที่ว่าเพื่อให้การเข้ามาลงทุนของนักลงทุนจากต่างประเทศ สอดคล้องกับทิศทางในการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของประเทศ รวมทั้งเพื่อให้การเข้ามาของนักลงทุนจากต่างประเทศเกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอันเป็นผลกระทบโดยตรงจากการที่มีนักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศผู้รับการลงทุน ดังนั้นกิจการที่จะให้การส่งเสริมการลงทุนอันจะได้รับสิทธิประโยชน์ตอบแทนซึ่งสิทธิประโยชน์ดังกล่าวส่วนหนึ่งเป็นการที่ประเทศไทยในฐานะเป็นประเทศผู้รับการลงทุนยอมที่จะผ่อนคลายมาตรการควบคุมการลงทุนอันเป็นมาตรการในลักษณะที่ห้ามขาดที่บัญญัติมาเพื่อป้องกันมิให้การเข้ามาของนักลงทุนจากต่างประเทศเกิดผลกระทบในทางลบกับประเทศไทยในฐานะประเทศผู้รับการลงทุน จึงจะต้องเป็นกิจการที่ประเทศไทยได้พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงของประเทศโดยรวม

(2) กิจการผลิตเพื่อการส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ ในกิจการที่นักลงทุนต่างประเทศสามารถเข้ามาประกอบการและจะได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามข้อ 2 นี้ ก็เป็นการแสดงให้เห็นได้อีกประการหนึ่งว่าประเทศไทยมุ่งให้การส่งเสริมการอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อการส่งออก ซึ่งเป็นการมองไปสู่ภายนอก (Outward Looking) และเป็นแนวทางที่ประเทศไทยดำเนินอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้ นอกเหนือจากที่กฎหมายได้แสดงออกมาให้เห็นถึงแนวทางในการให้ความสำคัญแก่กิจการที่ผลิตเพื่อการส่งออกในเรื่องของการกำหนดประเภทกิจการที่จะได้รับการส่งเสริมการลงทุนแล้ว หากพิจารณาจากพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยที่ได้แบ่งนิคมอุตสาหกรรมออกเป็นเขตนิคมอุตสาหกรรมทั่วไปกับเขตนิคมอุตสาหกรรมส่งออกแล้ว ก็แสดงให้เห็นได้ในแนวทางเดียวกันว่าประเทศไทยให้การส่งเสริมการผลิตเพื่อการส่งออกเพราะผู้ที่เข้าประกอบการในเขตอุตสาหกรรมส่งออกจะได้รับสิทธิประโยชน์มากกว่าผู้ที่ประกอบการในเขตอุตสาหกรรมทั่วไปโดยในเรื่องนี้จะได้กล่าวในรายละเอียดในเรื่องของสิทธิประโยชน์ต่อไป

(3) กิจการที่ใช้ทุน แรงงานหรือบริการในอัตราสูง การที่กำหนดประเภทกิจการที่จะให้การส่งเสริมการลงทุนว่าจะต้องเป็นกิจการที่ใช้ทุน แรงงานหรือบริการในอัตราสูงนี้ก็สอดคล้องกับเหตุผลในทางทฤษฎีที่ว่าประเทศผู้รับการลงทุนซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเทศกำลังพัฒนาและด้อยพัฒนา มักประสบปัญหาขาดแคลนเงินทุนและเทคโนโลยีในการพัฒนาประเทศ จึงทำให้ประเทศผู้รับ

การลงทุนดังกล่าวต้องการเงินทุนและเทคโนโลยีจากต่างประเทศ¹¹ ซึ่งกรณีนี้ก็รวมถึงประเทศไทยที่เป็นประเทศในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาที่มีความต้องการด้านเงินทุนจากต่างประเทศในการเข้ามาลงทุนภายในประเทศเพื่อก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ จึงได้กำหนดมาตรการทางกฎหมายที่จะให้การส่งเสริมการลงทุนแก่กิจการที่ต้องใช้เงินทุนในอัตราสูงสำหรับกรณีของกิจการที่ต้องใช้แรงงานหรือบริการในอัตราสูงนั้นก็เพื่อก่อให้เกิดการจ้างแรงงานหรือกิจการต่อเนื่องภายในประเทศส่งผลให้ประชากรในประเทศมีรายได้เพิ่มขึ้น

(4.) กิจการที่ใช้ผลิตผลทางการเกษตรหรือทรัพยากรธรรมชาติเป็นวัตถุดิบ ในกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุนประเภทนี้เห็นว่าเนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมและมีทรัพยากรธรรมชาติเป็นวัตถุดิบจำนวนมาก ดังนั้นหากกิจการของนักลงทุนต่างประเทศที่เข้ามาประกอบการในประเทศไทยเป็นกิจการที่ใช้ผลิตผลทางการเกษตรหรือทรัพยากรธรรมชาติเป็นสำคัญก็จะก่อให้เกิดการสร้างรายได้แก่ประชากรในประเทศโดยรวม อันเป็นเป้าประสงค์สำคัญอีกประการหนึ่งของประเทศกำลังพัฒนาที่ต้องการให้การเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศก่อให้เกิดผลกระทบในทางบวกแก่รายได้ประชาชาติให้สูงขึ้น นอกเหนือจากการที่ก่อให้เกิดการจ้างแรงงานภายในประเทศ ซึ่งจะส่งผลให้ประชากรมีความอยู่ดีกินดี¹²

จากมาตรการทางกฎหมายด้านการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศในเรื่องของประเภทกิจการข้างต้นแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยได้พยายามที่จะสร้างเงื่อนไขขึ้นเพื่อให้การลงทุนจากต่างประเทศก่อให้เกิดประโยชน์กับประเทศในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี โดยหากกิจการที่เข้ามาลงทุนเป็นกิจการที่อยู่ภายใต้เงื่อนไขข้างต้นแล้วประเทศไทยก็ได้ผ่อนคลายมาตรการควบคุมการลงทุนจากต่างประเทศหลายประการเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนกัน

1.4 สัดส่วนการถือหุ้น ในการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศอาจเข้ามาในรูปแบบการลงทุนทางอ้อม (Portfolio Investment) หรือการลงทุนทางตรง (Direct Investment) ซึ่งการเข้ามาลงทุนในประเทศไทยดังกล่าวหากต้องการที่จะขอรับการส่งเสริมการลงทุนแล้ว มาตรการทางกฎหมายในเรื่องนี้ได้ให้อำนาจคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนในการพิจารณากำหนดเงื่อนไขสัดส่วนการถือหุ้นในกิจการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนได้

¹¹ Isiah A. Litivak and Christopher J. Maulc. *Foreign Investment : The Experience of Host Countries*. pp. 11 - 14.

¹² H. C. Bos, Martin and Carlo Secchi . *Private Foreign Investment in Developing Countries* pp. 17 - 27

ในเรื่องการกำหนดเงื่อนไขการเข้าร่วมทุนของนักลงทุนต่างประเทศในการเข้ามาประกอบการในประเทศไทยนี้ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้กำหนดหลักเกณฑ์ที่นักลงทุนต่างประเทศจะเข้ามาลงทุนหรือเข้าร่วมทุนในกิจการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนไว้ดังนี้¹³

(1) โครงการที่ลงทุนในกิจการเกษตรกรรม การเลี้ยงสัตว์ การประมง การสำรวจ และการทำเหมืองแร่และการจัดให้บริการ จะต้องมีผู้มีสัญชาติไทยถือหุ้นในกิจการไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของทุนจดทะเบียน ยกเว้นโครงการที่มีเงินมาลงทุนมากกว่า 1,000 ล้านบาท (ไม่รวมค่าที่ดินและเงินทุนหมุนเวียน) อาจให้นักลงทุนต่างประเทศถือหุ้นข้างมากหรือทั้งสิ้นในระยะแรกได้ แต่ทั้งนี้จะต้องมีผู้มีสัญชาติไทยถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของทุนจดทะเบียนภายใน 5 ปีนับจากวันเปิดดำเนินการ

จากเงื่อนไขในการกำหนดสัดส่วนการถือหุ้นในกิจการดังกล่าวข้างต้นนั้นแสดงให้เห็นว่าในกิจการที่เป็นกิจการอันเนื่องเกี่ยวกับการเกษตรกรรม การเลี้ยงสัตว์ การประมง การสำรวจ และการทำเหมืองแร่และการจัดให้บริการ ประเทศไทยได้พยายามที่จะให้นักลงทุนไทยเข้ามาเป็นเจ้าของกิจการเพื่อมิให้กิจการดังกล่าวตกไปอยู่ในมือของนักลงทุนต่างประเทศเพราะอุตสาหกรรมที่ดำเนินการเช่นนี้ต้องใช้ทรัพยากรธรรมชาติของประเทศจึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้คนไทยเป็นเจ้าของกิจการดังกล่าวโดยให้เป็นผู้ถือหุ้นข้างมาก ซึ่งหากไม่ควบคุมโดยการกำหนดเป็นเงื่อนไขดังกล่าวแล้วนักลงทุนต่างประเทศก็จะเข้ามาดำเนินการโดยซื้อหรือโอนกิจการของคนไทยไปเป็นของคนเสีย เพราะนักลงทุนไทยนั้นมีเงินทุนและเทคโนโลยีในการดำเนินการที่ด้อยกว่านักลงทุนต่างประเทศ ประกอบกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติของประเทศถือเป็นเรื่องสำคัญ เนื่องจากการสูญเสียไปซึ่งทรัพยากรธรรมชาตินั้น การเกิดขึ้นใหม่ของทรัพยากรธรรมชาติดังกล่าวต้องใช้ระยะเวลายาวนานหรือบางกรณีก็ไม่อาจหามาทดแทนได้ หากกิจการดังกล่าวเป็นของนักลงทุนต่างประเทศทั้งหมดแล้วมีความเป็นไปได้ที่การสำนึกถึงผลกระทบต่อประเทศไทยในฐานะเป็นประเทศผู้รับการลงทุนจะมีน้อยกว่ากิจการที่เป็นของคนไทยซึ่งมีฐานะเป็นเจ้าของประเทศจึงจำเป็นต้องกำหนดเงื่อนไขดังกล่าวไว้ แต่อย่างไรก็ดีสำหรับกิจการที่ต้องใช้เงินทุนสูงมากซึ่งในกรณีนี้เป็นกิจการที่มีเงินทุนเกินกว่า 1,000 ล้านบาทประเทศไทยจำเป็นต้องอนุญาตให้กิจการดังกล่าวให้นักลงทุนต่างประเทศสามารถถือหุ้นทั้งหมดหรือข้างมากได้เพราะเป็นกิจการที่ใช้เงินลงทุนสูงและประเทศไทยมีความต้องการด้านเงินทุนจากต่างประเทศในฐานะที่เป็นประเทศผู้รับการลงทุน แต่ก็ได้กำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมว่าภายใน 5 ปีนับแต่วันเปิดดำเนินการจะต้องจัดให้มีคนไทยถือหุ้นข้างมากภายในกิจการ ซึ่งก็เท่ากับว่ากิจการที่ดำเนินการเกี่ยวกับการเกษตรกรรม การเลี้ยงสัตว์ การประมง การสำรวจและการทำ

¹³ มาตรการตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 1 2536 ก่อนประกาศใช้นโยบายใหม่ตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 1 2543

เหมืองแร่และการจัดให้บริการจะต้องเป็นกิจการที่มีสัญชาติเป็นคนไทยทั้งสิ้น ซึ่งเป็นมาตรการในการกำกัการลงทุนจากต่างประเทศอีกประการหนึ่งที่ประเทศไทยนำมาใช้

(2.) โครงการลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมซึ่งจะจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในตลาดภายในประเทศเป็นสำคัญ จะต้องมีผู้มีสัญชาติไทยถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของทุนจดทะเบียน ยกเว้น โครงการที่ตั้งอยู่ในเขต 3 สามารถจำหน่ายในประเทศได้โดยไม่คำนึงถึงสัดส่วนการถือหุ้นของต่างประเทศ ส่วนกิจการที่ตั้งอยู่ในเขต 1 และ 2 สามารถที่จะทำการผลิตเพื่อจำหน่ายภายในประเทศได้ โดยไม่คำนึงถึงสัดส่วนของผู้ถือหุ้น เว้นแต่เป็นกิจการที่ต้องห้ามตามหลักเกณฑ์ในเรื่องของการร่วมทุนในกิจการเกษตรกรรม การเลี้ยงสัตว์ การประมง การสำรวจ การทำเหมืองแร่ และการให้บริการ หรือเป็นกิจการที่ต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวหรือต้องห้ามตามกฎหมายพิเศษที่กำหนดไว้เพื่อการนั้น ๆ นอกจากนี้ยังผ่อนผันให้กิจการ 19 ประเภทที่เป็นกิจการซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาทางเทคโนโลยีตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 13/2540 ชาวต่างชาติสามารถเข้ามาถือหุ้นเป็นส่วนใหญ่หรือทั้งหมดได้ โดยจะต้องยื่นขอรับการส่งเสริมการลงทุนภายในปี 2542¹⁴

จากเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยให้ความสำคัญกับเขตส่งเสริมการลงทุนในเขต 3 มากกว่าเขตอื่นเนื่องจากเป็นพื้นที่ภูมิภาคที่รัฐต้องการให้มีการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมเพื่อก่อให้เกิดการจ้างแรงงานและการพัฒนาสภาพเศรษฐกิจของภูมิภาคขึ้น ประกอบกับประเทศไทยมีแนวโน้มนโยบายที่จะมุ่งให้การส่งเสริมแก่อุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อการส่งออกมากกว่าอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อขายภายในประเทศ ดังนั้นกรณีที่นักลงทุนต่างประเทศต้องการเข้ามาลงทุนเพื่อประกอบการอุตสาหกรรมเพื่อผลิตและจำหน่ายภายในประเทศจึงต้องตกอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่ว่า ในกิจการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนจะต้องให้มีผู้มีสัญชาติไทยถือหุ้นข้างมากในบริษัทอันเป็นข้อจำกัดอีกประการหนึ่งในการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศ แต่อย่างก็ดีข้อจำกัดนี้ก็มีข้อยกเว้นหากนักลงทุนต่างประเทศดังกล่าวเลือกที่จะเข้าไปลงทุนในเขตการส่งเสริมการลงทุนซึ่งอาจพิจารณาเสมือนการกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อให้นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุนในพื้นที่ที่รัฐบาลต้องการเร่งให้มีการพัฒนาอีกประการหนึ่ง นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับกิจการที่ก่อให้เกิดการพัฒนาทางเทคโนโลยีภายในประเทศโดยให้กิจการที่นักลงทุนต่างประเทศถือหุ้นข้างมากหรือถือหุ้นทั้งหมดสามารถผลิตเพื่อขายในประเทศได้

¹⁴ ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.5/2538 ลงวันที่ 23 พฤศจิกายน 2538 หน้า 99 . ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป. 10/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 87 ข้อ 4. ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.13/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 93 และ ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.15/2541 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2541 หน้า 73

(3.) โครงการที่ลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของมูลค่ายอดขาย จะมีนักลงทุนต่างประเทศเป็นผู้ถือหุ้นข้างมากได้ ทั้งนี้หากประกอบการผลิตเพื่อส่งออกไปจำหน่ายไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของมูลค่ายอดขายนักลงทุนต่างประเทศสามารถที่จะถือหุ้นทั้งหมดในกิจการได้

จากเงื่อนไขดังกล่าวได้แสดงให้เห็นโดยชัดเจนยิ่งขึ้นว่าประเทศไทยให้การสนับสนุนกิจการที่ดำเนินการผลิตเพื่อส่งออก เนื่องจากได้กำหนดให้มาตรการควบคุมในเรื่องการกำหนดสัดส่วนการถือหุ้นก่อนข้างที่จะผ่อนคลายเป็นโดยหากประกอบการผลิตเพื่อส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศมากกว่าครึ่งหนึ่งของมูลค่ายอดขายทั้งหมดของกิจการแล้ว นักลงทุนต่างประเทศสามารถที่จะเป็นผู้ถือหุ้นข้างมากในกิจการได้นั้นก็หมายถึงว่านักลงทุนต่างประเทศเป็นเจ้าของกิจการและมีอำนาจในการบริหารงานของกิจการดังกล่าวได้เกือบเต็มที่ แต่อย่างไรก็ดีก็ยังคงกำหนดเงื่อนไขที่จะต้องให้มีนักลงทุนไทยเข้าถือหุ้นในกิจการดังกล่าวด้วยเช่นกัน แต่หากกิจการที่ดำเนินการดังกล่าวประกอบการผลิตเพื่อส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) นักลงทุนต่างประเทศสามารถที่จะถือหุ้นในกิจการดังกล่าวได้ทั้งหมด โดยในกรณีนี้ไม่มีการกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมว่าภายในกี่ปีนักลงทุนต่างประเทศต้องจัดให้มีคนไทยถือหุ้นในกิจการดังกล่าวซึ่งถือได้ว่าเป็นการแสดงเจตนารมณ์อย่างชัดเจนในการให้การส่งเสริมแก่กิจการที่ผลิตเพื่อส่งออก

(4.) เฉพาะในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535 - 2539) โครงการต่อไปนี้จะได้รับการพิจารณาอนุมัติให้การส่งเสริมเป็นการพิเศษโดยไม่คำนึงถึงสัดส่วนการถือหุ้นของต่างประเทศ คือ

- กิจการระบบขนส่งพื้นฐาน
- กิจการสาธารณูปโภค
- กิจการที่เกี่ยวข้องกับการรักษาและฟื้นฟูสภาพแวดล้อม
- กิจการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาเทคโนโลยี

การที่กฎหมายกำหนดให้สิทธิพิเศษแก่กิจการดังกล่าวเนื่องจากในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 มุ่งเน้นการพัฒนา ระบบขนส่งพื้นฐาน กิจการสาธารณูปโภค และคำนึงถึงการรักษาและฟื้นฟูสภาพแวดล้อม รวมทั้งการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีของประเทศจึงกำหนดให้กิจการดังกล่าวได้รับเงื่อนไขยกเว้นเป็นพิเศษหากนักลงทุนต่างประเทศต้องการเข้ามาลงทุนที่สามารถจะถือหุ้นในกิจการที่อยู่ในเงื่อนไขดังกล่าวทั้งหมดได้ โดยไม่ต้องอยู่ภายใต้ข้อจำกัดที่ต้องให้มีคนไทยถือหุ้นในกิจการดังเช่นที่กำหนดไว้ในข้อ (1) - (3)

นอกจากนี้ยังได้ให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับกิจการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนาทางเทคโนโลยีโดยได้รับสิทธิประโยชน์เป็นการตอบแทนสูงกว่ากิจการอื่นด้วย¹⁵

2.) มาตรการกำหนดเงื่อนไขในการประกอบกิจการของการลงทุนจากต่างประเทศ

ในการเข้ามาประกอบการหรือลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศที่ต้องการได้รับสิทธิประโยชน์เป็นการตอบแทนนั้น นอกเหนือจากการที่ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในเรื่องคุณสมบัติของนักลงทุนต่างประเทศอันถือเป็นมาตรการหนึ่งของการควบคุมการลงทุนจากต่างประเทศตามที่ M. Somarajah. ได้กล่าวไว้โดยถือว่ามาตรการดังกล่าวเป็นเรื่องของการ Screening of foreign investment entry¹⁶ ที่ประเทศผู้รับการลงทุน (Host Countries) นำมาใช้แล้ว นักลงทุนต่างประเทศยังต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขในการลงทุนในประเทศไทยในเรื่องของพื้นที่ที่จะประกอบการหรือลงทุน ประเภทกิจการที่สามารถรับการส่งเสริมการลงทุน และการถือหุ้นในกิจการบางประเภทที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งการกำหนดเงื่อนไขในการเข้ามาลงทุนในประเทศจำแนกได้เป็นดังนี้

2.1 การกำหนดสถานที่ที่จะประกอบการ ในกิจการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนบางประเภทได้กำหนดให้นักลงทุนต้องประกอบการในเขตหรือพื้นที่ที่กำหนด โดยแบ่งออกเป็นเขต 1 – 3 ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งการกำหนดเขตการลงทุนดังกล่าวนั้นจะเห็นได้ว่าการให้การส่งเสริมการลงทุนจะมุ่งเน้นในเขตภูมิภาคมากกว่าพื้นที่ใกล้กรุงเทพมหานครอันเป็นเมืองหลวง เนื่องจากหากมีการประกอบการหรือลงทุนในพื้นที่ดังกล่าวย่อมจะก่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดการจ้างแรงงาน รวมทั้งอุตสาหกรรมต่อเนื่องภายในพื้นที่ ทั้งนี้ตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนซึ่งแบ่งประเภทกิจการที่จะให้การส่งเสริมการลงทุนออกเป็น 7 หมวด คือ¹⁷

- หมวด 1 เกษตรกรรมและผลิตผลจากการเกษตร
- หมวด 2 เหมืองแร่ เซรามิกส์ และ โลหะขั้นมูลฐาน
- หมวด 3 อุตสาหกรรมเบา (ผลิตเครื่องประดับ เครื่องกีฬา)
- หมวด 4 ผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักร และอุปกรณ์ขนส่ง
- หมวด 5 อิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องไฟฟ้า

¹⁵ ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.13/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 93.

¹⁶ M. Somarajah. *The International Law of Investment*. Great Britain : Cambridge University Press. 1994. pp. 100 – 103.

¹⁷ ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 2/2536 เรื่อง ประเภท ขนาดและเงื่อนไขของกิจการที่จะให้การส่งเสริมการลงทุน ประกาศ ณ วันที่ 9 เมษายน 2536. ซึ่งเป็นมาตรการเดิมก่อนประกาศใช้นโยบายใหม่ตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 2/2543.

- หมวด 6 เคมีภัณฑ์ กระจกและพลาสติก
- หมวด 7 บริการและสาธารณูปโภค

โดยได้กำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับสถานที่ที่จะประกอบการหรือลงทุนของกิจการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนไว้ดังรายละเอียดในตารางที่ 1 ยกตัวอย่างเช่น การประกอบการฆ่าสัตว์ต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3 การผลิตเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ทางเกษตรกรรมจะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3 การผลิตสินค้าอุปโภคบริโภค (Consumer Product) จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3 เป็นต้น ทั้งนี้หากพิจารณาจากรายละเอียดในตารางที่ 1 จะพบว่าเงื่อนไขของสถานที่ที่กำหนดให้นักลงทุนต้องเข้าไปประกอบการนั้นจะเป็นเขต 2 หรือเขต 3 แต่จะไม่กำหนดให้เข้าไปลงทุนในเขต 1 อันเป็นพื้นที่ใกล้กับกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเมืองหลวง ทั้งนี้หากเป็นการประกอบการในเขต 1 จะต้องเป็นการประกอบการในเขตนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม ซึ่งเป็นสิ่งหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่ามาตรการจำกัดการลงทุนนั้นต้องการให้นักลงทุนเข้าไปประกอบการในพื้นที่ภูมิภาคมากกว่าพื้นที่ใกล้กรุงเทพมหานครอันเป็นเมืองหลวงที่มีความพร้อมทางด้านโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการต่าง ๆ มากกว่าในภูมิภาค ซึ่งการที่ให้นักลงทุนเข้าไปประกอบการในพื้นที่ดังกล่าวย่อมก่อให้เกิดความเจริญทางเศรษฐกิจในพื้นที่ดังกล่าว อันเป็นผลกระทบโดยตรงที่เกิดขึ้นจากการที่ให้นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุนภายในประเทศ

2.2 การกำหนดเงื่อนไขในการประกอบการหรือการลงทุน ในกิจการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนบางประเภทได้กำหนดลักษณะของการประกอบการหรือมาตรฐานในการประกอบการไว้เพื่อให้การลงทุนนั้นเป็นไปประโยชน์ต่อประเทศหรือมีความน่าเชื่อถือในการที่จะให้การส่งเสริมการลงทุน (ตามรายละเอียดในตารางที่ 1) ยกตัวอย่างเช่น การประกอบกิจการขนส่งทางอากาศจะต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเสียก่อนจึงจะพิจารณาว่าจะให้การส่งเสริมการลงทุนหรือไม่ การประกอบกิจการโรงแรมจะต้องมีจำนวนห้องพักไม่น้อยกว่า 100 ห้อง การประกอบกิจการขนส่งทางเรือกรณีเป็นการเดินเรือชายฝั่งจะต้องมีเรือขนาดระวางไม่ต่ำกว่า 500 ตันตันและขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์ เป็นต้น

2.3 การกำหนดเงื่อนไขในการใช้วัตถุดิบหรือชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศ มาตรการนี้ถือเป็นมาตรการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าที่ประเทศไทยนำมาใช้เพื่อเป็นการส่งเสริมและคุ้มครองกิจการบางประเภท (ทั้งทางด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม) ให้สามารถผลิตวัตถุดิบและชิ้นส่วนในประเทศเพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมโยงลักษณะ Backward Linkage ไปยังภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมวิศวกรรมในประเทศ โดยประเทศไทยมุ่งหวังว่ากิจการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนต้องใช้วัตถุดิบหรือชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศจะทำให้กิจการที่ต้องการให้การส่งเสริมและคุ้มครองสามารถแข่งขันกับสินค้านำเข้าได้ในที่สุดและทำให้กิจการที่ต้องใช้วัตถุดิบ

หรือชิ้นส่วนเหล่านี้มีฐานะทางการแข่งขันที่ดีขึ้นเช่นกัน¹⁸ แต่ในปัจจุบันนี้การดำเนินมาตรการดังกล่าวจำเป็นต้องยกเลิกอันเป็นผลมาจากข้อตกลงว่าด้วยมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าที่กำหนดให้ประเทศสมาชิก WTO ซึ่งมีการใช้มาตรการ Local Content ต้องยกเลิกมาตรการดังกล่าวนี้เสีย โดยในเรื่องนี้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้มีประกาศที่ ป.4/2542 เรื่อง การยกเลิกเงื่อนไขการใช้ชิ้นส่วนและวัตถุดิบภายในประเทศ ลงวันที่ 25 พฤศจิกายน 2542 โดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2543 ในกิจการเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์นม การประกอบรถจักรยานยนต์ และการผลิตเครื่องยนต์ โดยให้เหตุผลในการประกาศยกเลิกมาตรการ ดังกล่าวไว้เพื่อให้มีการแข่งขันเสรี สอดคล้องกับพันธกรณีองค์การการค้าโลก อันเป็นที่มาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ที่จะศึกษาถึงผลกระทบจากข้อตกลง TRIMs ต่อมาตรการทางกฎหมายด้านการลงทุนจากต่างประเทศดังกล่าว

จากข้อกำหนดเรื่องการบังคับใช้วัตถุดิบและชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศที่ประเทศไทยได้เคยนำมาใช้ ซึ่งให้เห็นว่าการกำหนดมาตรการดังกล่าวไว้ประเทศไทยมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ดังนี้¹⁹

(1) เป้าหมายเพื่อส่งเสริมการเกษตรและอุตสาหกรรม โดยการที่ประเทศไทยกำหนดให้กิจการที่ผลิตน้ำมันหรือผลิตภัณฑ์จากนมต้องใช้น้ำมันดิบในประเทศตามสัดส่วนที่กำหนดนั้น เป้าหมายก็เพื่อคุ้มครองเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมให้สามารถขายนมสดที่ผลิตได้อย่างสม่ำเสมอจึงได้กำหนดมาตรการไว้ในลักษณะดังกล่าว

(2) เพื่อก่อให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่องทั้งในลักษณะที่เป็น Backward และ Forward ในระบบเศรษฐกิจ เพราะการกำหนดทั้งในเรื่องการใช้วัตถุดิบที่ผลิตในประเทศหรือชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศดังกล่าวจะสนับสนุนอุตสาหกรรมของคนในประเทศที่มักมีข้อจำกัดในเรื่องการแข่งขันกับอุตสาหกรรมของคนต่างประเทศที่มีทั้งเทคโนโลยีเงินทุนที่สูงกว่าทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้มีคุณภาพและราคาที่แตกต่างกันนำเข้า ดังนั้นการกำหนดมาตรการ Local Content Requirement ไว้เช่นในปัจจุบันจะช่วยให้อุตสาหกรรมของคนในประเทศสามารถดำเนินการกิจการต่อไปได้ นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดการพัฒนาในภาคอุตสาหกรรมภายในประเทศให้มีมาตรฐานที่ดียิ่งขึ้นในอนาคตต่อไป เนื่องจากผู้ที่ใช้ชิ้นส่วนดังกล่าวจะกำหนดมาตรฐานสินค้าที่ผลิตเพื่อป้อนเข้าสู่โรงงานไว้ทำให้นักลงทุนไทยที่ประกอบกิจการดังกล่าวต้องพัฒนากระบวนการผลิต แต่ในภาวะการณ์ปัจจุบัน

¹⁸ พรายพล คุ้มทรัพย์และคณะ. รายงานการศึกษาเรื่องผลกระทบจากข้อตกลงของแกตต์ (GATT) ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของไทย กรณียกเลิกมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Trade-Related Investment Measures). เล่มที่ 1, คณะเศรษฐศาสตร์ : กรุงเทพฯ, 2535. หน้า 45.

¹⁹ พันธุ์ทิพย์ สายสุนทรและวเรศ อุปปาดิก. รายงานการวิจัย เรื่อง “นโยบายใหม่ในการส่งเสริมการลงทุนของประเทศไทย : กรณีศึกษาผลกระทบต่อการลงทุนโดยตรงของชาวญี่ปุ่น” . เสนอต่อ สถาบันเอเชียศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กุมภาพันธ์ 2539. หน้า 117.

อุตสาหกรรมยานยนต์กำลังประสบปัญหาค่อนข้างมาก ซึ่งก็ส่งผลกระทบต่อกับนักลงทุนไทยที่ประกอบกิจการผลิตชิ้นส่วนเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมดังกล่าวเช่นกัน ทั้งนี้หากในอนาคตได้มีการยกเลิกมาตรการ Local Content ในส่วนนี้แล้วผู้ประกอบการดังกล่าวจะได้รับผลกระทบอย่างมาก ซึ่งในเรื่องนี้จะได้กล่าวในรายละเอียดในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

(3) เพื่อปกป้องคุ้มครองอุตสาหกรรมที่ผลิตชิ้นส่วนในประเทศให้สามารถยืนหยัดดำเนินกิจการต่อไปได้ โดยมีกลุ่มลูกค้าที่รองรับตลาดในการผลิตอยู่ โดยการบังคับให้นักลงทุนที่ต้องการขอรับการส่งเสริมการลงทุนหรือต้องการเข้าประกอบการในเขตนิคมอุตสาหกรรมต้องใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตโดยผู้ผลิตชิ้นส่วนในประเทศดังกล่าว

3.) มาตรการกำหนดเงื่อนไขในการให้สิทธิประโยชน์

เพื่อจูงใจให้นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศไทย อันจะส่งผลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของทั้งประเทศ ประเทศไทยได้นำมาตรการทางด้านภาษีให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาเป็นแรงจูงใจให้นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุน โดยแยกแนวทางการให้สิทธิประโยชน์ที่นำมาใช้ในปัจจุบันได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

(1) สิทธิประโยชน์ที่ไม่ใช่ภาษีอากร (Non-Tax Incentive) และ

(2) สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร (Tax Incentive)

ซึ่งในเรื่องของสิทธิประโยชน์จะได้กล่าวโดยละเอียดดังต่อไปนี้

(1) สิทธิประโยชน์ที่ไม่ใช่ภาษีอากร (Non-Tax Incentive) สิทธิประโยชน์ที่ไม่ใช่ภาษีอากรนี้จะเข้าไปในลักษณะของการผ่อนปรนมาตรการควบคุมการลงทุนจากต่างประเทศเสียเป็นส่วนใหญ่ โดยในปัจจุบันตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนและพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนต่างประเทศไว้ดังนี้

1.1) สิทธิประโยชน์ในเรื่องการเข้าเมือง ในการเข้ามาประเทศไทยเพื่อศึกษาลู่ทางการลงทุนหรือประกอบการ หรือกระทำการอื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อการลงทุนนักลงทุนต่างประเทศสามารถที่จะขออนุญาตต่อคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (กรณีเป็นกิจการที่จะขอรับการส่งเสริมการลงทุน) หรือคณะกรรมการการนิคมอุตสาหกรรม (กรณีต้องการเข้าประกอบการในเขตนิคมอุตสาหกรรม) ที่จะนำช่างฝีมือ ผู้ชำนาญการ พร้อมทั้งคู่สมรสและบุคคลซึ่งอยู่ในอุปการะของช่างฝีมือ ผู้ชำนาญการดังกล่าวเข้ามาในประเทศไทยได้ และสามารถที่จะขออยู่ในประเทศไทยได้เป็นเวลานานกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยคนเข้าเมืองก็ได้ โดยคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนหรือคณะกรรมการการนิคมอุตสาหกรรมจะเป็นผู้พิจารณาว่าจะให้ตามที่ขอหรือไม่ ทั้งนี้คณะกรรมการดังกล่าวจะเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ แบบของการอนุญาตเข้าเมืองและระยะเวลาที่จะให้อยู่ในประเทศไทย

1.2) สิทธิประโยชน์ในเรื่องการทำงาน ในการเข้ามาทำงานของนักลงทุนต่างประเทศต้องตกอยู่ภายใต้ข้อจำกัดตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว ดังนั้นหากกิจการที่ประกอบการหรือลงทุนได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนหรือเป็นผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมตามพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแล้ว ผู้ที่เป็นช่างฝีมือหรือผู้ชำนาญการสามารถที่จะทำงานในประเทศไทยได้เป็นระยะเวลานานกว่าที่กฎหมายว่าการทำงานของคนต่างด้าวกำหนดไว้ได้ และนอกจากนี้ยังสามารถที่จะประกอบกิจการซึ่งถึงแม้จะห้ามมิให้คนต่างประเทศประกอบการก็ได้ หากได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (กรณีเป็นกิจการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุน) หรือคณะกรรมการการนิคมอุตสาหกรรม (กรณีเป็นผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรม) ซึ่งก็จะเป็นผลดีต่อนักลงทุนต่างประเทศที่สามารถจะให้ผู้ชำนาญการหรือช่างฝีมือซึ่งมีความจำเป็นในการประกอบกิจการช่วยเหลือในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ในการอนุญาตให้ผู้ที่มีความรู้ความชำนาญดังกล่าวอยู่ในประเทศไทย นอกจากจะเป็นประโยชน์แก่นักลงทุนต่างประเทศแล้ว ผู้เขียนเห็นว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยด้วยเนื่องจากจะมีการถ่ายทอดทางด้านความรู้ความชำนาญในการประกอบการจากผู้ชำนาญการหรือช่างฝีมือดังกล่าวมาสู่คนไทยอันเป็นผลกระทบโดยตรงอย่างหนึ่งของการที่มีนักลงทุนต่างประเทศเข้ามาประกอบการในประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศผู้รับการลงทุน โดยกรณีดังกล่าวจะก่อให้เกิดการถ่ายทอดทางเทคโนโลยีแก่ประเทศผู้รับการลงทุน²⁰

1.3) สิทธิประโยชน์ในเรื่องการถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดินในประเทศไทย ในการเข้ามาประกอบการในประเทศไทยนักลงทุนต่างประเทศต้องตกอยู่ภายใต้ข้อจำกัดในเรื่องการถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินที่ปัจจุบันนักลงทุนต่างประเทศไม่สามารถถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดินในประเทศไทยได้ แต่หากเป็นกิจการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนหรือเป็นผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมแล้ว ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องดังกล่าวให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนต่างประเทศที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนหรือเป็นผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมให้สามารถถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินได้ตามจำนวนที่กำหนด ซึ่งสามารถเกินกว่าที่กำหนดไว้ในมาตรา 86 แห่งประมวลกฎหมายที่ดินก็สามารถถือครองได้ แต่ที่ดินดังกล่าวต้องเป็นที่ดินที่ใช้เพื่อประกอบการในกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนหรือเป็นกรรมสิทธิ์ในที่ดินในนิคมอุตสาหกรรมเท่านั้น ทั้งนี้หากนักลงทุนต่างประเทศดังกล่าวซึ่งได้รับสิทธิให้ถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินเล็กกิจการ หรือโอนกิจการนั้นให้แก่ผู้อื่น กฎหมายบังคับให้ต้องจำหน่ายที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์นั้นภายใน 1 ปีนับแต่วันโอนหรือเลิกกิจการสำหรับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน แต่หากเป็นผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมต้องจำหน่ายที่ดินภายใน 3 ปีให้แก่

²⁰ Isaiah A. Litivak and Christopher J. Maulc. **Foreign Investment : The Experience of Host Countries.** pp.11 - 14.

การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยหรือผู้รับโอน ทั้งนี้หากนักลงทุนต่างประเทศไม่จำหน่าย อธิปไตยกรรมที่ดินมีอำนาจบังคับจำหน่ายได้ตามประมวลกฎหมายที่ดิน

1.4) สิทธิประโยชน์ในเรื่องการปริวรรตเงินตรา ในการเข้ามาประกอบการของ นักลงทุนต่างประเทศในประเทศไทย หากเป็นผู้ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนหรือเป็นผู้ประการใน นิคมอุตสาหกรรมแล้ว ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนและพระราชบัญญัติการนิคม อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยกำหนดให้ผู้ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนหรือผู้ประกอบการในนิคม อุตสาหกรรมสามารถที่จะนำเงินออกนอกประเทศไทยได้เสรีกรณีที่เงินนั้นอยู่ในเงื่อนไข ดังนี้

- เป็นเงินทุนที่ผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนหรือผู้ประกอบการนำเข้ามาใน ราชอาณาจักรและเงินปันผลหรือผลประโยชน์อื่นที่เกิดจากเงินทุนนั้น ซึ่งกรณีนี้อาจถือได้ว่าเป็นหลัก ประกันให้แก่นักลงทุนต่างประเทศให้เกิดความมั่นใจได้ว่าเงินที่ตนนำเข้ามาลงทุนในประเทศไทย รวมทั้งดอกผลแห่งเงินนั้นสามารถที่จะนำกลับประเทศของตนได้โดยไม่มีข้อจำกัดทำให้เกิดความมั่น ใจในการเข้ามาลงทุนในประเทศไทยยิ่งขึ้น

- เงินกู้ต่างประเทศที่ผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนหรือผู้ประกอบการในนิคม อุตสาหกรรมนำมาลงทุนในกิจการตามสัญญาที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการส่งเสริมการ ลงทุนหรือการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย รวมทั้งดอกเบี้ยของเงินกู้ยืม ๆ ด้วย ซึ่งกรณีนี้อาจ ถือได้ว่าเป็นหลักประกันที่สร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนต่างประเทศรวมทั้งเจ้าของเงินที่นักลงทุน ต่างประเทศได้กู้มาว่านักลงทุนต่างประเทศในฐานะผู้กู้จะสามารถส่งเงินกลับคืนให้ผู้กู้ในขณะเดียว กันผู้ให้กู้ก็จะมีความมั่นใจว่าเงินที่ได้กู้จะได้รับคืนเนื่องจากไม่ตกอยู่ภายใต้ข้อจำกัดในเรื่องมาตรการ นำเงินออกนอกประเทศ

- เงินที่ผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนหรือผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมมี ข้อผูกพันกับต่างประเทศตามสัญญาเกี่ยวกับการใช้สิทธิและบริการต่าง ๆ ในการประกอบการกิจการ และสัญญานั้น ๆ ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนหรือการนิคมอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทยแล้ว ซึ่งกรณีนี้อาจถือได้ว่าเป็นการประกันความมั่นใจให้แก่นักลงทุนต่างประเทศ และผู้ที่มีข้อผูกพันกับนักลงทุนต่างประเทศดังกล่าวว่าจะได้รับผลประโยชน์ตอบแทนกลับคืน ทำให้ เป็นผลดีกับประเทศไทยในฐานะที่เป็นประเทศผู้รับการลงทุนที่จะได้รับการถ่ายทอดทางเทคโนโลยี จากการใช้สิทธิหรือบริการต่าง ๆ ดังกล่าว ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นในเรื่องของลิขสิทธิ์ สิทธิบัตรและ ทรัพย์สินทางปัญญาต่าง ๆ

อย่างไรก็ดีข้อยกเว้นดังกล่าวประเทศไทยอาจจะรับหรือสงวนสิทธิในเรื่องดังกล่าวข้างต้น ได้หากประเทศไทยประสบปัญหาในเรื่องดุลการชำระเงินหรือมีความยุ่งยากจำเป็นต้องสำรองเงินตรา ต่างประเทศไว้ ทั้งนี้ถึงแม้ว่าในปัจจุบันนักลงทุนต่างประเทศจะสามารถนำเงินตราต่างประเทศเข้า ออกประเทศไทยโดยไม่ตกอยู่ภายใต้ข้อจำกัดกันเป็นผลมาจากการที่ประเทศไทยยอมรับพันธกรณี

ตามมาตรา 8 ของ IMF ก็ตาม แต่หากพิจารณาถึงมาตรการทางกฎหมายในปัจจุบันแล้วเงื่อนไขอันเป็นข้อจำกัดดังกล่าวยังคงปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราที่ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังที่จะประกาศเป็นกฎกระทรวงเพื่อกำหนดมาตรการในการควบคุมเมื่อใดก็ได้ ดังนั้นกรณีที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 และพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรม พ.ศ.2522 จึงเป็นมาตรการทางกฎหมายที่ผ่อนปรนข้อจำกัดดังกล่าวหากเกิดขึ้นเมื่อใดในอนาคต และเป็นสิ่งหนึ่งที่จะสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุนต่างประเทศยิ่งขึ้นว่าถึงแม้ในอนาคตภายหลังจากที่ได้เข้ามาลงทุนในประเทศไทยแล้วจะมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องมาตรการควบคุมการลงทุนจากต่างประเทศในเรื่องการปริวรรตเงินตราก็ตามนักลงทุนต่างประเทศที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนหรือเป็นผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมก็ยังได้รับการยกเว้นให้เป็นกรณีพิเศษเนื่องจากกฎหมายกำหนดมาตรการยกเว้นไว้อย่างชัดเจน

สำหรับสิทธิประโยชน์ที่ไม่ใช่ภาษีอากร (Non-Tax Incentive) ดังกล่าวนักลงทุนต่างประเทศที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนหรือเป็นผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมจะได้รับสิทธิประโยชน์เท่าเทียมกันโดยไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นผู้ประกอบการในเขตใด โดยเพียงแต่เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 หรือพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522 กำหนดและเป็นผู้ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนหรือเป็นผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมแล้วก็จะได้รับสิทธิประโยชน์ในกรณีดังกล่าวข้างต้น ซึ่งจะแตกต่างจากสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร (Tax Incentive) ซึ่งจะได้กล่าวในหัวข้อต่อไปที่นักลงทุนต่างประเทศที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนหรือเป็นผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมจะได้รับสิทธิประโยชน์แตกต่างกันตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเงื่อนไขในเรื่องของสถานที่ที่ประกอบการหรือลงทุน

(2.) สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร (Tax Incentive) สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรที่นักลงทุนต่างประเทศจะได้รับกรณีเป็นผู้ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนหรือเป็นผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมนั้น หากพิจารณาตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 และพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรม พ.ศ.2522 แล้ว อาจแยกได้เป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

2.1) สิทธิประโยชน์ทางภาษีศุลกากร ประกอบด้วย

2.1.1) สิทธิประโยชน์ในเรื่องอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร

2.1.2) สิทธิประโยชน์ในเรื่องอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุที่จำเป็น

ต้องใช้เพื่อการผลิตผสมหรือประกอบ

2.2) สิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้ ประกอบด้วย

2.2.1) การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

2.2.2) การหักค่าใช้จ่ายเป็นกรณีพิเศษ

ซึ่งจะได้นำเสนอในรายละเอียดแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้

2.1) สิทธิประโยชน์ทางภาษีศุลกากร ในการเข้ามาประกอบการของนักลงทุนต่างประเทศย่อมหลีกเลี่ยงไม่ได้ในเรื่องการภาษีศุลกากรในการนำเข้าเครื่องจักร วัตถุดิบหรือวัสดุที่จำเป็นต้องใช้ในการประกอบการ ซึ่งหากต้องเสียภาษีตามพิกัดอัตราศุลกากรปกติแล้วในบางกรณีที่ต้องนำเข้าเครื่องจักรที่ทันสมัยซึ่งย่อมต้องมีมูลค่าในทางพาณิชย์สูงแล้วจะต้องเสียภาษีศุลกากรในการนำเข้าเป็นจำนวนมากอันเป็นต้นทุนในการประกอบการส่วนหนึ่งและในบางกรณีเมื่อนำเข้ามาแล้วอาจไม่สามารถนำกลับออกไปได้อีกเพราะเครื่องจักรหมดอายุการใช้งานหรือลักษณะของเครื่องจักรเอง ดังนั้นมาตรการหนึ่งที่ประเทศไทยได้ใช้ในการจูงใจให้นักลงทุนต่างประเทศสนใจเข้ามาลงทุนประกอบการในประเทศไทยก็คือการให้การยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีศุลกากรที่ถือเป็นสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีอากรที่ประเทศไทยนำมาใช้ในปัจจุบัน โดยเมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติในพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 และพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรม พ.ศ.2522 แล้ว อาจแยกสิทธิประโยชน์ทางภาษีศุลกากรออกได้เป็น 2 กรณี คือ

2.1.1) สิทธิประโยชน์ในเรื่องอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร สิทธิประโยชน์ในกรณีของอากรขาเข้าเครื่องจักรนี้จะต้องแยกพิจารณาเป็น 2 ส่วน คือ

- กรณีตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน ให้คำจำกัดความของคำว่า “เครื่องจักร” ไว้กว้างกว่าเฉพาะตัวเครื่องจักรมาก โดยตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนได้กำหนดว่า คำว่า “เครื่องจักร” หมายถึง เครื่องจักรที่จำเป็นต้องใช้ในกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนและเครื่องจักรที่จำเป็นต้องใช้ในการก่อสร้างโรงงาน ซึ่งรวมถึงส่วนประกอบ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และโครงโรงงานสำเร็จรูปที่นำมาติดตั้งเป็นโรงงานด้วย จากคำจำกัดความตามกฎหมายดังกล่าวทำให้เครื่องจักรที่ใช้ในการประกอบการ หรือเครื่องจักรที่นำมาใช้ในการก่อสร้างตัวอาคารที่ใช้ในการประกอบการคือตัวโรงงาน รวมถึงส่วนอื่น ๆ ที่ประกอบเป็นเครื่องจักร เป็นอุปกรณ์หรือเครื่องใช้ และตัวโครงสร้างของโรงงานสำเร็จรูปที่ได้รับการยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีศุลกากรขาเข้าดังนี้²¹

ก.) หากประกอบการในเขตการลงทุนเขต 1 จะได้รับลดหย่อนอากรขาเข้ากึ่งหนึ่งสำหรับเครื่องจักรเฉพาะรายการที่ไม่อยู่ในประกาศกระทรวงการคลังที่ ศก.13/2533 ลงวันที่ 18 กันยายน 2533 เว้นแต่กรณีเป็นเครื่องจักรที่มีอากรขาเข้าต่ำกว่าร้อยละ 10 จะไม่ได้รับการลดหย่อนโดยผู้ที่ได้รับการลดหย่อนดังกล่าวจะต้องเป็นโครงการที่อยู่ในเงื่อนไข ดังนี้

- ประกอบการส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของมูลค่ายอดขาย หรือ

²¹ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 1/2536 ก่อนประกาศนโยบายใหม่ตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 1/2543.

- ตั้งแหล่งประกอบการในนิคมอุตสาหกรรม หรือในเขตอุตสาหกรรมที่ได้
รับการส่งเสริมจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ข.) หากประกอบการในเขตการลงทุนเขต 2 จะได้รับการลดหย่อนอากรขา
เข้าเครื่องจักรกึ่งหนึ่งเว้นแต่กรณีเป็นเครื่องจักรที่มีอากรขาเข้าต่ำกว่าร้อยละ 10 จะไม่ได้รับการลด
หย่อน

ค.) หากประกอบการในเขตการลงทุนเขต 3 อันเป็นเขตส่งเสริมการลงทุน
จะได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร

- กรณีตามพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย มาตรา 48 ให้สิทธิ
แก่ผู้ประกอบการในเขตอุตสาหกรรมส่งออกจะได้รับการยกเว้นตามกฎหมายส่งเสริมการลงทุนใน
ส่วนที่เกี่ยวกับอากรภาษีขาเข้าสำหรับเครื่องจักร อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ รวมทั้งส่วน
ประกอบของสิ่งดังกล่าวที่จำเป็นต้องใช้ในการผลิตสินค้าและของที่ใช้ในการสร้าง ประกอบ หรือ
ติดตั้งเป็นโรงงานหรืออาคารในเขตอุตสาหกรรมส่งออก ซึ่งตามพระราชบัญญัติการนิคม
อุตสาหกรรมดังกล่าวได้กล่าวอ้างไปถึงกฎหมายที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการลงทุนในส่วนที่เกี่ยวกับ
การยกเว้นอากรขาเข้า ซึ่งในที่นี้ก็จะต้องพิจารณาในกรณีของพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนใน
กรณีที่เป็นประกอบการในเขต 1 ที่ได้รับการยกเว้นอากรขาเข้ากึ่งหนึ่ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแม้แต่
พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมเองก็มุ่งเน้นที่จะให้การจูงใจในการประกอบการแต่เฉพาะเขต
อุตสาหกรรมส่งออกเท่านั้นที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ ส่วนการลงทุนในเขตอุตสาหกรรมทั่วไปจะไม่
ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรแต่อย่างใด

จากเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้น หากวิเคราะห์แล้วแสดงให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ในการให้
สิทธิประโยชน์ในกรณีนี้ได้ดังนี้

1. ให้การสนับสนุนกิจการที่ผลิตเพื่อการส่งออก โดยถึงแม้กิจการดังกล่าวจะตั้งอยู่ในเขต
1 อันเป็นเขตที่ไม่ได้เป็นเขตส่งเสริมการลงทุนและเป็นเขตเมืองก็ตามแต่หากเป็นกิจการที่ผลิตเพื่อ
การส่งออกโดยส่วนใหญ่ กล่าวคือเกินกว่าร้อยละ 80 ของมูลค่ายอดขาย หรือเป็นผู้ประกอบการใน
เขตอุตสาหกรรมส่งออกก็ได้รับสิทธิประโยชน์ในเรื่องของภาษีศุลกากร โดยลดหย่อนอากรขาเข้าให้
กึ่งหนึ่ง

2. ต้องการให้นักลงทุนต่างประเทศเข้าไปประกอบการในพื้นที่เป้าหมายในเขตภูมิภาค
หรือเขตส่งเสริมการลงทุนและเขตนิคมอุตสาหกรรมส่งออก อันจะเห็นได้ว่าแม้เป็นการประกอบการ
ในเขต 1 ที่ไม่ได้เป็นเขตส่งเสริมการลงทุนและจะไม่ได้เป็นกิจการที่ผลิตเพื่อการส่งออกเป็นส่วนใหญ่
ใหญ่แต่หากประกอบการในเขตนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมจาก
คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนก็จะได้รับการลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร ในขณะที่หาก
ประกอบการในเขตส่งเสริมการลงทุน (เขต 3) แล้วจะได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร

ซึ่งเท่ากับว่านักลงทุนต่างประเทศสามารถนำเครื่องจักรเข้ามาในประเทศไทยกรณีเป็นการลงทุนในพื้นที่ที่ให้การส่งเสริมการลงทุนได้โดยไม่ต้องเสียอากรขาเข้าแต่อย่างใด ซึ่งเป็นสิ่งหนึ่งที่จะจูงใจให้นักลงทุนต่างประเทศมาลงทุนในประเทศไทย

2.1.2) สิทธิประโยชน์ในเรื่องอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุที่จำเป็นต้องใช้ เพื่อการผลิต ผสมหรือประกอบ วัตถุดิบหรือวัสดุที่จำเป็นต้องใช้ในการผลิตก็เป็นสิ่งสำคัญในการประกอบการของนักลงทุนต่างประเทศ ซึ่งหากสามารถนำวัตถุดิบหรือวัสดุที่จำเป็นต้องใช้ในการผลิต ผสมหรือประกอบเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับการยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีอากรขาเข้าแล้วก็จะทำให้ต้นทุนในการดำเนินการต่ำลงได้ ซึ่งในเรื่องของสิทธิประโยชน์เกี่ยวกับอากรขาเข้าของวัตถุดิบหรือวัสดุที่จำเป็นต้องใช้เพื่อการผลิต ผสมหรือประกอบนี้ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 และพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 ได้กำหนดเงื่อนไขในการให้สิทธิประโยชน์ไว้ดังนี้

- กรณีตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน มาตรา 30 ให้อำนาจคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนสามารถที่จะกำหนดเงื่อนไขในการให้ผู้ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนได้รับการลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุที่จำเป็นต้องใช้ในการผลิต ผสม หรือประกอบได้ไม่เกินร้อยละเก้าสิบของอัตราปกติที่กำหนดคราวละไม่เกินหนึ่งปี แต่มีเงื่อนไขเพิ่มเติมว่าของที่นำเข้ามา นั้นต้องไม่เป็นของที่สามารผลิตหรือมีกำเนิดในประเทศไทยและมีคุณภาพใกล้เคียงกันซึ่งสามารถหาได้ในประเทศไทย โดยในปัจจุบันคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในเรื่องของอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุที่จำเป็นต้องใช้ในการผลิต ผสมหรือประกอบ ดังนี้²²

ก.) กรณีประกอบการในเขต 1 และ 2 จะได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นสำหรับส่วนที่ผลิตเพื่อการส่งออกเป็นระยะเวลา 1 ปี²³

ข.) กรณีประกอบการในเขต 3 จะได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นสำหรับส่วนที่ผลิตเพื่อการส่งออกเป็นระยะเวลา 5 ปี หรือหากเป็นโครงการที่ผลิตเพื่อการจำหน่ายในประเทศจะได้รับการลดหย่อนอากรขาเข้าร้อยละ 75 เป็นระยะเวลา 5 ปี โดยคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะอนุมัติให้คราวละ 1 ปี แต่วัตถุดิบหรือวัสดุที่จำเป็นดังกล่าวต้องไม่เป็น

²² ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 1/2536 ก่อนประกาศใช้ในบวชใหม่ตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 1/2543.

²³ ประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 10/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 87 ข้อ

ของที่ผลิต หรือมีกำเนิดในราชอาณาจักร ซึ่งมีคุณภาพใกล้เคียงกันกับชนิดที่จะนำเข้ามาในราชอาณาจักรและมีปริมาณเพียงพอที่จะหาได้

- กรณีตามพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรม มาตรา 49 กำหนดว่าของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร และนำเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออกเพื่อใช้ในการผลิตสินค้า ให้ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายส่งเสริมการลงทุน อกรักษาเข้าและภาษีการค้า จากรายละเอียดดังกล่าวหากผู้ประกอบการเป็นผู้ประกอบการในเขตอุตสาหกรรมส่งออกก็จะได้รับสิทธิประโยชน์ในเรื่องการยกเว้นภาษีสำหรับสิ่งของที่นำเข้ามาเพื่อใช้ในการผลิตของผู้ประกอบการดังกล่าว

การกำหนดเงื่อนไขในเรื่องของการให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีอากรสำหรับวัตถุดิบหรือวัสดุที่จำเป็นต้องใช้ในการผลิตนี้เท่ากับเป็นการเข้าถึงเจตนาหรือวัตถุประสงค์ของประเทศไทยในการที่จะให้การสนับสนุนกิจการที่ผลิตเพื่อการส่งออก และมุ่งเน้นให้การเข้ามาลงทุนจากต่างประเทศก่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจและพัฒนากิจการทางเทคโนโลยีในพื้นที่เป้าหมายซึ่งก็คือพื้นที่ในภูมิภาคนั่นเอง

2.2) สิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้ สิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้ผู้ที่ได้รับจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนเท่านั้นส่วนผู้ที่ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมแต่ไม่ได้เป็นผู้ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจะไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ในเรื่องของภาษีเงินได้ ซึ่งในส่วนของสิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้นี้ในปีปัจจุบันได้กำหนดเงื่อนไขไว้สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ

2.2.1) การให้สิทธิยกเว้นหรือลดหย่อนอัตราภาษีเงินได้

2.2.2) การให้หักค่าใช้จ่ายเป็นกรณีพิเศษ

โดยจะได้กล่าวในรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.2.1) การให้สิทธิยกเว้นหรือลดหย่อนอัตราภาษีเงินได้ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนให้อำนาจคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนดเงื่อนไขในการให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนซึ่งรวมถึงนักลงทุนต่างประเทศด้วยในการที่จะได้รับการยกเว้นหรือลดหย่อนอัตราภาษีเงินได้สำหรับกำไรสุทธิในการประกอบกิจการ โดยมีระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามปีแต่ไม่เกินแปดปีนับแต่วันที่กิจการนั้นเริ่มมีรายได้

ประเด็นที่ต้องพิจารณาในส่วนนี้ก็คือ คำว่า “รายได้” ตามความหมายในพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนนั้นหมายความว่าถึงสิ่งใดบ้าง ซึ่งหากพิจารณาจากวรรคสองของมาตรา 31 แล้วจะเห็นว่ารายได้ที่ได้นั้นนอกเหนือจากกำไรสุทธิที่ต้องนำมาคำนวณเป็นรายได้ของกิจการแล้ว ยังรวมถึงรายได้ที่เป็นผลพลอยได้จากการดำเนินการและรายได้จากการขายสินค้าสำเร็จรูปด้วย

สำหรับเงื่อนไขในการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้นี้ในปัจจุบันคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้กำหนดไว้ดังนี้²⁴

- หากประกอบการในเขต 1 จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 3 ปี สำหรับโครงการส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของมูลค่ายอดขาย และต้องเป็นโครงการที่ตั้งแห่งประกอบการในเขตนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน²⁵

ซึ่งเงื่อนไขข้างต้นแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยให้การส่งเสริมกิจการผลิตเพื่อการส่งออก โดยถึงแม้กิจการดังกล่าวจะตั้งอยู่ในเขต 1 ที่ไม่ได้เป็นเขตส่งเสริมการลงทุนเนื่องจากเป็นเขตเมืองก็ตามแต่ก็ยังคงให้ได้รับสิทธิประโยชน์ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 3 ปี แต่มีเงื่อนไขในเรื่องของสถานที่ประกอบการเพิ่มเติมว่าจะต้องตั้งโรงงานหรือประกอบการในเขตนิคมอุตสาหกรรมตามพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมหรืออยู่ในเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน อันเป็นมาตรการกำกวดการลงทุนในด้านสถานที่ที่จะประกอบการ

- หากประกอบการในเขต 2 จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 3 ปี และเพิ่มขึ้นเป็น 7 ปีหากประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เงื่อนไขการให้สิทธิประโยชน์สำหรับกิจการที่ประกอบการในเขต 2 นี้มุ่งเน้นในเรื่องของสถานที่ที่จะประกอบการที่จะต้องเป็นพื้นที่เป้าหมาย แต่ไม่ได้เน้นว่ากิจการดังกล่าวจะต้องเป็นกิจการที่ผลิตเพื่อการส่งออกหรือไม่ ซึ่งแตกต่างจากกรณีที่เป็นการประกอบการในเขต 1 ที่มีเงื่อนไขที่จำกัดมากกว่าในเขต 2 นี้

- หากประกอบการในเขต 3 จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นระยะเวลา 8 ปี แต่หากเป็นการประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังจะได้รับสิทธิประโยชน์เพิ่มขึ้นเป็นกรณีพิเศษ กล่าวคือหากพ้นระยะเวลา 8 ปีที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลแล้วยังจะได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 อีกเป็นระยะเวลา 5 ปี ซึ่งเป็นมาตรการที่ต้องการให้นักลงทุนต่างประเทศให้ความสนใจในการเข้าไปลงทุนในเขตนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง แต่ถึงแม้จะมีได้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบังหากพิจารณาจากสิทธิประโยชน์ที่ได้รับแล้วจะเห็นได้ว่าผู้ประกอบการในเขตส่งเสริมการลงทุนจะได้รับสิทธิประโยชน์ที่พิเศษมากกว่าผู้ประกอบการในเขตอื่นในเรื่องของระยะเวลาที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล

²⁴ ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 1/2536 ก่อนประกาศใช้ไทยเขตใหม่ก่อนประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 1/2543.

²⁵ ประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.10/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 87 ข้อ

ประเด็นที่ผู้เขียนเห็นว่าน่าจะพิจารณาในส่วนนี้ก็คือ ในเรื่องของการยกเว้นภาษีเงินได้นี้ ตามมาตรการที่กฎหมายกำหนดไว้ ได้กำหนดให้มีการยกเว้นแต่เพียงภาษีเงินได้ของนิติบุคคลเท่านั้น แต่ไม่รวมภาษีเงินได้ของบุคคลธรรมดาที่เป็นนักลงทุนต่างประเทศที่เข้ามาประกอบการ ทั้งนี้เหตุผลส่วนหนึ่งที่กำหนดไว้เช่นนี้อาจเกิดจากคุณสมบัติของนักลงทุนต่างประเทศที่จะได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนที่จะต้องเป็นบริษัทจำกัด มูลนิธิหรือสหกรณ์เท่านั้น ซึ่งบุคคลดังกล่าวมีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย ดังนั้นจึงได้ให้สิทธิประโยชน์แก่เฉพาะตัวนิติบุคคลเท่านั้น แต่สิ่งหนึ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ก็คือเงินได้ของตัวนักลงทุนต่างประเทศเอง รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญ ผู้ชำนาญการ ช่างฝีมือ ที่มีฐานะเป็นบุคคลธรรมดาที่ได้จากกิจการดังกล่าวในรูปของเงินเดือน/ค่าจ้าง โบนัสและผลประโยชน์ตอบแทนอื่น ๆ ยังคงต้องเสียภาษีเงินได้ตามประมวลรัษฎากรในอัตราปกติ ซึ่งควรจะได้มีการพิจารณาเพิ่มเติมถึงในประเด็นนี้ว่าควรหรือไม่ที่จะกำหนดให้มีการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแก่ตัวนักลงทุนที่ประกอบการในกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน รวมทั้งตัวช่างฝีมือ ผู้ชำนาญการที่เป็นคนต่างประเทศเพื่อจูงใจให้บรรดาบุคคลเหล่านี้มีความต้องการเข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศไทยยิ่งขึ้น

2.2.2) การให้หักค่าใช้จ่ายเป็นกรณีพิเศษ²⁶ ในเรื่องของการให้หักค่าใช้จ่ายเป็นกรณีพิเศษกรณีของการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลนี้ ก็ถือได้ว่าเป็นมาตรการที่ให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีเงินได้แก่นิติบุคคลอีกประการหนึ่ง โดยตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนให้อำนาจคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่จะกำหนดเงื่อนไขในการให้ผู้ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนได้รับสิทธิประโยชน์ในเรื่องของการอนุญาตให้หักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า และค่าประปาเป็นสองเท่าของจำนวนเงินที่ต้องเสียไป หรืออนุญาตให้หักเงินที่ผู้ได้รับการส่งเสริมการลงทุนใช้ไปในการติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกในการประกอบกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนได้ โดยในปัจจุบันคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้กำหนดให้กิจการที่ประกอบการในเขต 3 ได้รับอนุญาตให้หักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปาเป็น 2 เท่าเป็นระยะเวลา 10 ปีนับแต่วันเริ่มมีรายได้ และให้สามารถหักค่าติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกจากกำไรสุทธิร้อยละ 25 ของเงินที่ลงทุนไปเพื่อการนั้นด้วย อันเป็นการแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยต้องการให้ผู้ประกอบการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนเข้าไปประกอบการในเขตที่ต้องการส่งเสริมการลงทุนเป็นพิเศษ

จากรายละเอียดของเงื่อนไขในการให้สิทธิประโยชน์ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นจะเห็นได้ว่า ประเทศไทยได้กำหนดเงื่อนไขในการให้สิทธิประโยชน์ไว้บนพื้นฐานสำคัญ 2 ประการ คือ

ประการแรก กิจการดังกล่าวต้องเป็นกิจการที่ผลิตเพื่อการส่งออก อันเป็นการที่ประเทศไทยมองไปสู่ภายนอกในลักษณะ Outward Looking เพื่อทำให้การพัฒนาทางภาคอุตสาหกรรมผลิตเพื่อ

²⁶ มาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520.

การส่งออกของประเทศไทยมีการพัฒนาสูงขึ้นและนำมาซึ่งรายได้ประชาชาติโดยรวมของประเทศที่เพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดการจ้างแรงงานภายในประเทศ รวมทั้งกระตุ้นให้มีการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีทางการผลิตให้ทัดเทียมกับอารยประเทศ

ประการที่สอง กิจกรรมที่จะได้รับสิทธิประโยชน์ต้องเป็นกิจกรรมที่ประกอบการในพื้นที่เป้าหมายที่ประเทศไทยต้องการเร่งให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และก่อให้เกิดรายได้ของประชาชนในพื้นที่ โดยมุ่งเน้นในพื้นที่ที่จะให้การส่งเสริมการลงทุนและเทคนิคอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกเสียเป็นส่วนใหญ่

4. มาตรการทางกฎหมายด้านการปริวรรตเงินตรา

การที่นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศไทยเมื่อได้รับผลตอบแทนจากเงินที่ลงทุนหรือจากกิจการที่ประกอบการแล้วก็จะต้องมีการนำเงินส่วนที่เป็นผลตอบแทนดังกล่าวนั้นส่งกลับประเทศ ซึ่งหากพิจารณาในด้านของประเทศผู้รับการลงทุนแล้วการที่นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศของตนแม้ในระยะแรกจะได้นำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในประเทศจำนวนหนึ่งก็ตามแต่เมื่อได้รับผลตอบแทนแล้วจำนวนเงินตราที่ส่งออกไปยังประเทศของตนมักจะมากกว่าเงินตราที่ได้นำเข้ามา²⁷ ซึ่งหากปล่อยให้มีการนำเงินตราต่างประเทศออกนอกประเทศแล้วย่อมทำให้ความสมดุลทางการเงินของประเทศผู้รับการลงทุนเสียไป ดังนั้นจึงมีการจำกัดความสามารถหรือเจตนาในการให้ส่งออกซึ่งเงินตราอันเป็นผลตอบแทนที่ได้จากการลงทุนหรือเงินทุน²⁸ไว้ โดยประเทศกำลังพัฒนาส่วนมากที่เป็นประเทศผู้รับการลงทุนจะมีกฎหมายภายในที่สนองตอบนโยบายในการจำกัดการโอนเงินตราออกนอกประเทศ ซึ่งการกำหนดข้อจำกัดในการโอนเงินตราออกนอกประเทศดังกล่าวก็เป็นไปตามหลัก *rebus se stantibus*²⁹ ซึ่งหมายความว่า รัฐสามารถที่จะห้ามมิให้นักลงทุนต่างประเทศโอนเงินทุนหรือผลตอบแทนโดยเสรี ถ้าหากสภาพทางการเงินหรือทางเศรษฐกิจของรัฐคนต้องเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นการโอนเงินตราออกนอกประเทศจะต้องเป็นไปตามกฎหมายภายในของประเทศนั้น ๆ ซึ่งมาตรการในการจำกัดการโอนเงินออกนอกประเทศอันเป็น

²⁷ H. C. Bos, Martin Sanders and Carlo Secchi. . **Private Foreign Investment in Developing Countries** pp 31-34.

²⁸ Timothy, B. Hansen. "The legal effect given stabilization clause in economic development agreements." **Virginia Journal of International Law**. 28, 4. 1988. p.41.

²⁹ Sonarajah, M. "State Responsibility and Bilateral Investment Treaties." **Journal of World Trade Law** 95 1986 p.20

มาตรการควบคุมทางกฎหมายในการปรึวรรตเงินตราจึงเป็นมาตรการอีกมาตรการหนึ่งที่ประเทศผู้รับการลงทุนนำมาใช้เพื่อควบคุมสถานภาพทางการเงินของตนให้เข้มแข็ง

ในส่วนของประเทศไทยนั้นการควบคุมการลงทุนจากต่างประเทศในเรื่องการปรึวรรตเงินตราได้มีการกำหนดไว้เช่นกัน โดยหากพิจารณาจากบทบัญญัติในกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันเห็นว่าการพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตรา พ.ศ.2485 มาตรา 4 ซึ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดมาตรการในการควบคุมการลงทุนจากต่างประเทศในการปรึวรรตเงินตราไว้กล่าวคือ ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังสามารถที่จะออกกฎกระทรวงควบคุม จำกัดหรือห้ามปฏิบัติกิจการทั้งปวงเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงินตราหรือการอื่นที่มีเงินตราเข้ามาเกี่ยวข้องไม่ว่าในรูปแบบใด ซึ่งถือได้ว่าเป็นบทบัญญัติในทางกฎหมายที่เป็นมาตรการในการควบคุมการปรึวรรตเงินตราประการหนึ่งที่ยังคงมีอยู่ในกฎหมายของไทย อย่างไรก็ตามเนื่องจากประเทศไทยได้รับพันธะข้อ 8 แห่งข้อตกลงว่าด้วยกองทุนการเงินระหว่างประเทศและการผ่อนคลายการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราจึงทำให้ในปัจจุบันนักลงทุนต่างประเทศสามารถนำเงินตราเข้าออกประเทศไทยได้โดยสะดวกยิ่งขึ้น โดยมอบหมายให้ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้อนุญาตการซื้อขายเงินตราต่างประเทศแทนธนาคารแห่งประเทศไทย จึงทำให้ในปัจจุบันนักลงทุนต่างประเทศไม่ประสบปัญหาในเรื่องการปรึวรรตเงินตราแต่อย่างใด แต่หากพิจารณาในส่วนของบทบัญญัติในทางกฎหมายแล้วยังไม่ถือได้ว่าประเทศไทยจะยกเลิกแนวคิดในเรื่องการควบคุมการปรึวรรตเงินตราเป็นการถาวรเพราะในสาระสำคัญอันเป็นมาตรการทางกฎหมายยังคงไว้ซึ่งบทบัญญัติที่ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้กำหนดมาตรการในการควบคุมการปรึวรรตเงินตราได้ ซึ่งประเทศไทยยังคงสามารถที่จะกำหนดมาตรการในการควบคุมการปรึวรรตเงินตราเมื่อใดก็ได้ หากประเทศไทยเห็นว่าสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศมีความพร้อมหรือการปล่อยเสรีตามพันธกรณีที่รับดังกล่าวส่งผลให้ประเทศไทยประสบปัญหาเรื่องดุลการชำระเงินอย่างมากก็อาจมีความเป็นไปได้ที่จะมีการนำมาตราทางกฎหมายในการควบคุมการปรึวรรตเงินตรามาใช้อีกโดยเพียงแต่ออกเป็นกฎกระทรวงเท่านั้น

5. มาตรการทางกฎหมายด้านการถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

ที่ดินเป็นสิ่งสำคัญที่ใช้ในการประกอบการหรือตั้งโรงงานของนักลงทุนต่างประเทศ แต่ในทางกลับกันหากประเทศใดให้คนต่างประเทศเข้ามาถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินภายในประเทศได้โดยเสรีแล้วอาจมีปัญหาด้านอธิปไตยของประเทศตามมา สำหรับในส่วนของประเทศไทยแล้วได้กำหนดมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินของคนต่างประเทศไว้ในประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งมีหลักการว่าคนต่างประเทศจะถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินในประเทศไทย

ไม่ได้ แต่ก็มีกรณียกเว้นบางประการที่ให้คนต่างประเทศสามารถถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินในประเทศไทยได้ซึ่งจะต้องเป็นกรณีดังต่อไปนี้

1.) มีกฎหมายพิเศษให้สิทธิคนต่างประเทศถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินได้โดยไม่อยู่ภายใต้ข้อจำกัดตามประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งได้แก่

- บริษัท มูลนิธิ หรือสหกรณ์ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนซึ่งเป็นนิติบุคคลต่างประเทศสามารถถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินได้ตามที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน³⁰ โดยที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ถือครองนั้นจะต้องเป็นที่ดินที่ใช้เพื่อการประกอบการในกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน และเมื่อนักลงทุนต่างประเทศดังกล่าวเลิกกิจการ หรือโอนกิจการให้ผู้อื่นจะต้องจำหน่ายที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ถือครองภายในหนึ่งปีนับแต่วันเลิกกิจการหรือโอนกิจการดังกล่าว

- ผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมตามพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522 ซึ่งเป็นคนต่างประเทศสามารถถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินในนิคมอุตสาหกรรมเพื่อใช้ในการประกอบการได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่คณะกรรมการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเห็นสมควร³¹ แต่หากคนต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตดังกล่าวเลิกกิจการ หรือโอนกิจการให้ผู้อื่นต้องจำหน่ายที่ดินที่ครอบครองให้แก่การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กรณีเลิกกิจการ) หรือจำหน่ายให้แก่ผู้รับโอนกิจการ (กรณีโอนกิจการ) ภายในสามปีนับแต่วันเลิกหรือโอนกิจการ

2.) มีสนธิสัญญา³² ซึ่งบัญญัติให้คนต่างประเทศมีกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ได้ ทั้งนี้ สนธิสัญญาดังกล่าวต้องเป็นสนธิสัญญาที่ประเทศไทยทำกับต่างประเทศในลักษณะสัญญาต่างตอบแทน โดยในบทบัญญัติของสนธิสัญญาดังกล่าวกำหนดให้พลเมืองของประเทศคู่สัญญาสามารถมีกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ในอีกประเทศหนึ่งได้ ซึ่งที่ผ่านมาประเทศไทยเคยทำสนธิสัญญากับประเทศต่าง ๆ รวม 16 ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน เบลเยียม เนเธอร์แลนด์ เดนมาร์ก นอร์เวย์ สวีเดน สวิสเซอร์แลนด์ อิตาลี โปรตุเกส อินเดีย ปากีสถาน พม่า และญี่ปุ่น³³ แต่ต่อมาเมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2514 ประเทศไทยได้แจ้งยกเลิกสนธิสัญญากับประเทศต่าง ๆ จนหมดแล้ว และในปัจจุบันก็ได้มีการทำสนธิสัญญาในลักษณะดังกล่าวกับประเทศใดอีก จึงทำให้คนต่างประเทศไม่สามารถถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินโดยอาศัยบทบัญญัติในสนธิสัญญาได้ อย่างไรก็ตาม

³⁰ มาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520.

³¹ มาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522.

³² มาตรา 86 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน.

³³ หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ 2639/2504 ลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2504.

ก็ดีก่อนที่ประเทศไทยจะได้ยกเลิกสนธิสัญญาที่ได้ทำไว้กับประเทศต่าง ๆ รวม 16 ประเทศ คนต่างประเทศบางส่วนได้มีการถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินอยู่ก่อนแล้วโดยอาศัยบทบัญญัติในสนธิสัญญาดังกล่าว แต่การถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินของคนต่างประเทศในประเทศไทยจะต้องอยู่ในเงื่อนไขที่กำหนดไว้ กล่าวคือ ต้องใช้เพื่ออยู่อาศัย ประกอบกิจการในทางพาณิชย์กรรม อุตสาหกรรม เกษตรกรรม การสุสาน การกุศลสาธารณะหรือการศาสนาเท่านั้น ทั้งนี้การใช้ที่ดินดังกล่าวจะต้องใช้ที่ดินนั้นด้วยตนเองโดยเริ่มใช้ที่ดินเพื่อกิจการตามที่ขออนุญาตภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินมา⁴ และนอกจากนี้ที่ดินซึ่งได้รับอนุญาตให้ถือครองได้นั้นก็มีการจำกัดจำนวนการถือครอง โดยกำหนดไว้ดังนี้

1. ที่ดินเพื่ออยู่อาศัยไม่เกินครอบครัวละ	1 ไร่
2. ที่ดินเพื่อใช้ในการพาณิชย์กรรมไม่เกินครอบครัวละ	1 ไร่
3. ที่ดินเพื่อใช้ในการอุตสาหกรรมไม่เกินครอบครัวละ	10 ไร่
4. ที่ดินเพื่อใช้ในการเกษตรกรรมไม่เกินครอบครัวละ	10 ไร่
5. ที่ดินเพื่อใช้ในการศาสนา ไม่เกิน	1 ไร่
6. ที่ดินเพื่อใช้ในการกุศลสาธารณะ ไม่เกิน	5 ไร่
7. ที่ดินเพื่อใช้ในการสุสาน ตระกูลละไม่เกิน	½ ไร่

จากรายละเอียดดังกล่าวข้างต้นแม้ว่าคนต่างประเทศจะสามารถถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินในประเทศไทยได้ แต่ก็ต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดเท่านั้น ซึ่งหากพิจารณาในภาพรวมแล้วอาจกล่าวได้ว่าในปัจจุบันคนต่างประเทศไม่สามารถถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินในประเทศไทยได้ เพราะถึงแม้ประมวลกฎหมายที่ดินจะกำหนดว่ากรณีที่มีสนธิสัญญาระหว่างกันไว้ให้คนต่างประเทศสามารถถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินได้ก็ตามแต่ในปัจจุบันประเทศไทยไม่ได้มีการทำสนธิสัญญาในลักษณะดังกล่าวไว้กับประเทศใดเลยจึงทำให้นักลงทุนต่างประเทศไม่ได้รับประโยชน์จากมาตรการทางกฎหมายในเรื่องนี้ ดังนั้นการที่นักลงทุนต่างประเทศจะเข้ามาลงทุนในประเทศไทยและต้องการที่จะถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินแล้วโอกาสจะมีไม่มากนักยกเว้นแต่เป็นกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2520 หรือเป็นกิจการที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมตามพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522 เท่านั้น โดยการถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินดังกล่าว ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้และมีระยะเวลาจำกัด

⁴ กฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2497

6. มาตรการทางกฎหมายทางด้านการตั้งโรงงาน

ในการเข้ามาประกอบการของนักลงทุนต่างประเทศที่ต้องการดำเนินการทางด้านอุตสาหกรรมโดยมีการจัดตั้งโรงงานขึ้นในประเทศไทยจะต้องตกอยู่ภายใต้เงื่อนไขและข้อกำหนดของพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 ซึ่งได้แบ่งประเภทของโรงงานออกเป็น 3 ประเภท คือ³⁵

- โรงงานจำพวกที่ 1 เป็นโรงงานประเภท ชนิดและขนาดที่สามารถประกอบกิจการโรงงานได้ทันทีตามความประสงค์ของผู้ประกอบกิจการโรงงาน ซึ่งโรงงานที่จัดอยู่ในจำพวกที่ 1 นี้ ส่วนใหญ่จะเป็นโรงงานขนาดเล็กที่ใช้เงินทุน เทคโนโลยี เครื่องจักรและจำนวนคนงานภายในโรงงานไม่สูงมากนัก³⁶

- โรงงานจำพวกที่ 2 เป็นโรงงานประเภท ชนิดและขนาดที่เมื่อจะประกอบกิจการโรงงานจะต้องแจ้งให้ผู้อนุญาตทราบก่อน ซึ่งผู้อนุญาตในกรณีนี้ก็คือ³⁷

- อธิบดีและรองอธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม มีอำนาจอนุญาตโรงงานทุกประเภททุกชนิดและทุกขนาด

- ผู้อำนวยการศูนย์บริการเพื่อการลงทุน กรมโรงงานอุตสาหกรรม มีอำนาจอนุญาตกรณีเป็นโรงงานที่ประกอบกิจการโรงงานผลิตอาหาร ผลิตยา ผลิตเครื่องสำอางค์ผลิตภัณฑ์พิชิตอาหารสัตว์ ห้องเย็นและเกี่ยวกับไม้ที่ผู้ขอขึ้นรับใบอนุญาตตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การจัดตั้งศูนย์บริการเพื่อการลงทุน พ.ศ.2525 หรือขึ้นขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติโรงงานแต่เพียงอย่างเดียว โดยเป็นโรงงานที่มีขนาดเครื่องจักรซึ่งมีกำลังรวมหรือกำลังเทียบเท่าไม่เกินห้าร้อยแรงม้า

- ผู้อำนวยการกองควบคุมโรงงาน กรมโรงงานอุตสาหกรรมมีอำนาจอนุญาตสำหรับโรงงานนอกจากที่ผู้อำนวยการศูนย์บริการเพื่อการลงทุนมีอำนาจอนุญาตซึ่งเป็นโรงงานที่มีขนาดเครื่องจักรซึ่งมีกำลังรวมหรือกำลังเทียบเท่าไม่เกินห้าร้อยแรงม้า

- หัวหน้าฝ่ายพิจารณาการอนุญาต ศูนย์บริการเพื่อการลงทุน กรมโรงงานอุตสาหกรรม มีอำนาจอนุญาตสำหรับโรงงานที่ประกอบการเช่นเดียวกับที่ผู้อำนวยการศูนย์บริการเพื่อการลงทุนมีอำนาจอนุญาตแต่เป็น โรงงานที่มีเครื่องจักรซึ่งมีกำลังรวมหรือเทียบเท่าไม่เกินสองร้อยแรงม้า

³⁵ มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535.

³⁶ กฎกระทรวง (พ.ศ.2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 ให้ไว้ ณ วันที่ 24 กันยายน พ.ศ.2535

³⁷ คำสั่งกระทรวงอุตสาหกรรม ที่ 421/2535 เรื่อง มอบหมายให้ข้าราชการกรมโรงงานอุตสาหกรรมมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 ตั้ง ณ วันที่ 9 ตุลาคม 2535

- หัวหน้าฝ่ายควบคุมโรงงาน กองควบคุมโรงงาน กรมโรงงานอุตสาหกรรม มีอำนาจอนุญาตสำหรับโรงงานที่นอกเหนือจากผู้อำนวยการศูนย์บริการเพื่อการลงทุนมีอำนาจอนุญาต แต่เป็นโรงงานที่มีเครื่องจักรซึ่งมีกำลังรวมหรือเทียบเท่าไม่เกินสองร้อยแรงม้า

- เลขธิการและผู้ช่วยเลขธิการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมีอำนาจอนุญาตสำหรับโรงงานที่ได้รับอนุมัติให้การส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน ยกเว้นโรงงานที่กระทรวงอุตสาหกรรมได้ประกาศนโยบายไว้และที่จะกำหนดต่อไป หรือโรงงานประเภทที่มีการประกอบกิจการที่มีผลกระทบต่อสภาวะแวดล้อม³⁸

- โรงงานจำพวกที่ 3 เป็นโรงงานประเภท ชนิดและขนาดที่การตั้งโรงงานจะต้องได้รับใบอนุญาตก่อนจึงจะดำเนินการได้ ซึ่งผู้มีอำนาจอนุญาตก็คือบุคคลเช่นเดียวกับผู้มีอำนาจอนุญาตในโรงงานจำพวกที่ 2 ทั้งนี้ โรงงานที่ตั้งอยู่ในจำพวกที่ 3 นี้ส่วนใหญ่จะเป็นโรงงานขนาดใหญ่ที่ใช้เงินทุน เทคโนโลยี กำลังคนและเครื่องจักรที่สูง หรือเป็นโรงงานที่อาจก่อให้เกิดมลพิษแก่สภาพแวดล้อม

ในการควบคุมการตั้งโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงานให้อำนาจรัฐมนตรีออกกฎกระทรวงกำหนดให้โรงงานที่จะตั้งขึ้นในประเทศไทยต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้³⁹

(1) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับที่ตั้งของโรงงาน สภาพแวดล้อมของโรงงาน ลักษณะอาคารของโรงงานหรือลักษณะภายในของโรงงาน เช่น ห้ามตั้งโรงงานจำพวกที่ 1 และ 2 ในบริเวณบ้านจัดสรรเพื่อการพักอาศัย อาคารชุดพักอาศัย หรือภายในระยะ 50 เมตรจากเขตติดต่อสาธารณสถาน (โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา วัดหรือศาสนสถาน โรงพยาบาล ฯลฯ) เป็นต้น⁴⁰

(2) กำหนดลักษณะ ประเภทหรือชนิดของเครื่องจักร เครื่องอุปกรณ์หรือสิ่งที่จะต้องนำมาใช้ในการประกอบกิจการโรงงาน เช่น ใช้เครื่องจักรที่มีความปลอดภัยและไม่ก่อให้เกิดความสั่นสะเทือนเสียงหรือคลื่นวิทยุ รบกวนผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง มีเครื่องป้องกันอันตรายอันอาจเกิดจากส่วนที่เคลื่อนไหวของเครื่องจักรตามความจำเป็นและเหมาะสม เป็นต้น⁴¹

(3) กำหนดให้มีคนงานซึ่งมีความรู้เฉพาะตามประเภท ชนิดหรือขนาดโรงงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่งประจำโรงงาน เช่น โรงงานที่มีการใช้หม้อไอน้ำ (boiler) หรือหม้อต้มที่ใช้ของ

³⁸ คำสั่งกระทรวงอุตสาหกรรม ที่ 562/2535 เรื่อง มอบหมายให้ข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 ตั้ง ณ วันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ.2535.

³⁹ มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535.

⁴⁰ กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 ให้ไว้ ณ วันที่ 24 กันยายน 2535 ข้อ 1 ข้อ 5.

⁴¹ กางแล้ว, ข้อ 6 - ข้อ 7

เหลวหรือก๊าซเป็นสื่อนำความร้อนที่มีความกดดันต่างจากบรรยากาศ ต้องจัดให้มีผู้ควบคุม (operator) ประจำหม้อไอน้ำ หรือหม้อต้มที่ใช้ของเหลว หรือก๊าซเป็นสื่อนำความร้อน โดยผู้ควบคุมดังกล่าวต้องมีคุณสมบัติได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาช่างกลโรงงาน หรือช่างยนต์ หรือช่างผู้ชำนาญงาน ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ควบคุมหม้อไอน้ำจากกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นต้น⁴²

(4) กำหนดหลักเกณฑ์ที่ต้องปฏิบัติ กรรมวิธีการผลิตและการจัดให้มีอุปกรณ์หรือเครื่องมืออื่นใด เพื่อป้องกันหรือระงับหรือบรรเทาอันตราย ความเสียหายหรือความเดือดร้อนที่อาจเกิดแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงานหรือที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงาน เช่น ภาชนะที่บรรจุวัตถุอันตราย ที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่คน สัตว์ พืช ทรัพย์สินหรือสิ่งแวดล้อมที่ขนาดของภาชนะบรรจุตั้งแต่ 25,000 ลิตรขึ้นไปต้องมีผนังแข็งแรงเป็นไปตามมาตรฐานที่ยอมรับ โดยมีคำรับรองของผู้ประกอบการวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม เป็นต้น⁴³

(5) กำหนดมาตรฐานและวิธีการควบคุมการปล่อยของเสีย มลพิษหรือสิ่งใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการโรงงาน เช่น ห้ามระบายน้ำทิ้งออกจากโรงงาน เว้นแต่ได้ทำการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างจนน้ำทิ้งนั้นมีลักษณะเป็นไปตามที่รัฐมนตรีกำหนด แต่ทั้งนี้ต้องไม่ใช่วิธีทำให้เจือจาง (dilution) เป็นต้น⁴⁴

(6) กำหนดการจัดให้มีเอกสารที่จำเป็นประจำโรงงานเพื่อประโยชน์ในการควบคุมหรือตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย

(7) กำหนดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการ โรงงานที่ผู้ประกอบการ โรงงานต้องแจ้งให้ทราบเป็นครั้งคราวหรือตามระยะเวลาที่กำหนด เช่น โรงงานที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต้องจัดทำรายงานข้อมูลการตรวจสอบประสิทธิภาพของระบบป้องกันสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ การวิเคราะห์ปริมาณสารมลพิษในระบบป้องกันสิ่งแวดล้อมเป็นพิษและการตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นต้น⁴⁵

(8) กำหนดการอื่นใดเพื่อการคุ้มครองความปลอดภัยในการดำเนินงานเพื่อป้องกันหรือระงับหรือบรรเทาอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดจากการประกอบกิจการโรงงาน เช่น กำหนดให้

⁴² อ้างแล้ว, ข้อ 8 - ข้อ 12.

⁴³ อ้างแล้ว, ข้อ 6 - ข้อ 7.

⁴⁴ อ้างแล้ว, ข้อ 13 - ข้อ 17.

⁴⁵ กฎกระทรวง ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 ให้ไว้ ณ วันที่ 24 กันยายน 2535.

เครื่องจักร เครื่องอุปกรณ์ที่นำมาใช้ในการประกอบการต้องมีมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกระทรวงอุตสาหกรรมกำหนด เป็นต้น⁴⁶

ซึ่งตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นเป็นสิ่งที่นักลงทุนต่างประเทศที่จะเข้ามาจัดตั้งโรงงานในประเทศไทยต้องปฏิบัติตามอันเป็นมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการตั้งโรงงานที่ก่อให้เกิดหน้าที่แก่นักลงทุนต่างประเทศต้องปฏิบัติตาม และนอกจากหลักเกณฑ์และเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้น รัฐมนตรียังมีอำนาจในการกำหนดเงื่อนไขเพื่อกำกับดูแลการตั้งโรงงานได้หากเห็นว่ามีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศหรือสาธารณสุข โดยมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขดังต่อไปนี้อันเป็นมาตรการควบคุมในการตั้งโรงงานประการหนึ่ง คือ⁴⁷

1. กำหนดจำนวนและขนาดของโรงงานแต่ละประเภทหรือชนิดที่จะให้ตั้งหรือขยาย หรือที่จะไม่ให้ตั้งหรือขยายในท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง ซึ่งเป็นมาตรการที่ถือเป็นการควบคุมการลงทุนจากต่างประเทศประการหนึ่งเพราะการกำหนดในลักษณะดังกล่าวทำให้นักลงทุนต่างประเทศไม่อาจเข้ามาลงทุนในกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งได้ หรือไม่อาจเข้ามาดำเนินการขยายกิจการให้ใหญ่โตยิ่งขึ้นได้

2. กำหนดชนิด คุณภาพ อัตราส่วนของวัตถุดิบ แหล่งกำเนิดของวัตถุดิบ และหรือปัจจัยหรือชนิดของพลังงานที่จะนำมาใช้หรือผลิตในโรงงาน มาตรการนี้ก็ถือเป็นการควบคุมการลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศประการหนึ่งเพราะการกำหนดข้อจำกัดในเรื่องดังกล่าวทำให้นักลงทุนต่างประเทศในบางกรณีไม่สามารถเลือกใช้วัตถุดิบจากแหล่งที่ตนคิดว่าเหมาะสมได้ รวมทั้งกระบวนการในการผลิตที่จะต้องคงอยู่ภายใต้มาตรการควบคุมเช่นเดียวกัน

3. กำหนดชนิดหรือคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในโรงงานที่ให้ตั้งหรือขยาย ซึ่งก็ถือเป็นการควบคุมการลงทุนจากต่างประเทศได้เช่นเดียวกัน

4. กำหนดให้นำผลผลิตของโรงงานที่จะให้ตั้งหรือขยายไปใช้ในอุตสาหกรรมบางประเภท หรือให้ส่งผลผลิตออกนอกราชอาณาจักรทั้งหมดหรือบางส่วน

จากมาตรการที่รัฐมนตรีสามารถออกกฎกระทรวงเพื่อให้นักลงทุนที่ประกอบกิจการโรงงานต้องปฏิบัติตามดังกล่าวถือเป็นการควบคุมการลงทุนจากต่างประเทศประการหนึ่ง ซึ่งก็มีเหตุผลในการที่ต้องดำเนินการควบคุมเพื่อประโยชน์ต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ รวมทั้งเพื่อป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมที่อาจได้รับผลกระทบตามมา หรือเพื่อความมั่นคง

⁴⁶ กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535 ให้ไว้ ณ วันที่ 24 กันยายน 2535 ข้อ 18 - ข้อ 19.

⁴⁷ มาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535.

ปลอดภัยของประเทศหรือสาธารณชนอันเป็นสิ่งสำคัญที่ประเทศไทยในฐานะที่เป็นประเทศผู้รับการลงทุนซึ่งถึงแม้จะต้องการให้นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุนภายในประเทศแต่ขณะเดียวกันก็ต้องไม่ให้เกิดการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในทางลบมากกว่าทางบวกซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ที่ต้องการที่แท้จริง นอกจากมาตรการควบคุมในการตั้งโรงงานซึ่งต้องดำเนินการตามเงื่อนไขที่กำหนดแล้วในการขยายโรงงานรวมทั้งการเลิกการประกอบการโรงงานก็ต้องตกอยู่ภายใต้เงื่อนไขในพระราชบัญญัติโรงงานที่ต้องปฏิบัติตามเช่นกัน โดยนักลงทุนต่างประเทศจะต้องขออนุญาตเพื่อทำการขยายหรือเลิกโรงงานต่อผู้มีอำนาจดังที่กล่าวข้างต้นและเมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงจะสามารถดำเนินการได้

อย่างไรก็ดี หากเป็นโรงงานจำพวกที่ 2 หรือจำพวกที่ 3 ซึ่งตั้งอยู่ในเขตประกอบการอุตสาหกรรม หรือเขตนิคมอุตสาหกรรมที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จะได้รับการยกเว้นที่ไม่ต้องแจ้งให้พนักงานผู้มีอำนาจหน้าที่ทราบในการตั้งหรือประกอบการโรงงานได้แต่ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดเป็นการทดแทน โดยเมื่อปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดแล้วถือเสมือนว่าได้รับอนุญาตแล้ว⁴⁸

มาตรการควบคุมนักลงทุนต่างประเทศในทางกฎหมายที่กล่าวมาข้างต้นทั้งในเรื่องการควบคุมการประกอบธุรกิจ การควบคุมการถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดิน การควบคุมการ परिवรรตเงินตรา และการควบคุมการตั้งโรงงานที่ประเทศไทยได้กำหนดไว้ในปัจจุบันล้วนแต่บัญญัติมาเพื่อให้การเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศในประเทศไทยนั้นเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมมากที่สุด เนื่องจากหากปล่อยให้มีการเข้ามาดำเนินการภายในประเทศโดยเสรีโดยปราศจากมาตรการทางกฎหมายอันเป็นมาตรการในการควบคุมแล้วย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อประเทศไทยในฐานะที่เป็นประเทศผู้รับการลงทุนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งจากการศึกษาถึงผลกระทบจากการที่นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศไทยที่ผู้รับการลงทุนที่ได้กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าโดยรวมแล้วจะก่อให้เกิดผลในทางลบมากกว่าในทางบวก ดังนั้นจึงทำให้ประเทศที่เป็นประเทศผู้รับการลงทุนส่วนใหญ่แม้จะมีความต้องการได้รับการช่วยเหลือด้านเงินทุนและเทคโนโลยีจากต่างประเทศ ซึ่งควรจะปล่อยให้มีการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศโดยเสรีต้องกำหนดมาตรการในการควบคุมการลงทุนไว้เท่าที่เห็นว่าจำเป็นและสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพการณ์ของแต่ละประเทศ อย่างไรก็ตามสำหรับมาตรการควบคุมนักลงทุนต่างประเทศตามกฎหมายไทยในปัจจุบันบางมาตรการดูเหมือนจะเป็นมาตรการที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันมากนัก เช่นในเรื่องของมาตรการควบคุมการประกอบธุรกิจของนักลงทุนต่างประเทศซึ่งบัญญัติมาเป็นเวลาถึง 42 ปีแล้วจะเป็นมาตรการที่ล้าสมัยไม่ทันต่อสภาพการณ์และเป็นจุดหนึ่งที่ทำให้ถูกพิจารณาว่าเป็นการกีดกัน

⁴⁸ มาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535.

ทางการค้า ซึ่งเป็นมาตรการหนึ่งที่จะควรจะได้มีการพิจารณาว่าในภาวะการณ์ปัจจุบันที่ประเทศไทยกำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ และมีการแข่งขันสูงในภูมิภาคนี้ยังมีความจำเป็นหรือไม่ที่จะต้องคงมาตรการดังกล่าวไว้ หรือหากจะคงมาตรการดังกล่าวไว้ควรจะได้ปรับเปลี่ยนโดยเปิดกว้างให้มีการเข้ามาของนักลงทุนต่างประเทศมากขึ้นแต่ไม่จำกัดประเภทธุรกิจแต่ควรกำหนดเป็นคุณสมบัติของนักลงทุนที่จะเข้ามาลงทุนในประเทศไทยว่าควรมีคุณสมบัติเช่นไรเพื่อให้สอดคล้องกับความจำเป็นและแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทย

ทั้งนี้มาตรการทางกฎหมายด้านการลงทุนจากต่างประเทศของไทยในปัจจุบันมีทั้งมาตรการในเรื่องของการประกอบธุรกิจของคนต่างประเทศ การถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินของนักลงทุนต่างประเทศ การปริวรรตเงินตรา และมาตรการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศซึ่งมีเจตนาที่จะให้จูงใจให้นักลงทุนต่างประเทศโดยให้สิทธิประโยชน์ในการเข้ามาประกอบการในประเทศไทยเป็นการตอบแทน โดยสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับนั้นก็ปรากฏในรูปของการผ่อนปรนมาตรการทางกฎหมายด้านการลงทุนจากต่างประเทศทำให้นักลงทุนต่างประเทศมีความคล่องตัวในการเข้ามาลงทุนในประเทศไทยยิ่งขึ้นและสิทธิประโยชน์ในลักษณะที่เป็นผลประโยชน์ตอบแทนทางด้านภาษีอากรต่าง ๆ เพื่อจูงใจให้นักลงทุนต่างประเทศตัดสินใจเข้ามาลงทุนในประเทศไทย แต่สิ่งที่ต้องพิจารณาก็คือว่ามาตรการจูงใจต่าง ๆ ที่กำหนดไว้นี้สามารถจูงใจให้นักลงทุนต่างประเทศหันมาลงทุนในประเทศไทยได้จริงหรือไม่ หรือเป็นแต่เพียงเหตุผลประกอบส่วนหนึ่งในการตัดสินใจเข้ามาลงทุนในประเทศไทยเท่านั้น โดยในกรณีนี้จากการศึกษาของ Busser ในปี 1994⁴⁹ พบว่ามาตรการในเรื่องสิทธิประโยชน์ของ BOI ไม่มีผลต่อการเลือกลงทุนในภูมิภาคนี้มากนักเพราะทุก ๆ ประเทศในภูมิภาคนี้ให้สิทธิประโยชน์ที่ใกล้เคียงกัน และจากการศึกษาของ McCleary and Soesasto ในปี 1992 พบว่า ผู้ลงทุนจะให้ความสนใจกับสิทธิประโยชน์ที่ได้รับน้อยมากโดยจัดลำดับความสำคัญในการตัดสินใจที่จะเข้ามาลงทุนในประเทศใดไว้เป็นประการสุดท้าย ซึ่งจากการศึกษาดังกล่าวก็อาจเป็นสิ่งที่ประเทศไทยต้องหันมาพิจารณาว่าในเมื่อมาตรการด้านการให้สิทธิประโยชน์นั้นเป็นองค์ประกอบอันเป็นเหตุผลสุดท้ายที่นักลงทุนต่างประเทศจะนำมาพิจารณาในการตัดสินใจเข้ามาลงทุนแล้ว มาตรการควบคุมการลงทุนในปัจจุบันบางอย่างที่ก่อให้เกิดแนวคิดจากนักลงทุนต่างประเทศว่าเป็นมาตรการกีดกันทางการค้าและจะต้องยกเลิกภายใต้ข้อตกลง WTO นั้นควรจะต้องกำหนดมาตรการใดมาเพิ่มเติมหรือไม่อย่างไรเพื่อให้กฎหมายที่มีอยู่อันเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนจากต่างประเทศก่อให้เกิดผลดีแก่ประเทศไทยโดยรวมทั้งในกรณีของการควบคุมผลกระทบ

⁴⁹ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. ผลกระทบต่อเศรษฐกิจมหภาค การค้าและการลงทุนจากต่างประเทศ. 2539. หน้า 182.

ที่อาจเกิดขึ้นของการลงทุนจากต่างประเทศและการใช้มาตรการทางกฎหมายกระตุ้นให้เกิดการลงทุน
ภายในประเทศเพิ่มขึ้น

D
P
U

บทที่ 3

ความตกลงว่าด้วยมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (TRIMs)

1. ประวัติความเป็นมาของข้อตกลง TRIMs

ในปัจจุบันได้มีการรวมกลุ่มกันของบรรดาประเทศต่าง ๆ ในแต่ละภูมิภาคเพื่อเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการต่อรองทางการค้าระหว่างประเทศ เช่น กลุ่มอาเซียน (ASEAN) กลุ่มเอเปค (APEC) ฯลฯ นอกจากนี้แต่ละประเทศก็ยังพยายามที่จะเพิ่มศักยภาพในทางการค้าให้สูงขึ้น โดยการพัฒนากระบวนการผลิตให้มีต้นทุนในการดำเนินการต่ำลง และนำกลยุทธ์ทางการตลาดต่าง ๆ เข้ามาใช้ ในขณะที่บรรดาประเทศใหญ่ที่ถือเป็นตลาดสินค้าส่งออกและนำเข้าก็พยายามที่จะปกป้องผลประโยชน์ของตน โดยการใช้มาตรการทุกรูปแบบที่ต้องการให้ประเทศอื่น ๆ เปิดเสรีทางการค้ามากขึ้น แต่ขณะเดียวกันประเทศใหญ่ ๆ เหล่านี้ก็พยายามปิดกั้นตลาดของตนเพื่อบีบให้สินค้าและบริการจากประเทศอื่นเข้ามาสู่ประเทศของตนน้อยลง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มีความจำเป็นต้องกำหนดกฎเกณฑ์ทางการค้าระหว่างประเทศขึ้นเพื่อคอยกำกับดูแลให้การค้าระหว่างประเทศดำเนินไปอย่างมีระบบและเป็นธรรม โดยเฉพาะการรักษาผลประโยชน์ของประเทศขนาดเล็กที่ไม่มีอำนาจในการต่อรองทางการค้าระหว่างประเทศมากให้สามารถปรับตัวได้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางการค้าระหว่างประเทศ และเป็นจุดกำเนิดของการเจรจาทางการค้าหลายฝ่ายและข้อตกลง GATT (General Agreement on Tariff and Trade) ขึ้นมา รวมทั้งก่อให้เกิดองค์การการค้าโลก (World Trade Organization - WTO) เป็นลำดับต่อไป

เนื่องจาก GATT เป็นเพียงข้อตกลงทางการค้าและอัตราภาษีศุลกากรที่บรรดาประเทศภาคีต่าง ๆ ผูกพันตนในฐานะที่เป็นสมาชิกและได้ให้สัตยาบันไว้ โดย GATT เพียงแต่ทำหน้าที่เป็นกฎเกณฑ์ทางการค้าระหว่างประเทศ รวมทั้งเป็นเวทีเพื่อเจรจาทางการค้าและยุติข้อพิพาททางการค้าระหว่างประเทศเท่านั้น¹ สำหรับหลักการสำคัญในการดำเนินการของ GATT นั้นอาจกล่าวได้ดังนี้

¹ เกริกไกร จิระแพทย์. "GATT กับการปรับตัวของไทย." วารสารสุโขทัยธรรมาธิราช. 7. 3. กันยายน - ธันวาคม 2537 หน้า 5 - 6.

1.) ประเทศสมาชิกต้องให้การปฏิบัติต่อชาติอื่นทุกชาติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (Most Favored Nation Treatment – MFN) กล่าวคือประเทศสมาชิกต้องให้การปฏิบัติต่อประเทศอื่นอย่างเท่าเทียมกันจะต้องไม่เลือกปฏิบัติกับประเทศใดประเทศหนึ่งเป็นกรณีพิเศษซึ่งจะทำให้เกิดความเสมอภาคในการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศขึ้น

2.) ต้องยึดหลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) กล่าวคือประเทศสมาชิกต้องให้การปฏิบัติต่อสินค้าที่นำเข้ามาภายในประเทศหรือนักลงทุนต่างประเทศเสมือนที่ปฏิบัติต่อสินค้าหรือนักลงทุนในประเทศของตน โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติที่แตกต่างระหว่างสินค้าหรือนักลงทุนต่างประเทศกับสินค้าหรือนักลงทุนของประเทศตน

3.) ต้องมีความโปร่งใส (Transparency) ในการดำเนินนโยบายทางการค้าระหว่างประเทศ รวมทั้งการกำหนดมาตรการทางการค้าต่าง ๆ ต้องมีความชัดเจน สามารถตรวจสอบได้

4.) ในกรณีที่ประเทศสมาชิกต้องการให้การคุ้มครองอุตสาหกรรมใด จะต้องใช้มาตรการทางภาษีเท่านั้น จะใช้มาตรการอื่นไม่ได้

5.) ประเทศสมาชิกผูกพันอัตราภาษีศุลกากรของตนไว้กับ GATT โดยต้องไม่เก็บภาษีศุลกากรเกินกว่าอัตราที่ได้ผูกพันไว้กับ GATT ทั้งนี้หากต้องการเพิ่มอัตราภาษีศุลกากรตามที่ได้ตกลงผูกพันไว้แล้วต้องมีการเจรจากับประเทศคู่ค้าอื่น ๆ ให้อยอมรับก่อน

6.) มุ่งเน้นให้มีการส่งเสริมการค้าและการเดินทางระหว่างประเทศที่เป็นธรรม โดยห้ามมิให้ประเทศสมาชิกดำเนินการในลักษณะที่เป็นการทุ่มตลาด (Anti-Dumping) อันทำให้มีการขายสินค้าต่ำกว่าราคาจริง และห้ามประเทศสมาชิกให้การอุดหนุน โดยเฉพาะกิจการเพื่อการส่งออก ซึ่งหากประเทศใดดำเนินการในลักษณะที่เป็นการทุ่มตลาดหรือให้การอุดหนุนอันขัดกับหลักการของ GATT ในเรื่องนี้แล้วประเทศสมาชิกอื่นสามารถที่จะกำหนดมาตรการตอบโต้ได้

7.) ห้ามมิให้ประเทศสมาชิกใช้มาตรการจำกัดปริมาณการนำเข้าสินค้าของประเทศ เว้นแต่จะเป็นกรณีที่ GATT อนุญาตให้มีการจำกัดได้ เช่น เพื่อคุ้มครองชีวิตมนุษย์ เพื่อแก้ไขปัญหาดุลการชำระเงินของประเทศนั้น ๆ เป็นต้น

8.) หากปรากฏว่าประเทศสมาชิกดังกล่าวประสบปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและการค้าสามารถที่จะผ่อนผันการไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีได้

9.) เปิดโอกาสให้มีการรวมกลุ่มทางการค้าระหว่างประเทศได้เพื่อลดอัตราภาษีศุลกากรระหว่างกัน อันจะเป็นการสนับสนุนแนวทางในเรื่องของการค้าเสรีมากขึ้น ซึ่งในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าได้มี

การรวมกลุ่มทางการค้ามากมาย ไม่ว่าจะเป็น กลุ่มอาเซียน (ASEAN) กลุ่มเอเปค (Asia-Pacific Economic Cooperation :APEC) กลุ่มนาฟต้า (North America Free Trade Area : NAFTA) กลุ่มสหภาพยุโรป (European Union :EU)

10.) ทำหน้าที่เป็นผู้ไกล่เกลี่ยกรณีเกิดข้อพิพาททางการค้าระหว่างประเทศโดยมีคณะผู้พิจารณาคดี (Panel) เป็นผู้เสนอแนะและหาข้อสรุปต่อประเทศภาคีสมาชิกในที่ประชุมใหญ่ประเทศภาคี (Contracting Parties) หรือที่ประชุมคณะมนตรี GATT

11.) ให้สิทธิพิเศษแก่ประเทศกำลังพัฒนาในการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของ GATT เพื่อช่วยเหลือให้มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมที่ดีขึ้น

ในการเจรจาทางการค้าแต่ละรอบภายใต้ข้อตกลง GATT (General Agreement on Tariff and Trade) ซึ่งได้มีการเจรจากันมาอย่างต่อเนื่อง และเน้นในเรื่องของการลดปัญหาอุปสรรคทางด้านภาษีศุลกากรเป็นส่วนใหญ่ตลอดมานั้น รัฐและองค์การระหว่างประเทศที่เป็นภาคีสมาชิกต่างก็พยายามที่จะผลักดันให้มีการกำหนดกฎเกณฑ์ทางการค้าระหว่างประเทศ โดยเสนอในที่ประชุม GATT เพื่อให้รัฐสมาชิกพิจารณาเป็นเรื่อง ๆ ไป โดยในการเจรจาทางการค้าหลายฝ่ายรอบอุรุกวัย (Uruguay Round) ซึ่งได้เริ่มดำเนินการในเดือนกันยายน ค.ศ.1986 ได้มีการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Trade - Related Investment Measures)² ขึ้น โดยประเทศที่พยายามผลักดันในเรื่องนี้ก็คือประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีความต้องการอย่างมากในการที่จะให้มีการยกเลิกมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าเนื่องจากสหรัฐอเมริกาเห็นว่า การกำหนดมาตรการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าถึงแม้จะมีมาตรการทางการค้าโดยตรง แต่ก็ยังมีลักษณะที่เป็นการจำกัดการลงทุนทำให้เกิดผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศ เช่น การจำกัดสิทธิของนักลงทุนต่างประเทศในการเข้าไปประกอบการ การดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามหลักในเรื่องการปฏิบัติเยี่ยงชาติ (National Treatment) และการกำหนดมาตรการในการจูงใจให้นักลงทุนต่างประเทศต่าง ๆ เข้าไปลงทุนภายในประเทศโดยกำหนดเงื่อนไขให้นักลงทุนต่างประเทศต้องปฏิบัติตาม³ ซึ่งจากการเจรจาทางการค้าหลายฝ่ายรอบอุรุกวัยดังกล่าวก็ได้ข้อสรุปในระดับเจ้าหน้าที่เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2536 โดยเสนอผลการเจรจาออกมาเป็นเอกสารเรียกว่า กรรมาสาร

²Statement by the chairman on Ministerial Declaration on the Uruguay Round of Multilateral Trade Negotiation. In : II M

³Patrick Low and Arvind Subramanian. "TRIMs in the Uruguay Round : An Unfinished Business ?" World Trade Discussion Papers. No.307 , 1995. p.416

สุดท้าย (Final Act)⁴ โดยประกอบด้วย 16 ความตกลง 22 ข้อตัดสินใจ โดยหนึ่งในความตกลงดังกล่าวก็คือ ความตกลงว่าด้วยมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Trade – Related Investment Measures – TRIMs) ที่กำหนดให้ประเทศสมาชิกยกเลิกมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าซึ่งอยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs ในระยะเวลาที่กำหนดและส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในฐานะที่เป็นประเทศกำลังพัฒนาที่มีการกำหนดมาตรการด้านการลงทุนไว้หลายประการ กอปรกับประเทศไทยเป็นสมาชิก WTO จึงผูกพันตนที่จะต้องยกเลิกมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าที่อยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs ภายในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งในที่นี่จะได้ศึกษาถึงผลกระทบต่อมาตรการทางกฎหมายด้านการลงทุนระหว่างประเทศเป็นประการสำคัญว่ามาตรการใดบ้างที่อยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs และประเทศไทยจำเป็นต้องยกเลิก ทั้งนี้หากยกเลิกแล้วแนวทางการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวประเทศไทยควรจะดำเนินการไปในทิศทางใด อย่างไรก็ดีเพื่อศึกษาในเรื่องดังกล่าวมีความสมบูรณ์ในการวิเคราะห์ถึงผลกระทบและหาข้อสรุปในเรื่องดังกล่าว นอกเหนือจากที่ได้ทำการศึกษาในรายละเอียดเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายด้านการลงทุนจากต่างประเทศของไทยในบทที่ 1 แล้ว ในบทนี้จะทำการศึกษาถึงรายละเอียดของข้อตกลง TRIMs อันเป็นผลมาจากการเจรจาอนุสัญญาดังกล่าวข้างต้น

2. ผลการเจรจาอนุสัญญาในข้อตกลง TRIMs

จากการเจรจาอนุสัญญาซึ่งสหรัฐอเมริกาได้เป็นผู้นำเอาเรื่องของ TRIMs เข้าสู่การพิจารณาของ GATT โดยได้รับการสนับสนุนจากบรรดาประเทศกำลังพัฒนาแล้ว ส่วนประเทศกำลังพัฒนาซึ่งถึงแม้จะไม่เห็นด้วยกับแนวทางดังกล่าวแต่ก็ยอมเข้าเจรจาด้วยโดยหวังผลประโยชน์ตอบแทนที่จะได้รับการเจรจาต่อรองกันในเรื่อง TRIMs⁵ ในประการอื่น ทั้งนี้มาตรการที่สหรัฐอเมริกาได้พยายามหยิบยกขึ้นมาเพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นมาตรการทางด้านการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศในลักษณะที่เป็นการกีดกันทางการค้าและก่อให้เกิดการบิดเบือนทางการค้าระหว่าง

⁴ เกริกไกร จีระแพทย์. “GATT กับการปรับตัวของไทย.” วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช. 7. 3, กันยายน – ธันวาคม 2537. หน้า 7.

⁵ พันธุ์ทิพย์ สายสุนทรและวเรศ อุปปาดิก. รายงานการวิจัย เรื่อง “นโยบายใหม่ในการส่งเสริมการลงทุนของประเทศไทย : กรณีศึกษาผลกระทบต่อการลงทุนโดยตรงของชาวญี่ปุ่น” . เสนอต่อ สถาบันเอเชียศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กุมภาพันธ์ 2539. หน้า 88.

ประเทศประกอบด้วยมาตรการต่าง ๆ หลายประการ ซึ่งแสดงออกมาเป็น Illustrative list of TRIMs เพื่อให้ประเทศสมาชิกพิจารณา ดังนี้⁶

1.) ข้อกำหนดการบังคับใช้ชิ้นส่วนหรือวัตถุดิบในประเทศ (Local Content Requirements) เป็นมาตรการที่กำหนดบังคับให้นักลงทุนต่างประเทศที่เข้าไปลงทุนในประเทศของตนต้องใช้ชิ้นส่วนหรือวัตถุดิบที่ผลิตในประเทศนั้นเป็นสัดส่วนตามปริมาณที่กำหนดไว้ซึ่งอาจจะเป็นสัดส่วนกับการผลิต/ การส่งออก/มูลค่ายอดขาย ทำให้ส่งผลกระทบต่อต้นทุนในการดำเนินการของนักลงทุนต่างประเทศที่เข้าไปประกอบการเพราะไม่สามารถเลือกใช้สินค้า/วัตถุดิบได้ตามความต้องการ ทำให้บางกรณีต้องใช้สินค้าในประเทศที่มีราคาแพงและคุณภาพต่ำส่งผลกระทบต่อการแข่งขันและการกำหนดราคาในการส่งสินค้าออกไปขายในตลาดโลก

2.) ข้อกำหนดการจำกัดปริมาณการนำเข้าและส่งออก (Trade Balancing Requirements) ในเรื่องนี้ประเทศผู้รับการลงทุนจะมีการกำหนดปริมาณการนำเข้าสินค้าหรือวัตถุดิบเป็นสัดส่วนกับปริมาณการส่งออกของกิจการ ซึ่งถือได้ว่าเป็นมาตรการการลงทุนที่มีผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศอีกประการหนึ่งเช่นกัน เนื่องจากนักลงทุนต่างประเทศไม่สามารถที่จะนำเข้าสินค้าเพื่อใช้ในการผลิตได้โดยเสรีแต่ต้องผูกพันกับปริมาณของการส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศหรือในบางกรณีที่เป็นกรณีจำกัดปริมาณการส่งออกก็จะทำให้นักลงทุนต่างประเทศไม่สามารถส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศได้ตามความต้องการ

3.) ข้อกำหนดในการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Balancing Requirements) เป็นมาตรการที่ประเทศผู้รับการลงทุนกำหนดสัดส่วนการแลกเปลี่ยนเงินตราสำหรับการนำเข้าขึ้นอยู่กับปริมาณการส่งออกหรือปริมาณที่ซื้อสินค้าภายในประเทศ ทำให้นักลงทุนต่างประเทศไม่ได้รับความสะดวกในการลงทุน รวมทั้งในกรณีที่ประกอบการแล้วมีผลตอบแทนหรือกำไรจากการดำเนินการก็ไม่สามารถส่งเงินตราอันเป็นผลตอบแทนหรือกำไรกลับไปยังประเทศตนได้อย่างเสรี ซึ่งในแง่มุมนี้หากพิจารณาในด้านของนักลงทุนต่างประเทศแล้วก็จะไม่เป็นธรรมเท่าใดนักกับนักลงทุนต่างประเทศที่ควรจะมีอิสระในการนำเงินตราอันเป็นผลมาจากการดำเนินการของตนส่งกลับไปยังประเทศได้

⁶ Patrick Low and Arvind Subramanian. "TRIMs in the Uruguay Round : An Unfinished Business?." World Trade Discussion Papers. No. 307, 1995. pp. 416 - 417.

4.) ข้อกำหนดเกี่ยวกับสถานที่ประกอบการ (Manufacturing Requirements) เป็นมาตรการที่ประเทศผู้รับการลงทุนกำหนดพื้นที่ที่จะให้นักลงทุนต่างประเทศจะประกอบกิจการได้ในเฉพาะพื้นที่เฉพาะท้องถิ่นบางส่วนที่กำหนดไว้เท่านั้น ทั้งนี้มาตรการดังกล่าวที่ประเทศผู้รับการลงทุนกำหนดไว้ก็เพื่อต้องการมุ่งเน้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจในท้องถิ่นให้มีความเจริญขึ้น แต่ในสายตาของนักลงทุนต่างประเทศเห็นว่ามาตรการดังกล่าวเป็นการจำกัดสิทธิในการประกอบกิจการและส่งผลกระทบต่อทางการค้า เพราะในท้องถิ่นแต่ละแห่งย่อมมีความเหมาะสมแตกต่างกัน การกำหนดให้ไปประกอบการในพื้นที่ห่างไกลและมีโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ทางด้านสาธารณูปโภคยังไม่สมบูรณ์จะส่งผลกระทบต่อประกอบการต้องมีต้นทุนในการดำเนินการเพิ่มขึ้นเพื่อจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการเข้าไปประกอบการส่งผลกระทบต่อข้อกำหนดราคาสินค้าที่จะผลิตเพื่อจำหน่ายให้เพิ่มสูงขึ้น

5.) ข้อกำหนดสัดส่วนการส่งออก (Export Performance Requirements-EPRs) เป็นมาตรการกำหนดสัดส่วนการส่งออกสินค้าของกิจการที่นักลงทุนต่างประเทศดำเนินการซึ่งอาจจะขึ้นอยู่กับปริมาณหรือมูลค่าการนำเข้า ปริมาณการใช้ชิ้นส่วนหรือวัตถุดิบในประเทศหรือเงื่อนไขอื่น ๆ

6.) ข้อกำหนดการควบคุมผลิตภัณฑ์ (Product Mandating Requirements) โดยมาตรการในกรณีจะเป็นในเรื่องของการกำหนดให้นักลงทุนต่างประเทศจำหน่ายสินค้าในตลาดที่กำหนด โดยกำหนดชนิดของผลิตภัณฑ์ไว้หรือกำหนดให้กระบวนการผลิตต้องกระทำตามกระบวนการที่กำหนดไว้ หรืออาจกำหนดสิทธิในการส่งออกเฉพาะผลิตภัณฑ์บางประเภทไปยังตลาดที่กำหนด ซึ่งเงื่อนไขนี้กระทบกับสิทธิในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ส่งออกของประเทศอื่น

7.) ข้อจำกัดการแลกเปลี่ยนเงินตรา (Exchange Restriction) การจำกัดการแลกเปลี่ยนเงินตราของนักลงทุนต่างประเทศนี้ นอกเหนือจากมาตรการดังกล่าวมักจะกระทำไปในรูปของการจำกัดการส่งออกพร้อมกันด้วยทำให้ส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศ

8.) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการจำหน่ายในประเทศ (Domestic Sales Requirements) มาตรการในเรื่องนี้จะดำเนินการในลักษณะของการกำหนดให้กิจการของนักลงทุนต่างประเทศจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ในจำนวนที่เป็นสัดส่วนจากสินค้า/ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้เพื่อผู้บริโภคในตลาดในประเทศซึ่งจะเป็นสัดส่วนกับปริมาณการผลิตเพื่อการส่งออก

9.) ข้อจำกัดในการผลิต (Manufacturing Limitations) จะดำเนินการในลักษณะของการกำหนดให้กิจการของนักลงทุนต่างประเทศทำการผลิตสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ตามชนิดหรือสายการผลิตที่กำหนดไว้ในประเทศผู้รับการลงทุนเท่านั้น

10.) ข้อกำหนดในการถ่ายทอดทางเทคโนโลยี (Technology Transfer Requirements) มาตรการในเรื่องนี้เป็นสิ่งที่ประเทศผู้รับการลงทุนส่วนใหญ่ต้องการที่จะได้รับการถ่ายทอดทางเทคโนโลยีจากการเข้ามาดำเนินการของนักลงทุนต่างประเทศซึ่งมีความพร้อมทางด้านเทคโนโลยีที่สูงกว่าเทคโนโลยีในประเทศผู้รับการลงทุน ดังนั้นในบางประเทศจึงกำหนดมาตรการบังคับให้มีการถ่ายทอดทางเทคโนโลยีให้กับประเทศผู้รับการลงทุนไว้ด้วยหากนักลงทุนต่างประเทศต้องการเข้าไปลงทุนในประเทศของตน

11.) ข้อกำหนดการอนุญาตให้ประกอบกิจการ (Licensing Requirements) มาตรการนี้ประเทศผู้รับการลงทุนจะกำหนดให้นักลงทุนต่างประเทศที่ต้องการเข้ามาลงทุนในประเทศของตนต้องให้สิทธิกับประเทศผู้รับการลงทุนหรือบริษัทในประเทศผู้รับการลงทุนในการใช้สิทธิกรณีผลิตภัณฑ์ที่ทำการผลิตมีสิทธิในเรื่องของลิขสิทธิ์ สิทธิบัตรหรือทรัพย์สินทางปัญญาได้เช่นเดียวกับนักลงทุนต่างประเทศที่ได้เข้ามาดำเนินการ

12.) ข้อกำหนดสัดส่วนทุนในประเทศ (Local Equity Requirements) เป็นมาตรการที่กำหนดให้กิจการของนักลงทุนต่างประเทศที่เข้ามาลงทุนในประเทศผู้รับการลงทุน (Host Countries) ต้องให้นักลงทุนภายในประเทศถือหุ้นในกิจการของนักลงทุนต่างประเทศตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ เช่น อาจกำหนดให้นักลงทุนในประเทศต้องถือหุ้นในกิจการของนักลงทุนต่างประเทศไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 เป็นต้น

จาก Illustrative List of TRIMs ที่สหรัฐอเมริกาได้นำมาแสดงข้างต้นนั้นในการเจรจาในท้ายที่สุดเมื่อบรรลุแนวทางร่วมกันในกรมสารสุดท้าย (Final Act) แล้วมาตรการที่ประเทศสมาชิกถือว่าเป็นมาตรการที่ก่อให้เกิดการจำกัดทางการค้า (Trade Restrictive Effects) และการบิดเบือนทางการค้า (Trade Distorting Effect) ซึ่งประเทศสมาชิกจะต้องยกเลิกซึ่งได้ระบุไว้ในข้อตกลงว่าด้วยมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Trade - Related Investment Measures - TRIMs) ก็คือ มาตรการที่เกี่ยวกับการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment)⁷ และมาตรการจำกัดในเชิงปริมาณ (Quantitative Restrictions)⁸

ทั้งนี้ความตกลงว่าด้วยมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (TRIMs) ที่บัญญัติขึ้นมานั้นก็มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการขยายตัวของตลาดการค้าโลก และก่อให้เกิดการเปิดเสรีทางการค้าระหว่าง

⁷ Article 2 ของความตกลงว่าด้วยมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Trade-Related Investment Measures).

⁸ อ่างแล้ว

ประเทศมากขึ้นตามความมุ่งหมายขององค์การการค้าโลก (WTO) ซึ่งจะทำให้เกิดการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของบรรดาประเทศที่เป็นคู่ค้า ทั้งนี้ในส่วนของประเทศกำลังพัฒนาที่อยู่ในตลาดที่มีการเปิดเสรีทางการค้าจะได้รับประโยชน์ในเรื่องนี้เป็นอย่างมาก ดังนั้นความตกลงที่กำหนดขึ้นมาจึงเป็นไปเพื่อประโยชน์ในทางการค้า การพัฒนาและสนองความต้องการทางการเงินของประเทศสมาชิก GATT เป็นสำคัญ⁹

3. บทบาทและขอบเขตของ TRIMs

ข้อตกลง TRIMs เป็นข้อตกลงที่กำหนดแนวทางการดำเนินการร่วมกันเกี่ยวกับมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าซึ่งเป็นเรื่องปกติที่ประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายได้กำหนดขึ้นมาเพื่อกระตุ้นให้เกิดการลงทุนจากต่างประเทศในประเทศของตนรวมทั้งก่อให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของประเทศ ทั้งนี้จากการศึกษาของ UNCTC (Subramanian, 1992) พบว่ามาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าซึ่งอยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs นั้นมีผลกระทบเป็นพิเศษต่อการดำเนินการในภาคอุตสาหกรรม¹⁰ ที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมเคมี อุตสาหกรรมปิโตรเคมี และอุตสาหกรรมคอมพิวเตอร์

ในส่วนของมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าที่ประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายนำมาใช้เพื่อกระตุ้นให้เกิดการลงทุนภายในประเทศของตนรวมทั้งเพื่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจของประเทศนั้นจากการศึกษาของ UNCTC พบว่ามาตรการกำหนดให้ใช้ชิ้นส่วนและวัตถุดิบในประเทศ (Local Content Requirements) นั้นเป็นมาตรการทางด้านการลงทุนที่บรรดาประเทศผู้รับการลงทุนนำมาใช้มากกว่ามาตรการจำกัดทางด้านการส่งออก (Export Requirements) โดยกิจการส่วนมากที่จะได้รับผลกระทบจากการกำหนดมาตรการทางด้านการลงทุนดังกล่าวก็คืออุตสาหกรรมยานยนต์ที่มักจะถูกบังคับให้ใช้ชิ้นส่วนหรือวัตถุดิบที่ผลิตในประเทศ¹¹

⁹ พันธุ์ทิพย์ สายสุนทรและวเรศ อุปปาดิก. รายงานการวิจัย เรื่อง “นโยบายใหม่ในการส่งเสริมการลงทุนของประเทศไทย : กรณีศึกษาผลกระทบต่อการลงทุนโดยตรงของชาวญี่ปุ่น”. เสนอต่อ สถาบันเอเชียศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กุมภาพันธ์ 2539. หน้า 88.

¹⁰ Patrick Low and Arvind Subramanian. “TRIMs in the Uruguay Round : An Unfinished Business?.” World Trade Discussion Papers. No. 307, 1995. p. 416.

¹¹ Ibid. p.416.

ดังนั้นในการเจรจาอนุกรมวิชัยซึ่งสหรัฐอเมริกาได้พยายามผลักดันให้ประเทศสมาชิกยอมรับข้อตกลง TRIMs บทบาทและขอบเขตของข้อตกลง TRIMs จึงมุ่งเน้นที่จะให้บรรดาประเทศสมาชิกที่ยังมีการกำหนดมาตรการทางการลงทุนซึ่งถือว่าเป็นมาตรการที่ส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศ อันอาจถือได้ว่าเป็นการกีดกันทางการค้าและก่อให้เกิดการบิดเบือนทางการค้าระหว่างประเทศ ต้องยกเลิกมาตรการการลงทุนที่อยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs ดังกล่าว ซึ่งในหัวข้อนี้จะทำการศึกษาในรายละเอียดถึงขอบเขตและบทบาทของข้อตกลง TRIMs ใน 4 ประเด็นด้วยกันคือ ผลของการใช้บังคับ ระยะเวลาผ่อนปรนในการปฏิบัติตาม TRIMs พันธกรณีที่ประเทศสมาชิกต้องปฏิบัติอันเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องพิจารณาโดยละเอียด และข้อยกเว้นพันธกรณีซึ่งก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่น่าจะเป็นช่องทางในการผ่อนปรนระยะเวลาที่จะต้องยกเลิก TRIMs หากผลสรุปในท้ายที่สุดแล้วการยกเลิก TRIMs จะก่อให้เกิดผลเสียกับประเทศไทยอย่างมากและประเทศไทยยังไม่พร้อมเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาผ่อนปรน

3.1 ผลใช้บังคับ

ข้อตกลง TRIMs นั้นดังที่กล่าวไว้แล้วในตอนต้นว่าจากการศึกษาของ UNCTC พบว่ากระทบต่ออุตสาหกรรมเป็นส่วนใหญ่ โดยอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดคือ อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมเคมี อุตสาหกรรมปิโตรเคมี และอุตสาหกรรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งจากลักษณะของอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบดังกล่าวล้วนเป็นอุตสาหกรรมที่ดำเนินการเพื่อการผลิตสินค้าออกมาจำหน่ายทั้งสิ้น ดังนั้นในการเจรจาทำความตกลงในเรื่อง TRIMs จึงได้ข้อสรุปว่าข้อตกลง TRIMs นี้มีผลบังคับแต่เฉพาะการลงทุนที่เกี่ยวกับการค้าสินค้าเท่านั้น¹² ไม่รวมถึงการค้าบริการ ดังนั้นการจะพิจารณาว่ามาตรการใดที่เป็นมาตรการอันเกี่ยวข้องกับการลงทุนที่ประเทศไทยกำหนดไว้ในปัจจุบันเป็นมาตรการที่อยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs หรือไม่ในประการแรกจึงต้องพิจารณาว่ามาตรการดังกล่าวเป็นมาตรการที่กำหนดไว้ที่เกี่ยวกับการค้าสินค้าหรือไม่ หากเป็นมาตรการที่กำหนดขึ้นมาและเกี่ยวข้องกับการค้าสินค้าแล้วจึงจะพิจารณาในประการต่อไปว่าอยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs หรือไม่อย่างไร แต่หากมาตรการดังกล่าวกำหนดขึ้นมาเพื่อควบคุมเกี่ยวกับการค้าบริการแล้วก็ไม่อยู่ในความหมายของข้อตกลงนี้จึงถือได้ว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้ทราบถึงจุดมุ่งหมายและผลบังคับใช้ของ TRIMs และเป็นสิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจเป็นอันดับแรกก่อนที่จะพิจารณาในรายละเอียดในส่วนอื่น ๆ

¹² Article 1 แห่งความตกลงว่าด้วยมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Trade-Related Investment Measures).

ของข้อตกลง TRIMs ซึ่งบทบัญญัติที่แสดงให้เห็นถึงขอบเขตบังคับใช้กับเฉพาะมาตรการทางด้านการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้านี้ปรากฏใน Article 1 ในข้อตกลง TRIMs

3.2 ระยะเวลาผ่อนปรนในการปฏิบัติตาม TRIMs

เนื่องจากข้อตกลง TRIMs เป็นข้อตกลงที่กำหนดขึ้นมาเพื่อให้ประเทศสมาชิกที่มีการกำหนดมาตรการทางด้านการลงทุนที่มีลักษณะอันอาจเกี่ยวข้องกับการค้าและก่อให้เกิดผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศต้องยกเลิกมาตรการดังกล่าวเสีย แต่การที่ประเทศต่าง ๆ กำหนดมาตรการดังกล่าวขึ้นมา นั้นล้วนแต่มีเหตุผลความจำเป็นที่ต้องนำมาตรการทางด้านการลงทุนเข้ามาใช้เพื่อให้การลงทุนโดยนักลงทุนจากต่างประเทศก่อให้เกิดประโยชน์โดยรวมกับประเทศมากที่สุด หากจะให้ยกเลิกมาตรการที่กำหนดไว้โดยทันทีทันใดแล้วย่อมจะส่งผลกระทบในทางลบกับประเทศดังกล่าวเป็นอย่างมาก ดังนั้นในข้อตกลงจึงได้กำหนดระยะเวลาผ่อนปรนในการดำเนินการตามข้อตกลงที่ต้องยกเลิกมาตรการการลงทุนที่อยู่ในความหมายของข้อตกลงทั้งหมดไว้เพื่อให้ประเทศสมาชิกได้มีระยะเวลาในการปรับตัวและปรับเปลี่ยน ดังนี้¹³

3.2.1 ประเทศพัฒนาแล้ว (Developed Countries) จะต้องยกเลิกมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าซึ่งอยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs ภายใน 2 ปีนับแต่วันที่ความตกลง WTO มีผลใช้บังคับ ซึ่งในกรณีนี้ประเทศที่พัฒนาแล้ว (Developed Countries) จะต้องยกเลิกมาตรการ TRIMs ทั้งหมดภายในวันที่ 1 มกราคม 2540

3.2.2 ประเทศกำลังพัฒนา (Developing Countries) จะต้องยกเลิกมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าซึ่งอยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs ภายใน 5 ปีนับแต่วันที่ความตกลง WTO มีผลใช้บังคับ ซึ่งในกรณีนี้เท่ากับว่าประเทศกำลังพัฒนา (Developing Countries) ซึ่งรวมถึงประเทศไทยที่ถือว่าเป็นประเทศกำลังพัฒนาจะต้องยกเลิกมาตรการ TRIMs ทั้งหมดภายในวันที่ 1 มกราคม 2543

3.2.3 ประเทศด้อยพัฒนา (Least-Developed Countries) จะต้องยกเลิก มาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าซึ่งอยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs ภายใน 7 ปีนับแต่วันที่ความตกลง WTO มีผลใช้บังคับ ซึ่งในกรณีนี้เท่ากับว่าประเทศด้อยพัฒนา (Least-Developed Countries) ต้องยกเลิกมาตรการ TRIMs ภายในวันที่ 1 มกราคม 2545

¹³ Article 5 ข้อ 2 แห่งความตกลงว่าด้วยมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Trade-Related Investment Measures).

การกำหนดระยะเวลาผ่อนปรนนี้จะเป็นประโยชน์แก่ประเทศสมาชิกโดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนาและประเทศด้อยพัฒนาในอันที่จะหามาตรการอื่นมาเสริมเพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจในประเทศเมื่อได้ยกเลิกมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าซึ่งอยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นในระหว่างระยะเวลาผ่อนปรนประเทศต่าง ๆ ที่ได้มีการกำหนดมาตรการทางด้านการลงทุนซึ่งอยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs จะต้องทำการศึกษาถึงผลกระทบที่จะได้รับ เพื่อกำหนดแนวทางในการบรรเทาผลกระทบที่จะเกิดตามมา รวมทั้งจะต้องหามาตรการทางด้านอื่นมาช่วยเสริมเพื่อให้การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจของประเทศเป็นไปอย่างต่อเนื่องและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

3.3 พันธกรณีที่ประเทศสมาชิกต้องปฏิบัติ

เนื่องจากข้อตกลงว่าด้วยมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (TRIMs) เป็นผลมาจากการเจรจาทางการค้าหลายฝ่ายรอบอุรุกวัยและเป็นข้อตกลงที่อ้างผลเกี่ยวเนื่องกับการจัดตั้งองค์การการค้าโลก (World Trade Organization) ซึ่งประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งที่เป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) รวมทั้งได้เข้าร่วมในการเจรจาการค้าหลายฝ่ายรอบอุรุกวัยดังกล่าวด้วย ดังนั้นผลจากการเจรจาซึ่งได้มีการกำหนดข้อตกลง TRIMs ขึ้นก็ทำให้ประเทศไทยในฐานะที่เข้าร่วมในการเจรจาและเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกผูกพันตนที่จะต้องกระทำตามข้อตกลง TRIMs ในส่วนของมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้าภายใต้ Article 1 ของข้อตกลง TRIMs ที่กำหนดให้ข้อตกลงนี้มีผลบังคับกับมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้านั้น

พันธกรณีที่ประเทศไทยรวมทั้งประเทศสมาชิก WTO อื่น ๆ จะต้องดำเนินการนั้นมีหลายประการทั้งในเรื่องของการที่จะต้องแจ้งมาตรการ TRIMs ที่ใช้บังคับอยู่ในประเทศทั้งที่ปรากฏในกฎหมายและเอกสารต่าง ๆ การดำเนินการยกเลิก TRIMs โดยทันทีในบางกรณีและการดำเนินการยกเลิกภายในระยะเวลาที่กำหนดซึ่งเป็นระยะเวลาผ่อนปรนเพื่อให้ประเทศสมาชิกได้มีเวลาในการปรับเปลี่ยนเพราะการยกเลิกมาตรการ TRIMs ดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อประเทศสมาชิกไม่มากก็น้อยดังนั้นในความตกลงดังกล่าวจึงกำหนดระยะเวลาผ่อนปรนในการยกเลิกไว้ รวมทั้งพิจารณาในรายละเอียดว่ามาตรการใดบ้างที่ถือเป็นมาตรการ TRIMs และจะต้องยกเลิกภายในระยะเวลาที่กำหนด

3.3.1 การแจ้งมาตรการ TRIMs

ประการที่จะต้องพิจารณาคือนอกเหนือจากว่าข้อตกลง TRIMs นั้นมีผลบังคับใช้แต่เฉพาะการค้าสินค้านั้น ไม่รวมการค้าบริการแล้ว ข้อตกลงดังกล่าวได้กำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องแจ้งมาตร

การการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าซึ่งอยู่ในความหมายของ TRIMs ทั้งหมดต่อคณะมนตรีการค้าสินค้า (Council for Trade in Goods) โดยต้องแจ้งพร้อมแสดงหลักฐานที่สำคัญภายใน 90 วันนับแต่วันที่ความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งองค์การการค้าโลก (WTO) มีผลใช้บังคับ (1 เมษายน 1995)¹⁴ และภายหลังจากที่ได้แจ้งมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (TRIMs) ดังกล่าวให้คณะมนตรีการค้าสินค้า (Council for Trade in Goods) ทราบแล้วประเทศสมาชิกจะกำหนดมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าซึ่งอยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs อันเป็นการก่อให้เกิดการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศหรือก่อให้เกิดการบิดเบือนทางการค้าระหว่างประเทศอีกไม่ได้

การที่ประเทศสมาชิกต้องแจ้งมาตรการ TRIMs ที่บังคับใช้อยู่นี้จะเป็นประโยชน์ในด้านที่จะทำให้ทราบว่าปัจจุบันประเทศสมาชิกต่าง ๆ ได้กำหนดมาตรการด้านการลงทุนซึ่งอยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs ไว้อย่างไรบ้าง และหากนักลงทุนต่างประเทศเข้าไปลงทุนในประเทศนั้น ๆ แล้วจะต้องอยู่ภายใต้ข้อตกลงดังกล่าวหรือไม่ รวมทั้งเป็นสิ่งที่จะทำให้ตรวจสอบได้ว่าประเทศนั้น ๆ ได้มีการกำหนดมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าอันเป็นการก่อให้เกิดการกีดกันทางการค้าหรือก่อให้เกิดการบิดเบือนทางการค้าระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นหรือไม่ในระหว่างระยะเวลาผ่อนปรน

3.3.2 การบังคับใช้ TRIMs ในระยะเวลาผ่อนปรน

ในช่วงที่เป็นระยะเวลาผ่อนปรนนี้ประเทศสมาชิกที่ได้แจ้งมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าซึ่งอยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs ดังกล่าวยังสามารถใช้มาตรการดังกล่าวต่อไปได้จนกว่าจะครบกำหนดตามระยะเวลาผ่อนปรน แต่ทั้งนี้ประเทศสมาชิกจะต้องไม่ดำเนินการในลักษณะที่เป็นการเปลี่ยนแปลงมาตรการด้านการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าโดยกำหนดมาตรการด้านการลงทุนเพิ่มขึ้นก่อให้เกิดผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศ¹⁵ ซึ่งก็หมายความว่าประเทศสมาชิกสามารถที่จะคงมาตรการเดิมไว้ได้แต่หากจะเปลี่ยนแปลงต้องกระทำไปในทางที่ลดมาตรการจากที่กำหนดไว้เดิมมิใช่กำหนดมาตรการเพิ่มขึ้นอันก่อให้เกิดผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศ

อย่างไรก็ตามมิใช่ว่ามาตรการด้านการลงทุนทุกกรณีจะได้รับสิทธิประโยชน์จากระยะเวลาผ่อนปรนดังกล่าวเพราะในการเจรจาทางการค้านั้นใช้ระยะเวลาในการเจรจายาวนานจึงเป็นไปได้ที่

¹⁴ Article 5 ข้อ 1 แห่งความตกลงว่าด้วยมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Trade-Related Investment Measures).

¹⁵ Article 5 ข้อ 4 แห่งความตกลงว่าด้วยมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Trade-Related Investment Measures).

ประเทศสมาชิกบางประเทศเมื่อทราบว่าจะมีการกำหนดข้อตกลงดังกล่าวขึ้นและมีระยะเวลาผ่อนปรนในการดำเนินการที่รีบกำหนดมาตรการที่เห็นว่าเป็นประโยชน์กับประเทศตนในระหว่างนี้ขึ้น ซึ่งตามข้อตกลงดังกล่าวกำหนดไว้ว่ามาตรการด้านการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าซึ่งกำหนดขึ้นมาและใช้บังคับมาแล้วน้อยกว่า 180 วันก่อนที่ความตกลง WTO มีผลใช้บังคับไม่อยู่ในข่ายที่ได้รับประโยชน์จากระยะเวลาผ่อนปรน¹⁶ ดังนั้นมาตรการที่กำหนดขึ้นมาใช้บังคับเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 180 วันก่อนความตกลง WTO มีผลใช้บังคับจึงต้องยกเลิกเสียทั้งหมดโดยทันทีที่ไม่สามารถบังคับต่อไปได้

การยกเลิกมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าดังกล่าวอาจมีผลกระทบต่อกิจการที่ดำเนินอยู่เดิมซึ่งต้องตกอยู่ภายใต้เงื่อนไขอันเป็นมาตรการทางด้านการลงทุนเดิมที่กำหนดไว้ ซึ่งในบางกรณีอาจทำให้กิจการเดิมกับกิจการใหม่ที่เป็นการลงทุนประเภทเดียวกันเกิดความได้เปรียบหรือเสียเปรียบทางการค้าขึ้นเพราะว่าประกอบการและผลิตสินค้าที่มีลักษณะเดียวกันแต่ตกอยู่ภายใต้เงื่อนไขในการเข้ามาลงทุนที่แตกต่างกันจะทำให้ความสามารถในการแข่งขันเกิดข้อแตกต่างระหว่างนักลงทุนเดิมกับนักลงทุนใหม่ ดังนั้นในข้อตกลง TRIMs จึงอนุโลมให้สามารถกำหนดมาตรการการลงทุนที่อยู่ในความหมายของ TRIMs กับกิจการที่ดำเนินการใหม่ได้ในระยะเวลาที่มีการปรับเปลี่ยน โดยการกำหนดเงื่อนไขดังกล่าวนี้ต้องเป็นกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อมิให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบในทางการค้าของการลงทุนรายใหม่กับกิจการที่ดำเนินการอยู่ก่อนแล้ว โดยการนำมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าซึ่งอยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs มาใช้บังคับกับการลงทุนใหม่จะต้องแจ้งให้คณะกรรมการการค้าสินค้า (Council for Trade in Goods) ทราบโดยการกำหนดมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (TRIMs) ดังกล่าวทั้งกิจการที่ลงทุนใหม่กับกิจการเดิมต้องกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดไว้พร้อมกัน¹⁷ ซึ่งในที่นี้จะเกินกว่าระยะเวลาผ่อนปรนที่กำหนดไม่ได้เช่นกัน

ดังนั้นจากกรณีข้างต้นอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าในระยะเวลาผ่อนปรนนี้ประเทศสมาชิกสามารถที่จะดำเนินการได้ดังนี้

1. ทำให้ลดน้อยถอยลงซึ่งมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าซึ่งอยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs ได้แต่จะกำหนดมาตรการใดมาเพิ่มเติมไม่ได้ไม่ว่าจะเป็นมาตรการทางกฎหมายหรือมาตรการด้านอื่น ๆ จึงเท่ากับว่าในระยะเวลาผ่อนปรนประเทศสมาชิกต่าง ๆ จะเริ่มมีมาตรการด้านการ

¹⁶ อ่างแล้ว.

¹⁷ Article 5 ข้อ 5 แห่งความตกลงว่าด้วยมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Trade-Related Investment Measures).

ลงทุนที่มีลักษณะซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นมาตรการที่ก่อให้เกิดการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศหรือก่อให้เกิดการบิดเบือนทางการค้าระหว่างประเทศลดลงไปเรื่อย ๆ จนในที่สุดจะไม่มีมาตรการดังกล่าวนี้อีกเลยในที่สุด ซึ่งเป็นจุดประสงค์ของการกำหนดข้อตกลง TRIMs ขึ้นที่ต้องการขจัดมาตรการด้านการลงทุนที่มีผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศให้หมดไป เพื่อให้นักลงทุนต่างประเทศสามารถเข้าไปลงทุนในประเทศต่าง ๆ ได้โดยเสรีและไม่ต้องตกอยู่ภายใต้ข้อจำกัดหรือเงื่อนไขในการเข้าไปประกอบการในลักษณะที่เป็นการกีดกันทางการค้าอีกต่อไป

2. สามารถบังคับใช้ TRIMs กับกิจการของนักลงทุนต่างประเทศที่เข้าไปประกอบการใหม่ในระหว่างระยะเวลาผ่อนปรนได้ หากกิจการของนักลงทุนต่างประเทศที่เข้ามาประกอบการดังกล่าวเป็นกิจการประเภทเดียวกับกิจการของนักลงทุนต่างประเทศเดิมที่เคยลงทุนอยู่ในประเทศและต้องตกอยู่ภายใต้มาตรการ TRIMs โดยกรณีนี้จะต้องมีเงื่อนไขเพิ่มเติมอีกประการหนึ่งด้วยว่าเพื่อมิให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบทางการค้าระหว่างกัน

3.3.3 มาตรการ TRIMs ที่ต้องยกเลิก

มาตรการทางด้านการลงทุนที่ประเทศผู้รับการลงทุนมักนำมาใช้เพื่อที่จะส่งเสริมการลงทุนภายในประเทศของตนนั้นมีหลายประการ เช่น การกำหนดเงื่อนไขในการถ่ายทอดทางเทคโนโลยี (Technology Transfer) การกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนา (Region Development) การกำหนดเงื่อนไขในการดำเนินการเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมและการส่งออก แต่มาตรการด้านการลงทุนใดบ้างที่ถือว่าอยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs นั้นจำเป็นจะต้องพิจารณาจากรายละเอียดในข้อตกลง ซึ่งได้กำหนดหลักการสำคัญไว้ 2 ประการคือ¹⁸

1.) มาตรการที่ขัดต่อหลักการประติบัติเยี่ยงคนชาติ¹⁹ ซึ่งหลักการในเรื่องดังกล่าวเป็นหลักการที่ข้อตกลง TRIMs Article 2 อ้างถึงหลักการในข้อตกลง GATT 1994 ในส่วนที่เกี่ยวกับหลักการเรื่อง National Treatment ที่ประเทศสมาชิก WTO จะกำหนดมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าขัดกับหลักการดังกล่าวไม่ได้ โดยในข้อตกลง TRIMs ถือว่ามาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าต่อไปนี้เป็นมาตรการที่ส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศและประเทศสมาชิกต้องทำการยกเลิก คือ

¹⁸ Annex ข้อ 1 แห่งความตกลงว่าด้วยมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Trade-Related Investment Measures).

¹⁹ Article 2 แห่งความตกลงว่าด้วยมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Trade-Related Investment Measures)

1.1) มาตรการกำหนดให้ใช้หรือซื้อสินค้า/วัตถุดิบภายในประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการจำกัดในเรื่องของประเภท ปริมาณ มูลค่า สัดส่วน หรือมูลค่าการผลิตเช่น การกำหนดให้กิจการของนักลงทุนต่างประเทศซึ่งประกอบอุตสาหกรรมยานยนต์ต้องใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศในสัดส่วนเป็นเปอร์เซ็นต์เป็นต้น โดยมาตรการนี้หากยังคงปล่อยให้มีการกำหนดมาตรการดังกล่าวโดยเสรีปราศจากการควบคุมแล้ว จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศ²⁰ ทั้งนี้หากพิจารณาถึงมาตรการด้านการลงทุนที่บรรดาประเทศต่าง ๆ นำมาใช้ในปัจจุบันแล้วพบว่าได้มีการกำหนดมาตรการดังกล่าวไว้แตกต่างกันในแต่ละประเทศเช่น²¹

- ประเทศอาร์เจนตินา กำหนดมาตรการดังกล่าวไว้ในอุตสาหกรรมยานยนต์ โดยกำหนดให้รถยนต์โดยสาร และรถบรรทุกขนาดเล็ก ต้องใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศในปี 1991 = 21 เปอร์เซ็นต์ และเพิ่มขึ้นเป็น 24 เปอร์เซ็นต์ในปี 1994 สำหรับรถบรรทุกขนาดใหญ่ และยานยนต์ที่ใช้ในการขนส่งขนาดใหญ่ต้องใช้ชิ้นส่วนในประเทศในปี 1991 = 30 เปอร์เซ็นต์ และเพิ่มขึ้นเป็น 42 เปอร์เซ็นต์ในปี 1994

- ประเทศบังกลาเทศ กำหนดมาตรการไว้ว่าหากกิจการที่เป็นของนักลงทุนต่างประเทศต้องการได้รับสิทธิประโยชน์ในการเข้าไปประกอบการในประเทศบังกลาเทศในเรื่องของการคืนภาษีในอัตราคงที่และต้องการได้รับประโยชน์ ในเรื่อง Back-to-Back Letter of Credit สำหรับการส่งออกอุตสาหกรรมเสื้อผ้า ในเรื่องการจำกัดปริมาณการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจะต้องใช้ผลิตภัณฑ์หรือวัตถุดิบในประเทศในการผลิตไม่น้อยกว่า 30 เปอร์เซ็นต์

- ประเทศชิลี กำหนดมาตรการไว้ในอุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์ โดยกำหนดให้อุตสาหกรรมประกอบรถจักรยานยนต์ต้องใช้ชิ้นส่วนภายในประเทศในอัตรา 30 เปอร์เซ็นต์

- ประเทศอียิปต์ กำหนดมาตรการไว้โดยให้กิจการที่จะประกอบการในเรื่องของชิ้นส่วนของเครื่องเล่นวีดีโอต้องใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศไม่น้อยกว่า 40 เปอร์เซ็นต์ และในกรณีเป็นการประกอบการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์โดยสารและผลิตภัณฑ์ขาดลดจนการปรุงยาที่มีฮีทจะต้องใช้วัตถุดิบหรือชิ้นส่วนในประเทศในจำนวนที่ไม่น้อยกว่า 40 เปอร์เซ็นต์ สำหรับอุตสาหกรรมประกอบ

²⁰ Patrick Low and Arvind Subramanian. "TRIMs in the Uruguay Round : An Unfinished Business?."

World Trade Discussion Papers. No. 307, 1995. pp. 418 - 421.

²¹ Ibid.

รถบรรทุก เครื่องมือทางการเกษตร รถจักรยานยนต์ รถจักรยานยนต์ เครื่องยนต์ดีเซล และรถไฟฟ้าจะต้องใช้ชิ้นส่วนหรือวัตถุดิบที่ผลิตในประเทศไม่น้อยกว่า 60 เปอร์เซ็นต์

- ประเทศอาร์เจนตินา กำหนดพื้นที่เพื่อให้ให้นักลงทุนต่างประเทศที่ประสงค์จะเข้าไปลงทุนภายในประเทศต้องเข้าไปลงทุนในพื้นที่ที่กำหนด และใช้วัตถุดิบภายในประเทศและค่าแรงงานในส่วนที่ใช้ในการผลิตเพื่อการส่งออกจะได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐในการให้นำมาหักออกจากรายได้ในการคำนวณภาษีเงินได้ของกิจการนั้น

- ประเทศเม็กซิโก กำหนดมาตรการไว้ในอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ โดยกำหนดให้ใช้ชิ้นส่วนภายในประเทศไม่น้อยกว่า 36 เปอร์เซ็นต์สำหรับอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ขนาดเล็ก และกำหนดให้ใช้ชิ้นส่วนภายในประเทศไม่น้อยกว่า 40 เปอร์เซ็นต์ในอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ขนาดใหญ่ รถบรรทุกและรถโดยสาร

- ประเทศไนจีเรีย กำหนดไว้เป็นส่วนหนึ่งของมาตรการทางการค้าด้านอุตสาหกรรมและการค้าของไนจีเรีย โดยกำหนดมาตรการไว้เป็นสัดส่วนเพิ่มขึ้นตามเงื่อนไขต่าง ๆ เช่น อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มจะต้องใช้วัตถุดิบภายในประเทศไม่น้อยกว่า 70 - 80 เปอร์เซ็นต์ อุตสาหกรรมเคมีจะต้องใช้วัตถุดิบภายในประเทศไม่น้อยกว่า 60 เปอร์เซ็นต์ และอุตสาหกรรมปิโตรเคมีจะต้องใช้เครื่องจักรและวัตถุดิบภายในประเทศไม่น้อยกว่า 50 เปอร์เซ็นต์

- ประเทศเปรู กำหนดมาตรการไว้ในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับนมสด โดยอุตสาหกรรมนมผงจะต้องซื้อนมสดภายในประเทศไม่น้อยกว่า 70 เปอร์เซ็นต์จนกระทั่งสิ้นสุดปี 1993 และจะเพิ่มขึ้นเป็น 80 เปอร์เซ็นต์ในปี 1994 และในท้ายที่สุดจะต้องใช้น้ำนมดิบภายในประเทศในอัตราส่วน 100 เปอร์เซ็นต์ในปี 1995 จึงเท่ากับว่านักลงทุนต่างประเทศที่เข้าไปลงทุนในประเทศเปรูหากต้องการประกอบอุตสาหกรรมผลิตนมผงในปัจจุบันจะต้องใช้วัตถุดิบที่เป็นน้ำนมดิบภายในประเทศทั้งหมดไม่สามารถนำเข้าจากต่างประเทศได้แม้ว่าราคาน้ำนมดิบในต่างประเทศจะมีราคาต่ำกว่าก็ตาม

- ประเทศอูรุกวัย กำหนดให้อุตสาหกรรมประกอบรถยนต์โดยสารใช้ชิ้นส่วนภายในประเทศในอัตราส่วน 30 เปอร์เซ็นต์ นอกจากนี้ยังกำหนดมาตรการให้ใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตภายในประเทศในอุตสาหกรรมเครื่องยนต์ดีเซลอีกเช่นกัน

- ประเทศไทย ได้กำหนดมาตรการให้อุตสาหกรรมผลิตน้ำมันหรือผลิตภัณฑ์ที่ได้จากน้ำมันต้องใช้น้ำมันดิบตามสัดส่วนที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนด (20:1) อุตสาหกรรมผลิตเครื่องยนต์สำหรับรถยนต์ต้องใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศตามสัดส่วนที่กำหนด

จากมาตรการ Local Content ที่บรรดาประเทศต่าง ๆ กำหนดขึ้นนั้นจะเห็นได้ว่าอุตสาหกรรมที่จะได้รับผลกระทบในเรื่องของการกำหนดมาตรการ Local Content ก่อนข้างมากก็คืออุตสาหกรรมยานยนต์ โดยจากตัวอย่างของประเทศที่ยกขึ้นมาข้างต้นส่วนใหญ่มักจะกำหนดมาตรการ Local Content ไว้ในอุตสาหกรรมยานยนต์ ทั้งนี้การกำหนดมาตรการ Local Content ไว้ก็เพื่อให้การส่งเสริมอุตสาหกรรมภายในประเทศที่ประกอบการเกี่ยวกับการผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ให้สามารถดำรงอยู่ต่อไปได้ รวมทั้งมีตลาดรองรับสินค้าที่บริษัทภายในประเทศผลิตได้ซึ่งก็สอดคล้องกับการศึกษาของ UNCTC ที่ได้กล่าวไว้แล้ว

แต่ผลของการกำหนดมาตรการ Local Content ไม่ว่าจะดำเนินการในรูปของการกำหนดสัดส่วนการใช้ชิ้นส่วนหรือวัตถุดิบภายในประเทศตามปริมาณ หรือมูลค่าการผลิต/การส่งออกก็ตาม หากพิจารณาในด้านนักลงทุนต่างประเทศซึ่งเป็นผู้ประกอบการแล้วย่อมถือได้ว่ามาตรการดังกล่าวเป็นมาตรการที่กีดกันหรือตัดโอกาสนักลงทุนในการเลือกซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ในบางครั้งสินค้าหรือผลิตภัณฑ์นั้น ๆ ราคาในตลาดโลกอาจมีราคาต่ำกว่าสินค้าภายในประเทศ หรือสินค้าในต่างประเทศมีคุณภาพที่สูงกว่า ทำให้นักลงทุนต้องซื้อวัตถุดิบมาใช้ในการประกอบการในราคาสูงและในบางกรณีก็มีคุณภาพต่ำ เมื่อต้นทุนในการดำเนินการมีราคาสูงนักลงทุนก็ต้องเพิ่มราคาจำหน่ายสินค้าขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็ยิ่งถูกแรงกดดันจากราคาสินค้าในตลาดโลกจึงทำให้ส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศและเป็นผลให้เกิดการบิดเบือนทางด้านราคาระหว่างประเทศตามมา ดังนั้นเมื่อได้มีการกำหนดข้อตกลงว่าด้วยมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า TRIMs จึงได้มีความเห็นร่วมกันในระหว่างประเทศสมาชิกว่ามาตรการดังกล่าวประเทศสมาชิกควรจะยกเลิกเสียเพื่อมิให้ส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศไม่ว่ามาตรการดังกล่าวจะปรากฏในรูปของมาตรการทางด้านกฎหมายหรือมาตรการอื่นใดก็ตาม

1.2) มาตรการกำหนดให้ซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์ในประเทศตามปริมาณหรือมูลค่าผลิตภัณฑ์ที่ส่งออก ในกรณีดังกล่าวนี้ไม่ว่าประเทศสมาชิกจะกำหนดให้มีการใช้หรือซื้อผลิตภัณฑ์ในประเทศในกิจการที่นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาดำเนินการเป็นการพิเศษโดยผูกพันไว้กับปริมาณหรือมูลค่าของผลิตภัณฑ์ที่นักลงทุนต่างประเทศได้ผลิตเพื่อการส่งออกไว้ในกฎหมายของประเทศหรือบัญญัติเป็นกฎหมายโดยรัฐบาลหรือปรากฏเป็นมาตรการบังคับอื่น ๆ ซึ่งกำหนดไว้ในลักษณะดังกล่าว เช่น กำหนดให้นักลงทุนต่างประเทศที่เข้ามาประกอบการภายในประเทศต้องใช้ผลิตภัณฑ์ในประเทศเป็นสัดส่วน 40% จากมูลค่าผลิตภัณฑ์ที่ผลิตเพื่อการส่งออก เป็นต้น หากประเทศสมาชิกใดมีการกำหนดมาตรการในลักษณะนี้ไว้ต้องทำการยกเลิกภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในข้อตกลง TRIMs เช่นกัน

1. มาตรการที่ขัดต่อหลักในเรื่องของการขจัดข้อจำกัดในเชิงปริมาณ (Quantitative Restriction)²² ในประเด็นนี้ตามข้อตกลง TRIMs ได้กำหนดกรณีที่จะถือว่ามาตรการใดข้างนี้เป็นมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าและอยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs ไว้ 3 กรณีด้วยกัน คือ²³

(1) การจำกัดการนำเข้าผลิตภัณฑ์เพื่อใช้ในหรือเกี่ยวกับการผลิตในประเทศตามปริมาณหรือมูลค่าการผลิตภายในประเทศที่ส่งออกของกิจการนั้น เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในลักษณะนี้จะพิจารณาทั้งเงื่อนไขที่เป็นมาตรการทางกฎหมายภายในประเทศ มาตรการหรือกฎเกณฑ์ที่รัฐหรือองค์การของรัฐบาลบัญญัติขึ้น โดยกำหนดปริมาณการอนุญาตให้นำเข้าผลิตภัณฑ์เพื่อใช้ในการผลิตตามสัดส่วนการผลิตเพื่อการส่งออก ซึ่งถึงแม้การที่รัฐกำหนดเงื่อนไขในลักษณะดังกล่าวไว้เป่าประสงค์ที่แท้จริงก็คือต้องการกระตุ้นให้เกิดการผลิตเพื่อการส่งออกภายในประเทศ แต่การกำหนดเงื่อนไขดังกล่าวสำหรับนักลงทุนต่างประเทศแล้วถือได้ว่าเป็นการกีดกันทางการค้าที่ไม่ให้นักลงทุนต่างประเทศสามารถนำเข้าผลิตภัณฑ์ได้โดยเสรี ซึ่งในประเด็นนี้หากพิจารณากับกรณีของผลกระทบที่นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศผู้รับการลงทุนแล้ว การปล่อยให้มีการนำเข้าอย่างเสรีโดยปราศจากมาตรการในการควบคุมที่เป็นรูปธรรมแล้ว ผลกระทบโดยตรงที่จะได้รับก็คือราคาสินค้าภายในประเทศของประเทศผู้รับการลงทุนจะได้รับผลกระทบโดยอาจทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศไม่เป็นไปตามราคาที่ควรจะเป็นซึ่งอาจจะทำให้ราคาสินค้าภายในประเทศฉวยโอกาสปรับราคาขึ้นเท่ากับสินค้าจากต่างประเทศ หรือในบางครั้งสินค้าจากต่างประเทศอาจมีราคาต่ำกว่าสินค้าที่ผลิตได้ในประเทศมากส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการภายในประเทศ²⁴

(2) การจำกัดการนำเข้าผลิตภัณฑ์เพื่อใช้ในหรือเกี่ยวกับการผลิตในประเทศ โดยการจำกัดการใช้บริการแลกเปลี่ยนเงินตราให้ขึ้นอยู่กับเงินตราต่างประเทศที่นำเข้ามา มาตรการนี้ประเทศผู้รับการลงทุนจะกำหนดสัดส่วนการนำเข้าผลิตภัณฑ์สำหรับนักลงทุนต่างประเทศที่เข้ามาลงทุนไว้ โดยกำหนดเงื่อนไขว่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์เพื่อทำการผลิตในประเทศจะต้องขึ้นอยู่กับจำกัดการแลกเปลี่ยนเงินตราที่นำเข้ามาเป็นสำคัญทำให้นักลงทุนต่างประเทศไม่สามารถนำเข้ามาซึ่งผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศได้อย่าง

²² Article 2 แห่งความตกลงว่าด้วยมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Trade-Related Investment Measures).

²³ Annex ข้อ 2 แห่งความตกลงว่าด้วยมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Trade-Related Investment Measures).

²⁴ H. C. Bos, Martin Sanders and Carlo Secchi. **Private Foreign Investment in Developing Countries.** Boston : D. Reidel Publishing Company, 1974. pp. 90 – 92.

เต็มทีเพราะต้องไปผูกพันกับปริมาณเงินตราที่ได้นำเข้ามาในประเทศผู้รับการลงทุน ซึ่งจากมาตรการดังกล่าวนี้หากพิจารณาในมุมมองของประเทศผู้รับการลงทุนแล้ว การกำหนดมาตรการดังกล่าวไว้ก็เพื่อรักษาดุลทางการเงินระหว่างประเทศให้มีสภาพคล่องเพราะการที่นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศผู้รับการลงทุนหากไม่มีมาตรการควบคุมในเรื่องของการปริวรรตเงินตราไว้ผลที่ประเทศผู้รับการลงทุนจะได้รับก็คือจะส่งผลกระทบต่อดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ (The Balance of Payment)²⁵ ซึ่งในเรื่องนี้จากการศึกษาของ Griffin พบว่าหากไม่มีการควบคุมในเรื่องของการปริวรรตเงินตราแล้วเงินตราที่ไหลออกจากประเทศผู้รับการลงทุน (Profit Outflows) จะมีมากกว่าเงินตราไหลเข้า (Capital Inflows) ซึ่งหากปล่อยให้เป็นไปเช่นนี้แล้วสิ่งที่ประเทศผู้รับการลงทุนอาจได้รับก็คืออาจจะประสบกับภาวะการขาดดุลการชำระเงินเพราะมีเงินตราส่งออกนอกประเทศมากกว่าเงินตราที่เข้ามาในประเทศของตน

(3) การจำกัดการส่งออกหรือการขายเพื่อการส่งออก ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดรูปแบบผลิตภัณฑ์ ปริมาณ มูลค่า สัดส่วนปริมาณ หรือมูลค่าการผลิตภายในประเทศ

มาตรการจำกัดทางการลงทุนในส่วนนี้ ประเทศผู้รับการลงทุนมักจะกำหนดออกมาในรูปของการกำหนดเป็นอัตราส่วนให้นักลงทุนต่างประเทศต้องทำการผลิตเพื่อการส่งออกในอัตราส่วนเท่าใดของการผลิตทั้งหมดภายในประเทศ เช่น ต้องทำการผลิตเพื่อการส่งออกในสัดส่วน 80 เปอร์เซ็นต์ของปริมาณ/มูลค่าการผลิตที่ผลิตได้ในประเทศ เป็นต้น ทำให้นักลงทุนต่างประเทศไม่สามารถดำเนินการทางด้านการตลาด ได้เต็มทีเพราะการที่ประเทศผู้รับการลงทุนมีเงื่อนไขให้ทำการผลิตเพื่อการส่งออกแล้วส่วนใหญ่จะมีการกำหนดมาตรการ Local Content Requirements ควบไว้ด้วย ซึ่งสินค้าหรือวัตถุดิบที่ผลิตได้ในประเทศผู้รับการลงทุนบางกรณีก็เป็นสินค้าที่มีราคาสูงหรือคุณภาพต่ำทำให้ราคาสินค้าที่นักลงทุนต่างประเทศผลิตได้และจำเป็นต้องทำการผลิตเพื่อการส่งออกไม่สามารถกำหนดราคาแข่งขันกับผู้ผลิตในประเทศอื่นได้

กล่าวโดยสรุปแล้วในกรณีดังกล่าวข้างต้นเป็นมาตรการทางการลงทุนที่ขัดต่ออนุมาตรา III และอนุมาตรา XI ของข้อตกลง GATT 1994 ประเด็นที่น่าพิจารณาอีกประการหนึ่งก็คือข้อตกลง GATT นั้นได้มีการตกลงกันมานานแล้ว เหตุใดประเทศต่าง ๆ ที่เป็นสมาชิก GATT ยังคงมีการกำหนดมาตรการที่ถือได้ว่าเป็นมาตรการที่เป็นการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศได้และเป็นเหตุที่ทำให้ต้องมี

²⁵H. C. Bos, Martin Sanders and Carlo Secchi. **Private Foreign Investment in Developing Countries.** Boston : D. Reidel Publishing Company, 1974. pp. 31 – 34.

การกำหนดความตกลงว่าด้วยมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าขึ้น สาเหตุก็เนื่องมาจากข้อตกลง GATT เดิมนั้นครอบคลุมแต่มาตรการทางการค้าระหว่างประเทศเท่านั้น แต่มาตรการทางการลงทุนมิได้อยู่ในความหมายของข้อตกลง GATT แต่ประเทศสมาชิกโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นผู้ที่เสนอให้มีการกำหนดความตกลงในเรื่อง TRIMs ไว้เห็นว่ามาตรการทางการลงทุนที่ประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะประเทศผู้รับการลงทุนนำมาใช้ในปัจจุบันที่ถึงแม้จะไม่ใช่มาตรการทางการค้าแต่ก็ส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศในลักษณะของการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศเช่นกันจึงควรที่จะได้มีการทำความตกลงในเรื่องนี้ไว้ให้ชัดเจนซึ่งก็ได้ข้อสรุปดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น

3. มาตรการในเรื่องความโปร่งใสทางการค้า (Transparency) นอกเหนือจากการกำหนดหลักการในเรื่องของการปฏิบัติเชิงคนชาติ หลักในเรื่องของการจำกัดในเชิงปริมาณแล้ว ในข้อตกลง TRIMs ยังกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องของความโปร่งใสทางการค้า (Transparency) ไว้ ซึ่งหลักในเรื่องความโปร่งใสทางการค้านี้ก็ถือเป็นหลักการสำคัญของ GATT ประการหนึ่งเช่นกันดังที่ได้กล่าวไว้แล้ว ในเบื้องต้น สำหรับหลักในเรื่องความโปร่งใสทางการค้าในข้อตกลง TRIMs นี้อาจพิจารณาได้เป็น 2 ส่วน คือ²⁶

(1) การแจ้งมาตรการทางการลงทุนที่จัดทำในลักษณะของสิ่งพิมพ์ที่อยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs (Publications) ตามข้อตกลง TRIMs กำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องแจ้งให้ทราบถึงสิ่งพิมพ์ที่ได้มีการจัดพิมพ์ไว้ในประเทศสมาชิกซึ่งอาจพบมาตรการทางการลงทุนที่อยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs ไว้อย่างชัดเจนให้ WTO ทราบ เพื่อให้สามารถทำการตรวจสอบได้ ไม่ว่ามาตรการดังกล่าวจะเป็นมาตรการที่กำหนดขึ้นโดยรัฐบาลหรือองค์กรอื่น ๆ ที่มีอำนาจในการกำหนดมาตรการดังกล่าว ซึ่งการแจ้งให้ทราบว่าการกำหนดมาตรการ TRIMs ไว้ที่ใดนั้นเท่ากับว่าประเทศดังกล่าวดำเนินการทางการค้าโดยโปร่งใสเนื่องจากนักลงทุนต่างประเทศที่เข้ามาลงทุนในประเทศนั้น ๆ สามารถที่จะขอทราบข้อมูลเบื้องต้นรวมทั้งจะเป็นประโยชน์แก่ WTO ในการตรวจสอบเมื่อพ้นระยะเวลาผ่อนปรนตามข้อตกลง TRIMs ว่าประเทศสมาชิกดังกล่าวได้ยกเลิกมาตรการ TRIMs ทั้งหมดแล้วหรือไม่

(2) การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร (Exchange of Information) ประเทศสมาชิกต้องพิจารณาคำร้องขอของประเทศสมาชิกอื่นในการขอทราบข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งให้โอกาสที่จะให้คำปรึกษาแก่

²⁶ Article 6 แห่งความตกลงว่าด้วยมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Trade-Related Investment Measures).

ประเทศสมาชิกอื่น ๆ และการดำเนินการอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากข้อตกลง TRIMs เพื่อให้การค้าระหว่างประเทศเป็นไปโดยเสรีตามความมุ่งหมายของการจัดตั้งคณะกรรมการทางการลงทุนขึ้นที่ต้องการให้มีการดำเนินการทางการค้าที่มีความโปร่งใส อย่างไรก็ตามการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวหากเป็นไปในลักษณะที่จะก่อให้เกิดความเสียหายในการบังคับใช้กฎหมายของประเทศสมาชิก หรือขัดประโยชน์ของรัฐสมาชิก ประเทศที่เป็นรัฐสมาชิกไม่จำเป็นต้องเปิดเผย ดังนั้นการเปิดเผยข้อมูลในกรณีเบื้องต้นจึงเป็นการเปิดเผยข้อมูลทางการค้าโดยทั่วไปที่ไม่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศผู้รับการลงทุน

3.4 ข้อยกเว้นพันธกรณี

เนื่องจากการยกเลิกมาตรการทางการลงทุนที่อยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs นั้นย่อมหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะส่งผลกระทบต่อประเทศที่ได้นำมาตรการดังกล่าวมาใช้ โดยเฉพาะประเทศผู้รับการลงทุนที่ส่วนใหญ่เป็นประเทศกำลังพัฒนาและด้อยพัฒนาที่ได้นำมาตรการดังกล่าวขึ้นมาใช้ก็เพื่อให้ผลกระทบที่จะได้รับจากการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศเป็นไปตามกลไกที่ตนต้องการ โดยเน้นให้เกิดความเจริญทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ และพยายามให้ได้รับผลกระทบในทางลบจากการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศน้อยที่สุด โดยนำมาตรการควบคุมการลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาใช้เพื่อผ่อนคลายผลกระทบจากการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศลง ดังนั้นหากประเทศผู้รับการลงทุนจะต้องยกเลิกมาตรการทางการลงทุนที่นำมาใช้บังคับแล้วสิ่งที่ประเทศผู้รับการลงทุนซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเทศกำลังพัฒนาจำเป็นต้องใช้ในการยกเลิกมาตรการทางการลงทุนที่อยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs ก็คือระยะเวลาในการปรับเปลี่ยนมาตรการที่นำมาใช้เพื่อมาตรการหรือแนวทางการดำเนินการในส่วนอื่นมาเสริมมาตรการที่ได้กำหนดไว้เดิมที่จำเป็นต้องยกเลิกดังกล่าว

การขอรับการยกเว้นการปฏิบัติตามพันธกรณีซึ่งได้กำหนดไว้ในข้อตกลง TRIMs ในส่วนของการยกเลิกมาตรการทางการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้านี้ตามข้อตกลงดังกล่าวให้สิทธิพิเศษแก่ประเทศสมาชิกที่เป็นประเทศกำลังพัฒนาสามารถขอผ่อนปรนการปฏิบัติตามข้อตกลง TRIMs เป็นการชั่วคราวได้หากประเทศสมาชิกที่เป็นประเทศกำลังพัฒนาดังกล่าวกำลังประสบกับภาวะทางด้านดุลการชำระเงินระหว่างประเทศ²⁷ ซึ่งข้อยกเว้นพันธกรณีในส่วนนี้เป็นเรื่องที่ประเทศสมาชิกต้องยกขึ้นเป็นข้ออ้างเองในการขอผ่อนผันการดำเนินการตามข้อตกลง TRIMs ได้ โดยเป็นหน้าที่ของคณะมนตรีการค้า

²⁷ Article 4 แห่งความตกลงว่าด้วยมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Trade-Related Investment Measures).

สินค้า(Council for Trade in Goods) จะเป็นผู้พิจารณาว่าสมควรจะอนุญาตให้มีการขยายช่วงระยะเวลาผ่อนปรนการปฏิบัติตามมาตรการ TRIMs หรือไม่ โดยคณะมนตรีการค้าสินค้า (Council for Trade in Goods) ดังกล่าวจะพิจารณาจากองค์ประกอบในด้านต่าง ๆ ดังนี้²⁸

- ความต้องการในการพัฒนาประเทศ ว่าประเทศที่ขอยกเว้นการปฏิบัติตามพันธกรณีมีความจำเป็นมากน้อยเพียงใดในการที่จะคงมาตรการทางการลงทุนที่อยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs ไว้เพื่อให้มาตรการดังกล่าวสนองตอบความต้องการในการพัฒนาประเทศต่อไป โดยหากยกเลิกแล้วประเทศผู้ขอรับการผ่อนปรนการปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าวจะได้รับผลกระทบมากน้อยเพียงใด

- ฐานะทางการเงินของประเทศและการค้าของประเทศที่ขอรับการผ่อนปรนว่าสมควรที่จะอนุญาตให้ผ่อนปรนระยะเวลาออกไปหรือไม่อย่างไร โดยดูจากฐานะทางการเงินของประเทศที่ขอรับการผ่อนผันการปฏิบัติตามเงื่อนไขในข้อตกลง TRIMs ว่าในขณะนั้นประสบปัญหาทางการเงินหรือไม่ และสภาพทางการค้าระหว่างประเทศเป็นเช่นไรมีปัญหาหรือไม่อย่างไร

กล่าวโดยรวมแล้วประเทศที่จะได้รับการผ่อนปรนการปฏิบัติตามข้อตกลง TRIMs ในการขยายระยะเวลาในการปฏิบัติตามข้อตกลง TRIMs โดยยังคงขอให้สามารถกำหนดมาตรการทางการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าซึ่งอยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs ได้นั้นจะต้องเป็นประเทศที่ประสบปัญหาเป็นอย่างมากหากต้องยกเลิกมาตรการทางการลงทุนที่นำมาใช้บังคับอยู่ โดยเฉพาะปัญหาในเรื่องฐานะทางการเงินของประเทศ

4. ข้อตกลง TRIMs กับประเทศกำลังพัฒนา

ในการบรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาประเทศทางด้านเศรษฐกิจ บรรดาประเทศกำลังพัฒนาจะกำหนดกลยุทธ์ทางการค้าระหว่างประเทศไว้ผันแปรเปลี่ยนแปลงไปตามภาวะเศรษฐกิจ โดยกลยุทธ์ในการดำเนินการดังกล่าวจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้ประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ทั้งนี้การกำหนดกลยุทธ์ทางการค้าโดยการกำหนดมาตรการทางการลงทุนเพื่อเป็นเครื่องมือที่

²⁸ Article 5 แห่งความตกลงว่าด้วยมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Trade-Related Investment Measures)

จะให้บรรล่วัตถุประสงค์ในการพัฒนาทางเศรษฐกิจนั้นจะพบในกลุ่มประเทศแถบเอเชียและแอฟริกาเป็นส่วนใหญ่²⁹

การเข้ามาของนักลงทุนต่างประเทศโดยเฉพาะหากเป็นบริษัทข้ามชาติที่มีเงินทุนและเทคโนโลยีซึ่งใช้ในการดำเนินการทางการอุตสาหกรรมที่สูงกว่าประเทศผู้รับการลงทุนนอกเหนือจากตัวเงินที่นำเข้ามาภายในประเทศแล้วการเข้ามาดังกล่าวก็ยิ่งก่อให้เกิดการถ่ายทอดทางเทคโนโลยีให้กับประเทศผู้รับการลงทุนอันเป็นประโยชน์อีกประการหนึ่งนอกเหนือจากการก่อให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจตามวัตถุประสงค์ที่บรรดาประเทศผู้รับการลงทุนต้องการ โดยในการกำหนดมาตรการทางด้านการลงทุนเพื่อเป็นกลยุทธ์ของการกระตุ้นให้เกิดการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศดังกล่าวนี้ มาตรการที่ถือว่าอยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs หากพิจารณาโดยรวมแล้วจุดประสงค์ที่บรรดาประเทศผู้รับการลงทุนส่วนใหญ่ได้กำหนดขึ้นมาใช้นั้นก็มีเหตุผลสำคัญ 3 ประการคือ³⁰

1. เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาประเทศตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ เช่น ต้องการเร่งทางการพัฒนาทางภาคอุตสาหกรรมในบางพื้นที่ก็จะกำหนดพื้นที่ที่จะอนุญาตให้นักลงทุนต่างประเทศสามารถเข้าไปลงทุนได้ เป็นต้น

2. เพื่อเป็นมาตรการในการที่จะกำหนดแนวทางให้นักลงทุนต่างประเทศดำเนินการซึ่งจะส่งผลให้ประเทศผู้รับการลงทุนได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากการที่นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศเพิ่มขึ้นไม่ว่าจะเป็นในรูปของเงินทุนที่เข้ามาในประเทศและการถ่ายทอดทางเทคโนโลยีมาสู่ประเทศผู้รับการลงทุน

3. การกำหนดมาตรการ TRIMs ไว้ก็เพื่อที่จะพยายามกระจายเงินของนักลงทุนต่างประเทศที่เข้ามาลงทุนในประเทศผู้รับการลงทุนไปสู่ประชาชนภายในประเทศให้มากที่สุด เช่น ก่อให้เกิดการจ้างแรงงานภายในประเทศโดยการบังคับให้มีการจ้างแรงงานภายในประเทศในสัดส่วนที่กำหนด ก่อให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่องโดยการบังคับให้นักลงทุนต่างประเทศที่เข้ามาประกอบกิจการต้องใช้วัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในประเทศอันเป็นมาตรการ Local Content Requirements เป็นต้น

ดังนั้นหากพิจารณาถึงจุดมุ่งหมายที่ประเทศผู้รับการลงทุนได้กำหนดมาตรการทางด้านการลงทุนที่อยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs แล้วก็จะเห็นได้ว่าหากประเทศผู้รับการลงทุนต้องยกเลิก

²⁹ David Greenaway. "Trade Related Investment Measures and Development Strategy." *International Review for Social Sciences*. 45, 1992. p.144.

³⁰ Ibid

มาตรการทางด้านการลงทุนที่กำหนดไว้ในปัจจุบันย่อมจะหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะกระทบต่อนโยบายทางด้านเศรษฐกิจในการที่ได้กำหนดมาตรการ TRIMs ขึ้นมาใช้บังคับ ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดไว้ในรูปของมาตรการทางด้านกฎหมาย มาตรการที่เป็นข้อบัญญัติหรือบังคับของรัฐก็ตาม ซึ่งในประเด็นนี้หากต้องยกเลิกมาตรการ TRIMs แล้วประเทศผู้รับการลงทุนซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเทศกำลังพัฒนา ก็จำเป็นต้องกำหนดกลยุทธ์ที่จะนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดแนวทางการเร่งการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศเพื่อก่อให้เกิดการกระจายรายได้ การจ้างงานภายในประเทศ การพัฒนาทางเทคโนโลยีของประเทศ ซึ่งในเรื่องนี้นอกจากจะกระทบต่อกลยุทธ์ในการดำเนินการแล้ว มาตรการทางด้านการลงทุนที่กำหนดไว้มักจะปรากฏในรูปของมาตรการทางกฎหมายซึ่งประเทศผู้รับการลงทุนจะต้องทำการแก้ไขกฎหมายที่มีการกำหนดมาตรการในลักษณะดังกล่าวไว้ รวมทั้งบทบัญญัติ ข้อบังคับเงื่อนไข หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ออกโดยรัฐหรือองค์กรของรัฐที่อยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs ดังกล่าวและในขณะเดียวกันหากยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องกระตุ้นให้มีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจโดยเน้นให้มีการเข้ามาลงทุนจากต่างประเทศ ก็จำเป็นต้องกำหนดมาตรการอื่น ๆ ขึ้นมาเสริมเพื่อให้การพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีระบบ โดยอาจต้องแก้ไขเพิ่มเติมมาตรการทางกฎหมายให้สอดคล้องกับแนวทางใหม่ หรือกำหนดกลยุทธ์ทางการค้าด้านอื่น ๆ มาเสริม ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับนโยบายทางการค้าและการลงทุน (Trade and Investment Policy) ของแต่ละประเทศว่ามีเป้าประสงค์จะเดินไปในทิศทางใด แต่การที่จะกำหนดมาตรการในเรื่องของ Local Content Requirements มาตรการ Trade Balancing Requirements มาตรการ Export Requirements นั้นไม่สามารถกระทำได้แล้ว จำเป็นต้องยกเลิกเสียทั้งหมดตามที่ได้กำหนดไว้ในข้อตกลง TRIMs

บทที่ 4

ผลกระทบจาก TRIMs ต่อประเทศไทย

1. ไทยกับพันธกรณีภายใต้ TRIMs

เนื่องจากข้อตกลง TRIMs นั้นมีผลผูกพันประเทศไทยในฐานะที่เป็นประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลกซึ่งจะต้องปฏิบัติตามพันธกรณีตามข้อตกลงดังกล่าว โดยพันธกรณีที่ประเทศไทยต้องปฏิบัติตามข้อตกลง TRIMs จะประกอบด้วยเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. การแจ้งมาตรการทางการลงทุนที่อยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs ซึ่งประเทศไทยต้องแจ้งมาตรการทางการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าทั้งที่ปรากฏในรูปของกฎหมายหรือข้อบังคับ/กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ออกโดยรัฐหรือองค์การของรัฐต่อคณะมนตรีการค้าสินค้า (Council for Trade in Goods) ภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ 1 เมษายน ค.ศ.1995 ซึ่งเป็นวันที่ความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งองค์การการค้าโลกมีผลใช้บังคับ¹ ซึ่งในประเด็นนี้ประเทศไทยสามารถดำเนินการตามข้อตกลงได้และได้ดำเนินการเป็นที่เรียบร้อยแล้วโดยไม่มีผลกระทบกับมาตรการทางกฎหมายด้านการลงทุนจากต่างประเทศแต่อย่างใด เนื่องจากเป็นแต่เพียงการแจ้งมาตรการต่าง ๆ ให้ทราบเท่านั้น

2. การยกเลิกมาตรการด้านการลงทุนที่อยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs จากข้อตกลง TRIMs นั้นมาตรการที่อยู่ในความหมายของข้อตกลงนั้น คือ มาตรการที่ขัดกับหลักการในเรื่องการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) มาตรการที่ขัดต่อหลักการในเรื่องการขจัดข้อจำกัดในเชิงปริมาณ (Quantitative Restriction) ซึ่งเป็นกรณีที่ประเทศสมาชิกจะต้องยกเลิก

3. มาตรการในเรื่องความโปร่งใสทางการค้า (Transparency) ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่จะต้องพิจารณาว่ามาตรการทางกฎหมายด้านการลงทุนจากต่างประเทศของประเทศไทยนั้นมีความโปร่งใสในการดำเนินมาตรการไม่ว่าจะเป็นกระบวนการในการออกกฎหมาย การประกาศใช้ การบังคับใช้และการ

¹ รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาพันธกรณีภายใต้กรรมสารสุดท้ายของการเจรจาการค้าหลายฝ่ายรอบอุรุกวัย ครั้งที่ 1 2537, 1 มิถุนายน 2537, ณ ห้องประชุมกิติยาภรณ์วรลักษณ์ กระทรวงพาณิชย์

² Article 5 ข้อ 1 แห่งความตกลงว่าด้วย มาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Trade-Related Investment Measure).

ตรวจสอบว่าเป็นไปอย่างไรโปร่งใสหรือไม่ ทั้งนี้หากพิจารณาจากแนวปฏิบัติในกระบวนการทางกฎหมาย การแก้ไขกฎหมาย การตรากฎหมายต่าง ๆ แล้ว ประเทศไทยมีกระบวนการในการบัญญัติกฎหมายไว้อย่างชัดเจนและบัญญัติขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร โดยเมื่อผ่านกระบวนการทางนิติบัญญัติแล้วจะต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบ ซึ่งในประเด็นนี้นักลงทุนของไทยและนักลงทุนต่างประเทศก็สามารถตรวจสอบหรือทราบได้ว่าปัจจุบันประเทศไทยกำหนดมาตรการทางกฎหมายด้านการลงทุนจากต่างประเทศไว้อย่างไร อันถือได้ว่ากระบวนการในการกำหนดมาตรการทางกฎหมายด้านการลงทุนจากต่างประเทศของไทยที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบันนับได้ว่าเป็นการดำเนินกระบวนการที่โปร่งใส ซึ่งก็สามารถอนุมานได้ว่าเป็นไปตามหลักการในเรื่องของความโปร่งใสทางการค้า¹ จึงไม่มีความจำเป็นที่ประเทศไทยจะต้องปรับกระบวนการในเรื่องการบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนจากต่างประเทศแต่อย่างใด

นอกเหนือจากมาตรการทางกฎหมายด้านการลงทุนที่บัญญัติขึ้นเป็นค้บทกฎหมายแล้ว ในปัจจุบันยังมีมาตรการทางด้านการลงทุนที่กำหนดขึ้นมาโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น มาตรการส่งเสริมการลงทุน โดยให้อำนาจสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเป็นผู้พิจารณาตัดสินใจว่าสมควรจะให้การส่งเสริมการลงทุนแก่โครงการใด โดยกำหนดหลักการไว้แต่เพียงกว้าง ๆ ว่าให้พิจารณาตามความเหมาะสมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี โดยคำนึงถึงสัดส่วนความต้องการรวมทั้งกำลังการผลิตของประเทศ โอกาสการขยายตัวทางด้านการผลิตและการตลาด การก่อให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่อง การใช้ทรัพยากรและวัตถุดิบของประเทศเป็นสำคัญนั้นเป็นประเด็นที่อาจนำไปสู่การพิจารณาในเรื่องความโปร่งใสทางการค้าได้เช่นกัน แต่ประเด็นที่จะได้รับผลกระทบโดยตรงจากมาตรการ TRIMs ก็คือการกำหนดเงื่อนไขในการให้นักลงทุนต่างประเทศต้องปฏิบัติตามในลักษณะที่เป็น Performance Requirements ซึ่งจะได้อธิบายในรายละเอียดต่อไป

¹ รองศาสตราจารย์จิรพรรณ กุลดิลกและคณะ, รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาผลกระทบ คู่ทาง และโอกาสของการเปิดเสรีด้านการลงทุน, เสนอต่อ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์, พฤษภาคม 2541, หน้า 4 -

2. ผลกระทบต่อมาตรการทางกฎหมายไทย

ภายใต้พันธกรณีตามข้อตกลง TRIMs ประเทศไทยจะต้องยกเลิกมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการค้าซึ่งขัดกับข้อตกลงดังกล่าวภายในวันที่ 1 มกราคม 2543 โดยการที่จะพิจารณาว่ามาตรการใดอยู่ในความหมายของข้อตกลง TRIMs หรือไม่นั้นจะต้องพิจารณาจากองค์ประกอบ ดังนี้

1. เป็นมาตรการที่ขัดกับหลักการสำคัญ 2 ประการหรือไม่ กล่าวคือ

1.1 หลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) ซึ่งตามความหมายของข้อตกลง TRIMs นั้นกำหนดไว้ 2 ประการคือ

1.1.1 มาตรการกำหนดให้ซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์ในประเทศไม่ว่าจะเป็นการจำกัดในเรื่องของประเภท ปริมาณ มูลค่า สัดส่วนหรือมูลค่าการผลิต

1.1.2 มาตรการกำหนดให้ซื้อหรือใช้ผลิตภัณฑ์นำเข้าตามปริมาณหรือมูลค่าการผลิตที่ส่งออก

1.2 หลักการขจัดข้อจำกัดในเชิงปริมาณ (Quantitative Restriction) ซึ่งตามความหมายของข้อตกลง TRIMs กำหนดไว้ 3 ประการคือ

1.2.1 การจำกัดการนำเข้าผลิตภัณฑ์เพื่อใช้ในหรือเกี่ยวกับการผลิตภายในประเทศตามปริมาณหรือมูลค่าการผลิตภายในประเทศที่ส่งออก

1.2.2 การจำกัดการนำเข้าผลิตภัณฑ์เพื่อใช้ในหรือเกี่ยวกับการผลิตในประเทศ โดยจำกัดการใช้บริการแลกเปลี่ยนเงินตราให้ขึ้นอยู่กับเงินตราต่างประเทศที่นำเข้ามา

1.2.3 การจำกัดการส่งออกหรือการขายเพื่อการส่งออก ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดรูปแบบของผลิตภัณฑ์ ปริมาณ มูลค่า สัดส่วน ปริมาณ หรือมูลค่าการผลิตภายในประเทศ

2. เป็นมาตรการด้านการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้าหรือไม่ เนื่องจากมาตรการตามที่กำหนดใน TRIMs นั้นกล่าวถึงแต่เฉพาะมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้านั้น⁴

เมื่อพิจารณาในประเด็นที่กล่าวข้างต้นประกอบกับมาตรการทางกฎหมายด้านการลงทุนจากต่างประเทศของไทยที่บังคับใช้ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่ามาตรการที่ได้รับผลกระทบโดยตรงก็คือมาตรการในเรื่องของการกำหนดให้ใช้ชิ้นส่วนหรือวัตถุดิบที่ผลิตในประเทศตามกฎหมายด้านการส่งเสริมการ

⁴ Article 1 แห่งความตกลงว่าด้วยมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Trade - Related Investment Measures).

ลงทุน ซึ่งประเทศไทยก็ได้ยกเลิกมาตรการดังกล่าวเสียทั้งหมดแล้วตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2543 เป็นต้นมา⁵ โดยกิจการ 3 ประเภทสุดท้ายที่ยกเลิกมาตรการ Local Content Requirements ก็คือ กิจการที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์นม การประกอบรถจักรยานยนต์และการผลิตเครื่องยนต์

3. การให้ความคุ้มครองกับอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับ TRIMs ของไทย

มาตรการที่รัฐบาลของประเทศต่าง ๆ ใช้ในการคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศที่สำคัญ ๆ นั้นมี 2 ลักษณะคือ⁶

1. มาตรการที่ใช้ภาษี (Tariff Protection)
2. มาตรการที่ไม่ใช้ภาษี (Non-tariff Protection) เช่น การกำหนดโควตา การห้ามการนำเข้าสินค้า ฯลฯ

ในเรื่องของการดำเนินมาตรการคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศในลักษณะดังกล่าวนี้ ผลกระทบที่ตามมาก็คือการทำให้ราคาสินค้านำเข้าสูงกว่าราคาในตลาดโลก ซึ่งสาเหตุที่ต้องดำเนินมาตรการในลักษณะดังกล่าวก็เนื่องมาจากอุตสาหกรรมในประเทศไม่มีความเข้มแข็งพอที่จะแข่งขันกับอุตสาหกรรมจากต่างประเทศได้

การที่จะพิจารณาว่ารัฐให้การคุ้มครองอุตสาหกรรมใดเพียงไรนั้น อัตราที่จะชี้วัดซึ่งจะนำไปสู่การพิจารณาว่ากิจการในอุตสาหกรรมสาขาใดได้รับผลกระทบจากข้อตกลง TRIMs มากน้อยเพียงใดนั้น จะพิจารณาได้จากอัตราการคุ้มครองสุทธิ (Effective Rate of Assistance- ERA) เนื่องจากการใช้อัตราอากรขาเข้าเป็นเครื่องวัดการคุ้มครองที่รัฐบาลให้กับอุตสาหกรรมรายใดนั้นเป็นเพียงตัววัดอย่างคร่าว ๆ เท่านั้นแต่การใช้ ERA วัดจะเป็นวิธีการที่เหมาะสมกว่า เพราะถึงแม้อุตสาหกรรมบางชนิดจะมีอัตราอากรขาเข้าสูง แต่ค่า ERA อาจต่ำก็ได้ เนื่องจากต้องคำนึงถึงองค์ประกอบอื่น ๆ อีก เช่น รัฐให้การคุ้มครองต่อวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้าชนิดนั้นหรือไม่ ฯลฯ ซึ่งจะต้องพิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป

⁵ ประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.4/2542 เรื่อง ยกเลิกเงื่อนไขการใช้ชิ้นส่วนและวัตถุดิบภายในประเทศ ลงวันที่ 25 พฤศจิกายน 2542.

⁶ รายงานการศึกษา เรื่อง ผลกระทบจากข้อตกลงแกตต์ (GATT) ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของไทย กรณียกเลิกมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Trade - Related Investment Measures) จัดทำโดย คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เสนอต่อ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, กันยายน 2525. หน้า 1.

ในการศึกษาเพื่อวัดอัตราการคุ้มครองในอุตสาหกรรมสาขาใดสาขาหนึ่งเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงอัตราการคุ้มครองที่แท้จริงได้ โดยเฉพาะในกรณีของ TRIMs การใช้ ERA จะช่วยให้สามารถพิจารณาถึงผลกระทบต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่อยู่ในข่ายของ Local Content Requirements ที่ได้รับประโยชน์จากการให้การคุ้มครองจากมาตรการบังคับใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตได้ในประเทศ การบังคับให้อุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าสำเร็จรูปใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศเป็นการช่วยคุ้มครองอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วน เพราะผู้ผลิตชิ้นส่วนสามารถขายชิ้นส่วนที่ผลิตได้ในอัตราเท่ากันหรือมากกว่าอัตราคุ้มครองที่ได้รับจากอากรขาเข้า แต่หากมองในแง่ของผู้ผลิตสินค้าสำเร็จรูปแล้วจะได้รับการคุ้มครองต่ำกว่าอัตราอากรขาเข้าที่ได้รับ เพราะการคุ้มครองสินค้าสำเร็จรูปถูกส่งผ่านไปยังอุตสาหกรรมที่ผลิตชิ้นส่วน เนื่องจากต้องซื้อชิ้นส่วนในราคาสูงกว่าที่ควรจะเป็น โดยอุตสาหกรรมที่อยู่ในลักษณะนี้มักเป็นอุตสาหกรรมที่อยู่ในข่ายผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าทำให้ยากที่จะแข่งขันในตลาดโลกได้ ดังนั้นการที่ประเทศไทยต้องยกเลิกมาตรการ Local Content ก็จะมีส่งผลกระทบต่อตรงต่อผู้ผลิตสินค้าสำเร็จรูปซึ่งจะทำให้สามารถเลือกใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศหรือสั่งนำเข้ามาก็ได้ เพราะหากราคาชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศสูงกว่าราคาสินค้านำเข้าบวกด้วยอากรขาเข้า ผู้ผลิตสินค้าสำเร็จรูปก็จะหันไปใช้สินค้านำเข้าแทน ซึ่งในมุมมองนี้หากผู้ผลิตชิ้นส่วนในประเทศสามารถพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิตให้สูงขึ้นส่งผลให้ต้นทุนต่ำลงและสามารถกำหนดราคาขายให้ต่ำกว่าราคาสินค้านำเข้าบวกด้วยอากรขาเข้าได้ก็จะสามารถขายสินค้าได้

- หลักการและวิธีการในการคำนวณการคุ้มครองสุทธิที่แท้จริง

ในการคำนวณหาการคุ้มครองสุทธิที่แท้จริงจะต้องทำการศึกษาโดยรวบรวมมาตรการส่งเสริมการลงทุนในด้านต่าง ๆ ให้ได้ทุกมาตรการ ซึ่งแบ่งได้ เป็น 3 ประเภทคือ

1.) ความช่วยเหลือที่ให้กับผลผลิต (Assistance of Output) ประกอบด้วย การกำหนดมาตรการให้ความช่วยเหลือทั้งในเรื่องของการห้ามนำเข้าสินค้า การตั้งกำแพงภาษีขาเข้าหรือการกำหนด Import Licensing

2.) ความช่วยเหลือที่ให้ในกรณีของปัจจัยการผลิต (Assistance of Input) ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งในทางบวกและทางลบ เช่น กรณีของ Local Content หากกิจการที่ได้รับประโยชน์จากมาตรการ Local Content ไม่สามารถพัฒนาการผลิตได้จนทำให้คุณภาพด้อยกว่าสินค้านำเข้าและมีราคาสูงกว่า การช่วยเหลือก็จะส่งผลกระทบต่อผู้ที่ต้องใช้ชิ้นส่วนดังกล่าวในทางลบ

อ้างแล้ว.

3.) ความช่วยเหลือในรูปแบบอื่น (Assistance of Value Adding Factors : Vaf) ซึ่งการให้ความช่วยเหลือในลักษณะนี้อาจเป็นในรูปของการยกเว้นภาษีรายได้ การลดภาษีในรูปแบบอื่น ๆ เป็นต้น

หากกล่าวโดยรวมแล้ว ERA นั้นหมายถึง การคำนวณหาอัตราการคุ้มครองสิทธิที่เกิดขึ้นจากนโยบายของรัฐที่มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสาขาใดสาขาหนึ่ง ซึ่งอาจมีผลกระทบทั้งในทางลบและทางบวก โดยส่วนใหญ่จะเป็นในเรื่องของการดำเนินนโยบายเพื่อการปกป้องอันได้แก่

(1) มาตรการทางการค้า อันได้แก่ การคุ้มครองทางด้านภาษี การกำหนดโควตานำเข้า เพื่อให้การแข่งขันจากต่างประเทศในอุตสาหกรรมประเภทเดียวกันมีได้ยาก

(2) มาตรการด้านการให้สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุนแก่อุตสาหกรรมสาขาใดสาขาหนึ่ง จากการศึกษาของคณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ต่ออุตสาหกรรมรายสาขาเพื่อหาอัตราคุ้มครองสิทธิในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับข้อตกลง TRIMs พบว่าอัตราการคุ้มครองอยู่ในระดับไม่สูงมาก เนื่องจากมาตรการให้ความช่วยเหลือที่ BOI ดำเนินการอยู่นั้นส่วนใหญ่เป็นการดำเนินนโยบายแก้ (Correction Policy) ซึ่งเป็นการทำให้อุตสาหกรรมที่ถูกกำหนดให้ส่งออกมีต้นทุนการผลิตใกล้เคียงกับคู่แข่งในตลาดโลกมากที่สุด โดยจำแนกอัตราการคุ้มครองในแต่ละอุตสาหกรรมได้ดังนี้

- อุตสาหกรรมเซรามิกส์

อุตสาหกรรมที่จัดอยู่ในกลุ่มของอุตสาหกรรมเซรามิกส์นั้นมีหลายประเภท ตั้งแต่อุตสาหกรรมผลิตถ้วยชาม เซรามิกส์ Porcelain Bone China กระเบื้องมุงหลังคา อุตสาหกรรมในกลุ่มนี้มีอัตราการคุ้มครองอยู่ในช่วงร้อยละ 40 – 80 ซึ่งถือว่าสูงมาก ซึ่งจากอัตราการคุ้มครองที่สูงมากดังกล่าวทำให้อุตสาหกรรมในกลุ่มนี้จะเลือกที่จะขายในประเทศมากกว่าการส่งออก เพราะราคาสินค้าที่ผลิตได้จะแข่งขันในตลาดโลกได้ยาก แต่ก็มีข้อยกเว้นในบางอุตสาหกรรมเช่น อุตสาหกรรมผลิตถ้วยชามเซรามิกส์จะไม่ได้รับผลกระทบจากมาตรการ TRIMs นักเพราะสามารถแข่งขันกับผู้ผลิตเพื่อการส่งออกได้และสินค้าที่ผลิตได้มีคุณภาพสูง

- อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ

อุตสาหกรรมอัญมณีเป็นอุตสาหกรรมที่รัฐกำหนดมาตรการให้ต้องทำการส่งออก โดยอุตสาหกรรมในกลุ่มนี้มีอัตราการคุ้มครองอยู่ในช่วงระหว่างร้อยละ 40 – 50 ซึ่งจากอัตราการคุ้มครองที่เป็นอยู่นี้หากให้ผู้ประกอบการพิจารณาแล้วผู้ส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับคงจะหันมาขายในประเทศทั้งหมดเมื่อพิจารณาจากอัตราการคุ้มครองดังกล่าว แต่อย่างไรก็ดีในส่วนของอุตสาหกรรมประเภทนี้ถือว่าเป็นอุตสาหกรรมที่มีลักษณะพิเศษบางประการที่จะใช้เกณฑ์การพิจารณาจากอัตราการคุ้มครองสิทธิมาใช้ในการตัดสินใจไม่ได้ เนื่องจากการผลิตสินค้าอัญมณีเกี่ยวข้องกับตลาดภายในมาก โดยหากพิจารณา

จากตลาดภายในประเทศแล้วพบว่าตลาดภายในประเทศแคบมาก รวมทั้งคนไทยยังมีรายได้ไม่สูง ในขณะที่ผู้ผลิตมีกำลังการผลิตสูง จึงทำให้โอกาสที่จะทำการผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศเป็นไปได้ยาก

- อุตสาหกรรมอาหารแปรรูป

อุตสาหกรรมอาหารสำเร็จรูปที่จะถูกผลกระทบจากการยกเลิกมาตรการ TRIMs นั้นมีเพียงอุตสาหกรรมที่ทำมาจากผลิตภัณฑ์นม เช่น อุตสาหกรรมเนยแข็งที่ถูกบังคับให้ใช้น้ำมันดิบภายในประเทศในอัตราร้อยละ 60 ซึ่งจากการศึกษาพบว่าอัตราการคุ้มครองสิทธิของอุตสาหกรรมที่แปรรูปจากน้ำมันดิบอยู่เพียงร้อยละ 5 การที่รัฐต้องยกเลิกมาตรการ Local Content จึงมีผลอย่างมากต่อเกษตรกรที่ผลิตน้ำมัน เพราะจะทำให้อุตสาหกรรมที่ต้องใช้วัตถุดิบจากน้ำมันลดปริมาณการใช้น้ำมันดิบภายในประเทศลงหรือเลิกใช้น้ำมันดิบในประเทศ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างมากที่รัฐจะต้องหามาตรการมารองรับเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ผลิตน้ำมัน เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสามารถในการแข่งขันต่ำ⁸

- อุตสาหกรรมรองเท้า

อุตสาหกรรมรองเท้ามีอัตราการคุ้มครองสิทธิอยู่ในเกณฑ์ที่สูงมากคือร้อยละ 60 – 80 ซึ่งหากไม่มีการบังคับให้ผลิตเพื่อการส่งออกแล้ว แนวโน้มของอุตสาหกรรมนี้จะผลิตเพื่อขายในประเทศเสียเป็นส่วนใหญ่ แต่จากการสัมภาษณ์ผู้ผลิต⁹ พบว่าผู้ส่งออกส่วนใหญ่ยังคงจะทำการผลิตเพื่อการส่งออกเนื่องจากตลาดส่วนใหญ่เป็นตลาดในต่างประเทศ ถึงแม้ว่าจะยกเลิกมาตรการทางกฎหมายด้านการผลิตเพื่อการส่งออกก็ตาม จึงอาจกล่าวได้ว่าแม้จะยกเลิกมาตรการทางกฎหมายด้านการลงทุนในเรื่องการกำหนดมาตรการทางด้านส่งออกแล้วก็ตาม ก็ไม่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมรองเท้ามากนัก¹⁰

- อุตสาหกรรมโลหะแปรรูป

ในอุตสาหกรรมประเภทนี้อัตราการคุ้มครองสิทธิอยู่ในระดับปานกลางโดยอยู่ในช่วงร้อยละ 17 – 29 ซึ่งหากพิจารณาจากอัตราการคุ้มครองสิทธิแล้วอุตสาหกรรมประเภทนี้มีแนวโน้มที่จะขายในประเทศมากขึ้น แต่ก็มักจะประสบปัญหาเกี่ยวกับภาวะการณ์ในประเทศที่ไม่เอื้ออำนวย จึงทำให้ผู้ผลิตหันไปส่งออกมากกว่าผลิตเพื่อขายในประเทศ ซึ่งถึงแม้ว่ารัฐจะไม่ดำเนินมาตรการให้ต้องผลิตเพื่อการส่งออก อุตสาหกรรมในกลุ่มดังกล่าวก็ยังคงดำเนินการผลิตในลักษณะที่เป็นการผลิตเพื่อการส่งออกอยู่นั่นเอง

⁸ อ้างแล้ว.

⁹ อ้างแล้ว.

¹⁰ อ้างแล้ว.

ดังนั้นถึงแม้ว่าจะยกเลิกมาตรการดังกล่าวก็ไม่มีผลกระทบในทางลบกับอุตสาหกรรมโลหะแปรรูปเท่าใดนัก¹¹

- อุตสาหกรรมพลาสติก

อุตสาหกรรมพลาสติกที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนเป็นอุตสาหกรรมที่จากการศึกษาของคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าอยู่ในข่ายที่ต้องพิจารณาตามข้อตกลง TRIMs เพราะเป็นอุตสาหกรรมที่มีการกำหนดเงื่อนไขให้ต้องทำการส่งออก โดยมีอัตราการคุ้มครองสุทธิอยู่ในช่วงร้อยละ 17 – 40 ดังนั้นหากยกเลิกมาตรการผลิตเพื่อการส่งออก แนวโน้มของอุตสาหกรรมประเภทนี้จะทำการผลิตเพื่อขายในประเทศมากขึ้น¹²

- อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์

ในส่วนของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์นี้ประกอบด้วยอุตสาหกรรมหลายประเภท ซึ่งหากพิจารณาในแต่ละประเภทแล้วในส่วนของชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์จะได้รับผลกระทบไม่มากนัก แต่สำหรับอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าจะได้รับผลกระทบค่อนข้างมาก เพราะผู้ผลิตมีความสามารถในการผลิตสูงทำให้อัตราการคุ้มครองสุทธิอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน ดังนั้นเมื่อยกเลิกมาตรการที่ต้องผลิตเพื่อการส่งออกแล้วก็อาจต้องทำการผลิตเพื่อขายในประเทศมากขึ้น ในขณะที่ความต้องการภายในประเทศไม่สอดคล้องกับความสามารถในการผลิต¹³

- อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป

อุตสาหกรรมประเภทนี้ได้รับผลกระทบจาก TRIMs น้อยมาก เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสามารถในการแข่งขันสูง จึงสามารถที่จะดำเนินการผลิตเพื่อส่งออกและแข่งขันกับคู่แข่งในประเทศอื่นได้ สำหรับตลาดในประเทศนั้นก็มีความสามารถเพียงพอที่จะผลิตเพื่อทำการจำหน่ายในประเทศได้โดยไม่มีปัญหา¹⁴

- อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน

อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนนี้เป็นอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบค่อนข้างมากเนื่องจากอัตราการคุ้มครองสุทธิอยู่ในช่วงร้อยละ 30 – 45 ซึ่งปัญหาสำคัญของอุตสาหกรรมประเภทนี้ก็คือในเรื่องคุณภาพ ราคาที่ไม่สามารถแข่งขันกับสินค้านำเข้าได้ แต่ที่สามารถอยู่รอดมาได้ก็สืบเนื่องมา

¹¹ อ้างแล้ว.

¹² อ้างแล้ว.

¹³ อ้างแล้ว.

¹⁴ อ้างแล้ว.

จากการดำเนินมาตรการ Local Content ของรัฐ ดังนั้นเมื่อจะต้องยกเลิกมาตรการดังกล่าวและเปิดให้มีการแข่งขันกันอย่างเสรีแล้ว อุตสาหกรรมบางรายคงไม่สามารถทำการแข่งขันได้¹⁵

กล่าวโดยสรุปแล้วอุตสาหกรรมที่จะได้รับผลกระทบจากการยกเลิกมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าอันสืบเนื่องมาจากข้อตกลง TRIMs นั้นก็จะมีอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์นม อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และอุตสาหกรรมยานยนต์ ซึ่งในประเด็นนี้เห็นว่าการศึกษาที่อุตสาหกรรมในกลุ่มดังกล่าวเป็นอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบนั้น การที่จะพิจารณาถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหาจำเป็นจะต้องศึกษาถึงความเป็นมาของการดำเนินมาตรการด้านการลงทุนในแต่ละอุตสาหกรรมเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์และหามาตรการในการดำเนินการในอนาคตต่อไป ซึ่งในกรณีนี้จะได้กล่าวถึงในหัวข้อต่อไป

4. ผลกระทบจาก TRIMs ต่ออุตสาหกรรมของไทย

จากการที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ว่าจ้างมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทำการศึกษาถึงผลกระทบจากมาตรการ TRIMs ในเรื่องของการยกเลิกมาตรการ Local Content Requirements ข้างต้น สามารถสรุปผลกระทบได้เป็น 3 ระดับดังนี้¹⁶

1. กิจการที่จะได้รับผลกระทบสูงมาก ได้แก่ จีนส่วนยานยนต์ที่เกี่ยวกับความปลอดภัย (ระบบคลัทช์ ระบบเบรก) จีนส่วนเครื่องยนต์และระบบส่งกำลัง (เช่น เกียร์ พวงมาลัย ลูกสูบ) และผลิตภัณฑ์นม
  2. กิจการที่ได้รับผลกระทบปานกลาง ได้แก่ อุปกรณ์ส่วนควบยานยนต์ กระจกของยานยนต์ คอมเพรสเซอร์ เครื่องปรับอากาศ หลอดภาพโทรทัศน์
  3. กิจการที่ได้รับผลกระทบต่ำได้แก่ จีนส่วนยานยนต์ประเภท Steel Metal หม้อแปลงไฟฟ้า
- โดยจากข้อสรุปดังกล่าวหากพิจารณาข้อยกเว้นในแต่ละกิจการแล้ว กิจการแต่ละประเภทที่จะได้รับผลกระทบจากการยกเลิกมาตรการ Local Content Requirements จะเป็นดังนี้
- อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า
อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าถือได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบในระดับต่ำและปานกลาง ซึ่งในกรณีนี้ก็จำเป็นจะต้องมองย้อนกลับไปที่พิจารณาว่าการที่กลุ่มอุตสาหกรรมในลักษณะนี้ได้รับผลกระทบจากการยกเลิกมาตรการ Local Content Requirements ใน

¹⁵ อ้างแล้ว.

¹⁶ อ้างแล้ว.

ระดับต่ำและปานกลางนั้นสืบเนื่องจากการที่รัฐได้ดำเนินนโยบายกับอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นอย่างไรในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ซึ่งในที่นี้หากจะแยกพัฒนาการของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้าในประเทศไทยแล้ว สามารถจำแนกได้เป็น 4 ยุคด้วยกันคือ¹⁷

(1.) ยุคการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า (2503 – 2514) ในครั้งแรกที่ได้มีการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกระตุ้นให้มีการผลิตภายในประเทศเพื่อทดแทนการนำเข้า อุตสาหกรรมรายแรกที่ทำการผลิตอุตสาหกรรมทางด้านอิเล็กทรอนิกส์ ก็คือ บริษัท ธาณินทร์อุตสาหกรรม จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทของคนไทย ทำกิจการประกอบเครื่องรับโทรทัศน์และวิทยุ โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2505 จากนั้นเป็นต้นมาก็ได้มีการลงทุนในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์สำเร็จรูปจากต่างประเทศอีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการร่วมลงทุนระหว่างนักลงทุนไทยกับนักลงทุนญี่ปุ่น ไม่ว่าจะเป็น บริษัท ชันโย ยูนิเวอร์แซล (ชันโย) จำกัด บริษัท เนชั่นแนลไทย (มัตสุชิตะ) จำกัด บริษัท กันยงอิเล็กทรอนิกส์แมนูแฟกเจอร์ จำกัด ฯลฯ ซึ่งในกิจการที่เป็นการร่วมทุนระหว่างนักลงทุนไทยกับนักลงทุนต่างประเทศดังกล่าวส่วนใหญ่จะเป็นกิจการที่ผลิตชิ้นส่วนในลักษณะที่ใช้ในการประกอบในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ทดแทนการนำเข้าชิ้นส่วนจากต่างประเทศ

(2) ยุคแรกของการผลิตเพื่อการส่งออก (2515 – 2528) ในปี 2515 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุนฉบับใหม่ และมีการกำหนดเงื่อนไขในการส่งเสริมการลงทุนโดยกำหนดสิทธิประโยชน์เพิ่มเติมอีกหลายประการ ทำให้ในช่วงนี้กิจการผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์มีการขยายตัวขึ้น ซึ่งก็เป็นผลสืบเนื่องมาจากประเทศไทยเป็นประเทศที่มีค่าแรงงานในอัตราถูก และได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจากรัฐบาลไทยในการที่เป็นกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน รวมทั้งในขณะนั้นประเทศไทยได้ประโยชน์จากสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรจากประเทศสหรัฐอเมริกา แต่การผลิตชิ้นส่วนในยุคนี้นี้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมรับช่วงการผลิตเพื่อรองรับผลิตภัณฑ์ชิ้นส่วนที่ผลิตได้น้อยมาก รวมทั้งยังมีการผลิตชิ้นส่วนเพื่อใช้เองขึ้น โดยบริษัท ธาณินทร์อุตสาหกรรม และเนชั่นแนลไทย ได้ทำการผลิตชิ้นส่วนขึ้นเพื่อใช้งานเอง

ต่อมาในปี 2525 ได้มีผู้ผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์รายใหญ่หลายรายสนใจเข้ามาลงทุนในประเทศไทย เช่น กลุ่มมินิแบ บริษัท ฟุจิอุระ จำกัด ฯลฯ แต่สิ่งหนึ่งที่ยังคงเป็นไปเช่นเดิมก็คือการเชื่อมโยงกันระหว่างอุตสาหกรรมยังมีน้อยมาก สำหรับอุตสาหกรรมสนับสนุนก็ยังคงมีการผลิตน้อย

¹⁷ อัจฉรา สุนทรคุช . “ปีโอไอกับการส่งเสริมอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า.” วารสารส่งเสริมการลงทุน , กันยายน 2542, หน้า 46 – 48.

(3) ยุคการส่งออกขยายตัวสูง (2529 – 2535) ในช่วงนี้การลงทุนในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วขึ้น โดยบริษัทข้ามชาติจากประเทศญี่ปุ่น ได้หันได้หันเข้ามาลงทุนในประเทศไทย โดยใช้ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตเพื่อการส่งออกในกิจการหลายชนิด เช่น เตาอบไมโครเวฟ Floppy Disk นาฬิกา ฯลฯ ทั้งนี้ในช่วงนี้บางบริษัทได้มีนโยบายที่จะใช้ชิ้นส่วนต่าง ๆ ที่ผลิตในประเทศไทยให้เพิ่มมากขึ้น แต่อุตสาหกรรมของคนไทยในขณะนั้นยังมีปัญหาในเรื่องของเทคโนโลยี ทำให้กิจการสนับสนุนที่ผลิตชิ้นส่วนป้อนเข้าสู่อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินนโยบายดังกล่าวจึงเป็นกิจการของนักลงทุนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในไทยหรือเป็นกิจการที่มีชาวต่างชาติร่วมหุ้นอยู่ด้วย เนื่องจากมีความพร้อมในเรื่องของเทคโนโลยีมากกว่า แต่ถึงแม้ว่าอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนของคนไทยจะไม่ได้ได้รับประโยชน์จากการดำเนินมาตรการดังกล่าวเท่าใดนัก ในขณะเดียวกันอุตสาหกรรมสนับสนุนในส่วนอื่นของคนไทยเช่น ชิ้นส่วนพลาสติก ชิ้นส่วนโลหะ กลับมีการขยายตัวทางการผลิตและปรับปรุงคุณภาพมากขึ้น

(4) ยุคอุตสาหกรรมสนับสนุน (2536 – ปัจจุบัน) ในยุคนี้มีผู้ผลิตชิ้นส่วนต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น และเกิดการเชื่อมโยงในระหว่างอุตสาหกรรมรวมทั้งมีการใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตได้ในประเทศเพิ่มสูงขึ้น ทำให้กิจการของคนไทยมีการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพในการผลิตเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ให้ความสำคัญกับการใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตได้ในประเทศ ซึ่งมีคุณภาพใกล้เคียงกับต่างประเทศ แต่มีจุดเด่นในเรื่องของราคาที่ต่ำกว่าและใช้ระยะเวลาในการส่งมอบของที่สั้นและตรงเวลามากกว่า

ถึงแม้ว่าอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์จะมีการขยายตัวมาโดยตลอดและในบางกิจการก็ได้ดำเนินนโยบายที่จะใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตได้ในประเทศก็ตาม แต่ในบางกิจการก็ได้มีการดำเนินนโยบายเกี่ยวกับ Local Content ไว้เพื่อช่วยเหลือนักลงทุนในประเทศไทยให้สามารถจำหน่ายสินค้าได้ ซึ่งก็หลีกเลี่ยงอย่างไม่ได้เสียที่เมื่อต้องยกเลิกมาตรการ Local Content แล้วจะต้องได้รับผลกระทบโดยตรงในเรื่องดังกล่าว ดังเช่น

- เครื่องควบคุมอุณหภูมิ อันได้แก่ คอมเพรสเซอร์ เครื่องปรับอากาศ เป็นกิจการที่จัดอยู่ในประเภทที่จะได้รับผลกระทบปานกลาง โดยเดิมก่อนการยกเลิกมาตรการ Local Content สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้กำหนดเงื่อนไขบังคับให้ต้องใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตภายในประเทศมีมูลค่าไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของชิ้นส่วนที่ใช้ทั้งหมด และต้องเพิ่มไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ในปีที 3 และปีที่ 4 เพิ่มเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ในปีที 5 โดยเมื่อพิจารณาจากผู้ประกอบการจำนวน 4 ราย คือ บริษัท กุลธรคอนโทรลส์ จำกัด บริษัท อาซาฮี อินสทรูเมนต์ (ประเทศไทย) จำกัด

บริษัท มัตสุชิตะ รีฟริกเจอร์เช่น จำกัด และบริษัท คอนโทเลคอมโฟเนนซ์ จำกัด โดยจากการสัมภาษณ์ของผู้ทำการวิจัย¹⁸ พบว่าแม้ประเทศไทยยกเลิกมาตรการ Local Content Requirements ในเรื่องของการบังคับใช้ชิ้นส่วนของเครื่องควบคุมอุณหภูมิภายในประเทศ บริษัทฯดังกล่าวก็ยังคงเลือกใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตภายในประเทศเนื่องจากมีความสะดวกรวดเร็วในการสั่งซื้อมากกว่าการที่จะสั่งซื้อชิ้นส่วนจากต่างประเทศเพื่อมาทำการประกอบในไทย นอกจากนี้คุณภาพของชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศไทยก็ถือได้ว่ามีมาตรฐานและคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ดีพอสมควร จึงอาจกล่าวได้ว่าในอุตสาหกรรมเครื่องควบคุมอุณหภูมินี้ นักลงทุนไทยไม่ได้รับผลกระทบมากนัก แต่อย่างไรก็ดีจากข้อสัมภาษณ์ที่ผู้ประกอบการต่างประเทศให้นั้นก็ยังมีประเด็นที่ผู้เขียนเห็นว่าเป็นจุดที่นักลงทุนไทยต้องพิจารณาเป็นอย่างมาก นั่นก็คือในประเด็นที่ผู้ประกอบการต่างประเทศให้ความเห็นว่าคุณภาพของชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศไทยดีพอสมควรแสดงให้เห็นว่าเทคโนโลยีและคุณภาพของสินค้ายังไม่อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจสำหรับนักลงทุนต่างประเทศ ทำให้เป็นที่น่าเป็นห่วงว่าหากในอนาคตชิ้นส่วนจากต่างประเทศสามารถจัดส่งให้ได้โดยรวดเร็วสนองตอบความต้องการของนักลงทุนต่างประเทศกลุ่มนี้ได้ โดยเฉพาะในปัจจุบันที่ระบบการค้าแบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) กำลังแพร่หลายการสั่งซื้อสินค้าระหว่างประเทศไม่เป็นเรื่องที่ยุ่งยากซับซ้อน และระบบการจัดส่งสินค้าในปัจจุบันในระบบ E-Commerce มีการกระจายคลังสินค้าไปตามภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลก หากกลุ่มประเทศในเอเชียมีแนวโน้มของการสั่งซื้อสินค้าที่เป็นชิ้นส่วนประเภทนี้เพิ่มขึ้นและบริษัทต่างประเทศที่เป็นผู้ผลิตชิ้นส่วนในอุตสาหกรรมเล็งเห็นโดยมาจัดตั้งคลังสินค้าในภูมิภาคนี้และสามารถส่งสินค้าได้ด้วยความสะดวกแล้ว กิจการของนักลงทุนไทยย่อมได้รับผลกระทบอย่างมาก สิ่งหนึ่งที่ประเทศไทยต้องเร่งดำเนินการก็คือการพัฒนาคุณภาพของชิ้นส่วนที่ผลิตโดยนักลงทุนไทยให้ทัดเทียมกับชิ้นส่วนที่ผลิตในต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นการนำเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการนำระบบการบริหารคุณภาพ ISO 9000 มาใช้ในกระบวนการผลิตและการบริหารงานก็จะทำให้อุตสาหกรรมในสาขานี้ของประเทศสามารถที่จะดำเนินต่อไปได้

- มอเตอร์คอมเพรสเซอร์สำหรับเครื่องปรับอากาศ¹⁹ แต่เดิมมอเตอร์เครื่องปรับอากาศเป็นผลิตภัณฑ์ที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ แต่ต่อมาในปี พ.ศ.2531 รัฐบาลได้ให้ความสนใจที่จะส่งเสริมการลงทุน โดยผู้ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนสองรายแรกเป็นการลงทุนร่วมกันระหว่างนักลงทุนชาวไทย

¹⁸ พันธุ์ทิพย์ สายสุนทร และ วรศ อุปปาดิก . รายงานการวิจัย เรื่อง นโยบายใหม่ในการส่งเสริมการลงทุนของประเทศไทย : กรณีศึกษาผลกระทบต่อการลงทุนโดยตรงของชาวญี่ปุ่น เสนอต่อ สถาบันตะวันออกศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2529. หน้า 174 – 176.

¹⁹ อ้างแล้ว.

และนักลงทุนชาวญี่ปุ่น จัดตั้งบริษัทในนามของบริษัท อุตสาหกรรมคอมเพรสเซอร์ไทย จำกัด และบริษัท สยามคอมเพรสเซอร์อุตสาหกรรม จำกัด และต่อมาในปี พ.ศ.2534 ได้มีบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งรายหนึ่งคือบริษัท ไคกัน อินดัสทรี จำกัด ซึ่งหากมองย้อนไปในกิจการเครื่องควบคุมอุณหภูมิในประเทศที่มีปัจจุบันแล้ว เห็นว่าในกิจการมอเตอร์เครื่องปรับอากาศนี้แม้จะมีการยกเลิกมาตรการ Local Content Requirements ก็ไม่ทำให้ต้องได้รับผลกระทบมากนักเพราะกิจการที่ใช้ชิ้นส่วนดังกล่าวภายในประเทศยังมีความต้องการใช้มอเตอร์เครื่องปรับอากาศจากอุตสาหกรรมภายในประเทศด้วยจุดเด่นที่ว่า การส่งมอบสินค้าในแต่ละครั้งตรงเวลา และทำการสั่งซื้อได้โดยง่ายและรวดเร็ว ซึ่งแตกต่างจากการสั่งซื้อจากต่างประเทศที่ต้องใช้เวลายาวนานกว่าประมาณ 1 – 2 เท่าตัว นอกจากนี้ผู้ผลิตที่ต้องใช้มอเตอร์เครื่องปรับอากาศบางรายยังมีนโยบายที่สนับสนุนกิจการดังกล่าวโดยสั่งซื้อมอเตอร์จากบริษัทในเครือในลักษณะ Backward Integration นอกจากนี้ประการสำคัญที่ต้องให้ความสำคัญคือเรื่องคุณภาพของสินค้าที่ผลิตได้มีมาตรฐานแล้ว อุตสาหกรรมมอเตอร์เครื่องปรับอากาศในประเทศยังมีจุดเด่นก็คือในเรื่องของราคาที่ถูกลงกว่าการนำเข้าถึงประมาณ 20 % ดังนั้นหากกล่าวโดยสรุปแล้วการยกเลิกมาตรการ Local Content Requirements นั้นไม่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมในประเทศนี้แต่อย่างใด

- อุตสาหกรรมเกษตร

ในกลุ่มของอุตสาหกรรมเกษตรนั้น ผลิตภัณฑ์นม ไม่ว่าจะเป็นนมพร้อมดื่ม นมผง นมข้นหวาน ซึ่งเป็นประเภทอุตสาหกรรมที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วมาก โดยมีอัตราการขยายตัวถึงร้อยละ 33 ต่อปี²⁰ ซึ่งก็สืบเนื่องมาจากการที่ประเทศไทยมีแหล่งผลิตน้ำนมกระจายอยู่จำนวนมากไม่ว่าจะเป็นในพื้นที่จังหวัดราชบุรี สระบุรี ประจวบคีรีขันธ์ นครปฐม พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี ปราจีนบุรี เพชรบุรี ชลบุรี นครราชสีมา และเชียงใหม่ รวมทั้งการที่รัฐบาลได้ดำเนินนโยบายสนับสนุนให้มีการเลี้ยงโคนมในระยะยาว โดยดำเนินการในระหว่างปี 2530 – 2540 ถึงแม้ว่ารัฐจะได้ดำเนินนโยบายดังกล่าวเพื่อเร่งให้มีการผลิตน้ำนมออกมาป้อนตลาดเพื่อรองรับกับความต้องการบริโภคน้ำนมในประเทศแล้วก็ตาม แต่ปัญหาที่ตามมาก็คือต้นทุนในการผลิตน้ำนมภายในประเทศมีต้นทุนสูงมาก ทำให้เกิดการนำเข้านมจากต่างประเทศมาทำการผลิตนมเพื่อดื่มในรูปของนมผงที่นำมาผสมน้ำ ไขมันและน้ำตาลแล้วแปรสภาพให้เป็นน้ำนมพร้อมดื่มที่มีราคาต่ำกว่า ดังนั้นเพื่อส่งเสริมกับเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมรัฐบาลโดยกระทรวงพาณิชย์ จึงได้ประกาศกฎกระทรวงบังคับให้ต้องใช้น้ำนมดิบที่ผลิตได้ในประเทศในอุตสาหกรรมนม ดังนี้

²⁰ อ้างแล้ว.

- ให้นำเข้าน้ำนมดิบได้ในอัตรา 1 : 2 ของน้ำหนักน้ำนมดิบที่รับซื้อภายในประเทศ
- ให้นำเข้าหางนมผงที่จะแปรรูปเป็นน้ำนมพร้อมดื่มได้ แต่จะต้องซื้อน้ำนมดิบที่ผลิตในประเทศในอัตราส่วน 20 ต่อการนำเข้าหางนมผง 1 ส่วน โดยน้ำหนัก

นอกจากนี้กระทรวงอุตสาหกรรมยังออกประกาศนโยบายอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์นม โดยกำหนดให้

- โรงงานนมพร้อมดื่มต้องใช้น้ำนมดิบอย่างน้อย 1 ส่วนต่อนมคืนรูป 1 ส่วนในการผลิต
- โรงงานประกอบการผลิตน้ำนมโดยการนำเข้าจะต้องซื้อน้ำนมดิบที่ผลิตได้ในประเทศ

จากมาตรการที่รัฐดำเนินอยู่ในลักษณะดังกล่าวเพื่อให้การช่วยเหลือเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมให้สามารถจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ป้อนเข้าสู่โรงงานอุตสาหกรรมนั้น เมื่อยกเลิกมาตรการ Local Content Requirements แล้ว จะทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมต้องประสบปัญหาและได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะปริมาณน้ำนมดิบที่ผลิตออกมาในปัจจุบันเกินความต้องการของตลาด นอกจากนี้ยังมีราคาสูงกว่าการนำเข้าหางนมผงจากต่างประเทศ

- อุตสาหกรรมยานยนต์

อุตสาหกรรมยานยนต์เป็นอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบสูงมากเมื่อมีการยกเลิกมาตรการ Local Content Requirements โดยจะเห็นได้จากซึ่งจากการศึกษาที่สรุปได้ว่าทั้งในกิจการที่ได้รับผลกระทบสูงมาก ปานกลางและต่ำล้วนแต่เป็นกิจการที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมยานยนต์ โดยในปี 2541 ได้มีการวิจัยถึงผลกระทบจากการยกเลิกมาตรการ Local Content สำหรับอุตสาหกรรมยานยนต์พบว่า²¹ การยกเลิกมาตรการ Local Content จะทำให้ผู้ประกอบการไทยโดยเฉพาะรายที่มีขนาดกลางและขนาดเล็กจะได้รับผลกระทบมาก บริษัทผู้ประกอบการยานยนต์จะหันไปใช้ชิ้นส่วนนำเข้าแทนที่ใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตได้ในประเทศ โดยคาดการณ์ว่าจะมีการนำเข้าประมาณร้อยละ 60 – 80 ของชิ้นส่วนทั้งหมดที่ใช้ในการประกอบรถยนต์คันหนึ่ง ทำให้ผู้ผลิตในประเทศจะสูญเสียตลาดให้แก่ผู้ผลิตรายใหญ่ ในขณะที่ผู้บริโภคจะหันไปใช้สินค้านำเข้ามากขึ้น ประกอบกับผู้ผลิตชิ้นส่วนของไทยไม่มีขีดความสามารถในการตลาดเพียงพอที่จะหาตลาดส่งออกทดแทนตลาดในประเทศ

จากผลกระทบที่จะได้รับกับอุตสาหกรรมผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ของไทยดังกล่าวที่ดูเหมือนจะเป็นกิจการเดียวที่ได้รับผลกระทบสูงที่สุดนั้น ก็เป็นผลสืบเนื่องมาจากการดำเนินมาตรการในลักษณะที่

²¹ สายัณห์ จันทรวินาศวงศ์, ยุทธศาสตร์การพัฒนาสินค้าอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากความตกลง WTO ศึกษาเฉพาะกรณีมาตรการ TRIMs เรื่อง Local Content Requirement, 2541, หน้า 25.

เป็นการปกป้องอุตสาหกรรมนี้ของรัฐบาลไทยมาโดยตลอดเป็นระยะเวลากว่า 40 ปี ตั้งแต่ยุคแรก ๆ ของการเริ่มกิจการดังกล่าวในปี 2503 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งหากจะกล่าวถึงพัฒนาการของการกำหนดมาตรการ Local Content Requirements ของอุตสาหกรรมยานยนต์ในประเทศไทยแล้ว อาจแบ่งพัฒนาการในระยะต่าง ๆ ออกได้เป็น 3 ระยะคือ²²

- (1.) ยุคการนำเข้าและการประกอบภายในประเทศ (ค.ศ.1960 ถึงกลาง ค.ศ.1980)
- (2.) ยุคการผลิตเพื่อการส่งออก (ค.ศ.1980 – 1990)
- (3.) ยุคปัจจุบัน (ค.ศ.1990 เป็นต้นมา)

(1) ยุคการนำเข้าและการประกอบภายในประเทศ อุตสาหกรรมยานยนต์ในประเทศไทยเริ่มต้นในปี พ.ศ. 2503 ในสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี โดยได้ประกาศนโยบายของรัฐบาลว่าจะส่งเสริมการลงทุน โดยให้สิทธิพิเศษแก่ภาคเอกชนที่มีส่วนร่วมในการสร้างเสริมอุตสาหกรรม²³ และโดยได้รับความช่วยเหลือจากทั้งภาคเอกชนของไทยและต่างประเทศ ในปี พ.ศ.2505 จึงได้ออกพระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2505 ขึ้นโดยใช้มาตรการทางด้านสิทธิประโยชน์เกี่ยวกับภาษีอากร (Tax Incentive) เป็นแรงจูงใจให้นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศไทย นโยบายบังคับใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศในช่วงนี้เห็นเป็นรูปธรรมที่เด่นชัดขึ้นในปี พ.ศ.2513 โดยผู้ประกอบการรถยนต์และสมาคมอุตสาหกรรมไทยได้มีบทบาทอย่างสูงในการร่วมกับคณะกรรมการส่งเสริมอุตสาหกรรมรถยนต์ในการกำหนดนโยบายบังคับใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศ (Local Content Requirements) เพื่อที่จะปกป้องและคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศจากการแข่งขันกับนักลงทุนต่างประเทศซึ่งมีความพร้อมทั้งในด้านเงินทุนและเทคโนโลยีที่สูงกว่านักลงทุนไทย และในปี พ.ศ.2514 นโยบายบังคับใช้ชิ้นส่วนภายในประเทศ (Local Content Requirement) จึงได้ถูกกำหนดขึ้นมาโดยต้องการให้มีการใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศไม่น้อยกว่า 25% และตั้งเงื่อนไขขนาดของการผลิตว่าผู้ประกอบการรถยนต์ที่เข้ามาใหม่จะต้องประกอบรถยนต์ให้ได้ 30 คันต่อวัน โดยต้องมีการลงทุนทั้งในเรื่องของเครื่องมือและเครื่องจักรรวมทั้งวัสดุก่อสร้างไม่น้อยกว่า 20 ล้านบาท²⁴ โดยการกำหนดมาตรการทาง

²² พชร สีโรส. รัฐไทยกับธุรกิจยานยนต์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540. หน้า 1 – 68.

²³ อ่างแล้ว, หน้า 11.

²⁴ Thanamai (Sirros), Patcharee. “Patterns of Industrial Policy-Making in Thailand : Japanese Multinationals and Domestic Actors in the Automobile and Electrical Appliances Industries.” Ph.D. Thesis, University of Wisconsin-Madison, 1985. pp. 138 - 144.

กฎหมายไว้ในลักษณะดังกล่าวก็มุ่งหวังที่จะสกัดการเข้ามาของนักลงทุนต่างประเทศ ต่อมาในปี พ.ศ.2515 ได้มีการปรับเปลี่ยนนโยบายใหม่ โดยยังคงเงื่อนไขการบังคับใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศในสัดส่วน 25% เช่นเดิม แต่เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขโดยไม่จำกัดแบบและการผลิต ทั้งนี้การดำเนินนโยบาย บังคับใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศของไทยในช่วง ค.ศ.1960 ถึงกลาง ค.ศ.1980นี้สะท้อนให้เห็นว่า ประเทศไทยให้ความสำคัญคุ้มครองการผลิตในประเทศและการบังคับใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศส่งผลให้ ราคารถยนต์ในขณะนั้นมีราคาสูงเพราะชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศในขณะนั้นจะมีราคาสูงแต่คุณภาพต่ำ และมีการผลิตที่ล่าช้าไม่ตรงตามกำหนด²⁵ จนทำให้บริษัทผู้ผลิตรถยนต์ต้องแก้ปัญหาโดยการเชิญให้ ผู้ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ของประเทศญี่ปุ่นมาผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ในประเทศไทย

(2) ยุคการผลิตเพื่อการส่งออก ในปี ค.ศ. 1980 รัฐบาลไทยได้เปลี่ยนกลยุทธ์จากเดิมที่ ต้องการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้ามาเป็นการผลิตเพื่อส่งออก โดยเริ่มเห็นนโยบายที่ชัดเจนในเรื่อง ดังกล่าวตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 อย่างไรก็ตามการดำเนินนโยบายที่ผ่านมา ในเรื่องของ การปกป้องคุ้มครองอุตสาหกรรมยานยนต์ในประเทศ ซึ่งได้ส่งผลกระทบทำให้ราคาของ รถยนต์ในประเทศสูงขึ้น ในขณะเดียวกันชิ้นส่วนที่ผลิตป้อนเข้าสู่อุตสาหกรรมยานยนต์โดยนักลงทุน ไทยมักจะมีปัญหาในเรื่องของคุณภาพที่ผลิต สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่ง ชาติจึงได้ขอให้สมาคมวิจัย มหาวิทยาลัยของไทย (Thailand University Research Association – TURA) ทำการวิจัยถึงปัญหาในเรื่องนี้ ซึ่ง TURA ได้ให้ข้อสังเกตไว้ดังนี้

- ประเทศไทยมีตลาดเล็กมากสำหรับอุตสาหกรรมยานยนต์และมีโรงงานผลิตรถยนต์ใน ประเทศมากเกินไป
- นโยบายการบังคับใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศทำให้รถยนต์ที่มีขอดีการผลิตต่ำต้องเลิกก ิจการและส่งผลให้ราคารถยนต์ในประเทศมีราคาสูงขึ้น
- การให้ความสำคัญคุ้มครองอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์มากเกินไปทำให้ผู้ซื้อต้องรับภาระสูงขึ้น และอุตสาหกรรมนี้ไม่สามารถที่จะอยู่ได้ หากปราศจากการให้การปกป้องและคุ้มครองจากรัฐ

นอกจากนี้ยังขอให้ UNDP (United Nations Development Program) ศึกษาเกี่ยวกับ อุตสาหกรรมยานยนต์ของประเทศไทย ซึ่งตามรายงานของ UNDP เสนอว่ารัฐบาลไทยควรสนับสนุน อุตสาหกรรมที่ผลิตชิ้นส่วนเพื่อการส่งออกให้มากขึ้น โดยทำความตกลงกับบริษัทข้ามชาติ ซึ่งจาก ข้อเสนอของการศึกษาต่าง ๆ สรุปได้ว่า แนวทางแรกก็คือ การตรึงระดับการบังคับใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตใน

²⁵ พัชรี สิโรต. รัฐบาลไทยกับธุรกิจอุตสาหกรรมยานยนต์. 2540. หน้า 15.

ประเทศไทยไว้ ประการที่สองก็คือ ควรลดมาตรการปกป้องผู้ผลิตรถยนต์ในประเทศและประการที่สาม ควรให้การส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อการส่งออก ซึ่งจากมาตรการที่เสนอข้างต้นนั้นประเทศไทย เห็นว่ามาตรการที่สามารถดำเนินให้เป็นรูปธรรมได้มากที่สุดก็คือมาตรการการตรึงระดับการบังคับใช้ ชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศไทยไว้ จนปี พ.ศ.2523 จึงได้มีการกำหนดมาตรการตรึงการบังคับใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศไทยไว้ที่ 45% ต่อมาในปี พ.ศ.2530 ได้เพิ่มมาตรการบังคับใช้ชิ้นส่วนในประเทศเป็น 47% สำหรับรถยนต์โดยสาร และ 46 – 60% สำหรับรถยนต์เพื่อการค้า ซึ่งจากการดำเนินมาตรการปกป้องและ บังคับใช้ชิ้นส่วนทั้งสองช่วงที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าประเทศไทยให้การคุ้มครองเพิ่มขึ้นแก่ผู้ประกอบการ ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ในประเทศไทยโดยตลอด

(3) ยุคปัจจุบัน ในต้นทศวรรษที่ 1990 รัฐบาลได้ดำเนินนโยบายเปิดเสรีอุตสาหกรรมรถยนต์ โดยยกเลิกมาตรการการห้ามนำเข้ารถ การลดภาษีรถยนต์สำเร็จรูปนำเข้าและชิ้นส่วนรถยนต์ ลดอัตราภาษี สินค้ากึ่งสำเร็จรูป ลดช่องว่างของราคาระหว่างรถปีกอัทพ์กับรถโดยสาร ลดภาษีชิ้นส่วนรถยนต์นำเข้า และ การลดอัตราภาษีตามนโยบายแลกเปลี่ยนชิ้นส่วนในกลุ่มประเทศอาเซียน²⁶ สำหรับแนวนโยบายในการให้ การส่งเสริมอุตสาหกรรมยานยนต์นั้น รัฐบาลไทยได้ดำเนินการโดยผ่านทางคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน โดยพิจารณาให้การส่งเสริมการลงทุนแก่ผู้ประกอบการกิจการประกอบรถยนต์อีกครั้งหนึ่งในปี พ.ศ.2537 หลังจากที่ได้ให้การส่งเสริมการลงทุนครั้งสุดท้ายในปี พ.ศ.2514 โดยมีเป้าหมายเพื่อผลักดันให้ ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางผลิตรถยนต์และชิ้นส่วนเพื่อการส่งออก นอกจากนี้ในการให้การส่งเสริมการลงทุนดังกล่าวก็ได้กำหนดเงื่อนไขในการใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศตามข้อบังคับของกระทรวง อุตสาหกรรม คือ ร้อยละ 52 และต้องมีขั้นตอนการผลิตโดย Machining รวมทั้งเป็นโครงการที่ตั้งอยู่ใน เขต 2 หรือเขต 3

จากพัฒนาการของอุตสาหกรรมยานยนต์ในประเทศไทยที่ได้กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ.2503 เป็นต้นมารัฐบาลไทยได้ดำเนินแนวนโยบายในการปกป้องอุตสาหกรรม ยานยนต์มาโดยตลอด ไม่ว่าจะเป็นการจำกัดกระบวนการผลิต การจำกัดการนำเข้ารถยนต์จากต่างประเทศ การกำหนดให้ใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตได้ในประเทศ แต่ในท้ายที่สุดมาตรการต่าง ๆ ก็ได้มีการ ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปคงเหลือแต่มาตรการบังคับใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตได้ในประเทศที่เป็นมาตรการซึ่ง ประเทศไทยดำเนินมาตั้งแต่ระยะแรกของการให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมยานยนต์ในประเทศไทยที่ ไม่ได้มีการยกเลิก ซึ่งก็เป็นประเด็นที่น่าสนใจว่าในขณะนี้ประเทศไทยจำเป็นต้องยกเลิกมาตรการบังคับ

²⁶ อ้างแล้ว, หน้า 35.

ใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตได้ในประเทศกับอุตสาหกรรมยานยนต์ โดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ประกาศยกเลิกการบังคับใช้มาตรการดังกล่าวแล้วตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2543 ที่ผ่านอันเป็นกระทบโดยตรงมาจากมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Trade – Related Investment Measures – TRIMs) ทำให้ผู้ประกอบการที่เคยได้รับประโยชน์จากการกำหนดมาตรการ Local Content ต้องประสบปัญหาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ไม่ว่าจะเป็นภาวะการแข่งขันกับผู้ประกอบการผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ในต่างประเทศที่มีศักยภาพในการผลิตที่สูงกว่า ปัญหาในเรื่องของมาตรฐานสินค้าที่ผลิตได้

ภายหลังจากการยกเลิกมาตรการ Local Content สำหรับอุตสาหกรรมยานยนต์รัฐบาลได้พยายามหามาตรการรองรับกับผลกระทบที่จะตามมากับอุตสาหกรรมยานยนต์ในประเทศไทยโดยเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2542 คณะรัฐมนตรีได้มีมติปรับโครงสร้างทางภาษีอากรขาเข้าและภาษีสรรพสามิตให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2543 โดยเพิ่มอัตราภาษีสำหรับชิ้นส่วนสำหรับโรงงานประกอบ (Complete Knock-Down – CKD) ของรถยนต์นั่งและรถบรรทุกเล็กจากเดิมเก็บในอัตรา 20%+ ค่าธรรมเนียมพิเศษ 10% เปลี่ยนเป็น 33% ในขณะเดียวกันก็ลดอัตราภาษีสรรพสามิตของรถยนต์นั่งขนาดเครื่องยนต์ไม่เกิน 2,400 ซีซี จากเดิม 37.5% เป็น 35% รถยนต์นั่งขนาดเครื่องยนต์ 2,401 – 3,000 ซีซี จากเดิม 43% เป็น 41% รถยนต์นั่งขนาดเครื่องยนต์มากกว่า 3,000 ซีซี จากเดิม 50% เป็น 48% รถตรวจการณ์ จากเดิม 32% เป็น 29% และรถบรรทุกเล็กจากเดิม 5% เป็น 3% นอกจากนี้ยังได้ดำเนินมาตรการผ่านทางกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมในการดำเนินโครงการพัฒนาผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับเทคโนโลยีของการผลิตของโรงงานผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ให้ได้มาตรฐานสากล พัฒนาระบบการบริหารจัดการในการผลิตของโรงงานผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์เข้าสู่ ISO 9000 และ QS 9000 เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของช่างฝีมือไทยในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ ซึ่งก็เป็นมาตรการหนึ่งที่ประเทศไทยนำมาใช้ภายหลังจากที่ได้ยกเลิกมาตรการ Local Content สำหรับอุตสาหกรรมยานยนต์

นอกเหนือจากมาตรการที่รัฐบาลไทยได้พยายามดำเนินการอยู่ในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของมาตรการทางภาษีอากร มาตรการทางด้านภาษีและระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่ได้ดำเนินการไปแล้วนั้น รัฐบาลควรให้การสนใจและเข้ามามีบทบาทให้การสนับสนุนและส่งเสริมเพื่อทางรอดของอุตสาหกรรมผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ของไทยในด้านอื่น ๆ อีกไม่ว่าจะเป็น²⁷

²⁷ ซ่อนกลิ่น พลอยมี. “อะไรคือทางออกของผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ของไทย.” วารสารส่งเสริมการลงทุน. ปีที่ 8 ฉบับที่ 11 , พฤศจิกายน 2540. หน้า 13 – 15.

- รัฐต้องดำเนินมาตรการในด้านการเจรจาเกี่ยวกับบริษัทแม่ของอุตสาหกรรมยานยนต์ในการขอเพิ่มโควต้าด้านการส่งออกของไทยหรือการเปิดโอกาสให้ผู้ผลิตชิ้นส่วนของไทยส่งชิ้นส่วนที่ผลิตได้กลับไปให้บริษัทแม่มากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนของไทยมีตลาดในการผลิตสินค้าที่มากขึ้น

- พยายามให้ผู้ประกอบการลดการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศและส่งเสริมให้มีการนำเข้าวัตถุดิบภายในประเทศมาใช้มากขึ้น และต้องพยายามขยายกลุ่มลูกค้าและประเภทสินค้าให้มากขึ้น เช่น เดิมเคยผลิตป้อนเข้าสู่ตลาดอุตสาหกรรมประกอบรถยนต์ (Original Equipment Manufacturing) อาจขยายการผลิตไปสู่ตลาดอะไหล่ (Replacement Equipment Manufacturing) เพิ่มขึ้น เป็นต้น

- เปิดโอกาสให้ผู้ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ของไทยได้มีโอกาสในการร่วมวิจัยและพัฒนากับผู้ประกอบรถยนต์มากขึ้น เพราะจะทำให้แนวโน้มการผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ของไทยมีการพัฒนาทางเทคโนโลยีในการผลิตที่สูงขึ้น ซึ่งหน่วยงานที่จะมีบทบาทในเรื่องนี้ควรเป็นหน่วยงานภาครัฐ ไม่ว่าจะเป็นสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สภาอุตสาหกรรมหรือกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

- ดำเนินนโยบายในการพัฒนาบุคลากรในกลุ่มผู้ประกอบการผลิตชิ้นส่วนยานยนต์เพื่อพัฒนาศักยภาพในการดำเนินการให้สามารถแข่งขันได้ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก

อย่างไรก็ดีถึงแม้ว่า TRIMs จะส่งผลให้ประเทศไทยต้องยกเลิกมาตรการ Local Content ทำให้อุตสาหกรรมหลายประเภทต้องประสบปัญหาเนื่องจากเป็นกิจการที่เคยได้รับประโยชน์จากมาตรการทางกฎหมายด้านการลงทุนในลักษณะดังกล่าวมาโดยตลอดก็ตาม แต่สิ่งหนึ่งที่จะปฏิเสธไม่ได้ก็คือ หากไม่มีมาตรการ TRIMs แล้วและประเทศไทยยังคงดำเนินมาตรการปกป้องอุตสาหกรรมบางประเภทโดยนำมาตรการทางกฎหมายให้การช่วยเหลือสนับสนุนในลักษณะเดียวกันนี้โดยตลอด สิ่งหนึ่งที่ปรากฏให้เห็นเป็นกรณีตัวอย่างของอุตสาหกรรมยานยนต์ก็คือการขาดพัฒนาการทางด้านเทคโนโลยี การบริหารงาน และการจัดการในอุตสาหกรรมดังกล่าว จนทำให้ไม่อาจที่จะแข่งขันกับประเทศอื่นได้ส่งผลให้คนไทยต้องบริโภคสินค้าที่มีคุณภาพต่ำแต่ราคาสูง ซึ่งหากมองในประเด็นนี้ก็นับว่าเป็นสิ่งดีประการหนึ่งของข้อตกลง TRIMs ที่ทำให้ประเทศไทยได้ตื่นตัวและหันมาให้ความสนใจในการพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศมากขึ้นแทนที่จะดำเนินมาตรการในลักษณะที่เป็นการปกป้องอุตสาหกรรมภายในประเทศเช่นที่เคยกระทำมา

5. ผลกระทบจากการทบทวนมาตรการ TRIMs กับมาตรการทางกฎหมายด้านการลงทุน จากต่างประเทศของไทย

ตามมาตรา 9 แห่งข้อตกลง TRIMs กำหนดว่าให้มีการทบทวนการดำเนินงานของข้อตกลง TRIMs ภายใน 5 ปี โดยให้พิจารณาว่าจำเป็นต้องมีการกำหนดมาตรการใดเพิ่มเติมว่าด้วยนโยบายการลงทุนหรือนโยบายการแข่งขันหรือไม่ ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่จะต้องพิจารณาก้าวล่วงไปเนื่องจากประเทศยักษ์ใหญ่ก็คือสหรัฐอเมริกาได้พยายามเรียกร้องให้มีการขยายขอบเขตของข้อตกลงออกไป โดยพยายามที่จะให้รวมมาตรการเพิ่มเติมอีก 2 มาตรการ คือ เงื่อนไขในการส่งออกและเงื่อนไขในเรื่องของการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ได้เคยเสนอไว้แล้วในการประชุมรอบอุรุกวัยแต่ไม่ได้รับการพิจารณา²⁸

จากประเด็นที่อาจมีการขยายผลเพิ่มขึ้นข้างต้นนั้นในการประชุมระดับรัฐมนตรีองค์การการค้าโลกครั้งที่ 3 ที่จัดขึ้นระหว่างวันที่ 30 พฤศจิกายน – 3 ธันวาคม 2542 ณ นครซีแอตเติล ประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นการประชุมที่จัดให้มีขึ้นเพื่อทบทวนการปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้การเจรจารอบอุรุกวัย รวมทั้งพิจารณากำหนดแผนงานในอนาคตขององค์การการค้าโลกปรากฏว่าที่ประชุมไม่สามารถหาข้อสรุปเพื่อเปิดการเจรจาทางการค้ารอบใหม่ได้²⁹

อย่างไรก็ดีในเรื่องนี้หากได้มีการหยิบเอาข้อพิจารณาในเรื่องของการกำหนดเงื่อนไขการส่งออก การกำหนดเงื่อนไขในการถ่ายทอดเทคโนโลยีขึ้นมาพิจารณาแล้ว ประเด็นที่ประเทศไทยอาจได้รับผลกระทบนั้นหากมองในดับทกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนจากต่างประเทศในปัจจุบันในเรื่องของการค้าสินค้าแล้ว ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2543 มาตรา 18 ที่ให้อำนาจรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวมียอำนาจในการออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดเงื่อนไขให้นักลงทุนต่างประเทศต้องปฏิบัติตามในเรื่องของเทคโนโลยีเป็นสิ่งที่อาจจะต้องถูกนำมาพิจารณาว่าการดำเนินมาตรการในทางเทคโนโลยีดังกล่าวจะอยู่ภายใต้เงื่อนไขของข้อตกลง TRIMs ที่จะมีการพิจารณาทบทวนขยายผลหรือไม่และประเทศไทยจำเป็นต้องเตรียมการเสียตั้งแต่วันนี้เพื่อมิให้เกิดสถานการณ์อันส่งผลกระทบต่อกิจการของนักลงทุนภายในประเทศดังเช่นที่

²⁸ ดวงใจ อัสวจินตจิตร “การลงทุนกับองค์การการค้าโลก.” วารสารกฎหมาย คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 , กันยายน 2542. หน้า 150 – 151.

²⁹ อรมน ชูติเนตร. สำนักเจรจาการค้าพหุภาคี. “สรุปผลการประชุมระดับรัฐมนตรีองค์การการค้าโลกครั้งที่ 3.” วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์. ปีที่ 31 ฉบับที่ 279 ,มกราคม – กุมภาพันธ์ 2543. หน้า 1 – 5.

เคยเกิดมากับอุตสาหกรรมยานยนต์ที่เป็นอุตสาหกรรมซึ่งได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากผลของการยกเลิกมาตรการ Local Content Requirements ดังนั้นในขั้นนี้ผู้เขียนเห็นว่าการดำเนินมาตรการโดยกำหนดเงื่อนไขให้นักลงทุนต่างประเทศต้องทำการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือบังคับให้ต้องใช้เทคโนโลยีอย่างใดในการผลิตนั้นจำเป็นจะต้องกระทำด้วยความระมัดระวังและรอบคอบ โดยไม่มองแต่เพียงมุมมองของนักลงทุนไทยเท่านั้นที่จะได้ประโยชน์จากเงื่อนไขดังกล่าว แต่ควรจะมีภาพในอนาคตว่าเมื่อได้รับประโยชน์จากการกำหนดเงื่อนไขดังกล่าวแล้วจะทำให้ศักยภาพในด้านอุตสาหกรรมของนักลงทุนไทยนั้นได้รับการพัฒนามากน้อยเพียงใด เพราะประสบการณ์ที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่าเมื่อนักลงทุนไทยได้ประโยชน์จากข้อกำหนดแล้วก็จะละเลยที่จะพัฒนาศักยภาพไม่ว่าจะเป็นด้านการผลิต เทคโนโลยี การบริหาร ทำให้เมื่อถึงวาระที่จะต้องยกเลิกการดำเนินมาตรการดังกล่าวแล้วนักลงทุนไทยไม่พร้อมที่จะต่อสู้กับการเปิดเสรีทางการค้า ดังนั้นในประเด็นนี้หากกฎหมายให้การเอื้อหรือเกื้อหนุนโดยบังคับให้นักลงทุนต่างประเทศต้องทำการถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่อุตสาหกรรมไทยแล้ว การถ่ายทอดเทคโนโลยีจากนักลงทุนต่างประเทศมายังนักลงทุนไทยนั้นก็อาจกระทำได้ในหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการถ่ายทอดเพียงบางส่วน การถ่ายทอดแบบ Package สิ่งหนึ่งที่จะต้องพิจารณาเพิ่มเติมก็คือการกำหนดเงื่อนไขในการถ่ายทอดทางเทคโนโลยีไว้นั้น นักลงทุนไทยมีความพร้อมหรือความสามารถในการรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ หรือเทคโนโลยีขั้นสูงเพียงใดเพราะหากนักลงทุนไทยไม่มีความพร้อมแล้ว แทนที่ประเทศไทยจะได้รับประโยชน์จากข้อกำหนดในเรื่องของการถ่ายทอดทางเทคโนโลยี กลับทำให้ประเทศต้องได้รับผลกระทบในทางลบมากกว่าเพราะการกำหนดเงื่อนไขไว้ในลักษณะดังกล่าวในขณะที่นักลงทุนไทยยังไม่พร้อมนั้นทำให้การรับการถ่ายทอดเป็นไปได้ยาก สิ่งที่จะส่งผลตามมาก็คือต้นทุนในการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่สูงขึ้น ซึ่งเมื่อนักลงทุนต่างประเทศมีต้นทุนในการประกอบการเพิ่มสูงขึ้นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ก็คือการต้องหารายได้เพิ่มขึ้นโดยการกำหนดราคาสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ผลิตให้มีราคาสูงขึ้น ซึ่งหากเป็นสินค้าที่ผลิตเพื่อจำหน่ายภายในประเทศก็จะทำให้คนไทยต้องบริโภคสินค้าที่มีราคาสูงกว่าที่ควรจะเป็นอันเนื่องมาจากการที่รัฐกำหนดมาตรการทางด้านการลงทุนในเรื่องของการถ่ายทอดทางเทคโนโลยีไว้ นอกจากนี้หากเป็นการประกอบการผลิตเพื่อการส่งออกก็จะทำให้ราคาสินค้าที่ผลิตสูงไม่สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้

บทที่ 5

ศึกษาวิเคราะห์และเสนอแนวทางแก้ไขผลกระทบจากข้อตกลง TRIMs

1. วิเคราะห์ผลกระทบต่อมาตรการทางกฎหมายด้านการลงทุนจากต่างประเทศของไทย

จากการศึกษาถึงผลกระทบจากข้อตกลง TRIMs เห็นได้ว่ามาตรการที่ได้รับผลกระทบนั้นก็คือมาตรการด้านการส่งเสริมการลงทุน โดยหากพิจารณาในแต่ละประเด็นระหว่างมาตรการเดิมตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ 1/2536 อันเป็นประกาศก่อนที่ข้อตกลง TRIMs จะมีผลบังคับให้ต้องยกเลิกมาตรการที่ขัดกับข้อตกลงดังกล่าว กับมาตรการด้านการส่งเสริมการลงทุนตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 1/2543 อันเป็นมาตรการที่ประเทศไทยกำหนดขึ้นเพื่อมิให้ขัดกับข้อตกลง TRIMs แล้วมีความเห็นดังนี้

1.) นโยบายในการส่งเสริมการลงทุน ในด้านนโยบายส่งเสริมการลงทุนนั้นเห็นได้ว่าระหว่งนโยบายเดิมกับนโยบายใหม่นั้นมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน เนื่องจากนโยบายเดิมนั้นเป็นการดำเนินการที่มองแต่เพียงภายในประเทศเป็นสำคัญไม่ว่าจะเป็นการกำหนดนโยบายให้ความสำคัญเป็นพิเศษแก่โครงการที่ประกอบธุรกิจในส่วนภูมิภาค การจัดตั้งหรือพัฒนาอุตสาหกรรมหลักซึ่งจะเป็นพื้นฐานรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศขั้นต่อไป การจัดสร้างหรือดำเนินการด้านบริการพื้นฐาน การรักษาหรือฟื้นฟูสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ การประหยัดพลังงานหรือทดแทนพลังงานนำเข้า การช่วยพัฒนาและยกระดับขีดความสามารถทางเทคโนโลยีในการผลิตเพื่อให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศและสามารถพึ่งตนเองทางเทคโนโลยีได้มากขึ้น การช่วยส่งเสริมฐานะการชำระเงินระหว่างประเทศให้มีความมั่นคงมากขึ้น ในขณะที่นโยบายใหม่นั้นกำหนดขึ้นมาเพื่อบรรเทาภาระด้านการคลังของรัฐ รวมทั้งให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ ซึ่งแตกต่างจากการกำหนดนโยบายด้านการส่งเสริมการลงทุนตามประกาศที่ 1/2536 ที่ในขณะนั้นประเทศไทยยังไม่ประสบปัญหาด้านการเงิน โดยนโยบายใหม่มุ่งให้ความสำคัญในเรื่องความคุ้มค่าในการให้สิทธิประโยชน์โดยมีการกำหนดให้มีการรายงานผลการดำเนินงานของโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนเพื่อตรวจสอบก่อนให้สิทธิประโยชน์ในปีนั้น การกำหนดมาตรการเพื่อยกระดับกิจการที่จะขอรับการส่งเสริมการลงทุนให้มีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการเพื่อให้ได้รับใบรับรองระบบคุณภาพ ISO 9000 หรือมาตรฐานสากลอื่น ๆ การกำหนดมาตรการด้านการส่งเสริมการลงทุนให้สอดคล้องกับข้อตกลงด้านการ

ค้าการลงทุนระหว่างประเทศซึ่งเดิมประเทศไทยไม่เคยดำเนินนโยบายดังกล่าว ซึ่งผลที่เห็นได้ชัดเจนก็คือ การกำหนดนโยบายด้านการลงทุนให้สอดคล้องกับพันธกรณีด้านการค้าการลงทุนระหว่างประเทศก็คือ การยกเลิกเงื่อนไขการส่งออกและการใช้ชิ้นส่วนในประเทศ นอกจากนี้การดำเนินนโยบายที่เห็นว่าเปลี่ยนแปลงอีกประการหนึ่งก็คือการให้ความสำคัญแก่กิจการขนาดกลางและขนาดย่อม

จากนโยบายด้านการส่งเสริมการลงทุนข้างต้น หากวิเคราะห์ในรายละเอียดแล้ว โดยหลักการกว้าง ๆ ประเทศไทยยังให้ความสำคัญแก่การลงทุนในส่วนภูมิภาคอยู่เนื่องจากเป็นแหล่งที่ประชากรมีรายได้ต่ำ โดยนำสิ่งจูงใจในรูปของการให้สิทธิประโยชน์มาเป็นตัวแปรเพื่อจูงใจให้นักลงทุนเข้าไปลงทุนในพื้นที่เป้าหมาย แต่ในขณะเดียวกันก็ได้สร้างเงื่อนไขเพิ่มเติมที่ให้มีการประเมินผลความคุ้มค่าในการให้สิทธิประโยชน์แก่โครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน โดยต้องรายงานผลการดำเนินการให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ตรวจสอบก่อนการให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากรในปีนั้น ๆ แต่สิ่งหนึ่งที่เป็นผลโดยตรงมาจากความตกลง TRIMs ก็คือ การกำหนดนโยบายที่ให้กิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนต้องดำเนินการเพื่อให้ได้มาตรฐานในระดับสากล (สำหรับโครงการที่มีการลงทุนตั้งแต่ 10 ล้านบาทขึ้นไป) ซึ่งก็ถือเป็นแนวนโยบายหนึ่งที่ดีที่จะให้กิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนได้มีการพัฒนาไปสู่การดำเนินการในระดับสากล แต่ประเด็นคงมีใช่แค่เพียงได้รับใบรับรองระบบคุณภาพแล้วจะทำให้กิจการสามารถดำเนินการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะการได้รับใบรับรองระบบคุณภาพนั้น กิจการสามารถขอรับได้ในทุกส่วนของการดำเนินการซึ่งอาจไม่ใช่ส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิต เช่น อาจจะเป็นในเรื่องของการสต็อก การบริหารงานทั่วไป งานธุรการ เป็นต้น ซึ่งในบางกรณีการที่ได้รับใบรับรองระบบคุณภาพ ISO 9000 ในส่วนงานที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้แล้ว จึงเท่ากับว่าการดำเนินนโยบายดังกล่าวไม่ได้ทำให้กิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนมีการพัฒนาประสิทธิภาพในการผลิตตามที่คาดหมายไว้ เพราะจากผลกระทบของข้อตกลง TRIMs ที่ผ่านมาเห็นได้ว่า กิจการในประเทศไทยยังไม่ได้มีการพัฒนาไปสู่มาตรฐานสากลอันสืบเนื่องมาจากการดำเนินมาตรการทางกฎหมายในลักษณะที่เป็นการปกป้องทำให้เมื่อต้องยกเลิกมาตรการทางกฎหมายแล้วกิจการดังกล่าวได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก ดังนั้นในประเด็นนี้ผู้เขียนมีความเห็นว่าหากแนวนโยบายต้องการที่จะให้กิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนนั้นเป็นกิจการที่มีมาตรฐานในระดับสากลและสามารถผลิตผลิตภัณฑ์เข้าสู่ตลาดโลกในระดับที่มีคุณภาพได้จำเป็นจะต้องกำหนดมาตรการที่ชัดเจนว่าการได้รับใบรับรองระบบคุณภาพตามมาตรฐาน ISO 9000 นั้นจะต้องเป็นการรับรองในส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตทั้งกระบวนการมิใช่ส่วนใดส่วนหนึ่งหรืองานอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการผลิตเลย

สำหรับการดำเนินนโยบายด้านการส่งเสริมการลงทุน โดยกำหนดไว้ว่าจะต้องปรับมาตรการด้านการส่งเสริมการลงทุนให้สอดคล้องกับข้อตกลงด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ โดยระบุแต่เพียงว่าจะยกเลิกมาตรการกำหนดเงื่อนไขการส่งออกและการใช้ชิ้นส่วนในประเทศนั้น ในข้อเท็จจริงแล้วมาตรการด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศมิได้มีเพียงแต่การห้ามมิให้กำหนดเงื่อนไขการส่งออกและการใช้ชิ้นส่วนในประเทศเท่านั้น แต่สิ่งหนึ่งที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนอาจจะต้องดำเนินการและเตรียมการเพื่อทบทวนก็คือการให้สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุนอันเป็นเครื่องมือสำคัญที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนดำเนินอยู่นั้นว่าในอนาคตอาจมีการหยิบยกมาพิจารณาว่าเป็นการดำเนินการที่ส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศหรือไม่ เพราะในเมื่อแนวนโยบายใหม่ที่ประเทศไทยกำลังดำเนินการอยู่นั้นให้การยอมรับว่าการกำหนดนโยบายด้านการส่งเสริมการลงทุนในประเทศจะต้องผูกพันอยู่กับข้อตกลงด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศแล้ว ก็หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องมีการศึกษาเพื่อเตรียมการรองรับล่วงหน้ามิให้เกิดกรณีเช่นที่เคยเกิดในเรื่องของการยกเลิกเงื่อนไขการบังคับใช้ชิ้นส่วนและวัตถุดิบที่ผลิตในประเทศทำให้อุตสาหกรรมไทยหลายสาขาต้องได้รับผลกระทบ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมยานยนต์ ซึ่งในประเด็นนี้หากพิจารณาถึงข้อเสนอของสหรัฐอเมริกาที่ได้เคยเสนอไว้แล้วมีหลายประเด็นที่ประเทศสหรัฐอเมริกาได้พยายามนำมาผนวกไว้ในข้อตกลง TRIMs ซึ่งหากได้มีการทบทวนแล้ว ประเด็นที่ต้องเตรียมการก็คือการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรที่อาจมีการขยายความให้รวมไปถึงเรื่องนี้เพราะการให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากรเพื่อแลกเปลี่ยนกับเงื่อนไขที่นักลงทุนต่างประเทศต้องปฏิบัติตามส่งผลโดยตรงต่อต้นทุนในการดำเนินการทำให้ราคาผลิตภัณฑ์ที่ผลิตมีต้นทุนที่แตกต่างจากกิจการที่ไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน

นอกจากนี้การให้ความสำคัญแก่ส่วนภูมิภาคซึ่งเป็นมาตรการที่คล้ายคลึงกับมาตรการเดิมแต่สิ่งหนึ่งที่น่าสนใจจะต้องพิจารณาก็คือถึงแม้จะให้สิทธิประโยชน์เป็นการจูงใจแก่นักลงทุนมากมายเพียงใด แต่หากในท้องถิ่นที่กำหนดเป็นพื้นที่เป้าหมายนั้นไม่มีความพร้อมสำหรับนักลงทุนแล้ว ก็เป็นไปได้ที่นักลงทุนจะตัดสินใจเลือกเข้าไปลงทุน ดังนั้นการดำเนินมาตรการทางกฎหมายโดยกำหนดนโยบายในการส่งเสริมการลงทุนนั้น นอกเหนือจากตัวหนังสือที่กำหนดขึ้นแล้ว ก็จำเป็นต้องดำเนินการให้พื้นที่เป้าหมายนั้นมีความพร้อมสำหรับนักลงทุนไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการจัดระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ รวมถึงการดำเนินมาตรการทางกฎหมายเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่การลงทุนในการเข้าไปดำเนินการ ซึ่งหากพิจารณาถึงตัวนักลงทุนต่างประเทศแล้วในการประกอบการอาจมีความจำเป็นต้องนำเข้าสินค้าหรือเครื่องจักรจากต่างประเทศดังนั้นหากจะเอื้ออำนวยแก่การประกอบการก็จำเป็นต้องกำหนดมาตรการทางกฎหมายด้านภาษีศุลกากรเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่การลงทุนต่างประเทศไม่ว่า

จะเป็นในเรื่องของระบบการผ่านพิธีการศุลกากร การกำหนดพิกัดอัตราภาษีศุลกากรที่อาจต้องกำหนดอัตราเป็นพิเศษสำหรับนักลงทุนที่เข้าไปประกอบการในพื้นที่เป้าหมาย

2.) หลักเกณฑ์การอนุมัติโครงการ จากหลักเกณฑ์เดิมให้ความสำคัญแก่กิจการที่ผลิตเพื่อการส่งออกโดยกำหนดแนวทางการพิจารณาไว้ว่า

2.1 โครงการที่มีเงินลงทุนไม่เกิน 200 ล้านบาท (ไม่รวมค่าที่ดินและเงินทุนหมุนเวียน) จะใช้หลักเกณฑ์พิจารณาอนุมัติโครงการ ดังนี้

- มูลค่าเพิ่มไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของรายได้ ยกเว้นการผลิตเพื่อการส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของมูลค่ายอดขายหรือใช้ผลิตผลการเกษตรในประเทศเป็นวัตถุดิบหรือมีผลเป็นการอนุรักษ์ฟื้นฟูหรือพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม

- มีเงินทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของเงินทุนทั้งสิ้น สำหรับโครงการริเริ่ม ส่วนโครงการขยายจะพิจารณาตามความเหมาะสมเป็นราย ๆ ไป

- ใช้กรรมวิธีการผลิตที่ทันสมัยและใช้เครื่องจักรใหม่ เว้นแต่ในกรณีที่ตั้งาบันที่เชื่อถือได้รับรองประสิทธิภาพ และคณะกรรมการให้ความเห็นชอบเป็นกรณีพิเศษ

- มีระบบการป้องกันสภาพแวดล้อมเป็นพืชที่เพียงพอ

2.2 โครงการที่มีเงินลงทุนมากกว่า 200 ล้านบาท (ไม่รวมค่าที่ดินและเงินทุนหมุนเวียน) จะใช้หลักเกณฑ์เช่นเดียวกับโครงการที่มีเงินลงทุนไม่เกิน 200 ล้านบาทข้างต้นและมีข้อพิจารณาเพิ่มเติมคือ

- ผลกระทบของโครงการที่มีต่ออุตสาหกรรมนั้นหรืออุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

- ผลกระทบต่อรายได้ของรัฐหรือภาระที่รัฐอาจจะพึงมีเกี่ยวกับโครงการดังกล่าว

- ผลกระทบต่อผู้บริโภค

- การพัฒนาด้านเทคโนโลยี

- โครงการที่มีเงินลงทุนมากกว่า 500 ล้านบาท (ไม่รวมค่าที่ดินและเงินทุนหมุนเวียน) จะต้องแนบรายงานการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ (Feasibility Study) ตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนด

ในขณะที่หลักเกณฑ์ใหม่ไม่ได้มีการกล่าวถึงการผลิตเพื่อการส่งออกเลย แต่กลับกล่าวถึงการลงทุนในการผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์และชิ้นส่วน กิจการเกษตรกรรมและผลิตผลจากการเกษตร กล่าวคือ การให้การพิจารณาความเหมาะสมของโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจะพิจารณาจาก

(1.) หากเป็นโครงการที่มีเงินลงทุนไม่เกิน 500 ล้านบาท (ไม่รวมค่าที่ดินและเงินทุนหมุนเวียน) จะใช้หลักเกณฑ์พิจารณาอนุมัติโครงการดังนี้

(1.1) จะต้องมีมูลค่าเพิ่มไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของรายได้ ยกเว้นการผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์และชิ้นส่วน กิจการเกษตรกรรมและผลิตผลจากการเกษตร และโครงการที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนให้ความเห็นชอบเป็นพิเศษ

(1.2) มีอัตราส่วนหนี้สินต่อทุนจดทะเบียนไม่เกิน 3 ต่อ 1 สำหรับโครงการริเริ่ม ส่วนโครงการขยายจะพิจารณาตามความเหมาะสมเป็นราย ๆ ไป

(1.3) ใช้กรรมวิธีการผลิตที่ทันสมัยและใช้เครื่องจักรใหม่ ในกรณีที่ใช้เครื่องจักรเก่าจะต้องให้สถาบันที่เชื่อถือได้รับรองประสิทธิภาพและคณะกรรมการให้ความเห็นชอบเป็นกรณีพิเศษ

(1.4) มีระบบป้องกันสภาพแวดล้อมเป็นพืชที่เพียงพอ โครงการที่อาจจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม คณะกรรมการจะพิจารณาเป็นพิเศษในเรื่องสถานที่ตั้งและวิธีการมลพิษ

(2) โครงการที่มีเงินลงทุนมากกว่า 500 ล้านบาท (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) จะใช้หลักเกณฑ์เช่นเดียวกับโครงการที่มีเงินลงทุนไม่เกิน 500 ล้านบาท และจะต้องแนบรายงานการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนด

(3) สำหรับกิจการที่ได้รับสัมปทานและกิจการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะใช้แนวทางการพิจารณาตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ.2541 โดย

(3.1) เป็นโครงการลงทุนที่เป็นรัฐวิสาหกิจ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะไม่พิจารณาให้การส่งเสริม

(3.2) โครงการที่ได้รับสัมปทานที่เอกชนดำเนินการ โดยจะต้องโอนกรรมสิทธิ์ให้แก่รัฐ หน่วยงานของรัฐที่เป็นเจ้าของโครงการดังกล่าวที่ประสงค์จะให้ผู้รับสัมปทานได้รับสิทธิและประโยชน์ การส่งเสริมการลงทุน จะต้องเสนอโครงการให้คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนพิจารณาตั้งแต่เริ่มต้น โครงการก่อนออกประกาศเชิญชวนเอกชนเข้าร่วมประมูล และในขั้นการประมูลจะต้องมีการประกาศ ระบุโดยชัดเจนว่าเอกชนจะได้รับสิทธิและประโยชน์ใดบ้าง ในหลักการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน จะไม่ให้การส่งเสริมกรณีเอกชนต้องจ่ายผลตอบแทนให้แก่รัฐในการรับสัมปทาน เว้นแต่เป็นผลตอบแทน ที่สมเหตุสมผลกับการลงทุนที่รัฐใช้ไปในโครงการนั้น

(3.3) โครงการที่รัฐให้เอกชนลงทุนและเป็นเจ้าของ รวมทั้งให้เอกชนเช่าหรือบริหาร โดยจ่ายผลตอบแทนให้รัฐในลักษณะค่าเช่า คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนจะพิจารณาให้การส่งเสริมตามหลักเกณฑ์ปกติ

(3.4) การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ จะพิจารณาให้การส่งเสริมกรณีที่มีการขยายกิจการภายหลังฟื้น สภาพการเป็นรัฐวิสาหกิจแล้ว

ซึ่งหากพิจารณาจากรายละเอียดข้างต้นแล้วเห็นว่าหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุมัติโครงการที่จะได้รับการส่งเสริมการลงทุนนั้นในสาระที่เปลี่ยนแปลงไปส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากข้อตกลงด้านการค้าการลงทุนระหว่างประเทศที่ทำให้ประเทศไทยต้องหันกลับมาพิจารณาถึงแนวนโยบายและหลักเกณฑ์ในการให้การส่งเสริมการลงทุนเพื่อให้การประกอบการของกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนเกิดประโยชน์แก่ประเทศโดยรวมมากที่สุด ประกอบกับในประเด็นนี้ผู้เขียนเห็นว่าโดยเนื้อแท้ของโครงสร้างประเทศไทยยังคงเป็นประเทศเกษตรกรรม ดังนั้นการให้ความสำคัญแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรหรือผลิตผลจากการเกษตรจึงเป็นการวางหลักเกณฑ์ที่มีผลพวงไปสู่การพัฒนาในภาคเกษตรกรรมให้มีตลาดรองรับและสามารถพัฒนาผลิตผลได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งถือว่าการดำเนินมาตรการที่ก่อให้เกิดผลในภาพรวมที่สอดคล้องกับสภาพโครงสร้างของประเทศไทยที่เป็นประเทศเกษตรกรรม นอกจากนี้การที่ยังคงหลักการเดิมในเรื่องของการพัฒนาทางเทคโนโลยีไว้ให้เป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณารวมทั้งการกำหนดเงื่อนไขในการรักษาสภาพแวดล้อมก็ล้วนทำให้การพัฒนาในภาคอุตสาหกรรมของประเทศเป็นไปอย่างมีระบบยิ่งขึ้นแทนที่จะปล่อยให้มีการเข้ามาลงทุนจากต่างประเทศโดยเน้นแต่เพียงให้เป็นการลงทุนเพื่อการส่งออกเช่นเดิม ซึ่งมีได้พิจารณาโครงสร้างโดยแท้ของสังคมไทยที่เป็นสังคมเกษตรกรรม ซึ่งการที่จะเปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรกรรมไปสู่สังคมอุตสาหกรรมนั้นจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและค่อยเป็นค่อยไป

นอกจากนี้ประการสำคัญที่ชี้ให้เห็นว่ามาตรการด้านการค้าการลงทุนระหว่างประเทศมีผลต่อกฎหมายไทยก็คือการที่สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับกิจการที่ได้รับสัมปทานและกิจการแปรรูปรัฐวิสาหกิจที่ได้บัญญัติเพิ่มเติมขึ้นมา ซึ่งสอดคล้องกับภาระด้านการค้าการลงทุนระหว่างประเทศที่ประเทศไทยต้องดำเนินการให้มีการเปิดเสรีทางการค้าการลงทุน

3.) หลักการเกณฑ์ถือหุ้นของคนต่างชาติ ในเรื่องนี้เห็นว่าสิ่งที่ประเทศไทยยอมรับความตกลงด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศโดยชัดเจนส่งผลให้การกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องนี้ของประเทศไทยให้ออกาสนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุน โดยเสรีมากขึ้นจากที่เดิมเคยกำหนดหลักเกณฑ์ไว้ว่า

3.1) ในการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างประเทศหรือการร่วมทุนในโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนได้กำหนดแนวทางในการพิจารณาไว้ดังนี้

- โครงการลงทุนในกิจการเกษตรกรรม การเลี้ยงสัตว์ การประมง การสำรวจ และการทำเหมืองแร่ และการให้บริการ จะต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของทุนจดทะเบียน ยกเว้นโครงการที่มีเงินลงทุนมากกว่า 1,000 ล้านบาท (ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) อาจ

ให้นักลงทุนต่างประเทศถือหุ้นข้างมากหรือทั้งสิ้นในระยะแรกได้ แต่ทั้งนี้จะต้องมีผู้มีสัญชาติไทยถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของทุนจดทะเบียนภายใน 5 ปีนับจากวันเปิดดำเนินการ

- โครงการลงทุนในกิจการอุตสาหกรรม ซึ่งจะจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในตลาดภายในประเทศเป็นสำคัญ จะต้องถือหุ้นไทยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 51
- โครงการลงทุนกิจการอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อการส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของมูลค่ายอดขายจะมีทุนจดทะเบียนข้างมากเป็นของนักลงทุนจากต่างประเทศได้ และในกรณีที่เป็นการผลิตเพื่อการส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของมูลค่ายอดขายทุนจดทะเบียนเป็นของนักลงทุนต่างประเทศทั้งสิ้นก็ได้

ในลักษณะนี้ถึงแม้ให้นักลงทุนต่างชาติจะถือหุ้นในกิจการข้างมากได้แต่ก็มีระยะเวลาจำกัดที่จะให้นักลงทุนต่างชาติต้องดำเนินการเพื่อให้กิจการดังกล่าวมีนักลงทุนไทยถือหุ้นข้างมาก ในขณะที่ตามนโยบายใหม่ให้นักลงทุนต่างชาติถือหุ้นในกิจการอุตสาหกรรมได้ไม่ว่าจะเป็นข้างมากหรือทั้งหมดสำหรับกิจการด้านการเกษตรยังคงกำหนดหลักเกณฑ์ให้นักลงทุนไทยถือหุ้นข้างมากกล่าวคือ

(1) โครงการลงทุนในกิจการเกษตรกรรม การเลี้ยงสัตว์ การประมง การสำรวจและการทำเหมืองแร่ และการให้บริการตามที่ปรากฏในบัญชีหนึ่งท้ายพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ.2542 จะต้องผู้มีสัญชาติไทยถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 51 ของทุนจดทะเบียน

(2) โครงการลงทุนในกิจการอุตสาหกรรม อนุญาตให้คนต่างด้าวถือหุ้นข้างมากหรือทั้งสิ้นได้ไม่ว่าอยู่ในเขตใด

ซึ่งในประเด็นนี้ผู้เขียนเห็นว่าไทยกำลังพยายามสร้างภาพให้เห็นว่าเปิดเสรีให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาประกอบการ โดยถือหุ้นข้างมากในกิจการได้เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการเข้ามาดำเนินการ แต่ในขณะที่เดียวกันก็ยังได้กำหนดเงื่อนไขไว้อีกประการว่าเมื่อมีเหตุผลอันสมควรคณะกรรมการอาจกำหนดสัดส่วนการถือหุ้นของคนต่างชาติเป็นการเฉพาะสำหรับกิจการที่ส่งเสริมบางประเภทได้ ปัญหาที่ต้องพิจารณาในเรื่องนี้ก็คือหากนักลงทุนต่างประเทศตัดสินใจเข้ามาลงทุนภายใต้เงื่อนไขที่สามารถถือหุ้นในกิจการได้ทั้งหมดแล้ว ต่อมาประเทศไทยเห็นว่ามีความเหมาะสมแล้วมีการกำหนดสัดส่วนการถือหุ้นขึ้น นักลงทุนต่างประเทศจะมั่นใจได้อย่างไรว่ากิจการของตนจะไม่ได้รับผลกระทบ จึงดูเหมือนว่าการปรับมาตรการดังกล่าวที่พยายามจะสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุนต่างประเทศกลับเป็นการสร้างความไม่มั่นใจมากกว่าเดิมที่มีการแจ้งเงื่อนไขไว้อย่างชัดเจน ดังนั้นในประเด็นนี้ผู้เขียนเห็นว่าประเทศไทยควรจะกำหนดมาตรการที่แน่นอนหากจะเปิดโอกาสให้นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุน โดยเสรีก็ควรยกเลิกหลักการในเรื่องการที่อาจจะพิจารณากำหนดสัดส่วนการถือหุ้นไว้ ซึ่งในเรื่องนี้

หากพิจารณาในเงื่อนไขเดิมถึงแม้จะมีการกำหนดสัดส่วนการถือหุ้นไว้ก็ตามแต่ในทางปฏิบัตินักลงทุนต่างชาติก็ยังคงตัดสินใจเข้ามาลงทุน โดยกำหนดเป็นเงื่อนไขในการประกอบการที่ให้อำนาจแก่คณะกรรมการบริษัทที่ส่วนใหญ่เป็นนักลงทุนต่างชาติสามารถกำหนดแนวนโยบายของกิจการได้ ดังนั้นจึงเห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดข้อยกเว้นในลักษณะดังกล่าวไว้ ซึ่งจะทำให้เกิดความไม่มั่นใจและสับสนแก่นักลงทุนต่างประเทศได้

4.) หลักเกณฑ์การให้สิทธิประโยชน์ ตามนโยบายใหม่ของการส่งเสริมการลงทุนนั้นได้เปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการให้สิทธิประโยชน์ โดยกำหนดเงื่อนไขให้โครงการที่มีขนาดการลงทุนตั้งแต่ 10 ล้านบาทขึ้นไป จะต้องดำเนินการเพื่อให้ได้รับใบรับรองระบบคุณภาพตามมาตรฐาน ISO 9000 หรือมาตรฐานสากลอื่นที่เทียบเท่าภายในระยะเวลา 2 ปีนับตั้งแต่วันเปิดดำเนินการ หากไม่สามารถดำเนินการได้จะถูกเพิกถอนสิทธิและประโยชน์ ในขณะที่นโยบายเดิมนั้นมิได้มีการกำหนดกฎเกณฑ์ในเรื่องนี้ไว้เลย ซึ่งในเรื่องนี้หากพิจารณาจากกรณีศึกษาที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 1 – 4 ก็เป็นพัฒนาการของกฎหมายที่ได้จากศึกษาถึงผลกระทบของกรณีอุตสาหกรรมยานยนต์ที่ไม่ได้มีการพัฒนาประสิทธิภาพในการผลิตทำให้ได้รับผลกระทบเป็นอย่างมากเมื่อต้องยกเลิกมาตรการบังคับใช้ชิ้นส่วนและวัตถุดิบที่ผลิตในประเทศ แต่ประเด็นที่ต้องพิจารณาก็คือหากเจตนารมณ์ของการกำหนดกฎเกณฑ์ดังกล่าวต้องการให้อุตสาหกรรมที่อยู่ในเงื่อนไขมีการพัฒนาไปสู่ระบบสากลแล้วการได้รับใบรับรองระบบคุณภาพนั้นจำเป็นจะต้องระบุให้ชัดเจนมากกว่าที่เป็นอยู่เพื่อให้กิจการมีการพัฒนาไปสู่ระบบสากลที่จริงจังไม่ว่าจะเป็นส่วนของการบริหารจัดการ กระบวนการผลิตที่จะต้องได้รับการรับรองมาตรฐานในระบบสากล แต่การกำหนดเป็นเพียงเงื่อนไขไว้ในลักษณะนี้อาจทำให้เป็นช่องทางให้กิจการที่อยู่ในเงื่อนไขดังกล่าวขอรับใบรับรองระบบสากลแต่เพียงงานใดงานหนึ่งของกิจการซึ่งอาจไม่เกี่ยวกับกระบวนการในการบริหารจัดการหรือการผลิตจึงทำให้เงื่อนไขดังกล่าวไม่สามารถบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศไปสู่ระบบสากลได้ตามเจตนารมณ์

จากผลกระทบดังกล่าวข้างต้นหากกล่าวโดยสรุปแล้วตามนโยบายใหม่ของการส่งเสริมการลงทุนนั้นมีสาระสำคัญที่เปลี่ยนไปจากเดิมโดยได้นำข้อตกลงด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศมาเป็นเงื่อนไขหนึ่งในการกำหนดมาตรการด้านการส่งเสริมการลงทุนในประเทศไทยทำให้ทิศทางของการกำหนดมาตรการส่งเสริมการลงทุนต้องอยู่ในเงื่อนไขที่อยู่ในวงจำกัดขึ้น ซึ่งแตกต่างจากนโยบายส่งเสริมการลงทุนเดิมที่มีได้มีการระบุไว้อย่างชัดเจน การที่ประเทศไทยออกมาประกาศอย่างชัดเจนว่าการดำเนินมาตรการด้านการลงทุนของประเทศไทยนั้นจะไม่ขัดต่อมาตรการทางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศอาจเป็นประเด็นหนึ่งที่สร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุนต่างประเทศในการเข้า

มาลงทุนในประเทศไทยว่ามาตรการด้านการลงทุนของประเทศไทยเป็นมาตรการการลงทุนที่ยอมรับได้ในระดับสากล แต่ในขณะเดียวกันก็ได้สร้างเงื่อนไขให้นักลงทุนต้องปฏิบัติในเรื่องของการดำเนินการเพื่อให้ได้รับใบรับรองระบบคุณภาพมาตรฐาน ISO 9000 หรือมาตรฐานอื่นที่เทียบเท่า ซึ่งในเรื่องนี้ผู้เขียนเห็นว่าควรจะได้พิจารณาว่าการกำหนดให้กิจการที่ขอรับส่งเสริมการลงทุนต้องดำเนินการเพื่อให้ได้รับใบรับรองระบบคุณภาพ ISO 9000 หรือมาตรฐานอื่นที่เทียบเท่า นั้นวัตถุประสงค์ก็เพื่อต้องการยกระดับมาตรฐานอุตสาหกรรมภายในประเทศให้มีมาตรฐานในระดับสากล แต่ในเงื่อนไขมิได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน การที่ระบุไว้เพียงเช่นนี้จึงไม่อาจทำให้วัตถุประสงค์ในการยกระดับมาตรฐานอุตสาหกรรมภายในประเทศได้ตามความต้องการ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องทบทวนการกำหนดนโยบายด้านการส่งเสริมการลงทุนโดยกำหนดให้ชัดเจนว่าการได้รับใบรับรองระบบคุณภาพมาตรฐาน ISO นั้นจะต้องเป็นการได้รับมาตรฐานอันเกี่ยวกับการบริหารงาน การจัดการหรือกระบวนการผลิต เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและได้รับการยอมรับในระดับสากล ซึ่งจะช่วยให้อุตสาหกรรมของไทยมีการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องโดยอาศัยข้อกฎหมายอันเป็นกฎเกณฑ์ที่จะกำหนดเงื่อนไขให้นักลงทุนต้องปฏิบัติตามเป็นตัวกำหนด

ดังที่ได้กล่าวแล้วข้างต้นว่ากฎหมายด้านการลงทุนของไทยนั้นได้แสดงให้เห็นโดยชัดเจนว่าได้ยอมรับข้อตกลงด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศมาเป็นเงื่อนไขในการกำหนด ในขณะที่กระบวนการในการออกกฎหมายของไทยนั้นต้องผ่านกระบวนการกลั่นกรองตามขั้นตอน ดังนั้นแทนที่ประเทศไทยจะรอให้มีข้อสรุปว่าข้อตกลงด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศจะเป็นเช่นไร ควรที่จะได้มีการศึกษาเพื่อเตรียมการรองรับถึงทิศทางของข้อตกลงด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศที่อาจจะเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะในเรื่องของการให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ในการส่งเสริมการลงทุนเพื่อจูงใจให้นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศนั้นเป็นประเด็นที่ประเทศไทยจะต้องเตรียมการเพื่อรองรับไว้ล่วงหน้าเพราะในเรื่องนี้มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาว่าการกำหนดเงื่อนไขไว้ในลักษณะดังกล่าวก่อให้เกิดต้นทุนในการดำเนินการของนักลงทุนต่างประเทศหรือไม่ รวมทั้งการกำหนดเงื่อนไขให้ต้องปฏิบัติเพื่อแลกเปลี่ยนกับสิทธิประโยชน์ในการเข้ามาลงทุนในประเทศไทยก่อให้เกิดการบิดเบือนทางการค้าหรือไม่ ซึ่งถึงแม้โดยตัวกฎหมายจะกำหนดให้ผู้ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนคือผู้ใด อันอาจเป็นนักลงทุนในประเทศหรือนักลงทุนต่างประเทศก็ตาม แต่โดยเนื้อหาสาระแล้วเห็นได้ว่าเจตนารมณ์ก็คือต้องการจูงใจให้นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุนไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการให้สิทธิในการเข้าเมือง การถือครองกรรมสิทธิ์ในที่ดิน การปริวรรตเงินตรา ซึ่งนักลงทุนไทยไม่ได้ตกอยู่ภายใต้ข้อจำกัดดังกล่าว ดังนั้นการที่นักลงทุนต่างประเทศต้องไปดำเนินการเพื่อให้ได้รับใบรับรองระบบ

คุณภาพมาตรฐาน ISO 9000 การที่จะต้องไปตั้งสถานประกอบการในสถานที่ที่กำหนดเพื่อแลกกับการได้รับสิทธิประโยชน์ ล้วนแล้วแต่ก่อให้เกิดต้นทุนในการดำเนินการซึ่งส่งผลต่อราคาผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ จึงมีความเป็นไปได้ว่าเมื่อมีการทบทวนมาตรการ TRIMs อาจมีการหยิบยกประเด็นนี้มาพิจารณา จึงจำเป็นที่ประเทศไทยจะต้องเตรียมการรองรับเป็นการล่วงหน้าว่าหากต้องยกเลิกการกำหนดเงื่อนไขในการเข้ามาลงทุนแล้วจะมีมาตรการใดบ้างที่จะกำหนดขึ้นมาเพื่อรองรับให้นักลงทุนต่างประเทศสนใจเข้ามาลงทุนในประเทศไทย

นอกจากนี้ตามนโยบายด้านการส่งเสริมการลงทุนเดิมให้ความสำคัญแก่กิจการภาคอุตสาหกรรม โดยมีเป้าหมายเพื่อต้องการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทยให้มีความเจริญก้าวหน้า โดยใช้มาตรการทางกฎหมายกำหนดเงื่อนไขให้ภาคอุตสาหกรรมต้องใช้วัตถุดิบหรือชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศ ซึ่งหากมองถึงวัตถุดิบที่ผลิตในประเทศแล้ว โดยโครงสร้างของประเทศไทยนั้นเป็นประเทศเกษตรกรรม ดังนั้นจึงเป็นการดำเนินมาตรการทางกฎหมายในลักษณะที่บังคับให้นักลงทุนต่างประเทศต้องซื้อสินค้าเกษตรกรรมภายในประเทศไปใช้ในการผลิต ซึ่งจะเห็นได้อย่างชัดเจนในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์นมที่บังคับให้ใช้น้ำนมดิบภายในประเทศ แต่ปัญหาของการดำเนินมาตรการทางกฎหมายในลักษณะนี้คือการบังคับใช้โดยมิได้มีการเชื่อมโยงกันอย่างมีระบบทำให้การพัฒนาในภาคเกษตรกรรมของประเทศไทยไม่สอดคล้องกับการพัฒนาทางภาคอุตสาหกรรมส่งผลให้ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ในประเทศมีปริมาณมาก มีคุณภาพไม่เป็นไปตามที่ภาคอุตสาหกรรมกำหนด รวมทั้งมีต้นทุนในการผลิตสูง จึงทำให้แนวนโยบายใหม่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าให้ความสำคัญแก่กิจการเกษตรกรรมและผลิตผลจากการเกษตร ซึ่งถือว่าเป็นการดำเนินนโยบายที่พยายามเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานของประเทศที่เป็นประเทศเกษตรกรรมกับเป้าหมายในการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมให้สอดคล้องต่อเนื่องกันและสามารถพัฒนาไปได้อย่างมีระบบ

2. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาที่ได้นำเสนอไว้ข้างต้นนั้นประเทศไทยจำเป็นต้องดำเนินการมาตรการทางกฎหมายด้านการลงทุนระหว่างประเทศให้สอดคล้องกับข้อตกลงด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ ซึ่งจากที่ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ในรายละเอียดแล้ว เห็นว่าทิศทางของกฎหมายด้านการลงทุนของไทยในอนาคตควรจะดำเนินการ ดังนี้

1. การดำเนินมาตรการทางกฎหมายด้านการลงทุนจากต่างประเทศดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 2 จะเห็นได้ว่ามาตรการ โดยส่วนใหญ่เป็นการกำหนดมาตรการทางกฎหมายในลักษณะที่เป็นการ

บังคับให้นักลงทุนต่างประเทศต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดเพื่อแลกกับการที่จะได้รับอนุญาตให้เข้ามาลงทุนในประเทศไทย โดยบางกรณีเป็นการดำเนินการในลักษณะที่เป็นการห้ามขาดเช่นการถือครองกรรมสิทธิ์ที่ดิน การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวตามบัญชีหนึ่ง บางกรณีก็เป็นการดำเนินการในลักษณะที่เป็นการกำหนดเงื่อนไขให้นักลงทุนต่างประเทศดำเนินการเพื่อแลกเปลี่ยนกับสิทธิประโยชน์ในการเข้ามาประกอบการในประเทศ เช่น การดำเนินการมาตรการทางกฎหมายด้านการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งในส่วนนี้เห็นว่าไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการในลักษณะที่เป็นการห้ามขาด การดำเนินการในลักษณะที่เป็นการกำหนดเงื่อนไขให้ดำเนินการในที่สุดเมื่อโลกมีการเปิดเสรีทางการค้าเต็มรูปแบบแล้วมาตรการดังกล่าวก็จะต้องถูกบังคับให้ยกเลิกในที่สุด ซึ่งผลที่ตามมาก็คือนักลงทุนไทยที่เคยได้ประโยชน์จากข้อกำหนดดังกล่าวจะได้รับผลกระทบอย่างมากและหลีกเลี่ยงไม่ได้จนในที่สุดนักลงทุนไทยจะไม่สามารถประกอบการอยู่ในตลาดต่อไปได้ ดังนั้นในระยะแรกนี้ควรจะได้มีการทบทวนการดำเนินการมาตรการทางกฎหมายด้านการลงทุนจากต่างประเทศโดยทำการผ่อนปรนมาตรการลงจากที่กำหนดเป็นลักษณะห้ามขาดมาทำการกำหนดเป็นเงื่อนไขในการเข้ามาดำเนินการแทนเพื่อเป็นการกระตุ้นเตือนให้นักลงทุนไทยได้ตระหนักว่าในอนาคตไม่ว่าวันใดวันหนึ่งมาตรการทางกฎหมายด้านการลงทุนจากต่างประเทศที่เป็นเงื่อนไขในการกำหนดมาตรการให้นักลงทุนต่างประเทศต้องปฏิบัติเป็นพิเศษแตกต่างจากนักลงทุนไทยอาจจะต้องยกเลิกไป ซึ่งจะให้นักลงทุนไทยได้มีการเตรียมพร้อมมากขึ้นในเรื่องนี้

2. เมื่อมีการดำเนินการปรับเปลี่ยนมาตรการทางกฎหมายในลักษณะที่เป็นการเปิดเสรีมากขึ้นตามแนวทางที่เสนอใน 1. แล้วในขณะเดียวกันก็จำเป็นที่จะต้องหามาตรการด้านอื่นมารองรับเพื่อลดผลกระทบโดยตรงที่จะเกิดตามมากับประเทศไทยในฐานะที่เป็นประเทศผู้รับการลงทุนและตัวนักลงทุนของประเทศไทย ซึ่งผู้เขียนเห็นว่ามาตรการที่จะสามารถดำเนินการได้เป็นรูปธรรมมากที่สุดก็คือการใช้มาตรการทางด้านภาษีมาเป็นเครื่องมือในการลดผลกระทบ ดังเช่นที่ประเทศไทยได้ใช้ในการลดผลกระทบอันเนื่องมาจากการยกเลิกมาตรการ Local Content Requirements ที่ผ่านมา

3. ในขณะเดียวกันเมื่อรัฐควรหันมากำหนดมาตรการทางกฎหมายกับนักลงทุนภายในประเทศในลักษณะที่เป็นการบังคับหรือกำหนดเงื่อนไขให้ต้องปฏิบัติเพื่อกระตุ้นให้มีการพัฒนาประสิทธิภาพและศักยภาพของกิจการแทนการกำหนดเงื่อนไขให้นักลงทุนต่างประเทศต้องดำเนินการ เช่น กำหนดเงื่อนไขในการพัฒนาประสิทธิภาพของบุคลากร การยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้ได้การยอมรับในระดับสากลโดยให้เข้าร่วมโครงการหรือแผนงานที่ดำเนินการโดยภาครัฐ เพื่อแลกเปลี่ยนกับการได้รับประโยชน์ทางด้านภาษีทำนองเดียวกับการให้สิทธิประโยชน์เพื่อจูงใจให้นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุนภายในประเทศ ฯลฯ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจโดย

รวมของประเทศ ซึ่งหากนักลงทุนของไทยมีความสามารถที่จะแข่งขันในระดับนานาชาติ รวมทั้งมีผลิตภัณฑ์ที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลแล้ว ก็ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการทางกฎหมายในลักษณะที่เป็นการปกป้องกิจการของคนไทยดังที่เคยดำเนินการในอดีตที่ผ่านมาซึ่งได้ส่งผลกระทบในระยะยาวให้เห็นแล้วว่าเป็นผลในทางลบต่อกิจการของคนไทยในระยะยาว

4. การจัดทำสนธิสัญญาทางการค้าระหว่างประเทศเพื่อกำหนดเงื่อนไขทางการค้าระหว่างกัน ในลักษณะต่างตอบแทน ก็เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะใช้เพื่อช่วยเหลือกิจการที่เคยได้รับประโยชน์จากการดำเนินการทางกฎหมาย โดยอาจมีข้อสัญญาในเรื่องของการถ่ายทอดเทคโนโลยี การได้รับสิทธิพิเศษทางด้านภาษีอากร การได้รับสิทธิพิเศษในการทำงานในประเทศ การกำหนดเงื่อนไขทางการค้าในลักษณะที่เป็นต่างตอบแทนเช่นประเทศไทยจะซื้อสินค้าที่ผลิตได้ในประเทศคู่ภาคีในขณะเดียวกันประเทศคู่ภาคีก็จะต้องซื้อสินค้าที่ประเทศไทยสามารถทำการผลิตเพื่อการส่งออกได้ เช่น น้ำมันดิบ ชิ้นส่วนยานยนต์ ฯลฯ ในปริมาณและสัดส่วนที่จะตกลงกัน ซึ่งก็จะทำให้นักลงทุนไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากการยกเลิกมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้าสามารถทำการผลิตเพื่อส่งออกทดแทนการจำหน่ายในประเทศได้ แต่สิ่งหนึ่งที่จะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบในประเด็นนี้ก็คือในเรื่องของราคาและมาตรฐานในการผลิต ที่รัฐจะต้องเข้ามาควบคุมและให้การช่วยเหลือ โดยในเรื่องของราคารัฐอาจดำเนินการในลักษณะที่ลดภาษีการนำเข้าวัตถุดิบที่เกี่ยวข้องกับการผลิตในอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบดังกล่าว รวมทั้งภาษีขาเข้าเครื่องจักรลงเพื่อให้ต้นทุนในการผลิตต่ำลงอันจะเป็นผลทำให้สามารถกำหนดราคาแข่งขันกับคู่แข่งในตลาดโลกได้ นอกจากนี้จะต้องสนับสนุนให้กิจการที่ได้รับผลกระทบทำการยกระดับมาตรฐานสินค้าให้เป็นสากล

นอกจากนี้การรวมกลุ่มทางการค้าและสนับสนุนให้มีการลงทุนในประเทศไทยโดยนักลงทุนจากประเทศในกลุ่ม ซึ่งจะทำให้เกิดการถ่ายทอดทางเทคโนโลยีมายังนักลงทุนไทย และก่อให้เกิดการจ้างแรงงานในประเทศ รวมทั้งมีการใช้วัตถุดิบที่ผลิตได้ในประเทศเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ควรจะได้มีการเจรจาเพื่อกำหนดอัตราภาษีในกลุ่มทางการค้าเป็นพิเศษเพื่อให้สินค้าที่ผลิตขึ้นสามารถส่งเข้าไปขายในกลุ่มภาคีทางการค้าได้ โดยมีต้นทุนที่ต่ำกว่าสินค้าจากประเทศนอกกลุ่ม

5. สำหรับประเด็นเรื่องในความจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมให้นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาลงทุนในประเทศไทยในฐานะที่เป็นประเทศกำลังพัฒนาที่ต้องการได้รับการสนับสนุนด้านเงินทุน เทคโนโลยี จากต่างประเทศแล้ว ผู้เขียนเห็นว่าการดำเนินการทางด้านการส่งเสริมการลงทุนที่ใช้อยู่ในปัจจุบันก็เป็นสิ่งที่เหมาะสมกับภาวะการณ์ ทั้งนี้หากได้มีการดำเนินการกับนักลงทุนไทยให้มีการพัฒนาเพื่อรองรับที่เป็นระบบแล้วดังที่ได้ให้ความเห็นไว้ในข้างต้นในที่สุดก็จะทำให้นักลงทุนต่างประเทศหันมาใช้

สิ่งที่ผลิตในประเทศไทยเพื่อใช้เป็นส่วนประกอบของกิจการ โดยไม่จำเป็นต้องกำหนดมาตรการทางกฎหมายบังคับให้ใช้แต่อย่างใด

6. ในส่วนของเรื่องการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารทางการค้าก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่รัฐต้องเข้ามาให้ความช่วยเหลือเพื่อให้นักลงทุนไทยใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินธุรกิจ ในขณะที่เดียวกันก็เป็นข้อมูลให้นักลงทุนต่างประเทศทราบว่าประเทศไทยมีกิจกรรมทางด้านอุตสาหกรรมอย่างไรบ้าง และมีนักลงทุนไทยหรือกิจการไทยใดบ้างที่ทำการผลิตสินค้า เพื่อที่จะได้พิจารณาว่าควรจะเข้ามาลงทุนในประเทศไทยหรือสั่งซื้อสินค้าจากประเทศไทยหรือไม่ ซึ่งหากมองจากภาวะการณปัจจุบันแล้ว ลักษณะดังกล่าวนั้นก็เปรียบได้กับการดำเนินพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) เพื่อให้เกิดการซื้อขายสินค้ากันทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเมื่อประเทศไทยสามารถที่จะรองรับการซื้อขายสินค้าในลักษณะดังกล่าวแล้ว ก็เป็นประเด็นที่จะต้องพิจารณาต่อไปถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องอันสืบเนื่องมาจากการเปิดให้มีการค้าขายผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ ใบเสร็จรับเงินอิเล็กทรอนิกส์ คำเสนอซื้อ คำเสนอขาย สัญญาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ การรักษาความลับในระบบแล้วแต่ต้องอาศัยทั้งกฎหมายภายในประเทศและกฎหมายระหว่างประเทศเป็นส่วนที่ช่วยเอื้ออำนวยและสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมดังกล่าว ซึ่งในขณะนี้ประเทศไทยยังไม่พร้อมในเรื่องดังกล่าวเลย ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนากฎหมายภายในประเทศให้สอดคล้องกับรูปแบบทางการค้าที่เกิดขึ้นมิฉะนั้นแล้วทั้งนักลงทุนไทยและนักลงทุนต่างประเทศก็จะไม่สามารถดำเนินธุรกิจให้สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้เลย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- โกศล ฉันทิกุล. คำบรรยายกระบวนวิชากฎหมายเกี่ยวกับการลงทุน พร้อมด้วย พ.ร.บ. กฎกระทรวง และประกาศที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2531.
- จิตติ ดิงศภัทรี. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วย บุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 5, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536.
- พัชรี สิโรรส. รัฐไทยกับธุรกิจในอนาคต. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.
- พันทิพย์ กาญจนะจิตรา สายสุนทร. คำอธิบายกฎหมายระหว่างประเทศ แผนกคดีบุคคล ภาค 1 การจัดสรรเอกชนในทางระหว่างประเทศ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2538.
- พิรินัย ไชยแสงสุขกุล. กฎหมายการลงทุนศึกษาเปรียบเทียบจีน ได้หวัน ไทย. กรุงเทพฯ : คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529.
- พิรินัย ไชยแสงสุขกุล. กฎหมายเกี่ยวกับการลงทุน. กรุงเทพฯ : นิติบรรณาการ, 2532.
- พิรินัย ไชยแสงสุขกุล. กฎหมายเกี่ยวกับการลงทุน. กรุงเทพฯ : นิติธรรม, 2538.
- พรพิมล ศรีโชติ . กฎหมายสำคัญของพม่าและอินโดจีนในธุรกิจการค้าและการลงทุน. กรุงเทพฯ : สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- พลายพล คุ่มทรัพย์และคณะ. รายงานการศึกษาเรื่องผลกระทบจากข้อตกลงแกตต์ (GATT) ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของไทย กรณียกเลิกมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Trade - Related Investment Measures). เล่มที่ 1. กรุงเทพฯ : คณะเศรษฐศาสตร์, 2535.
- เรืองเดช ปันเขื่อนขัตติย์. กฎหมายรัฐธรรมนูญลาว. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล, 2538.
- ศูนย์ศึกษากฎหมายภาษีอากร. ภาษีอากรสำหรับกิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน. กรุงเทพฯ : ศูนย์ศึกษากฎหมายภาษีอากร, 2532.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. ผลกระทบต่อเศรษฐกิจมหภาค การค้าและการลงทุนจากต่างประเทศ. 2539.

สาธิต อุทัยศรี. ผลกระทบของการลงทุนจากต่างประเทศต่อสถานะความมั่นคงแห่งชาติ. กรุงเทพฯ :
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2526.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, สำนักบริการวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ ศูนย์
กฎหมายและการพัฒนา คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. **คู่มือในการเจรจาต่อ
รองการทำสัญญาร่วมทุนระหว่างนักลงทุนไทยกับต่างประเทศ.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาล
งกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

วารสาร

เกริกไกร จิระแพทย์. "GATT กับการปรับตัวของไทย." **วารสารสุโขทัยธรรมาธิราช.** 7, กันยายน -
ธันวาคม 2537.

ชวนชัย อัจฉนนท์. "ประเทศไทยหลังการเจรจาการค้าหลายฝ่าย." **วารสารสุโขทัย
ธรรมาธิราช.** 7, กันยายน - ธันวาคม 2537.

ช่อนกลิ่น พลอยมี. "อะไรคือทางออกของผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ไทย." **วารสารส่งเสริม
การลงทุน.** 8, 11, พฤศจิกายน 2540.

ฉัฐพร มีชูกุล และบุษกศศักดิ์ คณาสวัสดิ์. "การวัดขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย."
วารสารส่งเสริมการลงทุน. 8, 9, กันยายน 2540.

ดวงใจ อิศวจินตจิตร. "การลงทุนกับองค์การการค้าโลก." **วารสารกฎหมาย คณะนิติศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.** 19, 3, กันยายน 2542.

ดวงใจ อิศวจินตจิตร. "ผลกระทบของการเจรจาหลายฝ่ายรอบอุรุกวัยต่อนโยบายการลงทุนและ
อุตสาหกรรมไทย." **วารสารสุโขทัยธรรมาธิราช.** 7, กันยายน - ธันวาคม 2537.

ทักษมัย ฤกษ์สุด และ สุรเกียรติ์ เสถียรไทย. "ข้อสังเกตต่อผลของข้อตกลงรอบอุรุกวัยต่อกฎหมาย
เศรษฐกิจของไทย." **วารสารสุโขทัยธรรมาธิราช.** 7, กันยายน - ธันวาคม 2537.

ธานี บุษยะกนิษฐ. "การส่งเสริมการลงทุนไทย." **จดหมายเหตุผลภาพการค้าไทย.** 6/2526, 11
กันยายน 2526.

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการประสานงานแก้ไขผลกระทบค่าเงินบาทต่อธุรกิจ. "ผลกระทบค่าเงินบาท
ต่ออุตสาหกรรมรายสาขา." **วารสารส่งเสริมการลงทุน.** 8, 10, ตุลาคม 2540.

พิบูลย์ เขียมอนุกุลกิจ , รังษิต ภูศิริภิญโญ , อนุชา ภูริพันธุ์ภิญโญ และ อำพน กิตติอำพน.
"ผลกระทบจากการเจรจาการค้าหลายฝ่ายรอบอุรุกวัยต่อสินค้าเกษตร." **วารสารสุโขทัย
ธรรมาธิราช.** 7, กันยายน - ธันวาคม 2537.

ศิริพร สัจจนันท์. “ภาพรวมแอดส์กับการมีส่วนร่วมของประเทศไทย.” วารสารสุขุทัย
 ธรรมาธิราช. 7, กันยายน - ธันวาคม 2537.

อรมน ชูติเนตร. สำนักเจรจาการค้าพหุภาคี. “สรุปผลการประชุมระดับรัฐมนตรีองค์การการค้าโลก
 ครั้งที่ 3.” วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์. 31, 279, มกราคม – กุมภาพันธ์ 2543.

วิทยานิพนธ์

โกศล ฉันทิกุล. “การให้สิ่งจูงใจและปัญหาทางกฎหมายสำหรับการลงทุนจากต่างประเทศในประเทศ
 และประเทศกำลังพัฒนาอื่น.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

จิรพรรณ กุลดิลกและคณะ. “รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาผลกระทบ คู่ทางและโอกาสเปิด
 เสรีการลงทุน.” เสนอต่อ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์, 2541.

เนรมิต ปัญจางคกุล. “อาชญากรรมร่วมตัวในด้านการเงินและการลงทุน.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต
 คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.

พันธุ์ทิพย์ สายสุนทร และ เวศ อุปปาดิก. “นโยบายใหม่ในการส่งเสริมการลงทุนของประเทศไทย :
 กรณีศึกษาผลกระทบต่อการลงทุนโดยตรงของชาวญี่ปุ่น.” เสนอต่อ สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียง
 ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539.

พลายพล คู่มิตรพิภย์และคณะ. “รายงานการศึกษาเรื่องผลกระทบจากข้อตกลงแกตต์ (GATT) ต่อการ
 พัฒนาอุตสาหกรรมของไทย กรณียกเลิกมาตรการการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า (Trade
 Related Investment Measures).” คณะเศรษฐศาสตร์, 2535.

ลัดดาวัลย์ พงศ์ทิพย์สุคนธ์. “ความต้องการเงินทุนจากต่างประเทศเพื่อชดเชยปัญหาทาง
 การค้า.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

สุจินต์ ชัยมังคลานนท์. “สิทธิของคนต่างด้าวในประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต
 คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.

อโนชา รอดชมพู. “มาตรการทางกฎหมายของประเทศผู้รับการลงทุนในการควบคุมบริษัท
 ข้ามชาติ.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529.

เอกสารอื่น

จิรพรรณ กุลดิลกและคณะ. รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาผลกระทบ คู่ทางและโอกาสของการเปิดเสรีด้านการลงทุน. เสนอต่อ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์, พฤษภาคม 2541.

รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาพันธกรณีภายใต้กรรมสารสุดท้ายของการเจรจาทางการค้าหลายฝ่ายรอบอุรุกวัย ครั้งที่ 1/2537 , 1 มิถุนายน 2537 , ณ ห้องประชุมกิตติยาภรณ์วรลักษณ์ กระทรวงพาณิชย์.

ภาษาอังกฤษ

Books

- Akehurst, M.. **A Modern Introduction to International Law.** 6th ed. London : Allen and Unwin, 1987.
- Brucher and Dieter Pulch. **The German law concerning the distribution of foreign investment shares.** Frankfurt : Fritz Knapp, 1970.
- Dong Shizhong. **Trade and investment opportunities in China the current commercial and legal frame work.** Westport [CN], Quorum, 1992.
- Gilbert Winham. **International Trade and the Tokyo Round Negotiation.** Princeton University Press, 1986.
- H. C. Bos, Martin Sander and Carlo Scochi. **Private Foreign Investment in Developing Countries.** Boston : Reidel Publishing Company, 1974.
- Haris , D.J.. **Case and Material on International Law.** 4th ed. London : Sweet & Maxwell. 1991.
- Isiah A. Litivak and Christopher J. Maule. **Foreign Investment : The Experience of Host Countries.** New York : Praeger Publishers, 1970.
- L. Hal Mason. **The Economics of International Business.** New York : John Wiley & Sons, Inc. 1975.
- Lavergne, R.P. **The Political Economy of US Tariffs an Empirical Analysis.** N.Y. Academic Press, 1983.
- Mingsam Santikan. **Technology Transfer : A case study.** Singapore : Singapore University Press, 1981.

Mohamed Ariff and Tan Loong Hoe. **ASEAN Trade Policy Options**. Institute of Southeast Asian Studies, 1986.

M.SORNARAJAH. **The international law on foreign investment**. Great Britain : University Press, Cambridge, 1994.

O' Connel, D.P.. **International Law**. 3rd ed. London : Steven & Sons Limited. 1957.

Shaw, M. N.. **International Law**. 3rd ed. Cambridge : Grotius Publications Limited, 1991.

Articles

Andrew Winden . "Flexible Free Trade : The Asean Free Trade Area." **Harvard International Law Journal**. 34, No.1, Winter 1993.

David Greenaway. "Trade Related Investment Measures and Development Strategy." **International Review for Social Science**. 45, 1992.

Ernest Chung . "Petroleum Investment in The Russian Federation." **Harvard International Law Journal**. 37, No.3, Spring 1996.

Frank J. Garcia. "NAFTA and the Creation of the FTAA : A Critique of Piecemeal Accession." **Virginia Journal of International Law**. 35, Spring 1995.

Marianne Grin , Miguel Lawson. "The Immigration Act of 1990." **Harvard International Law Journal**. 33, No.1, Winter 1992.

Marissa Dionson. "The Impact of Multinational Corporations in The Philippines." **Comparative Law Yearbook of International Business**. 16, 1994.

Martin Elling and Sharon Bowden. "The Shadow Of 1992 : Developing Country Efforts at Economic Integration." **Harvard International Law Journal**. 32. No.2, Spring 1991.

Patrick Low and Arivind Subramainan. "TRIMs in the Uruguay Round : An Unfinished Business?." **World Trade Discussing Papers**. No.307, 1995.

Tang Thanh Trai Le. "The Legal Aspects of Foreign Investment in Vietnam." **International Trade And Business Law Journal**. 1, May 1995.

Timothy, B. Hansen. "The legal effect given stabilization clause in economics development agreements." **Virginia Journal of International Law**. 28, 4, 1988.

Thesis

Thanamai (Siroros) , Patcharee. "Patterns of industrial Policy-making in Thailand : Japanese Multinationals and Domestic Actors in the Automobile and Electrical Appliances Industries." Ph.D. Thesis, University of Wisconsin- Madison, 1985.

DRPU

DRPU

ตารางที่ 1

កម្រង 1

កេងពរករណ៍និងផលិតផលនៃការកេងពរ

บัญชีประเภทกิจการที่จะให้การส่งเสริมการลงทุน

* หมวด 1 เกษตรกรรมและผลิตผลจากการเกษตร

ประเภท	เงื่อนไข
1.1 การขยายพันธุ์พืช (11191)	-
1.2 การผลิตไซไหมและการเลี้ยงไหม (11192)	-
1.3 การผลิตเส้นไหม (32111)	-
1.4 การขยายพันธุ์สัตว์ (11199)	-
1.5 การเลี้ยงสัตว์ ได้แก่	-
- การเลี้ยงปศุสัตว์ (11140)	
- การเลี้ยงสัตว์น้ำ (13020)	
1.6 การฆ่าสัตว์ (31111)	1. จะต้องจัดสร้างโรงฆ่าและชำแหละที่ทันสมัยและตามมาตรฐานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2. ต้องมีห้องเย็นที่มีขนาดเหมาะสมกับโครงการ 3. จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
1.7 การฟอกหนังสัตว์ การแต่งสำเร็จหนังสัตว์ หรือการตกแต่งขนสัตว์ หรือผม (32310)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3 ยกเว้น การฟอกหนังสัตว์จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3 หรือในนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมในเขต 2
1.8 การผลิตอาหาร	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
- การผลิตผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ (31119)	
- การเก็บถนอมผลไม้และผัก (31139)	
- การเก็บถนอมและการปรุงแต่ง (แปรรูป) อาหารทะเล (31149)	
- การผลิตผลิตภัณฑ์อาหารอื่นๆ (31219)	
- การผลิตน้ำดื่ม (ยกเว้นน้ำอัดลม) (31340)	
- การผลิตไอศกรีม (31123)	
- การผลิตซีอิ๊ว (ยกเว้นเต้าหู้) (31132)	
- การผลิตมาร์การีน	
ซอเทนนิงและน้ำมันผสมสำหรับปรุงอาหาร (31152)	
- อาหารบรรจุภาชนะฉนิค (31112) (31131) (31141)	
- การผลิตขนมเด็กบรรจุภาชนะผลึกและคุกกี้ (31171)	
- การผลิตเส้นบะหมี่ เส้นก๋วยเตี๋ยว เส้นหมี่ วั่นเส้นและผลิตภัณฑ์ที่คล้ายคลึงกัน (31173)	
- การผลิตสารให้ความหวานและลูกอม (31190)	

* ประเภทกิจการทุกประเภทในหมวด 1 โปรดดูประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.11/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 89

ประเภท	เงื่อนไข
1.9 การผลิตน้ำมันหรือผลิตภัณฑ์ที่ได้จากน้ำมัน (31121, 31122)	1. จะต้องใช้น้ำมันดิบที่ผลิตในประเทศ ตามสัดส่วนที่คณะกรรมการกำหนด
1.10 การผลิตน้ำมันหรือไขมันจากพืชหรือสัตว์ (31151)	2. จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือ เขต 3 จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
1.11 การผลิตเนยเทียม (31152)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
1.12 การผลิตแป้งสำเร็จรูป (Modified Starch) (31169)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
1.13 การผลิตโกโก้หรือชอคโกแลต (31190)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
1.14 การผลิต L-LYSINE จากมันสำปะหลัง (35111)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
1.15 การผลิตผงชูรส (31213)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
1.16 การผลิตอาหารสัตว์ - การผลิตอาหารสัตว์ผสมสำเร็จรูป (31220) - ส่วนประกอบอาหารสัตว์จากแป้งมันสำปะหลัง (31164) - ส่วนประกอบอาหารสัตว์จากธัญพืช (31169)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
1.17 การผลิตแผ่นอัดจากเศษไม้หรือพืช (33112)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
1.18 การผลิตยางนอกหรือยางในสำหรับยานยนต์ (35510)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3 ยกเว้น การหล่อดอกยางจะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
1.19 การผลิตผลิตภัณฑ์ยาง (35591, 35599)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
1.20 การผลิตเครื่องเรือน เครื่องตกแต่งหรือสิ่งปูพื้นที่ทำจากไม้อย่างพารา (33201)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
1.21 กิจการบรรจุและเก็บรักษาพืชสด ผักสด ผลไม้สด หรือดอกไม้สด ที่ทันสมัย (71912)	-
1.22 กิจการอบพืชและไซโล (71920)	-
1.23 กิจการคัดคุณภาพผลผลิตผลการเกษตร (11209)	-
1.24 การประมงน้ำจืด (13010)	-
1.25 การแปรรูปไม้อย่างพารา	-
1.26 กิจการแปรรูปเศษวัสดุทางการเกษตร	1. จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3 2. จะต้องมีการอัดน้ำยาและอบแห้งในกรรมวิธีการผลิต
* 1.27 กิจการเพาะปลูกด้วยระบบ Hydroponics	1. จะต้องได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร 2. จะต้องตั้งในเขต 2 หรือ เขต 3
	1. จะได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรไม่ว่าตั้งอยู่ในเขตใด 2. จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลตามเกณฑ์ที่ตั้ง

* เพิ่มเติมประเภทกิจการตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ส.4/2541 ลงวันที่ 15 กรกฎาคม 2541

หมวด 2

เหมืองแร่ เซรามิกส์ และโลหะขั้นมูลฐาน

หมวด 2 อุตสาหกรรมเหมืองแร่ เซรามิกส์ และโลหะขั้นมูลฐาน

ประเภท	เงื่อนไข
2.1 การสำรวจแร่ (83242)	-
(1) 2.2 การถลุงแร่ (37110, 37120, 37200)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือ เขต 3
2.3 การทำเหมืองแร่หรือแต่งแร่ (ยกเว้นแร่ดีบุก) (21000, 23010, 23022, 23029, 29013, 29021, 29029)	จะต้องได้ประทานบัตรจากกรมทรัพยากรธรณี ก่อนออกบัตรส่งเสริม
2.4 การทำเหมืองหินอ่อน หรือหินแกรนิต (29011)	จะต้องได้ประทานบัตรจากกรมทรัพยากรธรณี ก่อนออกบัตรส่งเสริม
2.5 การแปรรูปหินอ่อน หรือหินแกรนิต (36999)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือ เขต 3
(2) 2.6 การผลิตเครื่องดินเผา (36100)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือ เขต 3
- ปอร์ซเลน	
- สโตนแวร์	
- โบนไซน่า	
2.7 การผลิตแก้วหรือผลิตภัณฑ์แก้ว (36200)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3 ยกเว้น การผลิตแก้วเจียรไน กระจกนิรภัย กระจกสะท้อนแสง และกระจกฉนวน จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
2.8 การผลิตเหล็กแผ่นรีดร้อน หรือรีดเย็น (37110)	-
2.9 การผลิตเหล็กแผ่นหนา (37110)	-
2.10 การผลิตเหล็กรูปพรรณประเภทเตาหลอม(37110)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3 หรือในนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมในเขต 2
2.11 การผลิตท่อเหล็กไร้ตะเข็บ (37110)	-
2.12 การผลิตท่อเหล็กไร้สนิมไร้ตะเข็บ หรือลวดตะเข็บด้านใน (37110)	-
2.13 การผลิตท่อเหล็ก (37110)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3 ยกเว้น ที่ผลิตด้วยกรรมวิธี BUTT-WELD จะตั้งในนิคมอุตสาหกรรม หรือเขตอุตสาหกรรมในเขต 2 ก็ได้
2.14 การผลิตเหล็กแผ่นเคลือบยกเว้นเหล็กแผ่นเคลือบสังกะสีด้วยไฟฟ้า (37110)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
2.15 การผลิตเหล็กลวด (Wire rod) ลวดเหล็ก (Steel Wire) เหล็กเส้นกลม เหล็กเพลลา หรือเหล็กแท่ง (Bar) (37110)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3 ยกเว้น ที่มีเตาหลอมจะตั้งในนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมในเขต 2 ก็ได้

(1) (2) โปรดดูประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ ป.12/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 90 และป.8/2541 ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2541 หน้า 81

ประเภท	เงื่อนไข
2.16 การผลิตเหล็กเส้น (37110)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3 ยกเว้น ที่มีเตาหลอมจะตั้งในนิคมอุตสาหกรรมหรือ เขตอุตสาหกรรมในเขต 2 ก็ได้
(1) 2.17 การผลิตชิ้นส่วนเหล็กหล่อ (Iron and Steel Casting) (37120)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือ เขต 3
(2) 2.18 การผลิตชิ้นส่วนเหล็กทุบ (Forging) (37120)	-
2.19 การผลิตผงโลหะ (37110, 37200)	-
(3) 2.20 การดลึงโลหะที่ไม่ใช่เหล็ก (37200)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือ เขต 3
2.21 การผลิตเฟอร์โรอัลลอย (37200)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือ เขต 3
2.22 การรีด ดึง หล่อ ตัดหรือทุบโลหะที่มีใช่เหล็ก (37200)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือ เขต 3
2.23 การผลิตบ้านสำเร็จรูปหรือส่วนประกอบ(39090)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือ เขต 3
2.24 การผลิตวัสดุทนไฟหรือฉนวนกันความร้อน(36999)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
2.25 การผลิตเหล็กแผ่นรีดร้อน หรือรีดเย็น (37110)	-
2.26 การผลิตกระเบื้องมุงหลังคาเซรามิกส์	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือ เขต 3
2.27 การผลิตแผ่นยิปซัมหรือผลิตภัณฑ์จากยิปซัม	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือ เขต 3
(4) 2.28 กิจการตัดและแปรรูปเหล็กแผ่น	1. จะได้รับสิทธิและประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากรเท่านั้น 2. จะไม่คำนึงถึงอัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่างชาติ 3. จะอนุญาตให้มีมูลค่าเพิ่มต่ำกว่าร้อยละ 20 ของรายได้

(1) (2) โปรดดูประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ ป.13/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 93

(1) (2) (3) โปรดดูประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ ป.12/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 90 และป.8/2541 ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2541 หน้า 81

(4) เพิ่มเติมประเภทกิจการตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ส.1/2542 ลงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2542

කොටස 3

අන්තර්ගතය

หมวด 3 อุตสาหกรรมเบา

ประเภท	เงื่อนไข
3.1 การปั่นด้าย (32113, 32119)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
3.2 การทอหรือถักผ้า (32115, 32190)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
3.3 การพิมพ์สิ่งทอสิ่งถัก (32117)	-
3.4 การฟอกย้อมพิมพ์และแต่งสำเร็จสิ่งทอสิ่งถัก (32118)	-
3.5 เคหะสิ่งทอหรือผลิตภัณฑ์จากผ้า (32120)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
3.6 การผลิตเส้นผ้าสำเร็จรูป (32201, 32202, 32209)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
3.7 การผลิตแถบตรา (32209)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
3.8 การผลิตพรม (32140)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
3.9 การผลิตแห อวน (32150)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
⁽¹⁾ 3.10 การผลิตผลิตภัณฑ์หนังสัตว์หรือหนังเทียม (32330)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3 ยกเว้น การผลิตผลิตภัณฑ์หนังเทียมจะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
⁽²⁾ 3.11 การผลิตเครื่องเรือนหรือเครื่องตกแต่ง ยกเว้นที่ทำจากไม้และโลหะ (33201)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
⁽³⁾ 3.12 การผลิตรองเท้าหรือชิ้นส่วน - การผลิตรองเท้าหรือชิ้นส่วนที่ทำจากยาง(35592) - การผลิตรองเท้าหรือชิ้นส่วนที่ทำจากพลาสติก (35609) - การผลิตรองเท้าหรือชิ้นส่วนที่ทำจากวัสดุอื่น ๆ (32400)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
⁽⁴⁾ 3.13 การเจียรระโนหรือการตัดเพชร พลอย (39011)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3 หรือตั้งอยู่ในศูนย์อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับที่ได้รับการส่งเสริม
⁽⁵⁾ 3.14 การผลิตเครื่องประดับ (39012)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3 หรือตั้งอยู่ในศูนย์อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับที่ได้รับการส่งเสริม
3.15 การผลิตเครื่องดนตรี (39020)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
⁽⁶⁾ 3.16 การผลิตเครื่องกีฬา (39030)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
3.17 การผลิตกระดาษทราย (39090)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
3.18 การผลิตกระดาษไซ (39090)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
3.19 การผลิตผ้าอนามัย (39090)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
⁽⁷⁾ 3.20 การผลิตของเด็กเล่น - การผลิตของเด็กเล่นที่ทำจากพลาสติก(35609) - การผลิตของเด็กเล่นที่ทำจากวัสดุอื่น (39090) - การผลิตของเด็กเล่นหรือเครื่องเล่นเกมส์อิเล็กทรอนิกส์ (39090)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3 ยกเว้น การผลิตของเด็กเล่นหรือเครื่องเล่นเกมส์อิเล็กทรอนิกส์ จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3

(1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) โปรดดูประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.12/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 90 และ ป.8/2541 ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2541 หน้า 81

ประเภท	เงื่อนไข
3.21 การผลิตกล่องหรือหีบห่อของมีค่า (39090)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
3.22 การผลิตชิปชุด (39090)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
3.23 การผลิตถุงมือ (ยกเว้นถุงมือยาง) (39090)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
	ยกเว้น การผลิตถุงมือที่ทำจากหนังสัตว์ จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
3.24 การผลิตถุงเท้า หรือถุงน่อง (39090)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
3.25 การผลิตดอกไม้ ต้นไม้ประดิษฐ์ หรือสิ่งประดิษฐ์อื่น ๆ (39090)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
⁽¹⁾ 3.26 การผลิตเลนส์หรือแว่นตาหรือส่วนประกอบ	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
⁽²⁾ 3.27 การผลิตเวชภัณฑ์ หรืออุปกรณ์ทางการแพทย์ (38500, 39090)	-
⁽³⁾ 3.28 การผลิตเครื่องมือวิทยาศาสตร์ (38500)	-
3.29 การผลิตเครื่องเขียน อุปกรณ์การศึกษา หรือส่วนประกอบ (39090)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
3.30 การผลิตร่ม (ยกเว้นร่มกระดาษ) (39090)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
⁽⁴⁾ 3.31 อุตสาหกรรมสนับสนุนการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับ	1. จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี ไม่ว่าตั้งอยู่ในเขตใด
- การผลิตและสกัดโลหะมีค่าเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ (37220)	2. จะอนุญาตให้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ในประเทศได้โดยไม่คำนึงถึงสัดส่วนการถือหุ้นของต่างประเทศ
- การวิเคราะห์และทดสอบโลหะมีค่า (83242)	3. จะต้องยื่นคำขอรับการส่งเสริมภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2542
- การทอตัวเรือนและชิ้นส่วนเครื่องประดับ(38198)	
- การผลิตชิ้นส่วนเครื่องประดับ เช่น เป็นต่างหู ห่วง ตะขอ และข้อต่อ เป็นต้น (39012)	
- การผลิตตัวเรือนเครื่องประดับกึ่งสำเร็จรูป(39012)	
- การผลิตแม่พิมพ์ต้นแบบจากโลหะสำหรับผลิตเครื่องประดับ (38199)	
- การผลิตยางสำหรับทำแม่พิมพ์และการผลิตแม่พิมพ์ยางสำหรับเครื่องประดับ (35599)	
- การผลิตซี่ผึ้งสำหรับหุ่นเครื่องประดับ และการผลิตหุ่นซี่ผึ้ง (32299)	
- การผลิตปูนปลาสเตอร์สำหรับทำแม่พิมพ์เครื่องประดับ (36922)	
⁽⁵⁾ 3.32 การผลิตกระเป๋า	1. จะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรไม่ว่าจะตั้งอยู่ในเขตใด
	2. จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลและเงินปันผลตามเกณฑ์ที่ตั้ง
	3. โครงการที่ตั้งอยู่ในเขต 1 หรือ เขต 2 จะต้องส่งผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ออกไปจำหน่ายต่างประเทศทั้งสิ้น

⁽¹⁾ ⁽²⁾ ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ โปรดดูประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.12/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 90 และ ป.8/2541 ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2541 หน้า 81

⁽⁴⁾ เพิ่มเติมประเภทกิจการตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ส.9/2540 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2540

⁽⁵⁾ เพิ่มเติมประเภทกิจการตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ส.2/2541 ลงวันที่ 12 พฤษภาคม 2541

หมวด 4

ผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักร

และ อุปกรณ์ขนส่ง

หมวด 4 อุตสาหกรรมผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักร และ อุปกรณ์ขนส่ง

ประเภท	เงื่อนไข
(1) 4.1 การผลิตเครื่องมือช่าง (Hand Tool) (38110)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
4.2 การผลิตใบมีดโกน หรือด้ามมีดโกน (38110)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
4.3 การผลิตเครื่องเรือนหรือชิ้นส่วนที่ทำด้วยโลหะ เป็นส่วนใหญ่ (38120)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
4.4 การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะซึ่งใช้ในการก่อสร้างหรือ ติดตั้ง (38130)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
4.5 การผลิตหม้อกำเนิดไอน้ำ (38130)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
4.6 การผลิตภาชนะบรรจุสิ่งของที่ทำจากโลหะ (38191)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
4.7 การผลิตลวดโลหะหรือผลิตภัณฑ์จากลวดโลหะ (38192)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
(2) 4.8 การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะรวมทั้งชิ้นส่วนโลหะ สำหรับยานยนต์ หรือชิ้นส่วนโลหะสำหรับ ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ (38199)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
(3) 4.9 การผลิตเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ทางเกษตรกรรม (38220)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
(4) 4.10 การผลิตเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่ใช้สำหรับงานไม้ หรืองานโลหะ (Machine Tool) (38230)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
(5) 4.11 การผลิตเครื่องจักรหรืออุปกรณ์สำหรับงาน อุตสาหกรรม (38240, 38299)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
4.12 การผลิตแท่นชุดเจาะปิโตรเลียม (38240)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
4.13 การผลิตเครื่องจักรสำนักงาน เครื่องคำนวณ หรือเครื่องทำบัญชี (ที่ไม่ใช่อิเล็กทรอนิกส์) (38250)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
4.14 การผลิตเครื่องสูบน้ำ (38299)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
(6) 4.15 การผลิตเครื่องอัดอากาศ หรือก๊าซ (38299)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
4.16 การผลิตเครื่องดับเพลิงอุปกรณ์หรือ ส่วนประกอบ (38299)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3

(1) (2) (3) (4) (5) (6) โปรดดูประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.12/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 90 ประกาศ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.13/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 93 และ ป.8/2541 ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2541 หน้า 81

ประเภท	เงื่อนไข
⁽¹⁾ 4.17 การต่อเรือหรือซ่อมเรือเหล็ก ขนาด 500 ตัน กรอส ขึ้นไป (38411)	1. โครงการที่ตั้งอยู่ในเขต 1 หรือเขต 2 1.1 จะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร 1.2 จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 3 ปี สำหรับ ที่ตั้งในเขต 1 และ 5 ปี สำหรับที่ตั้งในเขต 2 2. โครงการที่ตั้งอยู่ในเขต 3 2.1 จะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร 2.2 จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี
4.18 การต่อเรือ (ยกเว้น เรือไม้ หรือเหล็ก) (38413, 35599)	1. โครงการที่ตั้งอยู่ในเขต 1 หรือเขต 2 1.1 จะได้รับลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร กึ่งหนึ่งเฉพาะรายการที่ไม่อยู่ในประกาศกระทรวง การคลัง ที่ ศก.13/2533 ลงวันที่ 18 กันยายน 2533 เว้นแต่รายการเครื่องจักรที่มีอากรขาเข้า ต่ำกว่าร้อยละ 10 จะไม่ได้รับการลดหย่อน 1.2 จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 3 ปี สำหรับ ที่ตั้งในเขต 1 และ 5 ปี สำหรับที่ตั้งในเขต 2 2. โครงการที่ตั้งอยู่ในเขต 3 2.1 จะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร 2.2 จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี
4.19 การผลิตอุปกรณ์รถไฟ หรือรถไฟฟ้า (38420)	-
⁽²⁾ 4.20 การผลิตหรือซ่อมอากาศยาน (38450)	1. จะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรไม่ว่าตั้งอยู่ ในเขตใด 2. จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี ไม่ว่าตั้งอยู่ ในเขตใด
⁽³⁾ 4.21 การผลิตหรือซ่อมชิ้นส่วนอากาศยาน (38450)	-
4.22 การผลิตและซ่อมบำรุงรักษาดูสินค้าแบบ Container (38191)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
⁽⁴⁾ 4.23 การผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ ระบบส่งกำลัง ระบบเบรค ระบบ Steering หรือ ระบบกัน สะเทือน (38439)	-

⁽¹⁾ ⁽²⁾ ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ โปรดดูประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.12/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 90 และ ป.8/2541
ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2541 หน้า 8;

⁽⁴⁾ โปรดดูประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.13/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 93

ประเภท	เงื่อนไข
<p>⁽¹⁾4.24 การผลิตชิ้นส่วนยานพาหนะ (38430, 38432, 38439, 38440)</p> <ul style="list-style-type: none"> - การผลิตชิ้นส่วนรถจักรยานยนต์ - หม้อน้ำรถยนต์ - ถังเชื้อเพลิง - ไล้กรอง - หม้อกรองอากาศ - หม้อกรองน้ำมัน - Wiring Harness - ปะเก็น - แหนบ 	<p>จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3</p>
<p>⁽²⁾4.25 การผลิตชิ้นส่วนอื่น ๆ ของยานพาหนะ (38431, 38432, 38439, 38440)</p>	<p>จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3</p>
<p>4.26 กิจการประกอบรถจักรยานยนต์ (38440)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3 2. จะต้องประกอบรถจักรยานยนต์ ประเภทเครื่องยนต์ 4 จังหวะ และมีกำลังการผลิตไม่น้อยกว่า 50,000 คันต่อปี 3. จะต้องมีขั้นตอนการผลิตตั้งแต่การเชื่อมประกอบโครงรถและการพ่นสีและจะต้องใช้ชิ้นส่วนและเครื่องยนต์ที่ผลิตภายในประเทศตามที่กระทรวงอุตสาหกรรมกำหนด 4. ให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ตามเกณฑ์ของเขต 3 แต่ไม่ได้รับการลดหย่อนอากรขาเข้าวัตถุดิบหรือวัสดุจำเป็นตามมาตรา 30

⁽¹⁾ ⁽²⁾ โปรดดูประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.12/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 90 และ ป.8/2541 ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2541 หน้า 81

⁽²⁾ โปรดดูประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.13/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 93

ประเภท	เงื่อนไข
4.27 กิจการประกอบรถยนต์ (38431)	<p>1. โครงการที่ตั้งอยู่ในเขต 1</p> <p>1.1 จะไม่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้และเงินปันผล ตามมาตรา 31 และมาตรา 34</p> <p>1.2 จะไม่ได้รับการยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้า สำหรับเครื่องจักร ตามมาตรา 28 และมาตรา 29</p> <p>2. โครงการที่ตั้งอยู่ในเขต 2</p> <p>2.1 จะได้รับลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร กิ่งหนึ่งตามมาตรา 29 เฉพาะรายการที่ไม่อยู่ใน ประกาศกระทรวงการคลังที่ ศก.13/2533 ลงวันที่ 18 กันยายน 2533 เว้นแต่รายการเครื่องจักรที่มี อากรขาเข้าต่ำกว่าร้อยละ 10 จะไม่ได้รับการลดหย่อน</p> <p>2.2 จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลและเงินปันผล ตามมาตรา 31 และมาตรา 34 เป็นระยะเวลา 7 ปี ทั้งนี้ เฉพาะรายได้จากการส่งออก</p> <p>3. โครงการที่ตั้งอยู่ในเขต 3</p> <p>3.1 จะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร ตาม มาตรา 28</p> <p>3.2 จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลและเงินปันผล ตามมาตรา 31 และมาตรา 34 เป็นระยะเวลา 8 ปี ทั้งนี้ เฉพาะรายได้จากการส่งออก</p> <p>3.3 จะได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลร้อยละ 50 ของอัตราปกติตามมาตรา 35 (2) เป็นระยะเวลา 5 ปี ทั้งนี้ เฉพาะรายได้จากการส่งออก</p> <p>3.4 จะได้รับอนุญาตให้หักค่าขนส่ง ค่าไฟฟ้า และค่า ประปา 2 เท่า ตามมาตรา 35 (3) เป็นระยะเวลา 10 ปี นับแต่วันที่เริ่มมีรายได้</p> <p>3.5 จะได้รับอนุญาตให้หักค่าติดตั้ง หรือก่อสร้างสิ่ง อำนวยความสะดวก ร้อยละ 25 ของเงินที่ลงทุน ในกรณีนั้นตามมาตรา 35 (4)</p> <p>หมายเหตุ</p> <p>เพื่อส่งเสริมการส่งออกรถยนต์ ให้ผู้ได้รับการส่งเสริมกิจการประกอบรถยนต์ ได้รับลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบ ตามมาตรา 30 ตามอัตราที่ คณะกรรมการกำหนด เพื่อชดเชยภาษีอากรที่แฝง อยู่ในต้นทุนการผลิตชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศ สำหรับรถยนต์ที่ส่งออก</p>

ประเภท	เงื่อนไข
(1) 4.28 การชุบเคลือบผิวโลหะและพลาสติก (Surface Treatment) (38198)	- โครงการที่ตั้งอยู่ในเขต 1 จะต้องตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม
(2) 4.29 การชุบแข็ง (Heat Treatment) (38198) - BATCH TYPE FURNACE - CONTINUOUS TYPE - INDUCTION FURNACE - VACUUM FURNACE	- โครงการชุบแข็งที่มีการใช้สารไซยาไนด์ที่ตั้งอยู่ในเขต 1 จะต้องตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรม หรือเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม
(3) 4.30 การผลิตยานยนต์ขับเคลื่อนด้วยระบบไฟฟ้า (38431, 38439, 38440)	1. จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3 เว้นแต่จะได้รับการผ่อนผันจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน 2. จะได้รับสิทธิและประโยชน์ตามเกณฑ์ประกาศคณะกรรมการที่ 1/2536 3. จะได้รับการลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบตามอัตรา 30 ร้อยละ 90 เป็นระยะเวลา 5 ปี โดยจะอนุมัติให้คราวละ 1 ปี ไม่ว่าจะตั้งอยู่ในเขตใด
4.31 การผลิตเครื่องยন্ত্রจักรยานยนต์ประเภท 4 จังหวะ (38440)	1. จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3 โดยให้ได้รับสิทธิประโยชน์ตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ที่ 1/2536 2. จะได้รับการลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบตามอัตรา 30 ร้อยละ 90 เป็นระยะเวลา 5 ปี โดยจะอนุมัติให้คราวละ 1 ปี 3. วัตถุดิบที่จะได้รับการลดหย่อนอากรขาเข้าให้ได้รับลดหย่อนเฉพาะวัตถุดิบที่นำมาผ่านขั้นตอนการผลิตในประเทศ เช่น การ MACHINING การหล่อ (CASTING) การทุบขึ้นรูป (FORGING) การฉีดขึ้นรูป (DIE CASTING) ฯลฯ หมายเหตุ สำหรับผู้ได้รับการส่งเสริมผลิตเครื่องยন্ত্রจักรยานยนต์รายเดิม หากจะขอทำการผลิตเครื่องยন্ত্রประเภท 4 จังหวะด้วย จะได้รับการขยายเวลาการนำเข้าเครื่องจักรเฉพาะที่ใช้ผลิตเครื่องยন্ত্রประเภท 4 จังหวะได้จนถึงวันที่ 1 มกราคม 2542

(1) (2) (3) โปรดดูประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.12/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 90 และ ป.8/2541 ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2541 หน้า 81

(1) (2) โปรดดูประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.13/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 93

ประเภท	เงื่อนไข
(1) 4.32 การผลิตเครื่องยนต์สำหรับรถยนต์ (38439)	<ol style="list-style-type: none"> 1. จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือ เขต 3 2. โครงการที่ตั้งอยู่ในเขต 3 จะได้รับลดหย่อนอากรขาเข้าวัตถุดิบตามมาตรา 30 เฉพาะวัตถุดิบที่นำมาผ่านขั้นตอนการผลิตในประเทศเท่านั้น 3. จะต้องใช้ชิ้นส่วนในประเทศดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 3.1 เครื่องยนต์รถบรรทุกขนาดเล็ก (เครื่องยนต์ดีเซล) <ol style="list-style-type: none"> (1) ใช้ชิ้นส่วนในประเทศและชิ้นส่วนบังคับตามข้อกำหนดของกระทรวงอุตสาหกรรม (2) ใช้ชิ้นส่วนบังคับเพิ่มเติมอีก 3 ชิ้น คือ Cylinder Block, Cylinder Head และ Crank Shaft ภายในปี พ.ศ. 2542 (3) ชิ้นส่วนบังคับต้องเริ่มตั้งแต่การขึ้นรูปวัตถุดิบในประเทศ 3.2 เครื่องยนต์รถบรรทุกขนาดเล็ก (เครื่องยนต์แกสโซลีน) ใช้ชิ้นส่วนในประเทศและชิ้นส่วนบังคับ ตามข้อกำหนดของกระทรวงอุตสาหกรรม 3.3 เครื่องยนต์รถยนต์อื่น ๆ ไม่กำหนดเงื่อนไขการใช้ชิ้นส่วนในประเทศ 4. จะต้องมีส่วนขั้นตอนการผลิตโดย Machining ตามที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ
(2) 4.33 การผลิตเครื่องยนต์ดีเซลเพื่อการเกษตร	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
(3) 4.34 การผลิตเครื่องยนต์เบนซินเอนกประสงค์	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
(4) 4.35 กิจการซ่อมชิ้นส่วนยานพาหนะและเครื่องยนต์	<ol style="list-style-type: none"> 1. จะต้องส่งผลิตภัณฑ์ออกไปจำหน่ายต่างประเทศทั้งสิ้น 2. จะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร ไม่ว่าตั้งในเขตใด 3. จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลตามเกณฑ์ที่ตั้ง

(1) (2) (3) โปรดดูประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.12/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 90 และ ป.8/2541 ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2541 หน้า 81

(4) เพิ่มเติมประเภทกิจการตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ส.5/2541 ลงวันที่ 15 กรกฎาคม 2541

หมวด 5

อิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องไฟฟ้า

หมวด 5 อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องไฟฟ้า

ประเภท	เงื่อนไข
⁽¹⁾ 5.1 การผลิตเครื่องจักรหรือเครื่องมือไฟฟ้าสำหรับงานอุตสาหกรรม (38310) <ul style="list-style-type: none"> - เครื่องจักร (MACHINERY) 	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3 เฉพาะ การผลิตมอเตอร์ไฟฟ้าที่มีขนาดต่ำกว่า 11 แรงม้า หรือการผลิตหม้อแปลงไฟฟ้าจะต้องตั้งอยู่ในเขต 3 <ul style="list-style-type: none"> - ยกเว้นอาคารขาเข้าเครื่องจักร ไม่ว่าจะตั้งอยู่ในเขตใด - ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี ไม่ว่าจะตั้งอยู่ในเขตใด จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
⁽²⁾ 5.2 การผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า <ul style="list-style-type: none"> - การผลิตเครื่องมือเครื่องใช้ในครัวเรือน (38291) - การผลิตเครื่องปรับอากาศ (38292) - การผลิตเครื่องใช้หรือเครื่องใช้ในบ้านที่ใช้ไฟฟ้า (38330) 	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
⁽³⁾ 5.3 การผลิตหลอดไฟฟ้า (38393)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3 <ul style="list-style-type: none"> ยกเว้น การผลิตหลอดไฟฟ้าที่สามารถประหยัดพลังงานได้ (SAVE ENERGY) จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
⁽⁴⁾ 5.4 การผลิตแบตเตอรี่ หรือถ่านไฟฉาย (38392)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3 <ul style="list-style-type: none"> ยกเว้น การผลิตแบตเตอรี่ที่เป็นชนิดแห้ง ทำด้วยแมงกานีสไดออกไซด์ มีขนาด UM1, UM2, UM3, และมีกำลังไฟ 1.5 โวลท์ และแบตเตอรี่สำหรับรถยนต์จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
⁽⁵⁾ - แบตเตอรี่แบบ NI-CD และแบตเตอรี่แห้งแบบ RECHARGEABLE รวมทั้งแบตเตอรี่อื่นที่มีลักษณะเดียวกัน	<ul style="list-style-type: none"> - โครงการที่ตั้งอยู่ในเขต 1 จะต้องตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม - ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี ไม่ว่าจะตั้งอยู่ในเขตใด - ยกเว้นอาคารขาเข้าเครื่องจักร ไม่ว่าจะตั้งอยู่ในเขตใด
5.5 การผลิตอุปกรณ์ที่ใช้กับเครื่องไฟฟ้า (38399)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
⁽⁶⁾ 5.6 การผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ (38191) <ul style="list-style-type: none"> (1) การผลิตเครื่องจักรสำนักงาน เครื่องคำนวณ เครื่องทำบัญชี (38250) <ul style="list-style-type: none"> - เครื่องคิดเลข - เครื่องคอมพิวเตอร์ - อุปกรณ์สำนักงานอัตโนมัติ ได้แก่ การพิมพ์ เอกสาร การผลิตเอกสาร เครื่องถ่ายเอกสาร หรือเครื่องพิมพ์ดีดอิเล็กทรอนิกส์ 	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3

⁽¹⁾ ⁽²⁾ ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ ⁽⁶⁾ โปรดดูประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.12/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 90 และ ป.8/2541 ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2541 หน้า 81

⁽¹⁾ ⁽⁵⁾ โปรดดูประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.13/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 93

ประเภท	เงื่อนไข
<p>(2) การผลิตเครื่องมือเครื่องใช้ในครัวเรือน(38291)</p> <ul style="list-style-type: none"> - เตาอบไมโครเวฟ - ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ส่วนบุคคลอื่น ๆ <p>(3) การผลิตอุปกรณ์อัตโนมัติเพื่อการอุตสาหกรรม (38310)</p> <ul style="list-style-type: none"> - อุปกรณ์ควบคุมอุณหภูมิ - หุ่นยนต์ - อุปกรณ์ตรวจสอบเครื่องจักร - อุปกรณ์ขนถ่ายวัสดุ <p>(4) การผลิตอุปกรณ์และเครื่องมือทางวิทยุ โทรทัศน์ หรือโทรคมนาคม (38320)</p> <ul style="list-style-type: none"> - เครื่องรับโทรทัศน์ - เครื่องบันทึกและเครื่องเล่นวีดีโอ - เครื่องวีดีโอ ดิสก์ - เครื่องวีดีโอ เท็ค - เครื่องสำหรับสถานีดาวเทียมภาคพื้นดิน - เครื่องรับวิทยุ - เครื่องรับวิทยุรถยนต์ - เครื่องรับวิทยุ-เทป - เครื่องเสียง - เครื่องเล่นคอมแพคดิสก์ - เครื่องเล่นเทประบบดิจิทัล - เครื่องโทรศัพท์ภายใน - เครื่องวิทยุสื่อสาร ทั้งชนิดเคลื่อนที่ได้ ชนิด สมัครงาน ชนิดรับส่ง ชนิดไมโครเวฟ ชนิด สถานีรับส่งหรือชนิดเพ็จจิง - เรดาร์ - เครื่องโทรคมนาคม ได้แก่ เครื่องระบบ วอยซ์สวิชชิง เครื่องรับส่งโทรเลข เครื่องรับโทรศัพท์ หรือเครื่องรับโทรศัพท์แบบ เซลลูลาร์ - เครื่องสื่อสารระบบไฟเบอร์ออฟติก - เครื่องสื่อสารข้อมูล - เครื่องสถานีรับส่งโทรทัศน์ - เครื่องโทรสาร 	<p>เฉพาะการผลิตเครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องบันทึกและเครื่องเล่นวีดีโอ เครื่องรับวิทยุ เครื่องรับวิทยุรถยนต์ เครื่องรับวิทยุเทป เครื่องเสียง เครื่องเล่นคอมแพคดิสก์ หรือ เครื่องเล่นเทประบบดิจิทัล</p> <p>จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3</p>

ประเภท	เงื่อนไข
<p>(5) การผลิตอุปกรณ์เกี่ยวกับการวัดและการควบคุมสำหรับงานวิชาชีพและงานวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ที่อื่นหรือการผลิตเครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับการถ่ายภาพและสายตา (38500)</p> <ul style="list-style-type: none"> - อุปกรณ์เตือนกันขโมย - อุปกรณ์เตือนเหตุฉุกเฉิน - กล้องถ่ายภาพวิดีโอ - กล้องถ่ายรูปอิเล็กทรอนิกส์ - นาฬิกา - เครื่องควบคุมแสงสว่างและอุปกรณ์ไฟฟ้า - เครื่องมือวัด ทดสอบและวิเคราะห์ - เครื่องจ่ายไฟ - อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ใช้ในอุตสาหกรรมนิวเคลียร์ - อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ใช้ในการแพทย์ได้แก่ อุปกรณ์วินิจฉัยโรค อุปกรณ์รักษาโรค อุปกรณ์ผ่าตัดและการให้ยา หรืออุปกรณ์มอเตอร์ - อุปกรณ์เลเซอร์ <p>(1) - เครื่องมือวัดอุตสาหกรรม (MEASUREMENT EQUIPMENT FOR INDUSTRIES)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ยกเว้นอาคารเข้าเครื่องจักร ไม่ว่าจะตั้งอยู่ในเขตใด - ยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี ไม่ว่าจะตั้งอยู่ในเขตใด
<p>(6) การผลิตเครื่องดนตรีอิเล็กทรอนิกส์ (39020)</p> <p>(2) 5.7 การผลิตชิ้นส่วนหรืออุปกรณ์ที่ใช้กับผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์</p> <p>(1) การผลิตอุปกรณ์หรือเครื่องมือทางวิทยุ โทรทัศน์ หรือโทรคมนาคม (38320)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไดโอด - ทรานซิสเตอร์ - ไทริสเตอร์ - แผงวงจรไฟฟ้า - อุปกรณ์ออฟโตอิเล็กทรอนิกส์ - เวเฟอร์ 	

⁽¹⁾ โปรดดูประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.13/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 93

⁽²⁾ โปรดดูประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.12/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 90 และ ป.8/2541 ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2541 หน้า 81

ประเภท	เงื่อนไข
<ul style="list-style-type: none"> - รีซีสเตอร์ - คาปาซิเตอร์ - รีเลย์ - สวิตช์และแป้นพิมพ์ - ชิ้นส่วนที่มีแม่เหล็ก ได้แก่ เสาอากาศชนิดเทเลสโคปิคหม้อแปลงไฟฟ้าต่ำกว่า 1 เควีเอชดลวด หรือชิ้นส่วนที่มีแม่เหล็กอื่น ๆ - ทรานซิสเตอร์ - ผลึกควอตซ์ - แฟลชชิพ ฟลิตเตอร์ และเนทเวอร์ค ได้แก่ อิเล็กโทรแมคคานิกส์ ฟลิตเตอร์ อาร์เอฟไอ และอีเอ็มไอ ฟลิตเตอร์ อาร์ซี เนทเวอร์ค ดีเลย์ไลน์ หรือแอทเทนนูเอเตอร์ - คอนเน็คเตอร์ - แผ่นวงจรพิมพ์ - เต้าเสียบและเต้ารับ - ชิ้นส่วนเกี่ยวกับเสียง ได้แก่ ไมโครโฟน เอียโฟนลำโพงและอุปกรณ์ เซดโฟน คาร์ทีริดจ์ หรือชิ้นส่วนเกี่ยวกับเสียงอื่น ๆ - มอเตอร์ขนาดเล็ก - หลอดอิเล็กทรอนิกส์ - ชิ้นส่วนโทรคมนาคมชนิดไมโครเวฟ ได้แก่ สวิตช์ไมโครเวฟ หรืออุปกรณ์เฟอร์ไรท์ - อุปกรณ์ประกอบเครื่องคอมพิวเตอร์ ได้แก่ อุปกรณ์เก็บข้อมูล ออฟทิกัลดิสค์ เทอร์มินัล แป้นพิมพ์ เครื่องพิมพ์ หรืออุปกรณ์สื่อสารที่ใช้กับคอมพิวเตอร์ - ผลิตภัณฑ์ที่สำเร็จรูป ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ที่สำเร็จรูปจากแผ่นวงจรพิมพ์ หรือผลิตภัณฑ์ที่สำเร็จรูปชนิดอิเล็กทรอนิกส์ *- ชุดข้อต่อสายไฟสำหรับผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ (ELECTRONIC CONNECTOR) เฉพาะกรณีที่มีการผลิตชิ้นส่วนโลหะ และชิ้นส่วนพลาสติกชิ้นเองเท่านั้น 	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี ไม่ว่าจะตั้งอยู่ในเขตใด - ยกเว้นอาคารเช่าเครื่องจักร ไม่ว่าจะตั้งอยู่ในเขตใด

* โปรดดูประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.13/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 93

ประเภท	เงื่อนไข
5.8 การผลิตลวดหรือสายเคเบิลชนิดหุ้มฉนวน (38391)	จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
5.9 การผลิตเฟลทเคเบิล ซิลด์เคเบิล โคแอกเชียลเคเบิลหรือซิกแนลเคเบิล (38391)	-
5.10 กิจการผลิตแผ่นเวเฟอร์วงจรรวม (INTEGRATED CIRCUIT WAFERS) (38320)	<ol style="list-style-type: none"> 1. จะต้องตั้งโรงงานในเขต 2 หรือเขต 3 2. จะต้องมีความเห็นชอบ 3. จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี 4. จะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร
5.11 กิจการออกแบบวงจรรวม	<ol style="list-style-type: none"> 1. จะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร 2. จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี 3. จะไม่คำนึงถึงอัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่างชาติ 4. กิจการออกแบบวงจรรวมในลักษณะ Fabless Semiconductor ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลในส่วนจากรายได้จากการจำหน่าย Wafer และ IC ที่ออกแบบเองแต่จ้างผู้อื่นผลิตด้วย

หมวด 6

เคมีภัณฑ์ กระดาษ และพลาสติก

หมวด 6 อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ กระดาษ และพลาสติก

ประเภท	เงื่อนไข
<p>6.1 การผลิตเคมีภัณฑ์ขั้นอุตสาหกรรมมูลฐาน(35111)</p> <p>(1) Industrial Gases</p> <ul style="list-style-type: none"> - argon - chlorine - hydrogen - oxygen - nitrogen - carbon dioxide - nitrous oxide <p>(2) Oxide Compounds</p> <ul style="list-style-type: none"> - aluminium oxide - calcium oxide - hydrogen peroxide - silicon dioxide - zinc oxide <p>(3) Inorganic acids</p> <ul style="list-style-type: none"> - sulfuric acid - hydrochloric acid <p>(4) Inorganic bases</p> <ul style="list-style-type: none"> - aluminium hydroxide - magnesium hydroxide - sodium hydroxide (โซดาไฟ) - potassium hydroxide <p>(5) Salts</p> <ul style="list-style-type: none"> - aluminium sulphate - alun - ammonium sulphate - ammonium bicarbonate - calcium carbonate - calcium carbide - calcium chloride - magnesium chloride - potassium bicarbonate - sodium chloride - sodium hypochlorite - sodium phosphate - sodium silicate <p>(6) Organic chemicals</p> <ul style="list-style-type: none"> - ethyl alcohol - hexahydric alcohols (sorbitol) - polyether polyol - acetic acid 	<p>จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3</p>

- 6.3 การผลิต Soft Gelatin Capsule (35111)
- 6.4 การผลิตปุย (35120)
- ⁽¹⁾6.5 การผลิตผลิตภัณฑ์เคมีจากปิโตรเลียม (35130)
- ⁽²⁾6.6 การผลิตผลิตภัณฑ์จากปิโตรเลียม (35300)
- ⁽³⁾6.7 การผลิตเส้นใยสังเคราะห์ (35130)
- 6.8 การผลิตสี หรือผลิตภัณฑ์ที่คล้ายกัน (35210)
- 6.9 การผลิตส่วนผสมยาสำเร็จรูป (35220)
- 6.10 การผลิตยาปราบศัตรูพืช ยากำจัดวัชพืช ยาฆ่าเชื้อรา หรือยาฆ่าแมลง (35299)
- 6.11 การผลิตผลิตภัณฑ์เคมีอื่น ๆ (35299)

จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3

1. จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
  2. จะได้รับสิทธิประโยชน์ตามเกณฑ์ประกาศคณะกรรมการที่ 1/2536 แต่ไม่ให้เกิดการลดหย่อนอากรขาเข้าวัตถุดิบ ตามมาตรา 30 แม้จะตั้งอยู่ในเขต 3
  3. โรงงานที่จะตั้งใหม่เพื่อผลิตปิโตรเคมีชนิดUPSTREAM (AROMATICS) ที่ไม่ได้ใช้PYROLYSIS GASOLINE จากโรงงาน UPSTREAM (OLEFINS) เป็นวัตถุดิบ จะต้องไม่ทำการผลิตก่อนวันที่ 1 มกราคม 2542
  4. โรงงานผลิตปิโตรเคมีชนิด UPSTREAM ที่ประสงค์จะขายผลิตภัณฑ์พลอยได้เป็นเชื้อเพลิงปิโตรเลียมในประเทศ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติก่อน
    1. ให้การส่งเสริมเฉพาะกิจการโรงกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม
    2. จะต้องตั้งโรงงานในเขต 2 หรือเขต 3
    3. จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขการขออนุญาตตั้งโรงกลั่นของคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติก่อนยื่นขอรับการส่งเสริม
    4. จะได้รับสิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากรเฉพาะการยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรตามมาตรา 28 ไม่ว่าจะตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
- จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
- จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
- จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3
- จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3
- จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3

⁽¹⁾ ⁽²⁾ ⁽³⁾โปรดดูประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.12/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 90 และ ป.8/2541 ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2541 หน้า 81

ประเภท	เงื่อนไข
<p>(1) 6.12 การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกหรือเคลือบด้วยพลาสติก(35601,35609)</p> <p>(1) การผลิตสินค้าอุปโภคบริโภค (CONSUMER PRODUCT)</p> <p>(2) การผลิตชิ้นส่วนหรือส่วนประกอบ (COMPONENT)</p> <p>(3) การผลิตผลิตภัณฑ์หรือชิ้นส่วนพลาสติกวิศวกรรม (ENGINEERING PLASTICS)</p> <p>(2) - ชิ้นส่วนพลาสติกวิศวกรรม</p>	<p>จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3</p> <p>จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3</p> <p>- จะต้องเป็นการผลิตชิ้นส่วนที่มีการเคลื่อนไหวหรือทอนแรงอัดได้สูง ที่ใช้เป็นชิ้นส่วนยานยนต์ เครื่องจักรกล เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ โดยวัตถุดิบที่ใช้จะต้องเป็นพลาสติกวิศวกรรมที่มีคุณสมบัติพิเศษ เช่น ACETAL, NYLON-6/6, POLYCARBONATE (PC) และ POLYPHENYLENE SULFIDE (PPS) เป็นต้น</p> <p>- ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี ไม่ว่าจะตั้งอยู่ในเขตใด</p> <p>- ยกเว้นอาคารขาเข้าเครื่องจักร ไม่ว่าจะตั้งอยู่ในเขตใด</p>
<p>(3) 6.13 การผลิตกระดาษ (34111)</p>	<p>จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3</p>
<p>(4) 6.14 การผลิตเยื่อกระดาษ (34111)</p>	<p>จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3</p>
<p>6.15 การผลิตภาชนะหรือกล่องกระดาษ (34120)</p>	<p>จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3</p>
<p>6.16 การผลิตสิ่งของจากเยื่อ เยื่อกระดาษ กระดาษหรือกระดาษแข็ง (34190)</p>	<p>จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3</p>
<p>6.17 การผลิต PET RESIN</p>	<p>ไม่ให้ได้รับสิทธิและประโยชน์การลดหย่อนอาคารขาเข้า วัตถุดิบตามมาตรา 30 แม้ตั้งโรงงานในเขต 3</p>
<p>6.18 กิจการการพิมพ์สิ่งพิมพ์ด้วยระบบออฟเซต</p>	<p>จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3</p>
<p>6.19 กิจการการพิมพ์ลวดลายด้วยฟิล์มจากพลาสติก</p>	<p>จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3</p>
<p>6.20 การผลิตไม้ขีดไฟ (35294)</p>	<p>จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3</p>
<p>6.21 การผลิตยางมะตอย (35400)</p>	<p>1. จะต้องตั้งอยู่ในเขต 3</p> <p>2. เฉพาะการผลิตยางมะตอยดิบ จะต้องได้รับความเห็นชอบในการจัดตั้งโรงงาน จากกระทรวงอุตสาหกรรม ก่อนออกบัตรส่งเสริม</p>
<p>(5) 6.22 กิจการผลิตสิ่งปรุงแต่งสำหรับประพินร่างกาย</p>	<p>1. จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือ 3</p> <p>2. จะต้องส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของมูลค่ายอดขายในแต่ละปี</p> <p>3. จะได้รับยกเว้นอาคารขาเข้าเครื่องจักร</p> <p>4. จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลและเงินปันผลตามมาตรา 31 และมาตรา 34 เฉพาะรายได้จากการส่งออก</p>

(1)(3) (4) โปรดดูประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.12/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 90 และ ป.8/2541 ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2541 หน้า 81

(2) โปรดดูประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.13/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 93

(5) เพิ่มเติมประเภทกิจการตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ส.8/2541 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2541

หมวด 7
บริการ และสาธารณูปโภค

หมวด 7 อุตสาหกรรมบริการและสาธารณูปโภค

ประเภท	เงื่อนไข
⁽¹⁾ 7.1 การผลิตพลังงานไฟฟ้า หรือไอน้ำ (41011, 41020) ⁽²⁾ 7.2 การประปา หรือน้ำเพื่ออุตสาหกรรม (42000) ⁽³⁾ 7.3 กิจการทางสัมปทาน (50102) ⁽⁴⁾ 7.4 กิจการระบบขนส่งมวลชน (71110, 71139) 7.5 กิจการบริการโทรคมนาคมดาวเทียม (7200)	จะต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง จะต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง จะต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง จะต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง 1. จะต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง 2. จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลและเงินปันผลตามมาตรา 31 และมาตรา 34 เป็นระยะเวลา 8 ปี เฉพาะรายได้ที่ได้รับจากต่างประเทศ
7.6 กิจการบริการโทรศัพท์ (72002)	1. จะต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง 2. จะได้รับสิทธิและประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากรเท่านั้น
⁽⁵⁾ 7.7 กิจการขนส่งทางท่อ (71139)	1. จะต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง 2. จะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรไม่ว่าจะตั้งที่เขตใด 3. จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี ไม่ว่าที่ตั้งที่เขตใด
7.8 กิจการกระแสไฟฟ้า (71139)	จะต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง การเดินเรือชายฝั่ง
⁽⁶⁾ 7.9 กิจการขนส่งทางเรือ (71210)	(1) จะต้องมเรือขนาดระวางไม่ต่ำกว่า 500 เดทเวทตัน และขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์ (2) เรือที่ใช้ในการขนส่งน้ำมันและสินค้าอันตรายจะต้องมีการทำประกันความรับผิด (P&I Clubs) และจะต้องเป็นเรือที่ได้รับการจัดชั้นเรือ (Class) ไว้กับสถาบันตรวจเรือ (Classification Society) ที่เชื่อถือได้
⁽⁷⁾ 7.10 กิจการขนถ่ายสินค้าสำหรับเรือเดินทะเล(71230)	การเดินเรือระหว่างประเทศ จะต้องเป็นเรือที่ได้รับการจัดชั้นเรือ (Class) ไว้กับสถาบันตรวจเรือ (Classification Society) ที่เชื่อถือได้ สิทธิและประโยชน์ (1) จะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร (2) จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี
⁽⁸⁾ 7.11 กิจการสถานที่ตรวจปล่อยและบรรจุสินค้าเข้าตู้คอนเทนเนอร์ เพื่อการส่งออกหรือโรงพักสินค้าเพื่อตรวจปล่อยของขาเข้าและบรรจุของขาออกที่ขนส่งโดยระบบคอนเทนเนอร์นอกเขตท่าเทียบเรือ (รพท.)	1. จะต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง 2. จะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร 3. จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี

⁽¹⁾ ⁽²⁾ ⁽³⁾ ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾ ⁽⁷⁾ ⁽⁸⁾ โปรดดูประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.12/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 90 และ ป.8/2541 ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2541 หน้า 81

⁽⁸⁾ แก้ไขเพิ่มเติมประเภทกิจการตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ส.7/2541 ลงวันที่ 18 กันยายน 2541

ประเภท	เงื่อนไข
7.12 กิจการเดินเรือเฟอร์รี่ หรือเรือที่ใช้กำลังสูง (71210)	<ol style="list-style-type: none"> 1. จะได้รับลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรกึ่งหนึ่ง เฉพาะรายการที่ไม่อยู่ในประกาศกระทรวงการคลัง ที่ ศก.13/2533 ลงวันที่ 18 กันยายน 2533 เว้นแต่ รายการเครื่องจักรที่มีอากรขาเข้าต่ำกว่าร้อยละ 10 จะไม่ได้รับการลดหย่อน 2. จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 5 ปี
7.13 กิจการให้ความสะดวกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว <ul style="list-style-type: none"> - กิจการเดินเรื่อน้ำเที่ยว (71210) - กิจการให้เช่าเรือสำราญ (71210) - กิจการบริการที่จอดเรือโดยมีที่พัก และสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว (63201, 71210, 71230) - กิจการให้บริการกีฬาดำน้ำ (SCUBA DIVE) โดยมีที่พักแรม (63201) 	เฉพาะกิจการเดินเรื่อน้ำเที่ยวและกิจการให้เช่าเรือสำราญ <ol style="list-style-type: none"> 1. จะได้รับลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรกึ่งหนึ่ง เฉพาะรายการที่ไม่อยู่ในประกาศกระทรวงการคลัง ที่ ศก.13/2533 ลงวันที่ 18 กันยายน 2533 เว้นแต่ รายการเครื่องจักรที่มีอากรขาเข้าต่ำกว่าร้อยละ 10 จะไม่ได้รับการลดหย่อน 2. จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 5 ปี เฉพาะกิจการให้เช่าเรือสำราญ จะต้องมียู่อสำหรับให้บริการไม่น้อยกว่า 10 ลำ
(1) 7.14 กิจการขนส่งทางอากาศ (71310)	<ol style="list-style-type: none"> 1. จะต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง 2. จะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร ไม่ว่าตั้งที่เขตใด 3. จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 5 ปี
(2) 7.15 กิจการสนามบินพาณิชย์ (71320)	จะต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง
7.16 กิจการโรงแรม (63201)	<ol style="list-style-type: none"> 1. จะต้องตั้งในเขต 2 หรือเขต 3 ยกเว้น เขตจังหวัดภูเก็ต เมืองพัทยา อำเภอสุโขทัย โกลก อำเภอหาดใหญ่ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จะไม่ได้รับการส่งเสริม 2. จะต้องมียู่อห้องพักไม่น้อยกว่า 100 ห้อง 3. โครงการที่ตั้งอยู่ในเขต 2 จะได้รับสิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากร เฉพาะการลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรกึ่งหนึ่ง เฉพาะรายการที่ไม่อยู่ในประกาศกระทรวงการคลังที่ ศก.13/2533 ลงวันที่ 18 กันยายน 2533 เว้นแต่รายการเครื่องจักร ที่มีอากรขาเข้าต่ำกว่าร้อยละ 10 จะไม่ได้รับการลดหย่อน 4. โครงการที่ตั้งอยู่ในเขต 3 จะได้รับสิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากร เฉพาะการยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร

(1) (2) โปรดดูประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.12/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 90 และ ป.8/2541 ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2541 หน้า 81

ประเภท	เงื่อนไข
7.17 กิจกรรมที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยหรือรายได้ปานกลาง (83101)	<ol style="list-style-type: none"> 1. จะต้องจัดที่อยู่อาศัยไม่น้อยกว่า 150 หน่วย สำหรับในเขต 1 และไม่น้อยกว่า 75 หน่วย สำหรับในเขต 2 และ เขต 3 2. พื้นที่ต่อหน่วยจะต้องไม่น้อยกว่า 31 ตารางเมตร 3. จะต้องจำหน่ายในราคาหน่วยละไม่เกินหกแสนบาท (รวมราคาที่ดิน) 4. แผนผังและแบบแปลนอาคาร จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ 5. จะต้องได้รับอนุญาตก่อสร้างอาคารตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 หรือ กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง 6. โครงการที่ตั้งอยู่ในเขต 1 และ เขต 2 จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 5 ปี 7. โครงการที่ตั้งอยู่ในเขต 3 จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 8 ปี 8. จะไม่ได้รับสิทธิและประโยชน์เกี่ยวกับอากรขาเข้าเครื่องจักร
7.18 กิจกรรมเขตอุตสาหกรรม (83101)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ที่ดินที่จัดมีขนาดไม่ต่ำกว่า 500 ไร่ยกเว้นในกรุงเทพฯ และสมุทรปราการจะไม่ให้การส่งเสริม 2. ที่ดินที่ใช้เป็นเขตที่ตั้งโรงงานจะต้องมีบริเวณไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 และไม่เกินร้อยละ 75 ของพื้นที่ทั้งหมด 3. การดำเนินงานต่างๆ ของเขตอุตสาหกรรมในด้านอื่น ๆ ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 3.1 ถนนให้สร้างตามมาตรฐานขั้นต่ำดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 3.1.1 ถนนสายเมนในกรณีที่มีทางวิ่งสองทางสวนกัน ต้องมีเขตทางไม่ต่ำกว่า 18 เมตร เป็นผิวจราจรไม่ต่ำกว่า 12 เมตร และไหล่ถนนข้างละ 3 เมตร และหากเป็นถนนที่จัดให้รถวิ่งทางเดียวต้องมีเขตทางไม่ต่ำกว่า 13 เมตร เป็นผิวจราจรไม่ต่ำกว่า 7 เมตร และไหล่ถนนข้างละ 3 เมตร 3.1.2 ถนนซอย(สายโท)ต้องมีผิวจราจรไม่ต่ำกว่า 8.50 เมตร ไหล่ถนนข้างละ 2 เมตร 3.2 การระบายน้ำทิ้งและกำจัดน้ำเสีย ต้องจัดให้มี Treatment Plant เพื่อกำจัดน้ำเสียก่อนระบายน้ำทิ้งตามแบบที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบโดยให้มีท่อระบายน้ำทิ้งโดยปกติและน้ำเสียแยกจากกัน

ประเภท	เงื่อนไข
7.19 กิจการศูนย์กลางการค้าสินค้าเกษตร	<p>3.3 การกำจัดขยะ ต้องจัดให้มีที่รวมและเตาเผาที่เพียงพอและมีวิธีเก็บขยะที่เหมาะสม</p> <p>3.4 การใช้ประโยชน์ที่ดินต้องมีการแบ่งเขตที่ตั้งโรงงานให้เป็นสัดส่วนต่างหากจากเขตที่อยู่อาศัยและธุรกิจอื่น ๆ ตามโครงการที่เสนอและคณะกรรมการอนุมัติ</p> <p>3.5 โรงงานที่มีกลิ่นและควัน เพื่อไม่ให้โรงงานที่มีกลิ่นและควันตั้งอยู่ในเขตอุตสาหกรรมนี้ การตั้งโรงงานในเขตอุตสาหกรรมจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อน</p> <p>3.6 การบริการสาธารณูปโภคจะต้องดำเนินการให้มีไฟฟ้า น้ำประปาและน้ำใช้ โทรศัพท์และการประชาสัมพันธ์แก่โรงงานอุตสาหกรรมที่เข้าไปอยู่เขตอุตสาหกรรมใช้ได้เพียงพอ</p> <p>3.7 ระยะเวลาดำเนินงานภายในระยะเวลา 2 ปีนับแต่วันที่ออกบัตรส่งเสริมจะต้องจัดปรับปรุงที่ดินประมาณร้อยละ 25 ของบริเวณที่ดินทั้งหมดให้มีบริการสาธารณูปโภคต่าง ๆ พร้อม</p> <p>4. คณะกรรมการอาจผ่อนผันเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้นได้ตามที่เห็นสมควรเป็นกรณี ๆ ไป</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ที่ดินที่จัดจะต้องมีขนาดไม่ต่ำกว่า 100 ไร่ 2. จะต้องตั้งแหล่งประกอบการในท้องที่ที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ 3. พื้นที่สำหรับประกอบกิจการและบริการที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตร จะต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของพื้นที่ทั้งหมด 4. จะต้องจัดให้มีพื้นที่สำหรับแสดงหรือซื้อขายสินค้าเกษตร ศูนย์ประมวลสินค้า ห้องเย็น คลังสินค้า และจะต้องให้บริการตรวจสอบคัดคุณภาพ และตรวจสอบสารพิษตกค้าง 5. จะต้องมีพื้นที่จอดรถที่เพียงพอ 6. จะต้องดำเนินการให้มีไฟฟ้า น้ำประปา น้ำใช้ และระบบสื่อสาร แก่กิจการที่เข้าไปอยู่อย่างเพียงพอ 7. จะต้องมีการกำจัดขยะ และระบบบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสม 8. โครงการที่ตั้งอยู่ในเขต 1 หรือเขต 2 จะได้รับลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรกึ่งหนึ่งเฉพาะรายการที่ไม่อยู่ในประกาศกระทรวงการคลังที่ ศก. 13/2533 ลงวันที่ 18 กันยายน 2533 เว้นแต่รายการเครื่องจักร

ประเภท	เงื่อนไข
<p>7.20 กิจการศูนย์อุตสาหกรรมอัญมณีหรือเครื่องประดับ (83101)</p>	<p>ที่มีอาคารเช่าต่ำกว่าร้อยละ 10 จะไม่ได้รับการลดหย่อน</p> <p>9. โครงการที่ตั้งอยู่ในเขต 3 จะได้รับยกเว้นอาคารเช่าเครื่องจักร</p> <p>10. จะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 8 ปี ไม่ว่าที่ตั้งที่เขตใด</p> <p>1. ที่ดินที่จัดต้องมีขนาดไม่ต่ำกว่า 100 ไร่</p> <p>2. จะต้องจัดให้มีพื้นที่สำหรับการประกอบอุตสาหกรรม เฉพาะที่เกี่ยวกับอัญมณีและเครื่องประดับไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของพื้นที่ทั้งหมด</p> <p>3. จะต้องจัดให้มีพื้นที่สำหรับการค้าขายอัญมณีและเครื่องประดับ</p> <p>4. จะต้องจัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยที่เหมาะสม</p> <p>5. จะต้องจัดให้มีห้องประชุมและห้องแสดงสินค้ารวมทั้งศูนย์ธุรกิจ</p> <p>6. จะต้องมีพื้นที่จอดรถขนาดที่เหมาะสม</p> <p>7. โครงการที่ตั้งอยู่ในเขต 1 หรือเขต 2 จะได้รับลดหย่อนอาคารเช่าสำหรับเครื่องจักรกึ่งหนึ่ง เฉพาะรายการที่ไม่อยู่ในประกาศกระทรวงการคลัง ที่ ศก.13/2533 ลงวันที่ 18 กันยายน 2533 เว้นแต่รายการเครื่องจักรที่มีอาคารเช่าต่ำกว่าร้อยละ 10 จะไม่ได้รับการลดหย่อน</p> <p>8. โครงการที่ตั้งอยู่ในเขต 3 จะได้รับยกเว้นอาคารเช่าเครื่องจักร</p> <p>9. จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 5 ปี ไม่ว่าที่ตั้งที่เขตใด</p>
<p>7.21 กิจการสร้างอาคารหลายชั้นสำหรับเป็นที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม (83101)</p>	<p>1. โครงการที่ตั้งอยู่ในเขต 1 จะต้องสร้างอาคารโรงงานในนิคมอุตสาหกรรม หรือเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริมเท่านั้น</p> <p>2. แบบแปลนแผนผังจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ</p> <p>3. พื้นที่ที่ใช้เป็นอาคารโรงงาน จะต้องมียี่สิบเอ็ดไม่เกิน ร้อยละ 70 ของพื้นที่ทั้งหมด</p> <p>4. อาคารโรงงานจะต้องสูงไม่เกิน 12 ชั้น</p> <p>5. การปลูกสร้างอาคารโรงงาน และส่วนประกอบจะต้องให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานและกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคาร</p> <p>6. จะต้องจัดให้มีและใช้ระบบขจัดน้ำเสีย ให้เป็นไปตามมาตรฐานน้ำทิ้งอุตสาหกรรมหรือใช้บริการระบบขจัด</p>

ประเภท	เงื่อนไข
7.22 กิจการหอประชุมขนาดใหญ่ (83101)	<p>น้ำเสียรวมของนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. จะต้องจัดให้มีที่รวมและเตาเผาเพื่อกำจัดขยะให้เพียงพอและมีวิธีเก็บขยะที่เหมาะสม 8. จะต้องป้องกันและควบคุมมิให้เกิดผลเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือที่จะก่อให้เกิดอันตราย หรือความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อยู่ใกล้เคียง 9. จะต้องมีการแบ่งเขตพื้นที่สำหรับเป็นที่จอดรถ ห้องอาหาร บริเวณที่ใช้ในการขนส่งด้วยรถบรรทุกนอกตัวอาคาร 10. โรงงานที่ประกอบกิจการประเภทที่มีกรรมวิธีการผลิตที่ใช้น้ำมาก มีแรงสั่นสะเทือน และไวไฟ การให้เช่าดำเนินกิจการในอาคารนี้ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อน 11. จะต้องดำเนินการให้มีไฟฟ้า น้ำ โทรศัพท์ และการประชาสัมพันธ์แก่โรงงานอุตสาหกรรมที่เข้าไปอยู่ในอาคารใช้ได้เพียงพอ 12. โครงการที่ตั้งอยู่ในเขต 1 หรือเขต 2 จะได้รับลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรกึ่งหนึ่ง เฉพาะรายการที่ไม่อยู่ในประกาศกระทรวงการคลัง ที่ ศก.13/2533 ลงวันที่ 18 กันยายน 2533 เว้นแต่รายการเครื่องจักรที่มีอากรขาเข้าต่ำกว่าร้อยละ 10 จะไม่ได้รับการลดหย่อน 13. โครงการที่ตั้งอยู่ในเขต 3 จะได้รับการยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร 14. จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 5 ปีไม่ว่าตั้งที่เขตใด <ol style="list-style-type: none"> 1. จะต้องมีความจุตั้งแต่ 2,000 ที่นั่งขึ้นไป 2. จะต้องมีเครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดประชุมตามที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ 3. แบบแปลนแผนผังจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ 4. โครงการที่ตั้งอยู่ในเขต 1 หรือเขต 2 จะได้รับลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรกึ่งหนึ่ง เฉพาะในรายการที่ไม่อยู่ในประกาศกระทรวงการคลัง ที่ ศก. 13/2533 ลงวันที่ 18 กันยายน 2533 เว้นแต่รายการเครื่องจักรที่มีอากรขาเข้าต่ำกว่าร้อยละ 10 จะไม่ได้รับการลดหย่อน

ประเภท	เงื่อนไข
<p>⁽¹⁾7.23 กิจการศูนย์แสดงสินค้านานาชาติ (83101)</p>	<p>5. โครงการที่ตั้งอยู่ในเขต 3 จะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร</p> <p>6. จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี ไม่ว่าที่ตั้งที่เขตใด</p> <p>1. จะต้องมีพื้นที่ไม่ต่ำกว่า 50 ไร่ และมีเนื้อที่แสดงสินค้าไม่ต่ำกว่า 30,000 ตารางเมตร โดยเป็นพื้นที่แสดงสินค้าในอาคารไม่ต่ำกว่า 24,000 ตารางเมตร ทั้งนี้จะต้องประกอบด้วยอาคารแสดงสินค้าขนาดไม่ต่ำกว่า 10,000 ตารางเมตร 1 หลัง</p> <p>2. จะต้องจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกดังต่อไปนี้</p> <p>2.1 มีพื้นที่จอดรถไม่ต่ำกว่า 2 เท่าของพื้นที่แสดงสินค้า และทั้งนี้จะต้องไม่ต่ำกว่า 60,000 ตารางเมตร</p> <p>2.2 มีห้องเจรจาทริจสำหรับทุกห้องแสดงสินค้า(HALL)</p> <p>3. จะต้องไม่มีการซื้อขาย และทำการส่งมอบสินค้า ณ ที่แสดงสินค้า เว้นแต่ในช่วงเวลาที่มีการแสดงสินค้าเป็นครั้งคราว โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กรมพาณิชย์-สัมพันธและสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนด</p> <p>4. จะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร ไม่ว่าที่ตั้งที่เขตใด</p> <p>5. จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี ไม่ว่าที่ตั้งที่เขตใด</p>
7.24 กิจการคลังสินค้า (71920)	-
7.25 กิจการห้องเย็น (71920)	-
7.26 กิจการให้บริการฆ่าเชื้อแก่ผลิตภัณฑ์หรือผลิตภัณฑ์ (93319)	-
7.27 กิจการบริการสาธารณูปโภคแก่กิจการเลี้ยงสัตว์น้ำ (95999)	-
⁽²⁾ 7.28 กิจการวิจัยและพัฒนา (83242)	<p>1. จะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร ไม่ว่าที่ตั้งที่เขตใด</p> <p>2. จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี ไม่ว่าที่ตั้งที่เขตใด</p>
⁽³⁾ 7.29 กิจการบริการกำจัดขยะ กากอุตสาหกรรมหรือบำบัดน้ำเสีย (92000)	<p>1. จะต้องเป็นโครงการที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ความเห็นชอบ</p> <p>2. จะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร ไม่ว่าที่ตั้งที่เขตใด</p> <p>3. จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี ไม่ว่าที่ตั้งที่เขตใด</p>

⁽¹⁾ ⁽²⁾ ⁽³⁾ โปรดดูประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.12/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 90 และ ป.8/2541 ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2541 หน้า 81

ประเภท	เงื่อนไข
7.30 กิจการขนถ่ายสารเคมีที่เป็นพิษ (92000)	<ol style="list-style-type: none"> 1. จะต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2. จะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร ไม่ว่าตั้งที่เขตใด 3. จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี ไม่ว่าตั้งที่เขตใด
(2) 7.31 กิจการจัดตั้งสถานศึกษาหรือศูนย์ฝึกฝนวิชาชีพ (93131, 93139, 93141 และ 93150)	<ol style="list-style-type: none"> 1. จะต้องมีการสอนในสาขาที่เกี่ยวข้องกับช่างอุตสาหกรรม วิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีอยู่ด้วย 2. จะต้องรับนักศึกษาด้านช่างอุตสาหกรรม วิศวกรรมศาสตร์ และเทคโนโลยีไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 3. จะต้องเป็นโครงการที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ความเห็นชอบ 4. จะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร ไม่ว่าตั้งที่เขตใด 5. จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี ไม่ว่าตั้งที่เขตใด
7.32 กิจการสถานพยาบาล (93311)	<ol style="list-style-type: none"> 1. โครงการที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครจะต้องมีเตียงรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนไม่น้อยกว่าห้าสิบเตียง ในจังหวัดอื่นจะต้องมีเตียงรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าเตียง 2. ในเขตกรุงเทพมหานครต้องมีรถพยาบาล (Ambulance) สำหรับผู้ป่วยอย่างน้อย 2 คัน ในเขตจังหวัดอื่นอย่างน้อย 1 คัน 3. จะต้องมีห้องตรวจโรคภายนอก ห้องเภสัช ห้องเอกซเรย์ ห้องผ่าตัด ห้องปฏิบัติการ ห้องเก็บรักษารายงาน และทะเบียน ห้องฉุกเฉิน และห้องดับจิต โรงครัว โรงซักฟอก ที่พักพยาบาล และคณงาน 4. จะต้องมีลิฟท์ขนาดบรรจุเตียงหรือรถเข็นผู้ป่วยได้ถ้าเป็นอาคารสูงกว่า 2 ชั้น ขึ้นไป 5. จะต้องมีที่จอดรถได้สะดวกและเพียงพอ 6. โครงการที่ตั้งในเขตกรุงเทพฯ จะไม่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ตั้งในต่างจังหวัด จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 5 ปี 7. โครงการที่ตั้งอยู่ในเขต 1 หรือ เขต 2 จะได้รับลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรกึ่งหนึ่ง เฉพาะรายการที่ไม่อยู่ในประกาศกระทรวงการคลัง ที่ ศก.13/2533 ลงวันที่ 18 กันยายน 2533 เว้นแต่รายการเครื่องจักรที่มีอากรขาเข้าต่ำกว่าร้อยละ 10 จะไม่ได้รับการลดหย่อน

(1)(2) ปรกติประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.12/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 90 และ ป.8/2541 ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2541 หน้า 81

ประเภท	เงื่อนไข
<p>7.33 กิจการสร้างภาพยนตร์ไทยหรือการให้บริการ กิจการสร้างภาพยนตร์ (94110)</p>	<p>8. โครงการที่ตั้งอยู่ในเขต 3 จะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การสร้างภาพยนตร์จะต้องเป็นภาพยนตร์ไม่น้อยกว่า 35 มม. เสียงในฟิล์ม ความยาวไม่ต่ำกว่า 80 นาทีต่อเรื่อง 2. การสร้างภาพยนตร์จะต้องมีเครื่องจักรหลักดังนี้ กล้อง ถ่ายเลนส์ ขาดังกล้อง หัวกล้อง Motor Zoom เกรน ยกกกล้องถ่ายทำ สายลึงกล้องถ่าย (Dolly) ไฟจัดแสง 3. งานบริการกิจการภาพยนตร์ จะต้องมีเครื่องจักรหลัก ดังนี้ เครื่องล้างฟิล์ม เครื่องพิมพ์ฟิล์ม เครื่องตัดต่อฟิล์ม เครื่องบันทึกเสียง เครื่องตรวจภาพ เครื่องทำเทคนิค และเครื่องทดลองฉาย 4. จะได้รับสิทธิและประโยชน์ด้านภาษีอากร เฉพาะ ลดหย่อนอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักรกึ่งหนึ่ง เฉพาะรายการที่ไม่อยู่ในประกาศกระทรวงการคลัง ที่ ศก.13/2533 ลงวันที่ 18 กันยายน 2533 เว้นแต่ รายการเครื่องจักรที่มีอากรขาเข้าต่ำกว่าร้อยละ 10 จะไม่ได้รับการลดหย่อน
<p>7.34 กิจการเคลือบและหรือพอกท่อสำหรับปิโตรเลียม หรือปิโตรเคมี (50290) (38198)</p>	<p>จะต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือเขต 3</p>
<p>7.35 กิจการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศด้วยรถ ห้องเย็น</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี 2. จะต้องได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งระหว่างประเทศ
<p>7.36 กิจการผลิตพลังงานไฟฟ้าระบบ INDEPENDENT POWER PRODUCER (IPP) (41011)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. โครงการที่ตั้งในเขต 1 จะต้องใช้ก๊าซเป็นเชื้อเพลิง 2. จะต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง 3. จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี 4. จะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร
<p>*7.37 กิจการสำนักงานสนับสนุนการค้าและการลงทุน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. จะต้องได้รับใบอนุญาตดำเนินงานจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง 2. จะได้รับสิทธิและประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากรเท่านั้น 3. อนุญาตให้ต่างชาติถือหุ้นข้างมากหรือทั้งหมดได้ 4. จะต้องมียกจ่ายในการดำเนินงานปีละไม่น้อยกว่า 10 ล้านบาท 5. จะต้องมีแผนดำเนินการตามที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ

* โปรดดูประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.1/2539 ลงวันที่ 24 พฤษภาคม 2539 หน้า 97

ประเภท	เงื่อนไข
<p>(1) 7.38 กิจกรรมนันทนาการที่สนับสนุนการท่องเที่ยว</p> <ul style="list-style-type: none"> - สวนสนุก - สวนสัตว์เปิด - ศูนย์แสดงศิลปวัฒนธรรมหรือศูนย์ศิลปหัตถกรรม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จะต้องมีขนาดการลงทุนไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียนไม่น้อยกว่า 500 ล้านบาท 2. ส่วนประกอบของโครงการที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ 3. จะต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 200 ไร่ 4. จะต้องมีพื้นที่ว่างร้อยละ 30 ของพื้นที่ทั้งหมด โดยเป็น <ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่สีเขียวร้อยละ 15 ของพื้นที่ทั้งหมด - พื้นที่จอดรถร้อยละ 15 ของพื้นที่ทั้งหมด 5. จะต้องมีที่ตั้งอยู่ในศูนย์การค้า <ol style="list-style-type: none"> 1. จะต้องมีขนาดการลงทุนไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน ไม่น้อยกว่า 500 ล้านบาท 2. ส่วนประกอบของโครงการจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ 3. จะต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 500 ไร่ 4. จะต้องมีพื้นที่ว่างร้อยละ 30 ของพื้นที่ทั้งหมด โดยเป็น <ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่สีเขียวร้อยละ 15 ของพื้นที่ทั้งหมด - พื้นที่จอดรถร้อยละ 15 ของพื้นที่ทั้งหมด <ol style="list-style-type: none"> 1. จะต้องมีขนาดการลงทุนไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน ไม่น้อยกว่า 20 ล้านบาท 2. จะต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 10 ไร่ 3. จะต้องมีพื้นที่ว่างร้อยละ 30 ของพื้นที่ทั้งหมด โดยเป็น <ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่สีเขียวร้อยละ 15 ของพื้นที่ทั้งหมด - พื้นที่จอดรถร้อยละ 15 ของพื้นที่ทั้งหมด 4. จะต้องมีการจัดแสดงสาริต
<p>(2) - อุทยานสัตว์น้ำ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. จะต้องมีขนาดการลงทุนไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน ไม่น้อยกว่า 100 ล้านบาท 2. จะต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 10 ไร่ 3. จะต้องมีพื้นที่ว่างร้อยละ 30 ของพื้นที่ทั้งหมดโดยเป็น <ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่สีเขียวร้อยละ 15 ของพื้นที่ทั้งหมด - พื้นที่จอดรถร้อยละ 15 ของพื้นที่ทั้งหมด 4. จะต้องมีจัดทำรายงานการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม

(1) โปรดดูประกาศสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ป.12/2540 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2540 หน้า 90 และ ป.8/2541 ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2541 หน้า 81

(2) เพิ่มเติมประเภทของกิจกรรมนันทนาการที่สนับสนุนการท่องเที่ยวตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ส.1/2541 ลงวันที่ 9 มีนาคม 2541

ประเภท	เงื่อนไข
7.39 กิจการซอฟต์แวร์	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขอบเขตของกิจการที่อยู่ในข่ายให้การส่งเสริม จะต้องเป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด 2. จะไม่คำนึงถึงอัตราส่วนการถือหุ้นของต่างชาติ 3. ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรไม่ว่าตั้งที่เขตใด 4. ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี ไม่ว่าตั้งในเขตใด
7.40 กิจการสวนอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบบแปลนแผนผังและสิ่งอำนวยความสะดวกจะต้องเป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด 2. กิจการที่จะเข้าไปตั้งในสวนอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์จะต้องได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน 3. ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรไม่ว่าตั้งที่เขตใด 4. ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี ไม่ว่าตั้งในเขตใด
7.41 กิจการขนส่งทางถนนร่วมรางรถไฟ	<ol style="list-style-type: none"> 1. จะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร 2. จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 8 ปี 3. จะต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง
*7.42 กิจการเขตคลังสินค้าทัณฑ์บนสำหรับประกอบการค้าเสรี	<ol style="list-style-type: none"> 1. ที่ดินที่จัดจะต้องมีขนาดไม่ต่ำกว่า 500 ไร่ 2. จะไม่ให้การส่งเสริมในเขตกรุงเทพมหานคร 3. จังหวัดสมุทรปราการจะให้การส่งเสริมเฉพาะในเขตที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้าที่กระทรวงอุตสาหกรรมให้ความเห็นชอบ 4. จะต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของรัฐก่อนยื่นขอรับการส่งเสริม 5. ให้ผู้ประกอบการกิจการเขตคลังสินค้าทัณฑ์บนสำหรับประกอบการค้าเสรี และผู้ได้รับการส่งเสริมที่ตั้งโครงการในเขตคลังสินค้าทัณฑ์บนสำหรับประกอบการค้าเสรีได้รับสิทธิและประโยชน์ดังต่อไปนี้ <ol style="list-style-type: none"> 5.1 การยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรไม่ว่าตั้งในเขตใด 5.2 การยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล <ol style="list-style-type: none"> เขต 1 เป็นเวลา 5 ปี เขต 2 เป็นเวลา 7 ปี เขต 3 เป็นเวลา 8 ปี

* เพิ่มเติมประเภทกิจการตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 10/2540 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2540

ประเภท	เงื่อนไข
<p>(1) 7.43 กิจการพัฒนาศูนย์พักพิงคนพิการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจการโรงเรียนนานาชาติ - กิจการสถานศึกษาด้านการโรงแรม - กิจการสถานศึกษาพัฒนากำลังคนด้านพาณิชย์นาวี 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จะต้องเป็นโครงการที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ความเห็นชอบ 2. จะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรไม่ว่าตั้งที่เขตใด 3. จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลและเงินปันผล 8 ปีไม่ว่าตั้งที่เขตใด <ol style="list-style-type: none"> 1. จะต้องเป็นโครงการที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ความเห็นชอบ 2. จะต้องมีการเรียนการสอนในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการโรงแรม และต้องรับนักศึกษาเข้าเรียนด้านการโรงแรมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 3. จะต้องมีวัสดุอุปกรณ์ ห้องปฏิบัติการ ซึ่งจำเป็นสำหรับนักศึกษาในการเรียนรู้ภาพจำลองของสถานการณ์ต่าง ๆ 4. จะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรไม่ว่าตั้งในเขตใด 5. จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล และเงินปันผล 8 ปีไม่ว่าตั้งในเขตใด <ol style="list-style-type: none"> 1. จะต้องเป็นโครงการที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ความเห็นชอบ 2. จะต้องมีการเรียนการสอนในสาขาที่เกี่ยวข้องกับกิจการพาณิชย์นาวีและต้องรับนักศึกษาเข้าเรียนด้านพาณิชย์นาวีไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 ของจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 3. จะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรไม่ว่าตั้งในเขตใด 4. จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล และเงินปันผล 8 ปีไม่ว่าตั้งในเขตใด
<p>(2) 7.44 กิจการศูนย์รับและกระจายสินค้าที่ทันสมัย (Logistics)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. จะต้องมีศูนย์รับและกระจายสินค้าที่ทันสมัย ควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนให้ความเห็นชอบ 2. จะไม่คำนึงถึงอัตราส่วนการถือหุ้นกรณีเป็นกิจการที่เน้นให้บริการระหว่างประเทศหรือตั้งในเขต 3 3. จะรับฝากสินค้านำเข้าได้เฉพาะที่เสียภาษีอากรหรือของที่ใช้สิทธิและประโยชน์อื่นซึ่งผ่านพิธีการศุลกากรแล้ว เช่น สินค้าที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน หรือของอื่นๆที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนด

(1) เพิ่มเติมประเภทกิจการตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 11/2540 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2540

(2) เพิ่มเติมประเภทกิจการตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ส.6/2541 ลงวันที่ 18 กันยายน 2541

ประเภท	เงื่อนไข
* 7.45 กิจการค้าปลีกและหรือค้าส่งสินค้าอุปโภคบริโภค	<ol style="list-style-type: none"> 4. จะได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรไม่ว่าตั้งอยู่ในเขตใด 5. จะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลตามเกณฑ์ที่ตั้ง 1. เป็นกิจการที่ดำเนินการอยู่แล้วก่อนวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2542 ไม่ว่าจะตั้งอยู่ในเขตใด 2. การขยายสาขาให้ตั้งได้เฉพาะในเขต 1 เท่านั้น และมีขนาดพื้นที่ขายไม่ต่ำกว่า 1,000 ตารางเมตร ต่อสาขา 3. เงินลงทุนในส่วนของต่างชาติต้องนำมาจากต่างประเทศทั้งสิ้น 4. จะไม่คำนึงถึงอัตราส่วนของผู้ถือหุ้นต่างชาติ 5. จะได้รับสิทธิและประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากรเท่านั้น 6. จะต้องยื่นคำขอรับการส่งเสริมภายในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2542

* เพิ่มเติมประเภทกิจการตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ ส.2/2542 ลงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2542

DPUC

ตารางที่ 2

บัญชีประเภทกิจการที่ให้การส่งเสริมการลงทุน

หมวด 1 เกษตรกรรมและผลผลิตจากการเกษตร

ประเภท	เงื่อนไข
1.1 กิจการขยายพันธุ์พืชหรือการคัดคุณภาพเมล็ดพันธุ์	จัดเป็นกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ
1.2 กิจการเพาะปลูกด้วยระบบ Hydroponics	จัดเป็นกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ
1.3 กิจการผลิตปุ๋ยชีวภาพหรือปุ๋ยอินทรีย์	จัดเป็นกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ
1.4 กิจการขยายพันธุ์สัตว์	จัดเป็นกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ
1.5 กิจการเลี้ยงสัตว์ 1.5.1 การเลี้ยงปลุกสัตว์ 1.5.2 การเลี้ยงสัตว์น้ำ (ยกเว้นกุ้ง)	จัดเป็นกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ
1.6 กิจการผลิตอาหารสัตว์หรือส่วนผสมอาหารสัตว์	จัดเป็นกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ
1.7 กิจการอบพืชและไซโล	จัดเป็นกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ
1.8 กิจการประมงน้ำจืด	จัดเป็นกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ
1.9 กิจการฆ่าและชำแหละสัตว์	จัดเป็นกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ
1.10 กิจการฟอกหนังสัตว์ แต่งสำเร็จหนังสัตว์ หรือการตกแต่งขนสัตว์	1. จัดเป็นกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ 2. เฉพาะกิจการฟอกหนังสัตว์ต้องตั้งในนิคมอุตสาหกรรมที่การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยกำหนด
1.11 กิจการผลิตหรือถนอมอาหารหรือสิ่งปรุงแต่งอาหารโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย (ยกเว้นการผลิตน้ำดื่ม ลูกอม และไอศกรีม) 1.11.1 กิจการผลิตหรือถนอมอาหารจากสัตว์ 1.11.2 กิจการผลิตหรือถนอมอาหารจากพืชผักผลไม้ 1.11.3 กิจการผลิตหรือถนอมอาหารจากข้าวหรือธัญพืช 1.11.4 กิจการผลิตผลิตภัณฑ์จากนํ้านมดิบ 1.11.5 กิจการผลิตสิ่งปรุงแต่งอาหาร 1.11.6 กิจการผลิตสารให้ความหวาน(ยกเว้นน้ำตาล) 1.11.7 กิจการผลิตเครื่องดื่มจากพืชผักผลไม้ (ยกเว้นที่มีแอลกอฮอล์)	จัดเป็นกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ
1.12 กิจการผลิตน้ำมันหรือไขมันจากพืชหรือสัตว์	จัดเป็นกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ
1.13 กิจการคัดคุณภาพและบรรจุ เก็บรักษา พืชผักผลไม้ หรือดอกไม้ โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย	จัดเป็นกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ

ประเภท	เงื่อนไข
1.14 กิจกรรมผลิตผลิตภัณฑ์จากยางธรรมชาติ	จัดเป็นกิจกรรมที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ
1.15 กิจกรรมผลิตเตาถินหรือโมดิไฟด์สตาร์ช	จัดเป็นกิจกรรมที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ
1.16 กิจกรรมผลิตผลิตภัณฑ์จากผลพลอยได้หรือเศษวัสดุทางการเกษตร	จัดเป็นกิจกรรมที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ
1.17 กิจกรรมห้องเย็น	จัดเป็นกิจกรรมที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ
1.18 กิจกรรมศูนย์กลางการค้าสินค้าเกษตร	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดเป็นกิจกรรมที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ 2. ต้องมีที่ดินทั้งหมดไม่น้อยกว่า 100 ไร่ 3. ต้องตั้งแหล่งประกอบการในพื้นที่ที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ 4. พื้นที่สำหรับประกอบกิจการและบริการที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตร ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของพื้นที่ทั้งหมด โดยต้องจัดให้มีพื้นที่สำหรับแสดงหรือซื้อขายสินค้าเกษตร ศูนย์ประมวลสินค้าห้องเย็น คลังสินค้า และต้องให้บริการตรวจสอบคัดคุณภาพและตรวจสอบสารพิษตกค้าง
1.19 กิจกรรมเขตอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดเป็นกิจกรรมที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ 2. ที่ดินต้องมีขนาดไม่น้อยกว่า 500 ไร่ 3. ที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งโรงงานต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 และไม่เกินร้อยละ 75 ของพื้นที่ทั้งหมด 4. ที่ดินสำหรับประกอบกิจการที่เข้าข่ายประเภทกิจการในหมวด 1 ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของพื้นที่ตั้งโรงงาน 5. เงื่อนไขอื่นเป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด
1.20 กิจกรรมผลิตผลิตภัณฑ์จากพืชสมุนไพร (ยกเว้น สมุนไพรสระผม ยาสีฟัน และเครื่องสำอาง)	จัดเป็นกิจกรรมที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ
1.21 กิจกรรมตรวจ วิเคราะห์ และรับรองคุณภาพมาตรฐาน ผลิตผลการเกษตร	จัดเป็นกิจกรรมที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ
1.22 กิจกรรมตรวจวิเคราะห์โรคพืช ปศุสัตว์ หรือสัตว์น้ำ	จัดเป็นกิจกรรมที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ
1.23 กิจกรรมตรวจวิเคราะห์ดินหรือน้ำเพื่อการเกษตร	จัดเป็นกิจกรรมที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ
1.24 กิจกรรมปลูกป่า	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดเป็นกิจกรรมที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ 2. ต้องมีพื้นที่เพาะปลูกไม่น้อยกว่า 1,000 ไร่ 3. ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องก่อนขอรับการส่งเสริม
1.25 กิจกรรมแปรรูปไม้ยางพารา	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดเป็นกิจกรรมที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ 2. ต้องมีการอัดน้ำยาและอบแห้งในกรรมวิธีการผลิต
1.26 กิจกรรมผลิตแอลกอฮอล์หรือเชื้อเพลิงจากผลผลิตการเกษตร	จัดเป็นกิจกรรมที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ

หมวด 2 เหมืองแร่ เซรามิกส์ และโลหะขั้นมูลฐาน

ประเภท	เงื่อนไข
2.1 กิจกรรมสำรวจแร่	
2.2 กิจกรรมทำเหมืองแร่หรือแหล่งแร่ (ยกเว้นแร่ดีบุก)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3 2. เฉพาะกิจกรรมทำเหมืองแร่ ต้องได้ประทานบัตรจากกรมทรัพยากรก่อนออกบัตรส่งเสริม
2.3 กิจกรรมทำเหมืองหินอ่อนหรือหินแกรนิต	<ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3 2. ต้องได้ประทานบัตรจากกรมทรัพยากรธรณีก่อนออกบัตรส่งเสริม
2.4 กิจกรรมผลิตเครื่องดินเผา	ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3
2.4.1 สโตนแวร์ 2.4.2 ปอร์ซเลน 2.4.3 โบนไชน่า	
2.5 กิจกรรมผลิตแก้วหรือผลิตภัณฑ์แก้ว	ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3
2.6 กิจกรรมถลุงแร่	ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3
2.7 กิจกรรมผลิตผงโลหะ	ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3
2.8 กิจกรรมผลิตเฟอร์โรอัลลอย	ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3
2.9 กิจกรรมผลิตเหล็กทรงแบน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3 2. เฉพาะกิจกรรมผลิตเหล็กแผ่นเคลือบ หากตั้งในนิคมอุตสาหกรรมที่การนิคมอุตสาหกรรมฯ กำหนด ให้ได้ รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี และยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร สำหรับสิทธิและประโยชน์อื่นให้ได้รับตามประกาศคณะกรรมการที่ 1/2543
2.9.1 กิจกรรมผลิตเหล็กแผ่นไร้สนิมรีดร้อนหรือรีดเย็น	
2.9.2 กิจกรรมผลิตเหล็กแผ่นหนา	
2.9.3 กิจกรรมผลิตเหล็กแผ่นรีดร้อนหรือรีดเย็น	
2.9.4 กิจกรรมผลิตเหล็กแผ่นเคลือบ	
2.10 กิจกรรมผลิตเหล็กทรงยาว	ต้องตั้งในเขต 3 ยกเว้นที่มีเตาหลอมให้ตั้งในนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมในเขต 2 ได้
2.10.1 กิจกรรมผลิตเหล็กหลอด ลวดเหล็ก เหล็กเพลาลูกเหล็กแท่ง	
2.10.2 กิจกรรมผลิตเหล็กรูปพรรณ (ประเภทเตา)	
2.11 กิจกรรมผลิตท่อเหล็กหรือท่อเหล็กไร้สนิม	ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3
2.12 กิจกรรมผลิตชิ้นส่วนเหล็กหล่อ	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดเป็นกิจกรรมที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษสำหรับการผลิตชิ้นส่วนเหล็กหล่อที่ใช้เตาหลอมแบบ Induction Furnace 2. ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3

ประเภท	เงื่อนไข
2.13 กิจกรรมผลิตชิ้นส่วนเหล็กทุบ	1. จัดเป็นกิจกรรมที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ 2. ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3
2.14 กิจกรรมรีด ดึง หล่อ หรือทุบโลหะที่มีไซ้เหล็ก	ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3
2.15 กิจกรรมผลิตวัสดุทนไฟหรือฉนวนกันความร้อน	ต้องตั้งในเขต 3
2.16 กิจกรรมผลิตกระเบื้องมุงหลังคาเซรามิกส์	ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3
2.17 กิจกรรมผลิตแผ่นยิปซัมหรือผลิตภัณฑ์จากยิปซัม	ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3
2.18 กิจกรรมตัดและแปรรูปโลหะแผ่น (Coil Center)	ให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากรเท่านั้น

DPU

หมวด 3 อุตสาหกรรมเบา

ประเภท	เงื่อนไข
3.1 กิจกรรมผลิตภัณฑ์สิ่งทอหรือชิ้นส่วน 3.1.1 กิจกรรมผลิตเส้นใยธรรมชาติหรือเส้นใยประดิษฐ์ 3.1.2 กิจกรรมผลิตด้าย 3.1.3 กิจกรรมผลิตผ้า 3.1.4 กิจกรรมฟอกย้อมและแต่งสำเร็จ 3.1.5 กิจกรรมพิมพ์และแต่งสำเร็จ 3.1.6 กิจกรรมผลิตเครื่องนุ่งห่ม 3.1.7 กิจกรรมผลิตชิ้นส่วนประกอบเครื่องนุ่งห่ม 3.1.8 กิจกรรมผลิตเคหะสิ่งทอ 3.1.9 กิจกรรมผลิตพรม	1. ต้องตั้งในเขต 3 ยกเว้น 3.1.1 กิจกรรมผลิตเส้นใยธรรมชาติหรือเส้นใยสังเคราะห์ ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3 2. เฉพาะ 3.1.4 กิจกรรมฟอกย้อมและแต่งสำเร็จ ต้องตั้งในนิคมอุตสาหกรรมที่การนิคมอุตสาหกรรมฯ กำหนด โดยให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี และยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร สำหรับสิทธิและประโยชน์อื่น ให้ได้รับตามประกาศคณะกรรมการที่ 1/2543
3.2 กิจกรรมผลิตเกี่ยวกับอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ 3.2.1 กิจกรรมเจียรระโนหรือตัดเพชร อัญมณี และเครื่องประดับ 3.2.2 กิจกรรมผลิตเครื่องประดับหรือชิ้นส่วน 3.2.3 กิจกรรมผลิตบรรจุภัณฑ์สำหรับของมีค่าหรือที่วางแสดงของมีค่า	ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3 หรือตั้งอยู่ในศูนย์อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับที่ได้รับการส่งเสริม ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3 หรือตั้งอยู่ในศูนย์อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับที่ได้รับการส่งเสริม ต้องตั้งในเขต 3
3.3 กิจกรรมผลิตผลิตภัณฑ์จากหนังสัตว์หรือหนังเทียม	ต้องตั้งในเขต 3
3.4 กิจกรรมผลิตรองเท้าหรือชิ้นส่วน	ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3
3.5 กิจกรรมผลิตอุปกรณ์กีฬาหรือชิ้นส่วน	ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3
3.6 กิจกรรมผลิตของเล่น	ต้องตั้งในเขต 3
3.7 กิจกรรมผลิตดอกไม้ต้นไม้อัดไม้ประดิษฐ์และสิ่งประดิษฐ์อื่น ๆ 3.7.1 กิจกรรมผลิตดอกไม้และต้นไม้อัดไม้ประดิษฐ์ 3.7.2 กิจกรรมผลิตของชำร่วยและของที่ระลึก 3.7.3 กิจกรรมผลิตสิ่งประดิษฐ์	ต้องตั้งในเขต 3
3.8 กิจกรรมผลิตเลนส์ หรือแว่นตา หรือส่วนประกอบ	ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3
3.9 กิจกรรมผลิตเวชภัณฑ์หรืออุปกรณ์ทางการแพทย์	
3.10 กิจกรรมผลิตเครื่องเขียนหรือชิ้นส่วน	ต้องตั้งในเขต 3
3.11 กิจกรรมผลิตเครื่องเรือนหรือชิ้นส่วน	ต้องตั้งในเขต 3

ประเภท	เงื่อนไข
3.12 กิจการผลิตกระเป๋าริหรือชิ้นส่วน	ต้องตั้งในเขต 3
3.13 กิจการผลิตแผ่นซีเมนต์	ต้องตั้งในเขต 3 หรือนิคมอุตสาหกรรม หรือเขตอุตสาหกรรมในเขต 2
3.14 กิจการผลิตเครื่องมือวิทยาศาสตร์	
3.15 กิจการผลิตแห อวน	ต้องตั้งในเขต 3
3.16 กิจการผลิตกระดาษทราย	ต้องตั้งในเขต 3

DPU

หมวด 4 ผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักร และอุปกรณ์ขนส่ง

ประเภท	เงื่อนไข
4.1 กิจการผลิตเครื่องมือช่างและเครื่องมือวัด	ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3
4.2 กิจการผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดเป็นกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ สำหรับ <ol style="list-style-type: none"> 1) การผลิตแม่พิมพ์ (Mould & Die) และชิ้นส่วน 2) การผลิตอุปกรณ์จับยึด (Jig & Fixture) 3) การผลิตเครื่องจักรอุตสาหกรรม ได้แก่ Turning Machines, Drilling Machines, Boring Machines, Milling Machines, Grinding Machines, Machine Centers, Gear Cutting & Finishing Machines, Die Sinking EDMs, Wire EDMs, Laser Beam Machines, Plasma Arc Cutting Machines, Electron Beam Machines, Broaching Machines 4) การผลิตอุปกรณ์หรือวัสดุสำหรับงานตัด กัด กลึง เชาะ ไส เจียร ขัดทำเกลียว ที่ใช้กับเครื่องจักรที่มีความเที่ยงตรงสูง (High Precision) 2. ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3
4.3 กิจการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ รวมทั้งชิ้นส่วนโลหะ	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดเป็นกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษสำหรับการผลิตชิ้นส่วนผงโลหะอัดขึ้นสูง (Sintered Products) 2. ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3
4.4 กิจการต่อเรือหรือซ่อมเรือเหล็กขนาดมากกว่า 500 ตันกรอส	
4.5 กิจการต่อเรือขนาดต่ำกว่า 500 ตันกรอส (ยกเว้นเรือไม้หรือเหล็ก)	
4.6 กิจการผลิตรถไฟหรือรถไฟฟ้า หรืออุปกรณ์ (เฉพาะระบบราง)	
4.7 กิจการผลิตหรือซ่อมอากาศยาน รวมทั้งชิ้นส่วน อุปกรณ์อากาศยานหรือเครื่องใช้บนอากาศยาน	จัดเป็นกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษสำหรับการผลิตหรือซ่อมอากาศยาน รวมทั้งชิ้นส่วนอุปกรณ์อากาศยาน
4.8 กิจการผลิตชิ้นส่วนยานพาหนะ	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดเป็นกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษสำหรับ <ol style="list-style-type: none"> 1) การผลิตระบบเบรก ABS 2) การผลิต Substrate สำหรับ Catalytic Converter 3) การผลิต Electronic Fuel Injection System 2. ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3

ประเภท	เงื่อนไข
4.9 กิจการประกอบรถจักรยานยนต์ 4 จังหวะ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องตั้งในเขต 3 2. ต้องมีกำลังผลิตไม่น้อยกว่า 5 หมื่นคันต่อปี 3. ต้องมีขั้นตอนการผลิตตั้งแต่การเชื่อมประกอบโครงรถและการพ่นสี
4.10 กิจการประกอบรถยนต์	ไม่ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลทุกเขต สำหรับสิทธิและประโยชน์อื่น ให้ได้รับตามประกาศคณะกรรมการที่ 1/2543
4.11 กิจการชุบเคลือบผิวด้วยโลหะ หรือ Anodize (Surface Treatment)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3 2. หากตั้งในนิคมอุตสาหกรรมที่การนิคมอุตสาหกรรมฯ กำหนด ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี และยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร สำหรับสิทธิและประโยชน์อื่น ให้ได้รับตามประกาศคณะกรรมการที่ 1/2543
4.12 กิจการชุบแข็ง	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดเป็นกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ 2. ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3 3. หากมีการใช้สารไซยาไนด์ ต้องตั้งในนิคม-อุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม
4.13 กิจการผลิตยานยนต์ขับเคลื่อนด้วยระบบไฟฟ้าหรืออุปกรณ์	ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3
4.14 กิจการผลิตเครื่องยนตรรถจักรยานยนต์ประเภท 4 จังหวะ	ต้องตั้งในเขต 3
4.15 กิจการผลิตเครื่องยนต์สำหรับรถยนต์	ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3
4.16 กิจการผลิตเครื่องยนต์อเนกประสงค์	ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3
4.17 กิจการซ่อมเครื่องจักรอุปกรณ์เพื่อการอุตสาหกรรม	<ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3 2. ต้องมีความสามารถในการซ่อมชิ้นส่วนสำคัญของเครื่องจักรได้
4.18 กิจการผลิตภาชนะบรรจุสิ่งของที่ทำจากโลหะ	ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3
4.19 กิจการผลิตโครงสร้างโลหะที่ใช้ในการก่อสร้างหรืออุปกรณ์สำหรับงานอุตสาหกรรม (Fabrication Industry)	ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3
4.20 กิจการผลิตเครื่องอัดอากาศหรือก๊าซ	ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3

ประเภท	เงื่อนไข
4.21 กิจกรรมผลิตและซ่อมบำรุงรักษาตู้สินค้าแบบคอนเทนเนอร์	ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3
4.22 กิจกรรมซ่อมชิ้นส่วนยานพาหนะ อุปกรณ์ไฟฟ้าหรืออิเล็กทรอนิกส์	ต้องตั้งในเขตอุตสาหกรรมส่งออก เขตคลังสินค้าทัณฑ์บนสำหรับประกอบการค้าเสรี หรือเขตคลังสินค้าทัณฑ์บน

DPU

หมวด 5 อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า

ประเภท	เงื่อนไข
5.1 กิจกรรมผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าสำหรับงานอุตสาหกรรม	ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3
5.2 กิจกรรมผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า	ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3
5.3 กิจกรรมผลิตชิ้นส่วนหรืออุปกรณ์ที่ใช้กับเครื่องใช้ไฟฟ้า <ul style="list-style-type: none"> 5.3.1 การผลิตหลอดไฟฟ้า 5.3.2 การผลิตแบตเตอรี่หรือถ่านไฟฉาย 5.3.3 การผลิตลวดหรือสายเคเบิลชนิดหุ้มฉนวน 5.3.4 การผลิตชิ้นส่วนหรืออุปกรณ์ที่ใช้กับเครื่องใช้ไฟฟ้าอื่นๆ 	ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3
5.4 กิจกรรมผลิตผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ <ul style="list-style-type: none"> 5.4.1 การผลิตเครื่องใช้ในสำนักงานเครื่องคำนวณ เครื่องทำบัญชี <ul style="list-style-type: none"> (1) เครื่องคิดเลข (2) เครื่องคอมพิวเตอร์ (3) อุปกรณ์สำนักงานอัตโนมัติ ได้แก่ การพิมพ์ เอกสารการผลิตเอกสาร เครื่องถ่าย เอกสาร หรือเครื่องพิมพ์ดีดอิเล็กทรอนิกส์ 5.4.2 การผลิตเครื่องมือเครื่องใช้ในครัวเรือน <ul style="list-style-type: none"> (1) เตารอบไมโครเวฟ (2) ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ส่วนบุคคลอื่นๆ 5.4.3 การผลิตอุปกรณ์อัตโนมัติเพื่อการอุตสาหกรรม <ul style="list-style-type: none"> (1) อุปกรณ์ควบคุมอุณหภูมิ (2) หุ่นยนต์ (3) อุปกรณ์ตรวจสอบเครื่องจักร (4) อุปกรณ์ขนถ่ายวัสดุ 5.4.4 การผลิตอุปกรณ์และเครื่องมือทางวิทยุ โทรทัศน์หรือโทรคมนาคม <ul style="list-style-type: none"> (1) เครื่องรับโทรทัศน์ (2) เครื่องบันทึกและเครื่องเล่นวีดีโอ (3) เครื่องวีดีโอ ดิสก์ (4) เครื่องวีดีโอ เท็ค (5) เครื่องสำหรับสถานีดาวเทียมภาคพื้นดิน (6) เครื่องรับวิทยุ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3 2. ให้ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรทุกเขต ตั้งแต่วันที่ 31 ธันวาคม 2547 3. สำหรับสิทธิและประโยชน์อื่น ให้ได้รับตามประกาศ คณะกรรมการที่ 1/2543

ประเภท	เงื่อนไข
<p>(7) เครื่องรับวิทยุรถยนต์</p> <p>(8) เครื่องรับวิทยุ-เทป</p> <p>(9) เครื่องเสียง</p> <p>(10) เครื่องเล่นคอมแพคดิสก์</p> <p>(11) เครื่องเล่นเทประบบดิจิทัล</p> <p>(12) เครื่องโทรทัศน์ภายใน</p> <p>(13) เครื่องวิทยุสื่อสาร ทั้งชนิดเคลื่อนที่ได้ ชนิดสมัครเล่น ชนิดรับส่ง ชนิดไมโครเวฟ ชนิดสถานีรับส่ง หรือชนิดเพิ่จัจ</p> <p>(14) เรดาร์</p> <p>(15) เครื่องโทรคมนาคม ได้แก่ เครื่องระบบวอยซ์ สวิตชิง เครื่องรับ-ส่งโทรเลข เครื่องรับโทรทัศน์หรือเครื่องรับโทรทัศน์แบบเซลลูลาร์</p> <p>(16) เครื่องสื่อสารระบบไฟเบอร์ออปติก</p> <p>(17) เครื่องสื่อสารข้อมูล</p> <p>(18) เครื่องสำหรับสถานีรับ-ส่งโทรทัศน์</p> <p>(19) เครื่องโทรสาร</p> <p>5.4.5 การผลิตอุปกรณ์เกี่ยวกับการวัดและการควบคุมสำหรับงานวิชาชีพและงานวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ที่อื่น หรือการผลิตเครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับการถ่ายภาพและสายตา</p> <p>(1) อุปกรณ์เตือนกันขโมย</p> <p>(2) อุปกรณ์เตือนเหตุฉุกเฉิน</p> <p>(3) กล้องถ่ายภาพวิดีโอ</p> <p>(4) กล้องถ่ายภาพรูปอิเล็กทรอนิกส์</p> <p>(5) นาฬิกา</p> <p>(6) เครื่องควบคุมแสงสว่างและอุปกรณ์ไฟฟ้า</p> <p>(7) เครื่องมือวัด ทดสอบ และวิเคราะห์</p> <p>(8) เครื่องจ่ายไฟ</p> <p>(9) อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ใช้ในอุตสาหกรรมนิวเคลียร์</p> <p>(10) อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ใช้ในการแพทย์ ได้แก่ อุปกรณ์วินิจฉัยโรค อุปกรณ์รักษาโรค อุปกรณ์ผ่าตัดและการให้ยา หรืออุปกรณ์มอนิเตอร์ อุปกรณ์เลเซอร์</p>	

ประเภท	เงื่อนไข
(11) เครื่องมือวัดอุตสาหกรรม (Measurement Equipment for Industries) 5.4.6 การผลิตเครื่องดนตรีอิเล็กทรอนิกส์	
5.5 กิจการผลิตชิ้นส่วนหรืออุปกรณ์ที่ใช้กับผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ 5.5.1 ไดโอด 5.5.2 ทรานซิสเตอร์ 5.5.3 ไทริสเตอร์ 5.5.4 แผงวงจรไฟฟ้า 5.5.5 อุปกรณ์ออตโตอิเล็กทรอนิกส์ 5.5.6 รีซิสเตอร์ 5.5.7 คาปาซิเตอร์ 5.5.8 รีเลย์ 5.5.9 สวิตช์และแป้นพิมพ์ 5.5.10 ชิ้นส่วนที่มีแม่เหล็ก ได้แก่ ขดลวด หม้อแปลงไฟฟ้าต่ำกว่า 1 เควีเอ หรือชิ้นส่วนที่มีแม่เหล็กอื่น ๆ 5.5.11 ทรานซิสเวเจอร์ 5.5.12 ผล็กควอทซ์ 5.5.13 แพลซีฟ ฟิลเตอร์ และเนทเวอร์ค ได้แก่ อิเล็กโทรแมคคานิคัล ฟิลเตอร์ อาร์เอฟไอ และอีเอ็มไอ ฟิลเตอร์อาร์ซี เนทเวอร์ค ดีเลย์ไลน์ หรือแอทเทนนูเอเตอร์ 5.5.14 คอนเน็คเตอร์ 5.5.15 แผงวงจรพิมพ์ 5.5.16 เต้าเสียบและเต้ารับ 5.5.17 ชิ้นส่วนเกี่ยวกับเสียง ได้แก่ ไมโครโฟน เอียโฟน ลำโพง และอุปกรณ์เฮดโฟน คาร์ทริดจ์ หรือชิ้นส่วนเกี่ยวกับเสียงอื่น ๆ 5.5.18 มอเตอร์ขนาดเล็ก 5.5.19 หลอดอิเล็กทรอนิกส์ 5.5.20 ชิ้นส่วนโทรคมนาคมชนิดไมโครเวฟ ได้แก่ สวิตช์ไมโครเวฟหรืออุปกรณ์เฟอร์ไรท์ 5.5.21 อุปกรณ์ประกอบเครื่องคอมพิวเตอร์ ได้แก่ อุปกรณ์เก็บข้อมูล ออฟทิกัลดิสก์ เทอร์มินัล แป้นพิมพ์ เครื่องพิมพ์ หรืออุปกรณ์สื่อสารที่ใช้กับคอมพิวเตอร์	1. ให้ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรทุกชนิด ตั้งแต่วันที่ 31 ธันวาคม 2547 2. สำหรับสิทธิและประโยชน์อื่นที่ได้รับตามประกาศคณะกรรมการที่ 1/2543

ประเภท	เงื่อนไข
5.5.22 ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป ได้แก่ ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปจากแผ่นวงจรพิมพ์ หรือผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปชนิดอิเล็กทรอนิกส์ 5.5.23 การผลิตแพทเคเบิล ซีลด์เคเบิล โคแอกเซียลเคเบิล หรือซิกแนลเคเบิล	
5.6 กิจการผลิตสาร หรือแผ่น สำหรับไมโครอิเล็กทรอนิกส์ 5.6.1 Wafer 5.6.2 Thin Film Technology	1. จัดเป็นกิจการที่มีความสำคัญเป็นพิเศษ ยกเว้นในเขต 1 ไม่ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล แต่หากตั้งในนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 3 ปี 2. ต้องมีแผนการวิจัยและพัฒนาที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ
5.7 กิจการออกแบบทางอิเล็กทรอนิกส์ 5.7.1 Micro Electronics Design 5.7.2 Prototype Design 5.7.3 Imbedded System Design 5.7.4 ออกแบบโปรแกรมสำหรับงานเฉพาะ เช่น Artificial Intelligence, Virtual Reality Neuronetwork, Fuzzy Logic, Education	1. จัดเป็นกิจการที่มีความสำคัญเป็นพิเศษ 2. ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลในส่วนรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ต่อเนื่องที่ออกแบบเอง แต่จ้างผู้อื่นผลิตด้วย
5.8 กิจการซอฟต์แวร์ 5.8.1 การพัฒนา ผลิต ปรับเปลี่ยน รวมระบบบำรุงรักษาซอฟต์แวร์ 5.8.2 การฝึกอบรมในลักษณะ Professional Training เกี่ยวกับซอฟต์แวร์ 5.8.3 การผลิตซอฟต์แวร์ประเภท Multimedia	1. จัดเป็นกิจการที่มีความสำคัญเป็นพิเศษยกเว้นในเขต 1 และ 2 ที่ตั้งนอกเขตอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 5 ปี 2. ในกรณีนำซอฟต์แวร์ต่างประเทศ มาปรับเปลี่ยน ต้นทุนซอฟต์แวร์ต่างประเทศต้องไม่เกินร้อยละ 25 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการปรับเปลี่ยน
5.9 กิจการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ 5.9.1 การให้บริการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce Application Service Provider) 5.9.2 การดำเนินพาณิชย์กรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce User)	1. ในกรณีนำซอฟต์แวร์ต่างประเทศมาปรับเปลี่ยน ต้นทุนซอฟต์แวร์ต่างประเทศต้องไม่เกินร้อยละ 25 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการปรับเปลี่ยน 2. ต้องไม่เป็นสถาบันการเงินหรือบริษัทในเครือ 3. ประเภท 5.9.1 ให้ได้รับ <ul style="list-style-type: none"> - ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรทุกเขต - โครงการที่ตั้งในเขต 1 และ 2 ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 5 ปี แต่หากตั้งในเขตอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี 4. ประเภท 5.9.2 ไม่ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 5. สำหรับสิทธิและประโยชน์อื่น ให้ได้รับตามประกาศคณะกรรมการที่ 1/2543

หมวด 6 เคมีภัณฑ์ กระจก และพลาสติก

ประเภท	เงื่อนไข
6.1 กิจกรรมผลิตเคมีภัณฑ์พื้นฐานเฉพาะ 6.1.1 Aluminium Oxide 6.1.2 Aluminium Hydroxide 6.1.3 Magnesium Hydroxide 6.1.4 Potassium Hydroxide 6.1.5 Ammonium Sulphate 6.1.6 Ammonium Bicarbonate 6.1.7 Calcium Carbide 6.1.8 Calcium Chloride 6.1.9 Magnesium Chloride 6.1.10 Potassium Bicarbonate 6.1.11 Sodium Phosphate 6.1.12 Sodium Silicate 6.1.13 Ethyl Alcohol 6.1.14 Acetic Acid 6.1.15 Citric Acid 6.1.16 Glutamic Acid 6.1.17 Hexahydric Alcohol (Sorbital) 6.1.18 Polyether Polyol 6.1.19 Chlorinated Paraffin 6.1.20 Formaldehyde	1. ต้องตั้งในเขต 3 2. ต้องมีกระบวนการทางเคมี
6.2 กิจกรรมผลิตเคมีภัณฑ์อื่นๆ ยกเว้น Industrial Gases, Calcium Oxide, Silicon Dioxide, Zinc Oxide, Hydrogen Peroxide, Sulfuric Acid, Hydrochloric Acid, Sodium Hydroxide, Calcium Hydroxide, Aluminium Sulphate, Potassium Aluminium Sulphate, Calcium Carbonate, Calcium Phosphate, Sodium Chloride, Sodium Hypochlorite, Calcium Hypochlorite, Paraffin & Wax, Carbon Black และ Chlorine	1. ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3 2. ต้องมีกระบวนการทางเคมี
6.3 กิจกรรมผลิตปุ๋ย	ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3
6.4 กิจกรรมผลิตยาปราบศัตรูพืชหรือยากำจัดวัชพืช	ต้องตั้งในเขต 3
6.5 กิจกรรมผลิตผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี	ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3

ประเภท	เงื่อนไข
6.6 กิจการโรงกลั่นน้ำมัน	1. ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3 2. ให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ทางภาษีอากรเฉพาะการยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรทั้งเขต 2 และ 3
6.7 กิจการผลิตสีย้อมและสารให้สี (ยกเว้นสีทา)	ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3
6.8 กิจการผลิตสารออกฤทธิ์สำคัญในยา (Active Ingredient)	ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3
6.9 กิจการผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติกหรือเคลือบด้วยพลาสติก 6.9.1 สินค้าสำเร็จรูปเพื่อการอุปโภคบริโภค 6.9.2 การผลิตชิ้นส่วนหรือส่วนประกอบสำหรับสินค้าอุตสาหกรรม	ต้องตั้งในเขต 3 ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3
6.10 กิจการผลิตเยื่อกระดาษ	ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3
6.11 กิจการผลิตกระดาษ	ต้องตั้งในเขต 3
6.12 กิจการผลิตภาชนะหรือกล่องกระดาษ	ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3
6.13 กิจการผลิตสิ่งของจากเยื่อ เยื่อกระดาษ กระดาษ หรือกระดาษแข็ง	ต้องตั้งในเขต 3
6.14 กิจการผลิตสิ่งพิมพ์	1. ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3 2. ต้องมีกระบวนการพิมพ์ที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ
6.15 กิจการผลิตสิ่งปรุงแต่งสำหรับประติณร่างกาย	ต้องตั้งใน 18 จังหวัดในเขต 3 ได้แก่ กาฬสินธุ์ นครพนม นราธิวาส น่าน บุรีรัมย์ ปัตตานี พะเยาแพร่ มหาสารคาม ยโสธร ยะลา ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สกลนคร สตูล สุรินทร์หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ

หมวด 7   กิจการบริการและสาธารณูปโภค

ประเภท	เงื่อนไข
<p>7.1 กิจการสาธารณูปโภคและบริการพื้นฐาน</p> <p>7.1.1 กิจการผลิตพลังงานไฟฟ้าหรือไอน้ำ</p> <p>7.1.2 กิจการประปาหรือน้ำเพื่ออุตสาหกรรม</p> <p>7.1.3 กิจการทางสัมปทาน</p> <p>7.1.4 กิจการขนถ่ายสินค้าสำหรับเรือเดินทะเล</p> <p>7.1.5 กิจการสถานที่ตรวจปล่อยและบรรจุสินค้าเข้าตู้คอนเทนเนอร์เพื่อการส่งออก หรือโรงพักสินค้าเพื่อตรวจปล่อยของขาเข้าและบรรจุของขาออกที่ขนส่งโดยระบบคอนเทนเนอร์นอกเขตท่าเทียบเรือ (รพท.)</p> <p>7.1.6 กิจการสนามบินพาณิชย์</p> <p>7.1.7 กิจการโทรคมนาคมดาวเทียม</p> <p>7.1.8 กิจการบริการโทรศัพท์</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดเป็นกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ 2. ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง 3. ประเภท 7.1.7 ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล เฉพาะรายได้ที่ได้รับจากต่างประเทศ สำหรับสิทธิและประโยชน์อื่นให้ได้รับตามประกาศคณะกรรมการที่ 1/2543 4. ประเภท 7.1.8 ให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากรเท่านั้น
<p>7.2 กิจการขนส่งมวลชนและสินค้าขนาดใหญ่</p> <p>7.2.1 กิจการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน และรถไฟขนส่งสินค้า (เฉพาะระบบราง)</p> <p>7.2.2 กิจการขนส่งทางท่อ</p> <p>7.2.3 กิจการขนส่งทางอากาศ</p> <p>7.2.4 กิจการขนส่งทางเรือ</p> <p>7.2.5 กิจการเรือเฟอร์รี่</p> <p>7.2.6 กิจการเรือกำลังสูง</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประเภท 7.2.1 ถึง 7.2.4 จัดเป็นกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ 2. ประเภท 7.2.5 และ 7.2.6 ให้ได้รับลดหย่อนอากรขาเข้าเครื่องจักรกึ่งหนึ่ง และยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 5 ปี ทุกเขต 3. ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง
<p>7.3 กิจการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว</p> <p>7.3.1 กิจการบริการที่จอดเรือท่องเที่ยว</p> <p>7.3.2 กิจการเดินเรือท่องเที่ยวหรือให้เช่าเรือท่องเที่ยว</p> <p>7.3.3 กิจการสวนสนุก</p>	<p>ได้รับสิทธิและประโยชน์ตามประกาศคณะกรรมการ ที่ 1/2543 ยกเว้นที่ระบุไว้เป็นอย่างอื่น</p> <p>เงื่อนไขกิจการบริการที่จอดเรือท่องเที่ยว</p> <p>ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น อุปกรณ์ยกเรือ ที่จอดเรือบนบก โรงจอดเรือสำหรับซ่อมบำรุงเรือ</p> <p>เงื่อนไขกิจการเดินเรือท่องเที่ยวหรือให้เช่าเรือท่องเที่ยว</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง 2. ให้ได้รับลดหย่อนอากรขาเข้าเครื่องจักรกึ่งหนึ่งและยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 5 ปี ทุกเขต <p>เงื่อนไขกิจการสวนสนุก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องมีขนาดการลงทุนไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน ไม่น้อยกว่า 500 ล้านบาท และที่ดินไม่น้อยกว่า 200 ไร่

ประเภท	เงื่อนไข
<p>7.3.4 กิจกรรมศูนย์แสดงศิลปวัฒนธรรมหรือศูนย์ศิลปะหัตถกรรม</p> <p>7.3.5 กิจกรรมอุทยานสัตว์น้ำ</p> <p>7.3.6 กิจกรรมสนามแข่งขันยานยนต์</p> <p>7.3.7 กิจกรรมสวนสัตว์เปิด</p> <p>7.3.8 กิจกรรมกระเช้าไฟฟ้า</p>	<p>2. ส่วนประกอบของโครงการ ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ</p> <p>3. ต้องจัดที่ดินร้อยละ 30 ของที่ดินทั้งหมดเป็นพื้นที่สีเขียวร้อยละ 15 และที่จอดรถร้อยละ 15</p> <p>เงื่อนไขกิจกรรมศูนย์แสดงศิลปวัฒนธรรมหรือศูนย์ศิลปะหัตถกรรม ต้องมีขนาดการลงทุนไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียนไม่น้อยกว่า 20 ล้านบาท และที่ดินมีขนาดไม่น้อยกว่า 10 ไร่</p> <p>เงื่อนไขกิจกรรมอุทยานสัตว์น้ำ</p> <p>1. ต้องมีขนาดการลงทุนไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียนไม่น้อยกว่า 100 ล้านบาท และที่ดินมีขนาดไม่น้อยกว่า 10 ไร่</p> <p>2. ต้องจัดที่ดินร้อยละ 30 ของที่ดินทั้งหมดเป็นพื้นที่สีเขียวร้อยละ 15 และที่จอดรถร้อยละ 15</p> <p>3. ต้องจัดทำรายงานการศึกษามลกระทบสิ่งแวดล้อม</p> <p>เงื่อนไขกิจกรรมสนามแข่งขันยานยนต์</p> <p>1. ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3</p> <p>2. ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง</p> <p>3. ต้องได้รับมาตรฐานจากสมาคม FIA (Federation Internationale de L'Automobile) หรือ FIM (Federation Internationale de Motocyclisme)</p> <p>4. ต้องมีมาตรการป้องกันและควบคุมมิให้เกิดอันตรายหรือความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่ใกล้เคียง</p> <p>5. ต้องจัดทำรายงานการศึกษามลกระทบสิ่งแวดล้อม</p> <p>เงื่อนไขกิจกรรมสวนสัตว์เปิด</p> <p>1. ต้องมีขนาดการลงทุนไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียนไม่น้อยกว่า 500 ล้านบาท และที่ดินมีขนาดไม่น้อยกว่า 500 ไร่</p> <p>2. ส่วนประกอบของโครงการต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ</p> <p>3. ต้องจัดที่ดินร้อยละ 30 ของที่ดินทั้งหมดเป็นพื้นที่สีเขียวร้อยละ 15 และที่จอดรถร้อยละ 15</p> <p>เงื่อนไขกิจกรรมกระเช้าไฟฟ้า ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง</p>
<p>7.4 กิจกรรมเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว</p>	<p>ได้รับสิทธิและประโยชน์ตามประกาศคณะกรรมการ ที่ 1/2543 ยกเว้นที่ระบุไว้เป็นอย่างอื่น</p>

ประเภท	เงื่อนไข
<p>7.4.1 กิจกรรมหอประชุมขนาดใหญ่</p> <p>7.4.2 กิจกรรมศูนย์แสดงสินค้านานาชาติ</p> <p>7.4.3 กิจกรรมโรงแรม</p>	<p>เงื่อนไขกิจกรรมหอประชุมขนาดใหญ่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องมีพื้นที่ส่วนที่ใช้เพื่อการประชุมไม่น้อยกว่า 4,000 ตารางเมตร โดยห้องประชุมขนาดใหญ่ที่สุดต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 3,000 ตารางเมตร 2. ต้องมีเครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมกับโครงการ 3. แบบแปลนแผนผังต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ <p>เงื่อนไขกิจกรรมศูนย์แสดงสินค้านานาชาติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องมีที่ดินไม่น้อยกว่า 50 ไร่ โดยเป็นพื้นที่แสดงสินค้าภายในอาคารไม่น้อยกว่า 25,000 ตารางเมตร 2. ต้องมีห้องสำหรับเจรจาธุรกิจทุกห้องแสดงสินค้า(Hall) <p>เงื่อนไขกิจกรรมโรงแรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. โครงการที่ตั้งในเขต 1 หรือเขต 2 รวมทั้งอำเภอหาดใหญ่และอำเภอเมืองเชียงใหม่ ให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากรเท่านั้น 2. โครงการที่ตั้งในเขต 3 (ไม่รวมตามข้อ 1 และ 3) ให้ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรและสิทธิและประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากรเท่านั้น 3. โครงการที่ตั้งในจังหวัดกาฬสินธุ์ นครพนม นราธิวาส น่าน บุรีรัมย์ ปัตตานี พะเยา แพร่ มหาสารคาม ยโสธร ยะลา ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สกลนคร สตูล สุรินทร์ หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ 4. ให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ตามประกาศคณะกรรมการที่ 1/2543 5. ต้องมีจำนวนห้องพักไม่น้อยกว่า 100 ห้อง
<p>7.5 กิจกรรมพัฒนาพื้นที่สำหรับกิจการอุตสาหกรรม</p> <p>7.5.1 กิจกรรมเขตอุตสาหกรรม</p>	<p>ให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ตามประกาศคณะกรรมการที่ 1/2543 ยกเว้นที่ระบุไว้เป็นอย่างอื่น</p> <p>เงื่อนไขกิจการเขตอุตสาหกรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่ให้การส่งเสริมในกรุงเทพมหานครและสมุทรปราการ 2. ที่ดินมีขนาดไม่น้อยกว่า 500 ไร่ 3. ที่ดินที่เป็นที่ตั้งโรงงานต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 และไม่เกินร้อยละ 75 ของพื้นที่ทั้งหมด 4. เงื่อนไขอื่นเป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

ประเภท	เงื่อนไข
7.5.2 กิจกรรมพัฒนาอาคารสำหรับโรงงานอุตสาหกรรม	เงื่อนไขกิจกรรมพัฒนาอาคารสำหรับโรงงานอุตสาหกรรม <ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องสร้างอาคารโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตอุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม 2. แบบแปลนแผนผังต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ 3. การปลูกสร้างอาคารโรงงานต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานและกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้าง 4. หากเป็นอาคารโรงงานหลายชั้น ต้องสูงไม่เกิน 12 ชั้น 5. ไม่ให้ได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้าเครื่องจักรทุกเขต
7.5.3 กิจกรรมเขตคลังสินค้าทัณฑ์บนสำหรับประกอบการค้าเสรี	เงื่อนไขกิจกรรมเขตคลังสินค้าทัณฑ์บนสำหรับประกอบการค้าเสรี <ol style="list-style-type: none"> 1. ที่ดินมีขนาดไม่น้อยกว่า 200 ไร่ 2. ไม่ให้การส่งเสริมในเขตกรุงเทพมหานคร 3. จังหวัดสมุทรปราการจะให้การส่งเสริมเฉพาะในเขตที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้าที่กระทรวงอุตสาหกรรมให้ความเห็นชอบ 4. ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องก่อนยื่นขอรับการส่งเสริม
7.5.4 กิจกรรมเขตอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์	เงื่อนไขกิจกรรมเขตอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดเป็นกิจกรรมที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ 2. ต้องมีระบบสื่อสารหลักแบบใยแก้วความเร็วสูงทั่วทั้งเขตอุตสาหกรรม 3. ต้องมีระบบโทรคมนาคมหลักที่มีการวางสายสื่อสารแบบความเร็วสูงจากเขตอุตสาหกรรมไปยังศูนย์กลางสื่อสารโทรคมนาคมในประเทศและระหว่างประเทศ 4. มีระบบไฟฟ้าสำรองจ่ายแบบต่อเนื่อง 5. ต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 10,000 ตารางเมตร
7.5.5 กิจกรรมเขตอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ	เงื่อนไขสำหรับกิจกรรมศูนย์อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ <ol style="list-style-type: none"> 1. ที่ดินต้องมีขนาดไม่น้อยกว่า 100 ไร่ 2. ต้องมีพื้นที่สำหรับการประกอบอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับอัญมณีและเครื่องประดับ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ของพื้นที่ทั้งหมด 3. ต้องมีพื้นที่สำหรับการค้าขายอัญมณีและเครื่องประดับ

ประเภท	เงื่อนไข
<p>7.5.6 กิจกรรมนิคมอุตสาหกรรมเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม</p> <p>(1) นิคมอุตสาหกรรมสำหรับกิจการฟอกย้อม</p> <p>(2) นิคมอุตสาหกรรมสำหรับกิจการฟอกหนัง</p> <p>(3) นิคมอุตสาหกรรมสำหรับกิจการชุบเคลือบผิวด้วยโลหะและ Anodize (Surface Treatment)</p>	<p>4. ต้องมีระบบรักษาความปลอดภัยที่เหมาะสม</p> <p>5. ต้องมีห้องประชุมและห้องแสดงสินค้ารวมทั้งศูนย์ธุรกิจ</p> <p>6. ต้องมีพื้นที่จอดรถขนาดที่เหมาะสม</p> <p>7. ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 5 ปี ทุกเขตสำหรับสิทธิและประโยชน์อื่นที่ได้รับตามประกาศคณะกรรมการที่ 1/2543</p> <p>เงื่อนไขสำหรับประเภทกิจกรรมนิคมอุตสาหกรรมเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม</p> <p>1. จัดเป็นกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ</p> <p>2. ต้องได้รับความเห็นชอบจากการนิคมอุตสาหกรรมฯ ก่อนยื่นขอรับการส่งเสริม</p>
<p>7.6 กิจกรรมศูนย์กระจายสินค้าด้วยระบบที่ทันสมัย (Distribution Center)</p>	<p>1. เป็นศูนย์กระจายสินค้าที่ทันสมัย ควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ตามที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ</p> <p>2. รับฝากสินค้านำเข้าได้เฉพาะที่เสียภาษีอากรหรือของที่ใช้สิทธิและประโยชน์อื่น ซึ่งผ่านพิธีการศุลกากรแล้ว เช่น สินค้าที่ได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้าตามมาตรการส่งเสริมการลงทุน หรือของอื่นๆ ที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนด</p> <p>3. ให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ทางภาษีอากร เฉพาะที่เกี่ยวกับเครื่องจักรตามเขตที่ตั้ง</p>
<p>7.7 ศูนย์กระจายสินค้านำเข้าระหว่างประเทศด้วยระบบที่ทันสมัย (International Distribution Center)</p>	<p>1. จัดเป็นกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ</p> <p>2. เป็นศูนย์กลางกระจายสินค้านำเข้าครอบคลุมพื้นที่อย่างน้อยในระดับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้</p> <p>3. เป็นศูนย์กระจายสินค้าที่ทันสมัย ควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ตามที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ</p> <p>4. รับฝากสินค้านำเข้าได้เฉพาะที่เสียภาษีอากรหรือของที่ใช้สิทธิและประโยชน์อื่น ซึ่งผ่านพิธีการศุลกากรแล้ว เช่น สินค้าที่ได้รับยกเว้นหรือลดหย่อนอากรขาเข้าตามมาตรการส่งเสริมการลงทุน หรือของอื่นๆ ที่อธิบดีกรมศุลกากรกำหนด</p>

ประเภท	เงื่อนไข
7.8 กิจกรรมศูนย์จัดหาจัดซื้อชิ้นส่วนและผลิตภัณฑ์ระหว่างประเทศ (International Procurement Office - IPO)	<p>ให้ได้รับเฉพาะสิทธิและประโยชน์ทางภาษีอากรดังต่อไปนี้ไม่ว่าตั้งในเขตใด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร 2. สิทธิและประโยชน์ตามมาตรา 36(1) และ 36(2)
7.9 กิจกรรมสำนักงานภูมิภาค (Regional Headquarters)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 5 ปีทุกเขตสำหรับสิทธิและประโยชน์อื่นที่ได้รับตามประกาศคณะกรรมการที่ 1/2543 2. ต้องกำกับดูแลกิจการของสาขาหรือบริษัทในเครือในต่างประเทศไม่น้อยกว่า 5 ประเทศ และต้องมีศูนย์ฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร 3. ต้องมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานปีละไม่น้อยกว่า 50 ล้านบาท 4. ต้องลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไม่น้อยกว่า 40 ล้านบาท ภายใน 2 ปีนับแต่วันออกบัตรส่งเสริม 5. ต้องมีรายได้จากต่างประเทศไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของรายได้ทั้งหมดในแต่ละปี 6. ต้องได้รับใบอนุญาตดำเนินการจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง 7. ต้องมีแผนดำเนินการและขอขยายธุรกิจตามที่คณะกรรมการกำหนด
7.10 กิจกรรมสนับสนุนการค้าและการลงทุน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง 2. ให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ที่ไม่เกี่ยวกับภาษีอากรเท่านั้น 3. ต้องมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานปีละไม่น้อยกว่า 10 ล้านบาท 4. ต้องมีแผนดำเนินการและขอขยายธุรกิจตามที่คณะกรรมการกำหนด
<p>7.11 กิจกรรมสถานพยาบาล</p> <p>7.11.1 โรงพยาบาล</p> <p>7.11.2 บ้านพักและศูนย์สวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ</p> <p>7.11.3 ศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพ</p>	<p>เงื่อนไขสำหรับกิจกรรมโรงพยาบาล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องตั้งในเขต 2 หรือ 3 2. ต้องมีเตียงรับผู้ป่วยไว้ค้างคืนไม่น้อยกว่า 50 เตียง 3. ต้องเป็นไปตามมาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด <p>เงื่อนไขกิจกรรมบ้านพัก/ศูนย์สวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุและศูนย์ฟื้นฟูสุขภาพ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. บริการต้องเป็นไปตามมาตรฐานที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกำหนด 2. หากเป็นการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ เงินลงทุนต้องนำเข้ามาจากต่างประเทศ

ประเภท	เงื่อนไข
	3. ให้ได้รับสิทธิและประโยชน์ทางภาษีอากรเฉพาะที่เกี่ยวกับเครื่องจักรตามเขตที่ตั้ง
7.12 กิจกรรมวิจัยและพัฒนา	1. จัดเป็นกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ 2. ต้องมีขอข่ายธุรกิจตามที่คณะกรรมการกำหนด
7.13 กิจกรรมบริการทดสอบทางวิทยาศาสตร์	จัดเป็นกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ
7.14 กิจกรรมบริการสอบเทียบมาตรฐาน (Calibration)	จัดเป็นกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ
7.15 กิจกรรมพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 7.15.1 สถานศึกษาหรือศูนย์ฝึกฝนวิชาชีพ 7.15.2 กิจกรรมโรงเรียนนานาชาติ 7.15.3 กิจกรรมสถานศึกษาด้านโรงแรม 7.15.4 กิจกรรมสถานศึกษาพัฒนากำลังคนด้านพาณิชยกรรม	1. จัดเป็นกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ 2. การดำเนินการต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง 3. ต้องมีขอข่ายธุรกิจตามที่คณะกรรมการกำหนด
7.16 กิจกรรมบริการบำบัดน้ำเสีย กำจัดหรือขนถ่ายขยะกากอุตสาหกรรมหรือสารเคมีที่เป็นพิษ	1. จัดเป็นกิจการที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ 2. ต้องได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง
7.17 กิจกรรมสร้างภาพยนตร์ไทย หรือการให้บริการแก่ธุรกิจสร้างภาพยนตร์ หรือบริการ Multimedia	1. ให้ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักรทุกชนิด สำหรับสิทธิและประโยชน์อื่นให้ได้รับตามประกาศคณะกรรมการที่ 1/2543 2. ต้องมีเครื่องจักร อุปกรณ์ และขอข่ายธุรกิจตามที่คณะกรรมการกำหนด
7.18 กิจกรรมให้บริการฆ่าเชื้อแก่ผลิตภัณฑ์	
7.19 กิจกรรมที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยหรือปานกลาง	1. ต้องจัดที่อยู่อาศัยไม่น้อยกว่า 150 หน่วย สำหรับในเขต 1 และไม่น้อยกว่า 75 หน่วยสำหรับในเขต 2 และ 3 2. พื้นที่ต่อหน่วยต้องไม่น้อยกว่า 31 ตารางเมตร 3. ต้องจำหน่ายในราคาหน่วยละไม่เกิน 6 แสนบาท (รวมราคาที่ดิน) 4. แผนผังและแบบแปลนอาคารต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ 5. ต้องได้รับอนุญาตก่อสร้างอาคารตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคารหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง 6. โครงการที่ตั้งอยู่ในเขต 1 และ 2 ให้ได้รับสิทธิและประโยชน์เฉพาะการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 5 ปี และโครงการที่ตั้งอยู่ในเขต 3 ให้ได้รับเฉพาะการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี เท่านั้น
7.20 กิจกรรมเคลือบหรือพอกท่อสำหรับปิโตรเลียม	ต้องตั้งอยู่ในเขต 2 หรือ 3

